

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
73	73158	Karhunenperänrahka	Halikon ja Marttilan kunnissa oleva Natura 2000 -ohjelman kohde (F10200015). Alue on laaja ja monipuolinen suokompleksi. Halikon alueelle ulottuu ainoastaan osittain ojitettu Lintusuo, jonka erikoisuutena on laaja täysin puuton rahkanevakeskus sekä muutama kaunis kallioluoto suon keskellä. Kohteessa esiintyviä luontotyyppejä ovat *keidassuut ja *luonnontilaiset tai niiden kaltaiset vanhat havu-lehtipuusekametsät. Luontodirektiivin lajeja ovat liito-orava (St/St) ja ilves (Sh/Sh). Lintudirektiivin linnuista harmaapäätikkää (Sh/Sh), kangaskiuruu (St/St) ja kehrääjää (St/St).	Alue suojellaan luonnonsuojelulaille.	1	7	1, 2, 3	1	909 ha	202207	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Karhuberänrahka (F10100015). Natura 2000 -ohjelmamonisteet.
73	73161	Vuorelanmäen lehto	Alue kuuluu osin Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Kyseessä on lehtojensuojeluohjelmaan kuuluva monipuolinen kalliomäkien katkoma lehtojako. Lehdon eteläosat ovat pähkinä- ja haapavaltaisia kalliionaluslehtoja. Pääosa alueesta on kuusivaltaista, mutta runsaasti pähkinää kasvavaa tuoretta lehtoa. Kallion reunamilla kasvaa myös tammia. Muita vaateliatia lajeja ovat mustakonnaamarja, lehto-orvokki, imikkä, tesmayrtti ja rauhoitettu näsiä. Alueella kasvaa myös vaateliatia lehtosieniä kuten pähkinätatti, pähkinärousku ja lehtokärpässi. Pesimälinnustoon kuuluvat pähkinähakki, mustapääherttu ja huuhkaja. Alueella on löydetty valtakunnallisesti uhanalainen lehtosiemenkottilo (Sh). Liito-oravasta (St/St) on havaintoja.	Seutukaavassa SL-406 aluetta.	2	4, 12	2, 3	2	34 ha	202109	valtioneuvoston 13.4.1989 tekemä periaatepäätös valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyseutukaava	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73163	Klincanmäen luonnonsuojelualue	Kahdesta osa-alueesta koostuva yksityinen suojelualue, joka sisältyy Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Eteläisen osan puusto muodostuu tammi-mäntyseoksesta, jossa on voimakas pähkinäpensaskasvusto. Alue on alkanut lievästi kuusetta. Pensaskerrossa on pähkinän lisäksi katajaa, taiknamarjaa, tuomea ja koiranheittä. Kenttäkerroksessa on runsaasti heiniä ja ruohoja. Pohjoisen löhkon valtapuuna on tammi. Huomionarvoisena puuna mainittakoon metsälehmus. Pensaskerrossa esiintyy katajaa, pähkinäpensasta ja lehtokuusamaa. Alueen nisäkkäisiin lukeutuvat mäyrä,jänis, orava ja useat pienjyrjät. Linnustoon kuuluu pähkinähakki, lehtokurppa ja metsäpyy. Alueella kasvaa valtakunnallisesti uhanalainen sieni pähkinämaljakas (V).	Seutukaavassa SU-kohde 602 ja 603.	2	1, 12	2	3	2 ha	202109	Turun ja Porin lääninhallituksen päätökset no 316 ja 317/5.6.1959 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutukaava 1	Suni, J. (1994). Klincanmäen luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelma. 8 s. Julkaisematon moniste. Lounais-Suomen metsäläutakunta, Salon aluetuomisto.
73	73165	Joensuun kartanon koivukujat	Joensuun kartanosta Halikon kirkkoon, Halikonjokeen ja Saloon johtavat koivukujat ovat pituudeltaan 855 m ja ne sisältyvät Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126).	Seutukaavassa SU-1401 -aluetta.	11	2, 12	2, 8	3	10,5 ha	202108	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 124/23.5.1949 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutukaava 1	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73166	Kokkilan käärmeukuusi		Seutukaavassa SU-kohde 604.	6	2, 12	2, 8	3		202108	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 699/8.4.1963 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutukaava 1	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73167	Montolan männyt	Kaksi kookasta ja iäkstä mäntyä.	Seutukaavassa SU-kohde 606.	6	2, 12	2, 8	3		202108	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 928/13.11.1964 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutukaava 1	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73168	Metsäkankolan kataja	Puumainen kataja.	Seutukaavassa SU-kohde 611.	6	2, 12	2, 8	3		202108	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 1180/21.7.1967 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutukaava 1	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta. <i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1996). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
73	73169	Pöylän kuusi		Seutukaavassa SU-kohde 612.	6	2, 12	2, 8	3		202105	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutukaava 1	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73170	Pihkon peltosaarekkeen pähkinälehto	Kohde sijaitsee Klincanmäen luonnonsuojelualueen (kohde 73163) välittömässä läheisyydessä ja kuuluu Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Pienehköitä metsäsaarekkeilla on 24 matalaa mutta hyväkuntoista pähkinäpensasta. Alueen puusto on haapavaltaista lehtipuustoa. Pensaskerrossa on pähkinäpensaiden lisäksi kuusen, männyn ja haavan taimia. Kasvillisuus on MeLaT-tyyppin kuivaa lehtoa. Kenttäkerroksen lajisto on niukkaa kielon ja nuokkuhelmiän ollessa yleisimpiä lajeja. Muita lehtolajeja ovat syyliälinnunherne, kevätlinnunherne, valkovuokko, ja lehtonurmikka.	Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2	4	0,2 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73171	Klincanmäen luoteisosan pähkinälehto	Kohde on suoraa jatkoa Klincanmäen luonnonsuojelualueeseen (kohde 73163) sijaiten sen pohjoispuolella. Alue kuuluu Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Kyseessä on kapea järkäntealueluotto. Alue on kohtalaisen edustava ja paikoin pähkinäpensaat muodostavat suljetun latvuston. Puusto on painottunut alueen pohjoisosaan. Pensaskerrossa esiintyy pähkinän lisäksi lehtokuusamaa, tuomea, taiknamarjaa, pihlajaa ja pari lammen tainta. Kenttäkerros on pääasiassa MeLaT-tyyppin kuivaa lehtoa. Kohteen luonnontila on suhteellisen hyvä, lahoja pähkinärunkoja on melko paljon. Maisemallisesti kohde on kaunis järkäntealueluotto jalopuumetsikön jatkeena.	Maassa on karsittuja havuja, jotka tulisi korjata alueelta pois. Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2, 4	4	0,5 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73172	Klincanmäen itäpuolen pähkinälehto	Kohde on suoraa jatkoa Klincanmäen luonnonsuojelualueeseen (kohde 73163) muodostaen pienen ja kapean ulokkeen pellon reunaan pitkin itään päin. Alue kuuluu Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Alueella on n. 30 hyväkuntoista ja vähimmäismittat täyttävää pähkinäpensasta. Puusto on harvaa. Pensaskerrossa on pähkinäpensaiden ja jalopuun taimien lisäksi lehtokuusamaa, taiknamarjaa, korpipaatsamaa ja koiranheittä. Kenttäkerroksen kasvillisuus on MeLaT-tyyppin kuivaa lehtoa. Kielon, valkovuokko ja nuokkuhelmiä ovat yleisimmät lajit. Maisemallisesti kohde on vaatimaton pieni pellonreunan pähkinälehto.	Alueen luonnontila on heikentynyt läpi kulkevan metsäkoneuran takia. Maiseman hoidossa tulisi suosia tammen ja lehmuksen taimia ja poistaa kuusen taimia. Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2	4	0,3 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
73	73173	Klinkanmäen pohjoisrinteen pähkinälehto	Alue kuuluu Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Klinkanmäen pohjoisosassa luoteeseen laskevassa loivassa rinteessä on n. 60 pähkinäpensasta, joista osa on luonkuntoisia. Puusto on lehtipuuvallista varttunutta metsää pääpuulajien ollessa koivu ja kuusi. Seassa kasvaa haapaa, harmaaleppää ja tammea. Tammen rungoilla kasvaa raidankehukjokälää (St-). Pensaskerros on suhteellisen rehevä: pähkinäpensaana lisäksi tavataan lehtokusama, taikinamarja ja rauhoitettu näsiä. Kenttäkerroksessa vaihtelevat MeLaT- ja OMaT-tyyppin piirteet.	Alueen luonnontila on kärsinyt viereisestä avohakkuusta. Myös pähkinälehdon alueella on lehty pöimintaluonteisia hakkuita. Alueen hoidossa tulee suosia lehtipuita, erityisesti tammia. Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2	4	0,6 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73174	Kaakanmäen pähkinälehto	Alue kuuluu Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Pitkässä ja kapeassa pähkinälehdossa on n. 150 pähkinäpensasta. Osa pensaisista on hyvin vanhoja. Pensasto on paikoin ryteikkoinen ja muodostaa suljetun pähkinäpensaslatuvuston. Kohde on kohtalaisen edustava pähkinälehto, kenttäkerroksen lajisto on melko niukkaa. Puusto on haapavoittoista lehtimetsää. Pensaskerroksessa esiintyy pähkinäpensaana lisäksi taikinamarjaa ja tammien taimia. Kenttäkerroksessa on MeLaT- ja OMaT -tyypin piirteitä.	Alueen pohjoisosassa on jonkin verran kuusen hakkuuhteitä ja ne tulisi korjata pois. Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2	4	0,8 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73175	Ala-Häävälän pähkinälehto	Alue kuuluu Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Kohteessa on loivahkosti länteen viettävä pähkinälehto, jossa on n. 120 vähimmäismittat täyttävää pähkinäpensasta. Alueen eläeliosassa on selkeää kulttuurivaikutusta viereisellä laiturin takia. Laidun on nyt kohtalaisen tuore niitty, jonka lajistoa on levinnyt pähkinälehdon eteläosaan. Kohteen puusto on havupuuvallista sekametsää. Pensaskerroksessa on pähkinäpensaana lisäksi taikinamarjaa, vadelmaa, katajaa ja tuomea. Kenttäkerros on sekoitus lehto- ja kulttuurilajeja.	Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2	4	0,9 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73176	Nunnen pähkinälehto	Lehto on kohtalaisen pieni ja siellä kasvaa n. 90 vähimmäismittat täyttävää pähkinäpensasta taimista vanhoihin korkeisiin pensaisiin. Puusto on kuusi-koivusekametsää. Korpipainanteessa on harmaaleppää ja tuomea. Pensaskerroksessa esiintyy pähkinäpensaana sekä tuomen lisäksi pihlajaa ja taikinamarjaa. Kenttäkerros on OMaT-tyyppin lehtoa. Lehtikariketta on paikoin runsaasti ja kasvillisuus on siten aukkoisen ja niukkalajinen. Runsaimmat lajit ovat käenkaali, kielo, metsäkorte ja metsäalvejuuri.	Kuusentaimia ja nuoria leppiä on karsittu ja hakkuuhteet on jätetty alueelle. Ne tulisi korjata pois. Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2	4	1 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73177	Märynummen pähkinälehto (A)	Edustavassa ja monipuolisessa pähkinälehdossa on yli 200 eri-käistä ja kokoista pähkinäpensasta. Pensaat kasvavat kohtalaisen tiheässä ja ne ovat hyväkuntoisia. Runsaan puulaji on koivu, jonka lisäksi alueella kasvaa tammia, haapaa, kuusta, mäntyä ja räitää. Pensaskerros on kohtalaisen runsas ja monilajinen. Pähkinäpensaana lisäksi alueella kasvavat koiranrheisi, lehmuksen taimia, vadelma, taikinamarja, tuomi ja korpipaatsama. Suurin osa alueesta on HeOT-tyyppin tuoretta lehtoa, jonka runsaimmat lajit ovat käenkaali ja metsäimmarre. Vaateilajia lajeja ovat lehto-orvokki, sudenmarja, imikkä ja suokelto.	Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2	4	3 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73178	Märynummen pähkinälehto (B)	Kohde sijaitsee edellisen pähkinälehdon eteläpuolella kävelytien toisella puolella ja se sisältyy Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Alueella on yli 200 vähimmäismittat täyttävää pähkinäpensasta ja pensaat muodostavat paikoin sulkeutuneen pähkinälatuvuston. Kokonaisuus on laajahko, luonnontilainen, maisemaltaan kaunis ja edustava. Tuomet muodostavat paikoin tiheitä pensaita. Pensaskerroksessa kasvaa pähkinäpensaana lisäksi punaherukkaa, vadelmaa, taikinamarjaa ja terttuseljaa. Kenttäkerroksen kasvillisuus on HeOT-tyyppin tuoretta lehtoa. Alueella virtaavan puron läheisyydessä on laikuttan puronvarsikorpea saniaskasvustoinen. Puro virtaa syväällä uomassa ja sen luonnontila on erinomainen.	Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi. Puro on vesilain (264/61 muutos 1105/96) tarkoittama luonnontilainen uoma.	2	17	2, 4, 12	4	2 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73180	Riiojanon pähkinälehto	Alue kuuluu Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Purovarren kuusivallaisessa metsässä kasvaa 26 vähimmäismittat täyttävää erikäistä pähkinäpensasta. Puusto on varttunutta kuusikkoa. Pensaskerros on harva ja siinä kasvaa pähkinäpensaana lisäksi taikinamarjaa, pihlajaa sekä haavan ja harmaaleppä taimia. Kenttäkerros vaihtelee MeLaT-tyyppin lehdosta OMaT-tyyppin lehtoon, joka on valitseva. Lajisto on niukka ja tavanomainen oravanmarjan ja käenkaalin ollessa yleisimmät lajit. Muita lajeja ovat mm. mustikka, nuokkuhelmiikka, sudenmarja, sinivuokko ja kultapilsku.	Kohteen luonnontila on kärsinyt hakkuita. Pöimintahakkuut pilaavat maiseman ja vaikuttavat puron rantojen pienilmastoon. Kosteaa pienilmastoa vaativat lajit tulevat häviämään alueelta. Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2	4	0,8 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73181	Kärävuoren pähkinälehto	Jyrkässä ja loivahiiossa rinteessä on 70 vähimmäismittat täyttävää, hyväkuntoista mutta kohtalaisen harvarankaista pähkinäpensasta. Puusto on haapavoittoista lehtimetsää. Pensaskerros on rehevä: pähkinäpensaana lisäksi korpipaatsama, lehtokusama, tuomi, taikinamarja sekä muutamia vaahteran ja tammien taimia. Kenttäkerros on OMaT-tyyppin lehtoa, joskin myös kuivemman tyyppin lajeja esiintyy. Runsaampia lajeja ovat nuokkuhelmiikka, kielo, metsäimmarre ja lillukka. Vaateilajia lajeista esiintyy mustakonnanmarjaa.	Seutukaavassa SU-4 481 -aluetta. Kohteen arvoa alentaa lähialueen kuluneisuus virkistyskäytön takia. Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	12	2	4	0,5 ha	202108	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihe-seutukaava 1	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73182	Vuorentaan tammimetsikkö	Alue kuuluu osin Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Jyrkäkallio rinteellä, 600 m matkalla on n. 90 tammia, joista 60 vähimmäismittat täyttävää. Rinteen puusto on nuorta ja matalaa. Taimikko on varttunutta koostuen lähinnä koivusta ja männystä. Pensaskerros on tiheää koostuen pihlajasta, puiden taimista, vadelmasta, taikinamarjasta ja terttuseljasta. Kenttäkerroksen kasvillisuus on sekä VRT-tyyppin että MeLaT-tyyppin kuivaa lehtoa. Runsaimmat lajit ovat kielo, sananjalka ja metsälauha. Rinteen yläosissa kasvaa paikoin jälkellä ja kalliolajeja.	Seutukaavassa SU-kohde 605. Tammimetsikkö on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	12	2	3	34 ha	202108	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihe-seutukaava 1	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73183	Revasvuori	Kyressä on muroslienojen rajaama kapea ja jyrkätäinen kallioselänne, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Lakiosista arvutuu puuston lomasta erinomaisia näköaloja Halikonlahdelle saakka. Seinämällä on nähtävissä jäätikön hiomia uurteluita. Kallioselänteen länsireunalla esiintyy harvinaista mineraalia, wollastonitit. Kasvillisuus on edustavaa, monipuolista ja osin harvinaista. Tavanomaiset kangasmetsät ovat vallitsevia, mutta alueella esiintyy myös VRT- ja OMaT-tyyppin lehtoja. Jyrkänneillä on monipuolista pystyseinämien sammal- ja jäkälapeitteitä, myös kalliorakojen kasvofytyyhteisöjä, joilla kasvaa mm. valtakunnallisesti uhanalaista luutasammalta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 3 (hyvin arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajempaan Mustanmetsä-Soikvuoren kalliojoksoon.	5	8	1, 2, 4	3	5 ha	202108		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä. 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
73	73196	Rantamäen niitty	Uskelan-Hailkonjoki-alueella (kohde 587126) olevan puronvarren rinteitä laidunivat lypsylehmet vuoteen 1991 saakka. Laidunnuksen päättyminen näkyy kasvillisuudessa, sillä korkeakasvisuudet ruohot, kuten metsäapila, metsäkurjenpolvi, ojakeilukka ja niityleikkiä tukahduttavat pienempikasuisia lajeja. Puron ja Vaskionjoen yhtymäkohdassa on pieni haapavaltainen haka, jossa kasvaa mm. mäkikauraa, kevätiesikkoa, hakarasarjaa ja kevätanhikkia.	Laidunus olisi hyvä aloittaa uudelleen. Perinnebiotooppi (arvoluokka M-).	10	11	2, 4	3	1,5 ha	202109		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73197	Purhamäenkosken niitty	Alue sisältyy Uskelan-Hailkonjoki-alueeseen (kohde 587126). Kauniin joenrannan ylä- ja keskirinteillä on kuusi-mäntymetsää, jonka kenttäkerros on harvaa. Käenkaali on runsain laji. Rinteen alaosissa on pieniä kalliota, joiden ympäristössä kasvaa kedon lajistoja: mäkitervokko, huopakeltano, kangasajuruoho, keltamaitte ja sikoangervo. Alueen eteläosassa on katajien, lehtokuusaman ja taikinamarjan välissä niitylajikkuja, joiden lajisto on edustava ja monipuolinen. Joen rannassa on kapea harmaaleppävyö sekä tuoretta joenrantaaniittyä. Alueen arvo on edustavissa niitylajikuissa.	Laidunus tai niittäminen olisi tarpeen niitylajiston säilymistä varten. Perinnebiotooppi (arvoluokka M-).	10	11	2, 4	3	1 ha	202108		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73198	Pajamäen metsälaidun	Pajamäen länsirinteessä laiduntavat lampaat avointa niityosaa ja mäntyvaltaista metsälaidunta. Myös viereinen nurmi kuuluu laitumeen. Metsälaitumen ja pellon väliin jädvillä kedolla kasvaa sikoangervoa, humalanvierasta, mäkikauraa, törsöarjaa ja tummatulikkua.	Viereinen nurmilaidun tulisi aidata erikseen, ravinteiden kulkeutumisen estämiseksi. Perinnebiotooppi (arvoluokka M-).	10	11	2, 4	3	5,5 ha	202107		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73199	Vaskionjoen laidun	Vuosikymmenten hieholaidunus on muovannut Uskelan-Hailkonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126) olevan Vaskionjoen jyrkistä rinteistä maisemallisesti hienon ja myös kasvillisuudeltaan edustavan alueen. Rinteillä on tuoreita heinävaltaisia niittyjä ja piennempialaisia pienuhojoniittyjä. Rinteillä kasvaa kevätiesikkoa, ketopippoa, litteänurmikkua, kevätanhikkia, nurmitarta ja keltamaitteita. Alueen vähäinen puusto on reunaosissa.	Osin seutukaavan SU-4 482 -aluetta. Laidunelämä olisi hyvä lisätä, sillä lievä allaidunus lisää heinittymistä. Perinnebiotooppi (arvoluokka M-).	10	11, 12	2, 4	3	6 ha	202109	vallioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihe-seutukaava 1	Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73200	Paltan niitty	Alue on osa Uskelan-Hailkonjoki-alueen maisema-alueita (kohde 587126). Nautakarja laiduntaa kolme erillistä rinteitä, joista osa on yhteydessä nurmilaitumiin. Matalaksi sytytyksen kasvillisuus on pääasiassa heinävaltaista tuoretta niittyä. Läntisimmällä loholla kasvaa ketonoidanlukkua, hakarasarjaa ja mäkikauraa. Keskimmaisella alueella on mänty- ja harmaaleppähakaa ja itäisimmällä harmaaleppähakaa.	Nurmilaitumet tulisi aidata erilleen rinteistä ja itäistä lohkoa voitaisiin laiduntaa intensiivisemmin. Perinnebiotooppi (arvoluokka P+).	10	11	2, 4	4	3,5 ha	202109		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73201	Isotalon metsälaidun	Lampaiden laiduntaman sekametsälaitumen ja kalliokumpareen läpi kulkee voimalinja. Metsälaitumen puusto koostuu männystä, koivusta, haavasta, pihajasta ja katajasta. Kalliokumpareen kasvillisuus on melko edustavaa karua kalliokettoa. Metsälaitumen avoimemmillä osilla kasvaa tuoretta pienuhojoniittyä sekä tuoretta heinäniittyä. Yleisimpiä lajeja ovat metsäapila, ahomatar, heinätahtina ja kangasmaitteita. Lisäksi tavataan mm. mäkikauraa, hietalammikkia, nuokkukohokkia ja syyllänunhennettä.	Metsälaitumen puustoa tulisi raivata. Perinnebiotooppi (arvoluokka P+).	10	11	2, 4	4	4 ha	202105		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73202	Koivuniemen niitty	Angeliemiemen lousilla länteen tien eteläpuolella sijaitsee kalliainen, erillisistä kumpareista muodostuva mäki. Osen väliset alueet ovat mahdollisesti olleet peltoa, sillä kasvillisuus on hyvin heinittynyttä. Muualla on säilynyt melko edustavia pienuhojoniittyjä. Huomionarvoisia kasveja ovat mäkikaura, nuokkukohokki, sikoangervo, ketopippo ja keltamaitte.	Nykyisen kasvillisuuden ja maiseman säilyttäminen edellyttää laidunnuksen aloittamista uudelleen. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	2 ha	202108		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73203	Päämäspään niitty	Viljelysten keskellä on pitkänomainen harjanne, jonka kivisellä etelärinteellä on tuoretta pienuhojoniittyä. Pohjoispuolella on paikoitellen vadelmakasvustojen valtaama mäntyhaka. Harjanteen alaosassa kasvaa rehevöitynyttä heinäniittyä.	Vadelmakasvustot tulisi raivata pois, jonka jälkeen alueella olisi hyvä laiduntaa tai niittää. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	1,5 ha	202107		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73204	Tuiskulan haka	Koivu- ja mäntyvaltaisella hakamaalla niitykuviot ja kalliolaat vuorottelevat harvan puuston seassa. Kasvillisuus on heinittymässä ja myös vadelma- ja maitohorsmakasvustot leviävät hoidon puuttuessa. Hakamaasta länteen tien vierssä on pieni kalliainen mäki. Etenkin tienpuoleisella reunalla vallitsevat maitohorsma ja vadelma. Huomionarvoisia lajeista alueella kasvaa ruoholaukkua, ahdekauraa ja litteänurmikkua.	Laidunus tulisi aloittaa uudelleen. Hakamaan reunalta tulisi poistaa nuorta puustoa. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	2 ha	20207		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73205	Tapomäen laidun	Kuusien rinteillä, Uskelan-Hailkonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126) on maisemallisesti kauniita lihakarjan laitumia. Pohjoisrinteellä tieheä harmaaleppäkeskittyy alueen länsireunalle, muualla on mäntyä ja katajaa. Puustoitien alueiden väleissä ja alarinteillä on avoimempia niitylajikkuja, joissa kasvaa heinien joukossa hakarasarjaa ja sikoangervoa. Etelärinteellä on heinälaitumien kanssa vuorottelevia metsälaitumia. Kasvillisuus on vaatimatonta.	Laidunusta ja puuston raivausta on hyvä jatkaa perinnemaisema-arvojen parantamiseksi. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	10,5 ha	202109		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73206	Liedonojan hevostaidun	Hevoset laiduntavat Liedonojan pohjoisrinteellä Uskelan-Hailkonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126). Puuttoman rinteiden kasvillisuus on heinävaltaista. Ojanvarsi on mesiangervovaltainen. Eläimet ovat kuluttaneet rinteille polkuja, joiden kohdalla kasvillisuus on kulunut. Niitty on lannoitettu 1990-luvun alussa.	Niittyä ei tulisi laiduntaa eikä siellä laiduntaville eläimille tulisi antaa lisärehua. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	1 ha	202109		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73207	Myllyperän niitty	Rinnekeidolla kasvaa heinittynyttä niittyä, jonka kasvillisuus on nurmipuntaripävaltaista. Pohjoisosassa kasvaa runsaasti nokkosta ja pellohokketa. Alueen keskiosassa on avoimempaa mäkikauravaltaista kasvillisuutta.	Aluetta voidaan hoitaa laiduntamalla tai niittämällä. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	0,4 ha	202105		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73208	Iilikenmäen jalopuunmetsikkö	Alue on Uskelan-Hailkonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126). Talousmetsässä kasvaa 77 tammea ja 10 saarneaa. Puusto on hoidettua mäntyvaltaista sekametsää. Pensaskerros on harva. Paikoin kasvaa taikinamarjaa, tuomea, korpipaatsamaa ja lehtokuusamaa. Kenttäkerros on MT-tyyppiä. Lehtomaisia piirteitä on lähinnä pohjoisosassa. Runsaimmat lajit ovat mustikka ja metsälauha. Niukemmin esiintyviä sananjalkaa ja oravanmarjaa.		11	17	2	4	3,5 ha	202108		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73209	Ketunpesänahde	Alue kuuluu Uskelan-Hailkonjoki-alueen maisema-alueeseen (kohde 587126). Ketunpesänahden jyrkäne ja jyrkänteenselänteet ovat kasvillisuudeltaan monipuolisia ja edustavia. Alueella on havaittavissa kalkkivaikutusta ja siellä kasvaa mätäshelmikkä (Sh/-). Mätäshelmikän seuralajistojen edustavaa: mm. nuokkukohokkia, käenkaali, tesmayrtti, vuohenputki, mäkimeirami, kalliokohokki ja tummarunoinen.	Alueen luonnontietä ei ole kovin hyvä, sillä puuta on paikoin hakuuta runsaasti ja hakuutähteitä on jätetty maahan. Alueen havaittavissa kalkkivaikutusta ja siellä kasvaa mätäshelmikkä (Sh/-). Mätäshelmikän seuralajistojen edustavaa: mm. nuokkukohokkia, käenkaali, tesmayrtti, vuohenputki, mäkimeirami, kalliokohokki ja tummarunoinen.	2	17	2	4	0,6 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
73	73210	Ala-Häävälän lehto	Lehto sijaitsee Uskelan-Hailikonjoki-alueella (kohde 587126). Luonnontilainen, kaksiosainen lehtokokonaisuuden pohjoisempi osa on jyrkkätörmäinen ojanreunuslehto. Puusto on harmaaleppää ja tuomea. Pensaskerros koostuu taikinamarjasta ja vadelmasta. Kenttäkerros on HeOT-tyyppiä. Eteläinen osa on puroomien uurtamaa tuoretta ja rehevää lehtoa. Puusto on harmaaleppää ja kuusta. Pensaskerroksessa kasvaa vadelmaa, tuomea ja lehtokusamaa. Kenttäkerros on HeOT-tyyppiä.		2	17	2	4	3 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73211	Kuusjoen mutka Vaskiossa	Alue on osa Uskelan-Hailikonjoki-alueella (kohde 587126). Kohteessa on kaunistia ja vanhaa luonnontilaisista metsää. Puusto on eri-ikäistä kuusivaltaista sekametsää, joukossa on järeitä haapoja, mäntyjä ja koivuja. Kuolleita pystypuita, lahoja maapuita, keloja ja kääpäisiä pökkeliöitä on runsaasti, samoin sammal- ja kääpälajeja. Liito-oravasta (St/St) on havaintoja. Pensaskerros on harva koostuen lehtokusamasta, punaherukasta ja vadelmasta. Kenttäkerros vaihtelee MeLaT-tyyppistä kosteaan mesiangervovaltaiseen suuruuslehtoon.	Sammalet ja käyvät tulisi inventoida. Alueelle on rakennettu vedenottoa ja siltia joen yli.	3	17	2	3	3 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73212	Kuusjoen varsi Latalassa	Alue on Kuusjoen rannalla oleva luonnontilainen kaltainen, järeäpuustoinen ja kuusivaltaainen lehto, joka sisältyy osin Uskelan-Hailikonjoki-alueeseen (kohde 587126). Joen jyrkät rantatörmät ovat lehtometsää tai kuivempaa kangasmetsää. Aivan joen rannassa on tasaista maastoa, jossa kasvaa järeitä kuusia ja muutamia koloisia haapoja sekä vanhoja haarautuneita koivuja. Alue on liito-oravan (St/St) asuinalueita.	Poimintahakkuut ovat heikentäneet alueen luonnontilaisuutta.	2	17	2	3	1,5 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73213	Joensuun suo	Ojitetun Joensuun suon luonnontila on palautunut kohtalaisen hyvin ojen tukkeutumisen myötä. Pääsuotyypit ovat isovarvuräme ja kanervarahkäräme. Mätäs-pinnoilla esiintyvät mm. kanerva, suopursu ja suokukka. Mätäs-pintojen välillä on vetisiä rimpiä. Alueella kasvaa harvinaistunutta pikkukihokkia. Rämeeen pohjoisreunassa on alue oligotrofista varsinaista suursaranevaa. Suon eteläosissa ojitus on palkoin säilynyt.	Vanhoja oja ei tulisi perata ja säilyneet ojat tulisi tukkia, jotta suoluento palautuisi kokonaisuudessaan ennalleen.	1	17	1, 2	4	26,5 ha	202112		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73214	Hirvilinnan jalopuukasvusto	Kohde on Uskelan-Hailikonjoki-alueella (kohde 587126). Kalliojyrkänteiden alla on pieni jalopuukasvusto, jossa on n. 20 tammea. Lisäksi alueella kasvaa jyrkää lehmus. Muu puusto on pääosin haapaa. Ketut tai mäyrät ovat kaivaneet useita luolia puiden juurakoiden alle.		2	17	2	4	0,7 ha	202108		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73215	Klinkan pähkinäpensaskasvusto	Alue kuuluu Uskelan-Hailikonjoki-alueeseen (kohde 587126). Pellon laidalla kasvaa lähikäin muutaman aarin alueella 18 hyväkuntoista pähkinäpensasta. Alueen puustoon kuuluvat koivu, kuusi, haappa ja yksi tammi. Pensaskerroksessa kasvaa taikinamarjaa, tuomea sekä tammen ja vaahteran taimia. Kenttäkerros on kulttuurivaikutteista kuivaa lehtoa, jossa kasvaa mm. syyliäinunhermettä, valkovuokkoa, nuokkuhelmiä ja ahomataraa.	Pähkinäpensaat tulisi huomioida maankäytössä ja säästää ne metsänhoitomenpeillä.	2	17	2	4	0,1 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73216	Vuorentaan pihapuisto	Uskelan-Hailikonjoki-alueella (kohde 587126) sijaitsevan Vuorentaan kartanon pihan rinteellä on runsaasti jalopuita kasvava viehättävä pihapuisto. Keväisin kenttäkerrosta värjätävät runsaat vuokkokasvustot.		11	17	2	4	2 ha	202108		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73217	Orhijoki	Orhijoki on 4 m leveä joki, joka kapenee välillä kivikoiksi koskimaisiksi osuuksiksi. Joen pohja on savinen ja vesi hyvin ruskeaa. Orhijoen eteläisimmän jakson pohjoisosassa on Lähteenniitun avolähde, josta alkuunsaava pieni puro laskee jokeen. Lähteessä on n. 1x1 m kokoinen avoin vesialue. Lähteen ympäristö on luonnontilainen kaltainen ja sen kasvillisuus poikkeaa ympäristön kasvillisuudesta (tavataan mm. suokelttoa, rentukkaa, rönsyleinikkiä, rantamataraa, leskenlehteä ja purtojuurta).		8	17	2, 13	4	7,2 ha	202107		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73218	Klinkanmäen mylly-, koski- ja rotkomaisema	Klinkan maisemallisesti kaunis ja kasvillisuudeltaan monipuolinen mylly-, koski- ja rotkomaisema sijaitsee Hailikonjoessa ja sen rannoilla. Kohde on Uskelan-Hailikonjoki-alueella (kohde 587126). Koskessa on näkyvissä rakenteita vanhasta myllystä. Ennen koskea joen länsirannalla on komea pystysuora seinämä. Länsirannalla on myös kulttuurivaikutteista lehtoa. Pensaskerros koostuu mm. lehtokusamasta, tuomesta, korppiämsästä ja rauhoitetusta näsiästä. Kenttäkerroksessa esiintyy selkeiden lehtolajien lisäksi kulttuurilajeja. Joen itäranta on tuoretta ja kuivempaa lehtoa kasvava lehtipuuväläinen rinnelehto. Kokonaisuus on maisemallisesti kaunis ja kasvillisuudeltaan monipuolinen ja edustava.		11	17	2, 4, 7	4	2 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73219	Kirjastolanoja	Kirjastolanoja ja siihen laskevan kahden sivupuron kasvillisuus on selvästi ympäristöään rehevää. Luonnontilaisuus on hyvä mutta se vaihtelee puron eri kohdissa. Purovarsien yleisille vaihtelee rehevästä saniaisvaltaisesta purovarsilehdosta rakkaiseen purovarsikorpeen. Kohteen edustavin ja maisemallisesti kaunein osuus on Madossoelta laskeva sivupuro. Osuus on kivikkoisen sekä koskimainen ja kivikoissa on palkoin jopa metrin korkuisia pystysuoria putouksia. Kosken rannoilla on runsaasti saniaisia.	Kohde on vesilain (264/61 muutos 1105/96) tarkoittama pienvesi.	8	17	2, 4, 13	4	9,5 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73220	Jokelan purolehto	Luonnontilainen purolehto sijaitsee Kuusjokeen laskevan sivupuron varrella. Puusto on järeää kuusikkoa, pensaskerros on harvaho: taikinamarja, mustaherukka, punaherukka ja tuomi esiintyvät alueella. 1-2 m leveän puroonuman rannat ovat rehevät ja kosteat sekä kasvillisuudeltaan edustavat. Kasvillisuuteen kuuluvat mm. imikkä, lehtotähti, kaenkukka, linnunsilmä, korpimurikka ja lehtovirmajuuri. Sammakkerros on paksu ja yhtenäinen.	Puro on vesilain (264/61 muutos 1105/96) tarkoittama pienvesi.	2, 8	17	2, 12, 13	4	3,1 ha	202210		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.
73	73221	Turilan purolehto	Kivikkoisen puro kulkee syväällä laaksossa peltujen keskellä. Puron leveys on 0,5-2 m. Puusto on kuusikkoa, harmaaleppää on palkoin puron varressa. Pensaskerroksessa kasvaa lehtokusamaa, vadelmaa, tuomea ja taikinamarjaa. Puron eteläosissa kenttäkerros on kostea lehtoa ja lajeiltaan monipuolista. Runsaimmat lajit ovat mesiangervo, käenkaali ja lehtopalsami. Pohjoisosa on niukempilajista suuruuslehtoa, jossa mesiangervo, vuohenputki, nokkonen ja ojakellukka kasvavat runsaina. Leppä- ja tuomitihekkö on palkoin lähes läpipääsemätön. Alueen luonnontila on kohtalaisen hyvä.	Ryteikkoista pensastoa voidaan harventaa varovasti.	2, 8	17	2, 12, 13	4	1,5 ha	202210		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Hailikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Hailikon kunta.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
73	73222	Rauhämäen puro	Kohde on Uskelan-Hailikonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126). Puro saa alkunsa rehevästä kallioiden välisestä korpjuotista. Puusto puron ympärillä on kuusivaltaista. Kenttäkerros on niukkaalajista raihaista korpea. Saniaiset lisääntyvät alajuoksulla ja raihaisuus vähenee. Arvokkain osa purosta on n. 200 m ennen Rauhämäen taloa, missä puroalaako on syvämpi ja luonnontilaisuus parempi. Kenttäkerros on saniaisvaltaista kosteaa purovarsilehtoa, jossa on havaittavissa korpisuutta. Alueella on useita havaintoja liito-oravasta (St/St).	Puro on vesilain (264/61 muutos 1105/96) tarkoittama pienvesi.	8	17	2, 12, 13	4	1 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73223	Liedonoja	Kyseessä on kaunis ja rehevä puroalaako, joka ulottuu osin Uskelan-Hailikonjoki-alueen maisema-alueelle (kohde 587126). Puro on 0,5-1,5 m leveä, paikoin kivikkoinen ja ruskeaveinen. Puusto on kuusivaltaista metsää, jossa kasvaa hieman harmaaleppää. Harvakkossa pensaskerroksessa on lähinnä vadelmaa ja tuomea. Kenttäkerros on huomattavasti ympäröivien alueiden kasvillisuutta rehevämpää. Saniais- ja kortevallaiset kosteat lehdot ovat valittavia. Lajisto on suhteellisen runsas. Alueella esiintyy mm. kotkansiipää, lehtotähtimöä, linnunsiimää ja lehtokortetta. Paikoin kasvillisuus on HeOT-tyyppiin lehtoa. Alueen luonnontilaisuus vaihtelee.	Metsälain (1093/96 10§) tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö.	8	17	2, 13	4	6,5 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73224	Ruokkionoja	Puro on leveä, kivikkorantainen, mulkitteleva ja ruskeaveinen. Puusto on kuusivoittoista sekametsää. Pensaskerros koostuu mm. tuomesta, korpipaatsamasta, virpapaajusta ja vadelmasta. Kenttäkerros vaihtelee kosteasta suuruohlehdosta ja saniaislehdosta HeOT-tyyppiin. Edustavin kohta on alueella, jossa puro kapenee kivien ja kallioiden välissä kulkevaksi pieneksi koskeksi. Toisella rannalla on sammaleiden peittämä louhikko, jossa kasvaa muutamia lehmuksia. Kosken jälkeen puro levenee kivikkoiseksi ja matalaksi. Puron keskellä on pieni saari, jossa kasvaa lehmus ja tervaleppä. Rannoilla saaren kohdalla on HeOT-tyyppiin lehtoa. Tämä kokonaisuus on luonnontilaltaan erinomainen.	Puro on vesilain (264/61 muutos 1105/96) tarkoittama luonnontilaisena suojeltava vesistö.	8	17	2, 12, 13	4	4,5 ha	202207		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73225	Mäkilän pätkinpensarinne	Alue kuuluu Uskelan-Hailikonjoki-alueen maisema-alueeseen (kohde 587126). Kallioisella rinneellä kasvaa 20 pätkinpensasta. Puusto on järeää kuusikkoa. Kohtalaisen tiheässä pensaskerroksessa kasvaa tuomea, taikinamarjaa ja koiranheittä. Kenttäkerros on harva ja laikkuinen. Runsaimmat lajit ovat valkokuokko ja vuohenputki. Muilla lajeja ovat mm. metsäkorte, sinivuokko, nuokkuhelmiikka ja käenkaali.	Luonnontilaisuus on kärsinyt kuusen poimintaluonteista hakkuusta. Puusto on järeää kuusikkoa. Alueen läpi kulkee polku. Tiheää kuusikkoa voidaan harventaa varovasti erityisesti nuoria kuusia poistamalla.	2	17	2	4	1 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73226	Karjanummen jyrkänteenauste	Kohde on Uskelan-Hailikonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126). Jyrkänteellä on tuore lehto, jossa kasvaa pätkinpensasta ja runsaasti nuoria vaahterita. Alue on luonnontilaisen kallian ja erottuu selvästi ympäristöstään vaaleallaan kasvillisuudensa ansiosta. Rinne on loiva ja väriltään on paikoin sammaleista kivikkoa. Lehto on HeOT-tyyppiä, jossa on paikoin OMaT-tyyppiin piirteitä. Kenttäkerros on aukkoisen ja kirkkaiden runsaasti.	Nuorta puustoa on hieman karsittu ja maahan on jätetty hakkuutahteita.	2	17	2	4	0,5 ha	202108		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73227	Pyytimäki	Pyytimäki ja erityisesti sen lakiossa on valoisia, kuivia ja mäntyvaltainen kalio. Paikoin esiintyy vanhoja lakkapäisiä mäntyjä, keloja ja maapuita. Lakiossa kasvillisuus muodostuu kalliopajastumien ja jäkälän mosaikista. Poronjäkäliä on runsaasti. Kivennäismaalakuissa ja painanteissa esiintyy varpuja, heiniä ja ruohoja. Laelta avautuu kaunis näköala ympäristöön. Alueella on kangaskiurun (St/St) revii.	Alueen läpi kulkee metsätie ja sen pohjoisreuna rajoittuu soranottoalueeseen. Osa kohteesta ulottuu Saloon.	5	17	4	4	3 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73228	Kankare-Haannummi	Kohde kuuluu osittain Uskelan-Hailikonjoki-alueen maisema-alueeseen (kohde 587126). Harjujaksioon kuuluva alue käsittää kallioeräkohoumien sivulle kerrostuneen, osaksi suojausmuodostuman kaltaisen jakson lieveosan sekä osan tasaantuneesta, deltamaisesta laajentumasta. Muodostuman rinneillä on useita selväpiirteisiä rantavalleja ja tyvellä soistumia pohjaveden tihkumiskohdilla. Kasvillisuus on MT- ja VT -tyyppiä, karuimmilla kohdilla lähes CT-tyyppiä. Puusto on mäntyvaltaista sekametsää. Haannummi on maisemallisesti merkittävä.	Alueen läpi kulkee metsätie ja sen pohjoisreuna rajoittuu soranottoalueeseen. Osa kohteesta ulottuu Saloon.	11	17	1, 4	4	44 ha	202112		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjujuonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjututkimus, raportti 36</i> . Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku. Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
734	73228	Kankare-Haannummi	Kohde kuuluu osittain Uskelan-Hailikonjoki-alueen maisema-alueeseen (kohde 587126). Harjujaksioon kuuluva alue käsittää kallioeräkohoumien sivulle kerrostuneen, osaksi suojausmuodostuman kaltaisen jakson lieveosan sekä osan tasaantuneesta, deltamaisesta laajentumasta. Muodostuman rinneillä on useita selväpiirteisiä rantavalleja ja tyvellä soistumia pohjaveden tihkumiskohdilla. Kasvillisuus on MT- ja VT -tyyppiä, karuimmilla kohdilla lähes CT-tyyppiä. Puusto on mäntyvaltaista sekametsää. Haannummi on maisemallisesti merkittävä.	Alueen läpi kulkee metsätie ja sen pohjoisreuna rajoittuu soranottoalueeseen. Osa kohteesta ulottuu Saloon.	11	17	1, 4	4	43,5 ha	202112		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjujuonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjututkimus, raportti 36</i> . Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
73	73229	Vilkkolankoski	Noin 60 m pitkä koski, jonka etelärannalla on 2 m korkuinen pystysuora kalio. Koskea seuraa rauhallinen suvanto. Kosken rannoilla kasvillisuus on monipuolista ja eri lehtotyyppit vaihtelevat kosteasta suuruohlehdosta OMaT-tyyppiin, jossa on kuivalehtolajikkuja. Kosteimmilla kohdilla on rahkasammalia, jotka ilmentävät korpisuutta. Alueen luonnontila on melko hyvä. Kohteen sisäinen maisema on viehättävä lehtorinteiden, kivikkoisuuden ja kallioseinämän ansiosta.		8	17	4, 12, 13	4	2 ha	202207		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73230	Ruuhikoski	Koski virtaa Uskelan-Hailikonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126). Koski on vuolas ja kivikkoinen, seinämät ovat paikoin jyrkät ja pystysuorat. Rinteen puusto on kuusi- ja haapavoittoista sekapuustoa. Muutamat haavat ovat erittäin jykeviä. Seassa on kaksi hyvin vanhaa ja haaraista raitaa. Pensaskerroksessa on taikinamarjaa, tuomea ja mustaherukkaa. Kenttäkerroksen kasvillisuus ilmentää vuohenputkiin tuoreita lehtoa. Kasvillisuutta: mesiangervo, sudenmarja, metsäkruunipöyhi ja koiranvehnä.	Alue on paikallinen retkeily- ja ulkoilukohde. Lammen rannalla on kunnan uimalaitos. Lahistöltä on hakattu puuta runsaasti.	9	17	2, 13	4	3 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73231	Myllytyrky	Myllytyryn lampi erottuu maisemallisena elementtinä muuten hyvin vähävesistöisessä ympäristössä. Kyseessä on tyypillinen suolampi, jonka rannoilla kasvaa rahkasammalia ja happamotuville pienvesille tyypillistä rentovihvilää. Lammen ympäristö on kuusikkoa, joka on tyypillään paikoin pitkälle soistunutta kangaskorpea. Lammen läheisyydessä on kallioita, joilla kasvaa kalliomännikköä.		8	17	4, 11	4	5 ha	202106		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
73	73232	Kankareenjärvi	Kyseessä on kunnan ainoa järvi. Järven rannat vaihtelevat märästä nebareunuksesta karuun männikköön. Laskuojien suut ovat voimakkaasti soistuneet ja niissä esiintyy sekä räme- että nevakasvillisuutta. Rämeeet ovat pääosin IR-tyyppiä. Nebareunukset ovat luhtaisuutta ilmentäviä ja hyvin rahkaisia.	Rannoilla on muutama kesämökki ja uimalaitos. Kohde on kuntalaisten suosima virkistysalue.	8	17	11	4	11 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73233	Myllysuio	Myllysuio on länsireunoiltaan ojitettu isovarpuräme. Puusto on tiheähköä kitukasvuista männikköä. Muutamat männyt ovat vanhoja ja lakkapäisiä. Kenttakerroksessa vallitsevina lajeina ovat kanerva, suopursu ja variksenmarja. Matäspinoilla on poronjäkäliä, kangaskynsisammalta ja karhunsammalta.		1	17	1, 2	4	15 ha	202106		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73234	Hangassuo	Kohteen 73237 eteläpuolella sijaitsee melko luonnontilainen suo. Suon pohjoisosaa on isovarpurämettä ja viereisen ojitetun korven välissä on laikku lyhytkortista nevaa. Suovarvut, kuten suopursu, kanerva, juolukka ja variksenmarja ovat runsaita. Tupasvillaa esiintyy runsaammin kanervarahakarämeosuksilla.	Myllysuon ja Kangassuon välillä kulkeva metsäautotie rikkoo suokokonaisuuden. Suo tulisi säilyttää ojitamattomana.	1	17	1, 2	4	29 ha	202106		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73235	Rautakengänsuo	Kaunis ja luonnontilainen Rautakengänsuo on ojitettu eteläkärjestään. Reunoilla on kanervavaltaita rämeitä ja keskustassa allikoista lyhytkorsinevaa. Rämeeillä puusto on harvahaikoja ja matalaa mäntyä. Kanervan ohella kasvaa tupasvillaa, vaivaskoivua ja suomuurainta. Nevan matäspinoilla on muutamia mäntyjä ja rämeiläjiä, välipinoilla on runsaasti tupasvillaa ja rimpipinoilla kasvaa valkopiirtöheinää, pitkälehtihokkia ja suokukkaa.	Suota ei tulisi ojitaa.	1	17	1, 2	4	30 ha	202106		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73236	Aijassuo	Kyseessä on laaja-ahko isovarpuräme, jonka reunat ja aivan keskusta on ojitettu. Ojitamaton alue on kumpuilevaa ja puusto on matalaa mäntyä. Kenttakerroksen yleisimmät lajit ovat suopursu, juolukka, variksenmarja ja kanerva. Matäspinoilla on poronjäkäliä, kynsisammalta ja seinäsammalta. Matäspintojen välissä on paikoin märkiä rahkaisia allikoita.	Suon keskustassa olevat muutamat ojat olisi hyvä tukiä, jotta suon vesitalous palautuisi ennalleen.	1	17	1, 2	4	31 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73237	Isorahka	Isorahka on keskustastaan ojitamaton isovarpuräme. Puusto on matalaa mäntyä ja kenttakerroksessa vallitsevat rämevarvut. Välipinoilla on suomuurainta, karpalooja ja suokukkaa.	Suota ei pitäisi ojitaa enempää.	1	17	1, 2	4	17 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73238	Kylmäoja	Kylmäoja on 1-1,5 m leveä ruskeavetinen ja savireunainen puro, jonka puusto on lehtipuuvaltaita sekametsää. Tiheä pensaskerros muodostuu tuomesta, mustaherukasta ja korpipaatsamasta. Kenttakerros vaihtelee saniaislehdosta suuruohlehtoon. Runsaammin esiintyvät lajit ovat hiirenporras, mesiangervo ja nokkonen. Huomionarvoisista lajeista esiintyy kotkansiipeä.	Alueen metsänhoidossa tulee puronvarsi säilyttää luonnontilaisena.	8	17	2, 13	4	2 ha	202207		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73239	Ylihäävälän jyrkäntealueluotto	Kohde sisältyy Uskelan-Halikonjokilaakon maisema-alueeseen (kohde 587126). Jyrkänteellä on rehevä lehtolaikku, jonka puusto on eri-käistä kuusivoittoista sekametsää. Puuston luonnontila on kohtalaisen hyvä. Maapuita on melko runsaasti samoin kääpäisiä pötkkelöitä. Harva pensaskerros koostuu taikinamarjasta ja puiden taimita. Kenttakerroksessa on OMaT- ja HeOT -tyypin piirteitä. Runsin laji on käenkaali, muita lajeja ovat mm. nuokkuhalmikka, sudenmarja ja syyliälinnunherne. Alueen pohjoisosassa laskee Halikonjokeen syyliä juurakoiden alla kulkeva puro.	Lehtolaikkua täytetään metsäläin (1093/96 10\$) vaatimukset.	2	17	2	4	1 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73240	Angeliemien Helinokka	Maisemallisesti edustava yli 35 m korkea kalliolinen, paikoin jyrkänteinen niemi, jolla kasvaa pääasiassa kalliomännikköä. Alueeseen liittyy rantaosissa kapea tervaleppävyöhyke ja lounaista kasvilajistoa mm. nuokkukohokia ja sikoangervoa käsittäviä ketoja.	Seutukaavassa SU:4 485 -aluetta. Sopiva näköala ja retkeilypaikka.	5	17	1, 4	4	4,6 ha	202107	valtionneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
73	73241	Koivumäen kuusi	Kaksishaarainen kookas kuusi, jonka latva on kolmen metrin matkalta kuivunut.	Seutukaavassa SU-kohde 600.	6	2, 12	2, 8	3		202105	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 510/3.11.1960 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
73	73242	Riikon mänty	Maisemallisesti edustava n. 15 m korkea mänty, joka on kaksishaarainen ja lakkapäinen.	Seutukaavassa SU-kohde 601.	6	2, 12	2, 8	3		202105	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 509/3.11.1960 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
73	73452	Halikonjoen pikkuapolliesiintymä	Kohde sisältyy suurelta osin Uskelan-Halikonjokilaakon maisema-alueeseen (kohde 587126). Pikkuapolliesiintymä on osittain päällekkäinen kohteiden 73210, 73179b ja 73199s kanssa. Halikonjoen ja sen sivuhaaran varrella arvioidaan elävän yli 1000 pikkuapollion kanta. Aiemmin ilmeisesti yhtenäisempi kanta elää nyt usealla erillisellä niityalueella.	Niityalueita uhkaa umpeenkasvu, sillä karjan laidunnus on lopetettu. Perhosniityt tulisi pitää avoimina puustosta raivaamalla. Laidunnus olisi suotavaa aloittaa uudelleen ainakin osalla niityistä.	11	17	3	3	79,5 ha	202109		Suomen ympäristökeskus (2001). Halikonjoelta löytyi uusi uhanalainen pikkuapollioherposhen kanta. Suomen ympäristökeskuksen lehdistötiedote 12.7.2001. http://www.vyh.fi/ajankohtaiset/syke/tiedot/11010712.htm
252	252108	Omenajärvi	Lintuvesiensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelmiin (FI0200030) kuuluva merkittävä lintuvesi, jonka ympärillä on kukkuloita ja poikittaisharjajaksia. Alueen ranta- ja vesikasvillisuus on monipuolista, kasvillisuuden erikoisuuksia ovat mm. tähkä-ärvi, ristilimaska ja kapeaosmankäämi. Hoikavilla (S/-) ja jokileinikki (V/-) esiintyvät alueella. Järvi on tyypillään mesotrofinen. Alueella on reheviä, matalia ja laajoja rantaniittyjä. Omenajärvi on mainittu Suomen 5. parhaimmaksi lintuvedeksi. Vesilintuja on erittäin runsaasti, samoin kalhajaajajajisto on poikkeuksellisen edustava. Lisäksi alue on lintujen muutonaikainen levähdysalue. Luontodirektiivin luontotyyppejä ovat <i>Magnopotamion</i> tai <i>Hydrochariton</i> -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet ja *Fennoskandian metsäludat. Lintudirektiivin lajeja: heinätaivi, jousisorsa, kurki, laulujoutsen, liro, luhtahuitti, mehiläishaukka, ruisräkkä (SVSt) ja mustakurkku-uikku. Luontodirektiivin lajeja: liito-orava (SVSt) ja saukko.	Kohde kuuluu Project Mar -ohjelmaan ja on seutukaavassa SL 405 -aluetta. Alue suojellaan luonnonsuojelulalla. Pinta-ala on ilmoitettu Natura 2000 -kohteen rajauksen mukaan.	7	5, 7, 12	2, 3, 9	1	230 ha	202305, 202306	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 3.6.1982 vahvistama valtakunnallinen lintuvesiensuojeluohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Omenajärvi (FI0200030). Natura 2000 -ohjelmamonisteet. Omenajärvi (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200030.htm
776	252108	Omenajärvi	Lintuvesiensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelmiin (FI0200030) kuuluva merkittävä lintuvesi, jonka ympärillä on kukkuloita ja poikittaisharjajaksia. Alueen ranta- ja vesikasvillisuus on monipuolista, kasvillisuuden erikoisuuksia ovat mm. tähkä-ärvi, ristilimaska ja kapeaosmankäämi. Hoikavilla (S/-) ja jokileinikki (V/-) esiintyvät alueella. Järvi on tyypillään mesotrofinen. Alueella on reheviä, matalia ja laajoja rantaniittyjä. Omenajärvi on mainittu Suomen 5. parhaimmaksi lintuvedeksi. Vesilintuja on erittäin runsaasti, samoin kalhajaajajajisto on poikkeuksellisen edustava. Lisäksi alue on lintujen muutonaikainen levähdysalue. Luontodirektiivin luontotyyppejä ovat <i>Magnopotamion</i> tai <i>Hydrochariton</i> -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet ja *Fennoskandian metsäludat. Lintudirektiivin lajeja: heinätaivi, jousisorsa, kurki, laulujoutsen, liro, luhtahuitti, mehiläishaukka, ruisräkkä (SVSt) ja mustakurkku-uikku. Luontodirektiivin lajeja: liito-orava (SVSt) ja saukko.	Kohde kuuluu Project Mar -ohjelmaan ja on seutukaavassa SL 405 -aluetta. Alue suojellaan luonnonsuojelulalla. Pinta-ala on ilmoitettu Natura 2000 -kohteen rajauksen mukaan.	7	5, 7, 12	2, 3, 9	1	230 ha	202305, 202306	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 3.6.1982 vahvistama valtakunnallinen lintuvesiensuojeluohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Omenajärvi (FI0200030). Natura 2000 -ohjelmamonisteet. Omenajärvi (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200030.htm

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
252	252110	Iso-Lempan niitty	Rekijoen kylän keskustassa, mäen loivalla rinteellä on laaja niitty. Satunnaisesti nautakarjan laiduntaman niityn eteläosat ovat metsittyneissä, muuten alue on lähes puuton ja pensaaton. Noin puolet niitystä on edustavaa tai melko edustavaa matalakasvuista tuoretta pienruohonityä ja puolet on muuttunut tuoreeksi heinäniityksi. Huomionarvioisia lajeja: mäkikaura, hakarasara ja kevätanhiikki.	Aluetta on hyvä laiduntaa, mutta pitää perinnebiotooppi erillään nurmilaitumista. Perinnebiotooppi (arvoluokka M-).	10	11	2, 4	3	1 ha	202303, 202306		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	252111	Ojosten laidun	Kohde on laaja nautakarjan laiduntama niityalue. Pääosaa alueesta viljeltiin vielä 1940-luvulla, mikä näkyy yhä kasvillisuudessa. Itäisin osa alueesta on kasvillisuudeltaan melko edustavaa tuoretta pienruohonityä, jolla kasvaa kevätesikkoa ja hakarasaraa. Keskiosa on varsin rehevöitynyt, eikä niitylajistoa juurikaan esiinny. Länsiosaa on uudelleen laidunneksen olettua tuoretta niittyä ja harmaaleppäkköä. Kasvillisuus on paikoin melko edustavaa pienruohonityä, jossa kasvaa ahdekauonkia poikkeuksellisen runsaasti.	Alue tulisi säilyttää erillään nurmilaitumista, jotta niitykasvillisuus elpisyi laiduntamalla. Perinnebiotooppi (arvoluokka M-).	10	11	2, 4	3	7,5 ha	202404		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	252112	Rekijoen kallioketo	Rekijoen keskustan maisemallisesti keskeisellä kalliomaella ja sen louaisrinteellä on melko edustavaa kalliokettoa ja niittyä, joka rajoittuu Iso-Lempan niityyn (kohde 252110). Kasvillisuus on pääosin tuoretta heinäniittyä, jossa niitylajistoa on vielä kohtalaisesti jäljellä. Ketolajit ovat melko edustavia, mutta pieniä ja heinittymässä. Itäosassa on katajia ja jonkin verran puustoa. Huomionarvioisia lajeja: maarianverijuur, harmaapöimulehti, mäkikaura, hakarasara, hietalemmikki, jäkki ja litteänurmikka.	Alueen itäosasta on tarpeen poistaa nuorta puustoa sekä niittää aluetta vuosittain. Perinnebiotooppi (arvoluokka P+).	10	11	2, 4	4	0,5 ha	202306		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	252113	Revän niitty	Terttilänjokivarren jyrkällä kaakkoisrinteellä on umpeenkasvavaa tuoretta niittyä sekä aivan jokivarressa kosteaa suurruohonityä ja pieniä harmaaleppä- ja pajukolakkuja. Tavanomaisen niitylajiston lisäksi alueella esiintyy maarianverijuurta, hakarasaraa, humalanvierasta, mäkikauraa ja yksi nurmilaukkayksilö. Jokivarren viitosara- ja ruokohelppivaltaisilla reunoilla kasvaa iso kahtaisarakasvusto.	Aluetta kannattaa laiduntaa tai niittää. Pohjoisreunan haapaveskon leviäminen niitylle tulisi estää. Perinnebiotooppi (arvoluokka P+).	10	11	2, 4	4	3 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	252114	Hanhilammen haka	Kohde käsittää Hanhilammen länsireunalla olevan metsäisen laidunalueen, joka on yhteydessä nurmilaitumiin. Aluetta laidunnetaan joka toinen vuosi. Hakamaa on selvästi rehevöitynyt, mutta reunoilta löytyy paikoin edustavaa niitykasvillisuutta. Itäpuolen sekametsähaan ketomaisilla laikuilla kasvaa huopakettanaa, kissankäpälää ja jäkkiä. Talon eteläpuolen kuusi-harmaaleppähakaan reunalla on rantaniittyä, jota karja ei juurikaan ole syönyt. Huomionarvioisia kasveja ovat jäkki ja hirsisara.	Rehevöitymisen pysäyttämiseksi hakaa on tarpeen laiduntaa erillään peltolaitumista. Kuusen harvennus on eduksi kasvillisuudelle. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	1,5 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	252115	Tervahaudannotton niitty	Alue rajautuu Rekijokilaakson Natura 2000 -kohteeseen (FI0200102). Notkon rinteet ovat pahoin rehevöityneet ja umpeenkasvaneet. Laidunnus on päättynyt kauan sitten. Tien länsipuolelle rajattu alue on lähes puutonta ja pensaatonia tuoretta heinäniittyä. Pienruokolakkuja on niukasti. Ojan varressa on lisäksi kosteaa suurruohonityä ja pieniä harmaaleppähakaa. Huomionarvioisia lajeja ovat mm. hakarasara ja kevätesikko.	Rinteiden laidunnus tulisi aloittaa uudelleen. Perinnebiotooppi (arvoluokka P-).	10	11	2, 4	4	1 ha	202404		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	252116	Aron metsälaidun	Kohteeseen kuuluu mäen länsirinteellä oleva metsälaidun, jonka laidunnus päättyi vuonna 1997. OMT-tyyppin kuusimetsälaidun on länsireunallaan rehevöitynyt. Myös alueen eteläosassa on pieni rehevöitynyt kallioketo. Metsälaidun on puustoltaan melko edustavaa, osalla kasvaa harmaaleppävesakkoa. Kasvillisuuteen kuuluu mm. jäkki.	Laidunnus on tarpeen aloittaa uudelleen. Myös lepikoita ja puustoa tulisi raivata. Perinnebiotooppi (arvoluokka P-).	10	11	2, 4	4	1,5 ha	202305		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	252117	Kalkkimäki	Kohde on metsäisessä maastossa sijaitseva matala silokalliomäki, jonka eteläosassa on vanha kalkkivilvuus. Alueen kivilajit ovat hapan raitainen gneisi, jossa esiintyy kalkkivilvikerrokseja. Pohjoisrinteen kalkkivilvikerrokseen on muodostunut luola. Edustavaan kasvillisuuteen kuuluu runsaasti vaateliaita lajeja sekä muutama uhanalainen laji. Rinteillä on reheviä VRT-tyyppin kuivalettoja, joissa kasvaa lehtokasvamaa, lehto-orvokkia, valkohedokkia ja sinivuokkoa. Kalliojalustumilla on runsastajista, meso-eutrofista keto- ja niitykasvillisuutta. Louhosseinämällä on runsaasti vaateliaan lajiston luonnehtimaa pystyseisämiä sammalpeitettä, jossa kasvaa mm. keltasammalta, suppuväkäsammalta ja alueellisesti uhanalaista kalkkipalmikkosammalta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvoska kalliolaue). Seutukaavassa SU.4 482 -aluetta.	5	8, 12	1, 2	3	8 ha	202309		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliolaueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
252	252118	Ojämäenkallio	Kohteessa näkyy Itämeren (Yoldiavaihe) vedenpinnan korkein taso ns. huuheturajana, aallokon paljaaksi huuhtomana kalliovyöhykkeenä n. 120 m m.p.y. Viisi metriä korkea paljas kalliokaistale kiertää Ojaniemenkallion lakiosan ympäri. Salpausselän reunamuodostuma kulkee kallion yli ja sen maakerrostumia on mäen laella ja sen sivuilla.	Alueen länsirajalla on pieni sorakuoppa.	5	17	1	4	3,5 ha	202305		Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kalli- ja maa-peräkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
252	252120	Koisojanntoko	Kohteeseen sisältyy harjutasanne, muutamia pieniä harjukumpuja ja n. 400 m pitkän ja runsas 5 m ympäristöään korkeampi selänne. Alue on osittain päällekkäinen Rekijokilaakson Natura 2000 -kohteen (FI00102) kanssa. Hienosta aineksesta kerrostuneeseen muodostumaan on uurtunut 25-30 m syvä jokilaakso, poikkileikkaukseltaan V:n muotoinen raviini. Laakson rinteet ovat jyrkät ja maisemallisesti vaikuttavat. Laakson pohjalla on pieni lampi. Kasvillisuus on MT- ja OMT -tyyppisiä, puustoltaan kuusivaltaista ja monin paikoin lehtomaista. Rinteiden alaosissa on muutamia pohjaveden thikipintoja.		11	17	1, 4	3	78 ha	202401		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuluonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjutukimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
252	252121	Lapinsuo	Lapinsuo sijaitsee Kiikalan ja Perttelin rajalla. Suo käsittää rämeitä ja pieniä nevasia.	Seutukaavassa MM:2 L 203 -aluetta.	1	12	1, 2	4	111,5 ha	202303	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihesuutukaava 1	Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuluonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjutukimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
587	252121	Lapinsuo	Lapinsuo sijaitsee Kiikalan ja Perttelin rajalla. Suo käsittää rämeitä ja pieniä nevasia.	Seutukaavassa MM:2 L 203 -aluetta.	1	12	1, 2	4	111,5 ha	202303	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihesuutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
252	252122	Palmutjärvi	Järvi sijaitsee Omenajärven läheisyydessä. Linnustollisesti ja maisemallisesti erittäin arvokas järvi.	Seutukaavassa SL 402 -aluetta.	8	12	3, 4	3	19,5 ha	202306	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
252	252123	Johannistund	Kankaalla, kylän länsipuolella on <i>Dianthus arenarius-Geranium sanguineum</i> -yhdyksunta.	Seutukaavan SL-kohde 600.	11	12	2, 9	4	1,2 ha	202309	Varsinais-Suomen ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
252	252124	Hitolan kataja	Tien varressa kasvaa korkea puumainen kataja.	Seutukaavan SU-kohde 601.	6	12	2, 8	3		202306	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihesuutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
252	252125	Kylänpään kataja	Vanhankylän kylässä sijaitseva rauhoitettu kataja.	Seutukaavan SU-kohde 603.	6	12	2, 8	3		202306	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 172/10.6.1975 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1.	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259291	Raadessuo	Soidensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelmien kohde (FI0200013). Raadessuo on monipuolinen keidassuo, jossa etenkin rämeät ovat hyvin edustettuina. Suon keskiosan nevat, lähinnä SIN- ja LKN -tyypin nevat, sekä laiteiden luonnontilaiset korvet lisäävät suon arvoa. Suon luoteisosan vedet laskevat pitkin kallioiden välistä kapeaa juottia, jossa kasvaa metsäluhtaa. Luhta rajautuu itäreunallaan komeaan jyrkänteeseen. Maisemallisesti merkittävä Taliksaaren metsäsaareke lisää alueen monipuolisuutta. Suon eteläosaa halkoo valtatie. Raadessuolla on monipuolinen linnusto. Suon hyönteisiin kuuluu mm. harvinainen luumittari. Luontodirektiivin luontotyyppiä ovat *keidassuot ja *Fennoskandian metsäluhdat. Lintudirektiivin lintuja ovat mm. kurki, kapustarinta, liro, helmipöllö, huuhaaja, varpuspöllö, kehrääjä (St/St) ja harmaapäätikka (Sh/Sh). Alue on arvokas lintujen pesimäalue.	Seutukaavassa SL 406 -aluetta. Alue tullaan suojelemaan luonnonsuojelulla. Natura 2000 -ohjelman rajaus on hieman soidensuojeluohjelman rajausta suurempi. Kohteen pinta-ala on ilmoitettu Natura 2000 -kohteen pinta-alan mukaan.	1	3, 7, 12	1, 3, 5	1	226 ha	202301	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Raadessuo (FI0200013). Natura 2000 -ohjelmanomistheet. Raadessuo (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luoso/n2000/los/0200013.htm >
259	259292	Pyysuo	Soidensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelmien kohde (FI0200012), joka sijaitsee Kiskon ja Perniön rajalla. Pyysuo on sokkeloinen keidassuo, jonka länsireunalla on pieni Kytömäenjärvi. Alue muodostaa arvokkaan ja lähes luonnontilaisena säilyneen kosteikkokokonaisuuden. Pyysuo on karu keidassuo. Suon hyvin säilyneissä laidenoissa ja -korvissa tavataan mm. pullosaraa, raaatetta, vehkaa ja paatsamaa. Niin ikään kohosille tyypillinen reunaisuus on suon itä laidalla poikkeuksellisen selvästi nähtävissä. Suon laitoja on jonkin verran ojitettu. Suon keskiosassa on metsäsaarekkeitä, jotka lisäävät suon monipuolisuutta. Umpeutuva, alle 10 ha suuruinen Kytömäenjärvi on pieni lintujärvi. Järven laajat rantanevat yhdessä Korpibiotooppien kanssa täydentävät Pyysuon suotyypivalikoimaa. Alueella on runsas pesimälinnusto. Lintudirektiivin linnuista tavataan mm. harmaapäätikka (Sh/Sh), kurki, laulujoutsen, liro ja mustakurkku-uikku. Järven rantanevoilla tavataan runsaasti kahlaajia. Luontodirektiivin luontotyyppiä ovat *keidassuot ja *Fennoskandian metsäluhdat.	Kiskon osa-alue on seutukaavassa SL 402 -aluetta ja Perniön osa-alue SL 412 -aluetta. Alue tullaan suojelemaan luonnonsuojelulla. Natura 2000 -ohjelman rajaus on hieman soidensuojeluohjelman rajausta suurempi. Kohteen pinta-ala on Natura 2000 -kohteen pinta-alan mukainen.	1	3, 7, 12	1, 2, 3	1	192 ha	201403	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Pyysuo (FI0200012). Natura 2000 -ohjelmanomistheet. Pyysuo (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luoso/n2000/los/0200012.htm >
586	259292	Pyysuo	Soidensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelmien kohde (FI0200012), joka sijaitsee Kiskon ja Perniön rajalla. Pyysuo on sokkeloinen keidassuo, jonka länsireunalla on pieni Kytömäenjärvi. Alue muodostaa arvokkaan ja lähes luonnontilaisena säilyneen kosteikkokokonaisuuden. Pyysuo on karu keidassuo. Suon hyvin säilyneissä laidenoissa ja -korvissa tavataan mm. pullosaraa, raaatetta, vehkaa ja paatsamaa. Niin ikään kohosille tyypillinen reunaisuus on suon itä laidalla poikkeuksellisen selvästi nähtävissä. Suon laitoja on jonkin verran ojitettu. Suon keskiosassa on metsäsaarekkeitä, jotka lisäävät suon monipuolisuutta. Umpeutuva, alle 10 ha suuruinen Kytömäenjärvi on pieni lintujärvi. Järven laajat rantanevat yhdessä Korpibiotooppien kanssa täydentävät Pyysuon suotyypivalikoimaa. Alueella on runsas pesimälinnusto. Lintudirektiivin linnuista tavataan mm. harmaapäätikka (Sh/Sh), kurki, laulujoutsen, liro ja mustakurkku-uikku. Järven rantanevoilla tavataan runsaasti kahlaajia. Luontodirektiivin luontotyyppiä ovat *keidassuot ja *Fennoskandian metsäluhdat.	Kiskon osa-alue on seutukaavassa SL 402 -aluetta ja Perniön osa-alue SL 412 -aluetta. Alue tullaan suojelemaan luonnonsuojelulla. Natura 2000 -ohjelman rajaus on hieman soidensuojeluohjelman rajausta suurempi. Kohteen pinta-ala on Natura 2000 -kohteen pinta-alan mukainen.	1	3, 7, 12	1, 2, 3	1	192 ha	201403	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Pyysuo (FI0200012). Natura 2000 -ohjelmanomistheet. Pyysuo (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luoso/n2000/los/0200012.htm >
259	259294	Koskossuo	Soidensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelmien kohde (FI0200005). Koskossuo edustaa maastamme nopeasti katoamassa olevia Saaristo-Suomen puustoisia keidassoita ja se on siten tieteellisesti erittäin arvokas. Suon arvoa korostaa sen luonnontilaisuus. Siellä ei ole ainuttakaan ojaa, joten laidenevat ja -korvet ovat hyvin edustettuina. Suon kasvisto ja eläimistö ovat hyvin tyypillistä suojaistoa ja siellä pesii mm. kurki. Luontodirektiivin luontotyyppi on *keidassuot ja lintudirektiivin lintu kurki.	Seutukaavan SL 405 -aluetta. Alue suojelemaan luonnonsuojelulla. Natura 2000 -kohteen rajaus on hieman soidensuojeluohjelman kohdetta suurempi. Pinta-ala on ilmoitettu Natura 2000 -kohteen pinta-alan mukaan.	1	3, 7, 12	1, 2, 12	1	41 ha	201403	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Koskossuo (FI0200005). Natura 2000 -ohjelmanomistheet. Koskossuo (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luoso/n2000/los/0200005.htm >
259	259297	Isoniemi			5	9	2	3	20 ha	202302	valtioneuvoston 27.6.1996 tekemä periaatepäätös vanhojen metsien suojelesta	
259	259298	Pappilanniemi	Yksityinen luonnonsuojelualue, joka on niemen kärkeä olevaa leirintäaluetta lukuunottamatta komeaa ja vanhaa luonnontilasta kuusikorpea. Suojelualuerajaukseen kuuluu myös niemen edustalla oleva pieni saari. Kuusen seassa kasvaa happaa, pillijää, kuusamaa, punaherukkaa ja taikinamarjaa. Suuret ja vanhat puut antavat alueelle satometsän leiman.	Seutukaavassa SU-1 401 -aluetta.	3	1, 12	2, 11	4	7 ha	202301, 202304	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 1365/27.11.1961 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1961). Päätös luonnonsuojelun rauhoittamisesta 1365/27.11.1961.
259	259299	Mikkoholman lehmuslehto	Lehtojensuojeluohjelman kohde, joka sijaitsee Iso-Kiskojärven itäreunalla. Mäkilällä lehtosaarella kasvavat Varsinais-Suomen edustavimpiin kuuluvat lehmuslehdot. Vanhat kookkaat lehmukset ovat vallapuna saaren keskiosassa sekä kahden mäen alarinteilla, kalliojyrkänteiden alla ja laaksoissa sijaitsevilla hiekkapohjaisissa lehdissä. Saaren muu puusto on pääasiassa kikkusuikkoa sekä suuria kolohaapoja. Kasvillisuus on suurelta osin PuVIT-tyyppiä, lisänä on pienialainen kostea lehto. Tyyppilajien ohella vaateliata kasvilajeja ovat näsiä, mustakannonmarja ja kirkiruoho. Sammallaisto on monipuolinen ja vaatelas. Alueen eläimistöön kuuluu mm. liito-orava (St/St).	Seutukaavassa SL 410 -aluetta.	2	4, 12	2, 3	2	8 ha	201406	valtioneuvoston 13.4.1989 tekemä periaatepäätös valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyseutukaava	Komiteamietintö (1988). Lehtojensuojeluyöryhmän mietintö. <i>Komiteamietintö</i> 1988:16. 279 s.
259	259300	Laptaalinnummi	Maisemallisesti merkittävä harjijensuojeluohjelman kohde, joka sijaitsee Kiskon ja Pohjan kunnan rajalla. Epäyhtenäisen harjujakson kuuluva alue käsittää suurehkon kallioerälaakson reunalle kerrostuneen epäsymmetrisen ja terrassimaisen harjumuodostuman sekä siihen liittyvän laajentuman, joka on deltamainen alueen eteläosassa. Eteläpuolisessa on muutama matalahko sulamisvesiuoma, tasanteen reunalla on paikoin rantavalleja. Kasvillisuus on VT- ja CT -tyypin metsää.	Seutukaavassa osin SL 407 -aluetta. Pieni hiekkakuoppa, sähkölinja ja ajoneuvopolku vähentävät alueen luonnontilaisuutta. Ilmoitettu pinta-ala on koko harjijensuojeluohjelman kohteen pinta-ala. Kiskon osuus kohteesta on 72 ha.	11	10, 12	1, 4	3	100 ha	201403	valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2 ja valtioneuvoston 3.5.1984 vahvistama valtakunnallinen harjijensuojeluohjelma	Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjujuonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjutiikimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
259	259301	Takalahden keto	Etelärinteillä kasvava umpeutuvaa niittyä, hakamaata sekä niittyistä pelloneuana. Rauduskoivu- ja harmaaleppävaltainen puusto on levittäytynyt melko tasaisesti koko alueelle. Tuoreen niityn ja kedon lajistossa on useita harvinaisia lajeja, jotka kertovat alueen olleen aikaisemmin erityisen hieno perinnebiotooppi. Hirvenkelton (V/St) lisäksi alueella kasvaa niityrappelöä, makimintua, kelta-apilaa, ruusu-ruohoa, hirssisaraa, iharusua ja jakkia.	Perinnebiotooppi (arvoluokka M). Alueen hoito niittämällä on hyvä aloittaa mitä pikimmin. Myös puustoa ja pensyitä tulisi harventaa.	10	11	2, 4	3	0,2 ha	202304		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
259	259302	Lapinkylän keto	Talojen ja pikkutien välissä on kapea ketonranta, jota on todennäköisesti joskus laidunnettu. Alueen keskiosassa on runsaasti puiden taimia ja kasvillisuus on heinittävää tuoretta pienruohonittua. Länsiosassa on edustavaa huopakeltanokeltamataravaltaita pienruohokettoa ja melko edustavaa kuivaa heinäniittyä. Alueella kasvaa useita huomionarvoisia lajeja: ketopippo, hakarasara, jakki, mäkivirvilä, koiruoho ja hirssisarva.	Perinnebiotooppi (arvoluokka M-). Aluetta olisi tarpeen ajoittain niittää ja raivata kasvava puustoa.	10	11	2, 4	3	0,2 ha	201403		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
259	259303	Mellerin niitty	Peltoaukean reunalla on maisemallisesti kaunis niitty. Alueen keskiosaa on mahdollisesti entistä peltoa, sillä kasvillisuus on tältä kohdoin korkeakasvuista nurmipuntarpään ja pelto-ohdakkeen valtaamaa heinäniittyä. Kolliskulmassa on edustava ja monilajinen kalliokeho, jolla keltamata ja punanata ovat vallitsevia. Niityllä kasvaa harvakseltaan mäntyä, joitakin kuusia, vaahtera ja saarni. Huomionarvoisia kasveja ovat mm. hakarasara, maarianverijuuri, kangasajuruoho ja ruskokesijäkälä.	Perinnebiotooppi (arvoluokka M-). Aluetta olisi tarpeen ajoittain niittää ja raivata kasvavaa puustoa.	10	11	2, 4	3	0,6 ha	202301		Lehtomaa, L. (2000). <i>Varsinais-Suomen perinnemaisemat. Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
259	259304	Pappilan keto	Ketoalueen kasvillisuus on kuivaa nurmipuntarpäävaltaista heinäniittyä. Tienvarressa alueen itäreunalla on laikku hiekkaisista ketoa. Huomionarvoisista lajeista esiintyy mäkipuuraa, neidonkieltä, mäktivirilää, ukontulikukkaa, hietalemmikkiä ja harmaapömmelehtea.	Perinnebiotooppi (arvoluokka M-). Suomen luonnonsuojeluliton ketoprojekti on hoitanut osaa alueesta niittämällä vuosina 1994-1995. Alueelle on kaavoitettu omakotitalontontteja. Ainakin parhaat osat tulisi suojella rakentamiselta.	10	11	2, 4	3	1,5 ha	202304		Lehtomaa, L. (2000). <i>Varsinais-Suomen perinnemaisemat. Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
259	259305	Leilänlammen haka	Entisen haan puusto on tiheää harmaaleppää ja haapaa, paikoin on avoimempia niitylaikkuja. Kasvillisuudessa on sekä niitykasveja että metsän lajistoa. Osaa alueesta hallitsee vuohenputki. Huomionarvoisia kasveja ovat makiminttu ja kartioakankasli (SU-).	Perinnebiotooppi (arvoluokka P). Alueen laidunnus tulisi aloittaa uudelleen.	10	11	2, 4	4	0,8 ha	201406		Lehtomaa, L. (2000). <i>Varsinais-Suomen perinnemaisemat. Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
259	259307	Vaihemäki	Kyseessä on Raadessuon (kohde 259291) länsireunan rajautuva pitkä kallioalue. Maisemallisesti merkittävä Vaihemäki muodostuu erillisistä selänteistä ja korpinotkelmista. Kalliolta avautuu erinomaisia näköaloja länsipuolelle ja Raadessuolle. Laajat lakiselänteiden silokalliomuodot ja länsireunan osin massiiviset Jyrkänmuodot ovat melko edustavia. Lakiosissa on karuja männiköitä, joissa on oligotrofisia kallioniittyjä. Silokallioisella lounaisrinteellä kasvaa pikkutervakkoa. Jyrkäniteillä on oligo-mesotrofista sammalvaltaista kasvillisuutta, mm. kalliorakojen ja -onkaloiden sammalkasvustoja sekä kutrisammalten luonnehtimaa keskivänteistä sammalpeitettä. Kutrisammalten ohella hieman harvinaisempaan jyrkäniteistöön kuuluu tihkutasammal.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvoska kallioalue).	5	8	1, 4	3	91 ha	202301		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
259	259308	Kirkkomäki	Maisemallisesti merkittävä, pitkä ja kapea kallioselännejako rajautuu melko selvästi ympäristöstään. Lakiosista avautuu hyvin edustavat näköalat länsipuolen järville. Lakiosat ovat rakoilun lohkoma, loivasti kumpuilevaa selänteiden ja niiden välisten notkelmien muodostamaa kalliomännikkömaastoa. Länsireunan jyrkäniteet ovat viisto- ja pystyjyrkkiä seinämäpintoja. Lakiosien ja rinteiden metsät ovat pääasiassa VT- ja MT -tyypin talousmetsää, ainoastaan kirkkomaen lounaisjyrkanteen edustalla esiintyy hieman lehtomaisia piirteitä.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvoska kallioalue).	5	8	1, 4	4	43 ha	202302		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
587	259309	Kuurinmäki	Kohde on pieni, pyöreä ja maisemallisesti merkittävä graniittiselänne, joka kohoaa itäreunastaan jyrkäniteenä. Lakiosista avautuu varsin edustavia näköaloja. Lakiosistaan alue on kohtalaisen kumpuilevaa, kalliomännikköiden ja pienten räme- ja korpinotkelmien luonnehtimaa kalliomaastoa. Tavanomaisten kangasmetsien ohella itäreunan jyrkanteen alla on edustavaa, kosteahkoa oligotrofista sammalpeitettä. Alaseinämällä on reheviä kalliohylyjä, kalliorakojen sammalkasvustoja sekä paikoin mesotrofista kutrisammalten luonnehtimaa sammalseinämää, jonka lajisto sisältää mm. ketopartasammalta ja tummauurasammalta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvoska kallioalue).	5	8	1, 4	3	21 ha	202302		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
259	259309	Kuurinmäki	Kohde on pieni, pyöreä ja maisemallisesti merkittävä graniittiselänne, joka kohoaa itäreunastaan jyrkäniteenä. Lakiosista avautuu varsin edustavia näköaloja. Lakiosistaan alue on kohtalaisen kumpuilevaa, kalliomännikköiden ja pienten räme- ja korpinotkelmien luonnehtimaa kalliomaastoa. Tavanomaisten kangasmetsien ohella itäreunan jyrkanteen alla on edustavaa, kosteahkoa oligotrofista sammalpeitettä. Alaseinämällä on reheviä kalliohylyjä, kalliorakojen sammalkasvustoja sekä paikoin mesotrofista kutrisammalten luonnehtimaa sammalseinämää, jonka lajisto sisältää mm. ketopartasammalta ja tummauurasammalta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvoska kallioalue).	5	8	1, 4	3	21 ha	202302		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
259	259311	Pirunkaapinmäki	Pieni peltoaukeiden ympäröimä kalliomäki, jolla on maisemallista merkitystä. Laitella avautuu edustava näkösä länsipuolen peltoaukealle. Lounaisjyrkänne on runsaan mesotrofisen kalliokasvillisuuden luonnehtimaa, etenkin kurtisammal-kallioalalmikkosammalkasvustot ovat runsaita. Kaikkien ravinteisimmilla eutrofiilla seinämäpinoilla on vaateliaiden sammalajistojen kasvillisuutta. Kalliolokloissa on saniaisten ja tummauurasammalten dominoivia kasvotyyppejä. Jyrkanteen yläpuolella on avokallioaluetta keto- ja niitylaikkuja, alarinteillä lehtomaisissa kohdissa kasvaa paikoin lehtosinijuurta ja lehtoleinikkiä.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvoska kallioalue).	5	8	1, 4	3	10 ha	202304		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
259	259312	Hyypiänmäki	Tasainen talousmetsän ympäröimä pieni jyrkänemäki, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Lakiosista avautuu edustavat näköalat ympäröivään maisemaan. Jyrkäniteet silokalliorinteet sekä lounaisrinteen lohukoinen porrasjyrkänne ovat tavanomaista komeampia. Alueen pääkivilaji on konglomeraatti, jonka alkueraiset rakennepiirteet ovat hyvin säilyneet ja ne ovat näkyvissä kallioalueen paljastumissa. Oligotrofinen metsä- ja kalliokasvillisuus on vallitsevaa. Länsireunan jyrkanteen edustalla on hieman lehtomaisia lohkariekköjä. Alueella onkin tavattu pensäkkötatar.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvoska kallioalue). Kallio on paikallinen näköalapaikka ja virkistyskohde.	5	8	1, 4, 11	4	8 ha	202304		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
259	259313	Hevonojan niitty	Valtakunnallisesti arvokkaalla Uskelan-Hailikonjokiakson maisema-alueella (kohde 587126) on Uskelanjoen sivu-uoman pohjoispuolella nautakarjan laiduntamaa rinnenäyttöä. Kyseisen niityn keskiosassa on kauniita pylväs-katatajia, muuten laidun on lähes puuton. Kasvillisuus on jossain määrin rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä. Rinteiden kumpareilla esiintyy tuoretta pienruohonniittyä. Uoman tuntumassa on kosteaa suurruohonniittyä, huomionarvoisista lajeista alueella esiintyy mäkipuuraa, ketopippoa, kevätseikkoo, rantahirvenjuurta, sikongervoaa sekä törrö- ja hakarasaraa.	Aluetta on tarpeen laiduntaa erillään kyvönurmista. Perinnebiotooppi (arvoluokka M-).	10	11	2, 4	3	2,5 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). <i>Varsinais-Suomen perinnemaisemat. Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
259	259315	Marjanniemen nummi	Kirkkojärven rannalla on kaunis, maisemallisesti merkittävä harjualue. Epyänteniseen harjujokseen kuuluva alue käsittää suurehkon kalliooperalaakson sekä rinteelle ja osin kalliooperakoumien päälle kerrostuneen deltamaisen harjujaajentuman. Muodostuman rinteillä on muinaisautoja. Kasvillisuus on VT-tyyppiä, paikoin CT-tyyppiä.	Seutukaavassa MM-2 L 203 -aluetta. Seutukaavan rajaus on valtakunnallisen harjututkimuksen rajausta suurempi. Ilmoitettu pinta-ala on harjututkimuksessa ilmoitettu pinta-ala. Soveltuu retkeilyyn. Alueen läpi kulkee maantie ja yksityisteitä.	11	12	1, 4	4	115 ha	201403	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). <i>Varsinais-Suomen harjualueen luontokuvaus</i> . Valtakunnallinen harjututkimus, raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
259	259316	Hirsisuo	Hyvin säilynyt linnustollisesti merkittävä suo.	Seutukaavassa SL 408 -aluetta.	1	12	1, 3	3	28,5 ha	202305	valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259317	Kavastonjärvi	Kavastonjärvi on runsasravinteinen kosteikko viljelymaisemassa. Järvi on linnustollisesti merkittävä sisältäen monille vesilinnuille, kahlaajille, rantakanoille ja varpuslinnulle sopivaa elinympäristöä. Järven pesimälinnustosta ei ole käytettävissä tuoreita tietoja. 1970-1980 -luvuilla järvellä on pesinyt pikkulokki- ja naurulokkiyhdyksunta sekä härkälintu. Kavastonjärven yksittäisiä kasvierikoisuuksia ovat neivaimarre ja heitekaali. Kohde on Uitmukseenjoen laaksoon liittyvänä maisemallisesti merkittävä alue.	Seutukaavassa SL 413 -aluetta. Nykyinen pesimälinnustot tulisi selvittää, jolloin järven linnustollista arvoa voisi verrata muihin vastaaviin lintuvesiin Etelä-Suomessa.	7	12	2, 3, 4, 13	3	24 ha	202304	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku. Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259318	Aikonlahti ja Aikonlahden korpi	Pitkänomainen ja osin suurennainen järvenlahti, joka käsittää rantaniittyjä ja soistuneen notkelman. Lahden perukassa on kalaston rauhoituspiiri. Rantakasvillisuus ja linnusto ovat edustavia. Aikonlahden eteläpuolella on rehevä, paikoin luhtainen ja lähteinen korpi. Puusto on kitukasvuista hieskoivua, seassa on kuusta, tervaleppää ja harmaaleppää. Alueella on jonkin verran lahoppua. Korven keskiosissa on märkiä raate-vehkavaltaisia välipintoja, joiden ylle kotoaa viitakastikka-mesiangervo-korpikaislakasvillisuutta. Alueen läpi kulkee Aikonlahteen laskeva Valtioja ja siihen laskeva sivuoja.	Seutukaavassa osin SU:4 481-aluetta.	8	12	2, 3, 13	4	23 ha	201403	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku. Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259319	Saaren tienvarsimänty		Seutukaavan SU-kohde 600.	6	2, 12	2, 8	3		202301	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 857/11.6.1964 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259320	Kreivin männyt	Kaksi maisemallisesti merkittävää tienvarsimäntyä.	Seutukaavan SU-kohde 601.	6	2, 12	2, 8	3		202301	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1 ja Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 881/1.10.1964.	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259321	Liipolan kataja	Maisemallisesti näyttävä, n. 6 m korkea, lyhytrunkoinen, puumainen kataja.	Seutukaavan SU-kohde 603.	6	12	2, 8	3		201403	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259322	Uotilan tuulenpesäkuusi		Seutukaavan SU-kohde 604.	6	2, 12	2, 8	3		201403	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1 ja Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 856/11.6.1964.	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259323	Päivärinnan vaahtera	Vaahtera on istutettu vuonna 1878.	Seutukaavan SU-kohde 605.	6	2, 12	2, 8	3		202304	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 1675/25.10.1974 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1.	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259324	Ilveksen koivu		Seutukaavan SU-kohde 606.	6	2, 12	2, 8	3		202301	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 1107/17.5.1966 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1.	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259325	Mommolanjoen kosket	Kaksi jokimaisemaa rikastuttavaa koskea kulttuuriympäristössä. Rannoilla kasvaa vaahtera, saarnea ja tervaleppää. Alueella liikkuu talvisin valtakunnallisesti uhanalainen sauko (SI) ja siellä talvettiin koskikarja (E/Sh). Ylemmän kosken ja maantien välisessä lehtorinteessä tavataan mm. lehtokuusama, sudenmarja, punaherukka ja valkokuokka.		9	17	2, 3, 13	4	0,8 ha	202301		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259326	Sahakulman koski	Vuolas kulttuurimaisemassa virtaava koski. Kosken äärellä on jykeviä tervaleppiä, harmaaleppää, vuorijalavaa ja vaahteren taimia. Rannoilla kasvaa mm. mesiangervoa, ranta-alpia, luhtavuohennokkaa, rentukkaa ja rantakukkaa. Koskikivillä kasvaa runsaasti isonäkinsammalta.		9	17	2, 13	4	0,7 ha	202301		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259327	Pikku-Nikuli	Kyseisellä metsälammella on kapea rahkasammalreunus. Lammen pohjoispuolella on umpeenkasvanut. Lammen ympärillä on isovarpurämevyöhyke. Kasvillisuuteen kuuluvat mm. ulpukka, lumme, valkopiirtoheinä, mutasara, suokukka ja rämeellä suopursu, lakka ja variksenmarja.		8	17	2, 13	4	1 ha	202301		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259328	Norsjoenmäen jyrkänteet	Norsjoenmäen koillisreunalla on n. 400 m pitkä jyrkänteinen kallioreunama. Reunamassa vuorottelevat sammalten peittämät viistojyrkät rinteet ja kallon pystypinnat. Rinteiden juurella on paikoin lohkariekköä. Jyrkänteiden alla puusto on kuusivaltaista, joukossa on haapoja, raitoja ja muutamia maapuita. Norsjoenlahden kohdalla rinteessä on pienialainen lehto, jossa kasvaa lehmusta, taiknamarjaa, valkokuokkaa ja mustakokkonmarjaa. Lehtorinteiden yläpuolella on valuvetisiä kallon pystypintoja.		5	17	1, 2	4	2,5 ha	202302		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259329	Källsöuddenin tervaleppäluhta	Källsöuddenin nokan tyvellä on tervaleppäluhta. Alavalla rannalla kasvaa pienellä alueella runsaasti tervaleppiä. Kenttäkerroksen kasveja ovat mm. järviuokko, korpikaisla ja vehka. Muuta lajistoa ovat mm. pitkäpääsara, suo-orvokki, luhtavuohennokka ja rentukka.		11	17	2	4	0,1 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259330	Basudden	Alueeseen kuuluvat Basuddenin niemi ja sen itäpuolinen metsikkö. Basudden on pinnanmuodoiltaan vaihteleva: etelä- ja lounaisrannoilla on jyrkkiä rinteitä, koillispuolella kalliojyrkänteitä ja Paasinokan tyvellä alava notkelma. Puusto on enimmäkseen varttunutta ja jykevää kuusta, joukossa on muutama metsälehmus. Lisäksi alueella on muutamia maapuita ja keloja. Metsät ovat MT- tai OMT -tyyppiä, kalliolla on kuivempaa kangasta. Niemellä kasvaa harvinainen lehtoneidonvaippa.		3	17	2	4	5 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259331	Iso-Kiskon noro	Basuddenin ja Mustalahden välillä on katkonainen noro, jonka suojuoisuus lisää matala ja jyrkänteinen kallioreunama. Noron varrella kasvaa kuusta, rauduskoivua ja metsälehmusta (n. 70 kpl) sekä yksittäisiä haapoja ja raitoja. Lehtomaisuutta ilmentävät mm. näsiä, kevätlinnunherne ja sinivuokko.		8	17	2, 13	4	0,7 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259332	Looriammi ja Looriammin kallionaluslehto	Looriammi on niukkaravinteinen, melko ruskeavetinen metsälampi. Vesikasveja lammella tavataan mm. lummetta, ulpukkaa ja rantapalkkua. Looriammin kallionaluslehto on kuusi-lehmusvallainen, kalliojyrkänteiden alapuolella on paikoin luohkoinen alue, jossa kasvaa muutamia kymmeneä metsälehmusta. Kasvillisuuteen kuuluvat lisäksi kevätlinnunherne, lehto-orvokki, metsäviima, mustakokkonmarja ja sinivuokko. Alueella on aikoinaan kaadettu jykeviä ylipuita ja aukoissa kasvaa nyt nuoria kuusia.	Kallionaluslehto on metsälain (1093/96 10§) tarkoitama erityisen tärkeä elinympäristö.	2	17	2	4	2 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259333	Iso-Kiskon tervaleppäkorpi	Kyseessä on Iso-Porrasiemillä laskevan ojan suulla oleva tervaleppäkorpi. Alue jää maatuvan lahdenpohjukan ja kangasmetsän väliin. Puusto on varttunutta tervaleppää. Luhtaisuutta ilmentävät ranta-alpi, korpikastikka, luhtavuohennokka, korpikaisla ja hiirenporräs.		11	17	2	4	0,2 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
259	259334	Alumaisen-Tyräsän puro	Puruoman ja -reunojen kasvillisuus on yläjuoksulla monipuolista ja edustavaa. Puro kulkee hieman harvennetussa kuusivaltaisessa metsäkuivossa. Keskiosassa puro laajenee soistumaksi, jonka itäpuoli on pensaikkoinen ja luhtainen, länsipuoli on puolestaan koivu-kuusivaltainen. Itäpuolella rahkasammalpohjalta kasvaa niukasti kitukasvuista hieskoivua ja tervaleppää sekä paatsamaa ja suomyyrttiä, jousisaraa ja rantakukkaa. Iso-Kiskon rantarinteessä puro laskeutuu alas kivikkoisessa uomassa, aluskasvillisuus on rinteeseen kuusivaltaisessa nuoressa metsässä niukempaa. Puro on edustavimmillaan yläjuoksulla ja keskiosassa.		8	17	2, 13	4	1 ha	201403, 201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259335	Ylimmäinen-Tyrsä	Pienen metsäjärven pohjoispuoliset rannat ovat jyrkkiä. Koillisnurkassa on kalliojyrkäne, jonka tyvellä on haapaa kasvava kivikko. Eteläpuoleiset rannat ovat alavampia, keskiosassa on hieskoivuvaltainen korpi. Rantametsät ovat koivu-kuusivaltaisia ja lähtään vaihtelevia.	Järvi on ollut mukana HAPRO-happamuustutkimusprojektissa.	8	17	2, 6, 13	4	3,5 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259336	Mustalammi	Mustalammi on maisemallisesti edustava metsälampi, joka on niukkaravinteinen ja melko ruskeavetinen. Rantaluontoa elävöittävät pienet kalliot, länsipään räme ja pohjoisnurkan tuntumassa oleva pieni korpinotkelma. Kangasmetsien reunat ovat rantaviivan tuntumassa rämeisiä.		8	17	2, 13	4	4 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259337	Sepänlammi	Sepänlammi on niukkaravinteinen ja ruskeavetinen. Rannoilla on monin paikoin vyöhyke isovarpurämettä ja kalliisia rinteitä. Vällittömät rantametsät ovat nuorehkoja, lounaispuolella on avoin uudistusala ja luoteispuolella mäntytaimikkoa.		8	17	2, 13	4	5 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259338	Kuivanut Ruutlammi	Kuivanut Ruutlammi on melko ruskeavetinen, rantojen edustalla on leveä rahkasammalreunus, jossa kasvaa järviruokoa, raatetta, mutasaraa, pullosaraa ja valkopiirtoheinää. Lammen kaakkoisosat ovat umpeenkasvaneita, rahkasammalten ja suoruhojen peittämiä. Kaakkoisosassa on pieni kalliojyrkäne, josta avautuu näkymä umpeenkasvaneeseen kapeaan salmeen.		8	17	2, 4, 13	4	3,5 ha	201406	valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2.	Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259339	Vähä-Mylllylammien puro	Kohteeseen sisältyy puron alaosa lammen rantaan laskevassa rinteessä. Puronvarsi ja siihen liittyvä korpi lammen rannassa ovat kasvillisuudeltaan monipuolisia (mm. näsiä, hiirenporras, korpikaisla, luhtavuohennokka, maariankämmekä ja raate). Puusto on hieskoivua ja tervaleppää. Purossa kasvaa isonäkinsammalta.		8	17	2, 13	4	0,3 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259340	Määrjärven nokan pähkinäpensaslehto	Lehdon ylispuustoon kuuluvat mänty, kuusi ja rauduskoivu. Alikasvustossa on harmaaleppää. Pähkinäpensasta on useita kymmeniä. Muuta kasvillisuutta ovat mm. näsiä, koiranheisi, lehtosinijuuri, kevätlinnunherne, sinivuokko ja kivikkoalvejuuri.	Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2	4	1 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259341	Pahalahden lehto	Kyrsässä on kuusi-harmaaleppävaltainen lehtorinne, jossa kasvaa mm. koiranheittä, näsiä, lehtosinijuurta, soikkokaksikkoo, mustakonnamarjaa ja hiirenporrasa. Lehdon läheisyydessä on kaksi kaivosmonttua.	Metsälain (1093/96 10§) tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö.	2	17	2	4	0,4 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259342	Salmennokan lehto	Tien läheisyydessä sijaitsevan mäen eteläpuolisella rinteellä on MeLaT-tyypin lehto. Rinteessä kasvaa muutama vanha tammi. Rinteeseen puusto on haapakoivuvaltaista, joukossa on myös vaahtera ja nuoria tammia, pensasmaista lehmusta sekä näsiä ja koiranheittä. Kenttäkerroksessa on mm. kevätlinnunhermettä, käenkaalia, kieloa, sinivuokkoa ja nuokkuhelmiä.		2	17	2	4	0,6 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259343	Koskenjoennummen pähkinäpensaslehto	Lehdon ylispuina ovat kuusi ja mänty sekä muutama rauduskoivu ja metsälehmus. Alueella kasvavat pähkinäpensaat ovat vanhoja ja kookkaita. Lisäksi tavataan näsiä, lehtokuusamaa ja koiranheittä. Kenttäkerroksessa on kevätlinnunhermettä, sini- ja valkovuokkoa sekä nuokkuhelmiä.	Seutukaavassa MM:2 L-alueita. Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	2	17	2	4	0,4 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259344	Leko-ojanlammi	Kohde on korkealla (80 m m.p.y.) sijaitseva järvi, joka on niukkaravinteinen ja sen vesi on kohtalaisesti humusaineiden värjäämää. Järveä ympäröivät mäntyvaltaiset karut kangasmetsät. Monin paikoin on kalliorantoja ja kallioiden välissä kangasmaan reuna on rämeinen. Vesirajassa on niukasti kasveja mm. jousisaraa, harmaasaraa, viitakastikkaa ja kurjenjalkaa. Happamuudesta kärsineellä järvellä pesii telkkä. Leko-ojanlammi on maisemallisesti edustava metsälampi.		8	17	4, 13	4	4,6 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259345	Leilänlammi	Järven länsi- ja eteläreunalla on laajakoivu- ja pensaikkoluhtaa. Itärannalla on jyrkkä laidunkäytössä ollut rinne ja peltoa. Leilänlammi on yksi Kiskon lintuvesistä. Pesivään linnustoon kuuluu mm. kurki, laulujuoutsen ja härkälintu. Lisäksi on havaintoja luhtakanasta ja heinätavista.		7	17	3	4	13,5 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259346	Kalokoskenlammen puro	Puron alkupäässä on rehevää ja monilajista puronvarren kasvillisuutta n. 50 m matkalla. Purouoman reunoilla puusto on kuusi- ja koivuvaltaista, joukossa kasvaa tervaleppää ja harmaaleppää. Muuta kasvillisuutta: näsiä, koiranheisi, suokeltto, korpikaisla, ojasorsimo, valkovuokko, hiirenporras ja isonäkinsammal. Puron vierellä kulkee ajoura.		8	17	2, 13	4	0,3 ha	201406		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259347	Malmströmmän kaivos	Pienistä sulfidimalmikaivoksista on louhittu 1900-luvun alussa kupari-, sinkki-, lyijy- ja rikkikisua. Malmin sivukivenä on vaalea serisiittiliuske, jossa on kvartssia, andalusiaittia, serisiittia, biotiittia ja kordieriaittia.	Kaivosalue on geologisesti merkittävä opetuskohte.	11	17	1, 10	4	0,4 ha	202304		Glueckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259348	Iljijärvi, Iljijärven letto ja lehtokorpi	Iljijärven rantojen edustalla on rahkasammalreunus, jossa kasvaa lähes koko matkalla järviruokoa. Muita reunuksen lajeja ovat luhtavilla, raate, valkopiirtoheinä ja pikkumatara. Itäpäässä on pienialainen letto ja kuusivaltainen lehtokorpi. Lehtokorvessa kasvaa mm. koiranheittä, näsiä, soikkokaksikkoo, suokelttoa ja lehtopähkämöä. Letolla esiintyy keltasaraa, aimäsaraa, lettovillaa, nevalmarretta ja villapääluikkua. Iljijärven lounaispuolella on peukaloisen revieri.	Letto ja lehtokorpi ovat metsälain (1093/96 10§) tarkoittamia erityisen tärkeitä elinympäristöjä.	1	17	2	4	3,5 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259349	Purslammien korpi	Purslammien luoteispuolella rinteiden välisessä notkelmassa on rehevä korpi. Puusto on heikkokasvuista kuusta ja mäntyä, joukossa on vähän tervaleppää. Mättäillä ja mätillä välipinnolla on rehevää, monilajista aluskasvillisuutta mm. nevalmarretta, korpialvejuurta, korpikaislaa, valkovuokkoa ja tuppisaraa.	Korpi on metsälain (1093/96 10§) tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö.	1	17	2	4	0,2 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
259	259350	Kauplammi ja Kauplammin puro	Maisemallisesti erittäin edustava Kauplammi on oligotrofinen järvi, jonka vesi on hieman humusaineiden värjäämää. Järvessä esiintyy nuottaruohoa, ulpukkaa, lummetta ja järviuokoa. Rannat ovat kapealti rämeisiä, monin paikoin kalliorantoja. Rantojen edustalla maisemaa elävöittävät veden alle vajonneet liekopuut. Kauplammin eteläpäässä laskee puro Iso-Suoniaan. Lähellä puronvarren keskiosaa on suopainanne. Kasvillisuus ilmentää luhtaisuutta. Puron varrella on myös suurista kivistä muodostuvia lohkariekkö, jonka alla vesi virtaa. Kivillä kasvaa n. 20 nuorta lehmusta. Alajuoksulla puro on hiekkapohjainen ja siinä kasvaa paikoin isonäkkinsammalta.	Puroa on aikoinaan perattu.	8	17	2, 4, 13	4	10,5 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259351	Lauklampi ja Lauklammin noro	Puusto on harmaaleppävaltaista, joutuksessa on tuomea, hieskoivua ja tervaleppää. Noron reunamalla kasvaa saniaisia, kotkansiipää, isoalvejuurta, hiirenporraasta ja korpi-imarretta.	Noron ympärillä oleva korpijuotto on metsälain (1093/96 10§) tarkoitama erityisen tärkeä elinympäristö.	8	17	2, 13	4	3,5 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259352	Jylynjärvi	Järven rantoja kiertää runsaan ilmaversokasvillisuuden hallitsema vyöhyke. Eteläpäässä, Varsaajan suulla on hieman laajempi alue rantaluhtaa. Järvellä on pesinyt härkälintu. Huomionarvoisia kasveja ovat neivaimarre ja lehtopalsami.	Pesimälinnusto tulisi selvittää järven linnustollisen arvon määrittämiseksi.	8	17	2, 13	4	30,5 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259353	Siikalampi	Luonnontilaisen pienen metsäjärven itäpuoli kuuluu Karjelohjan kuntaan. Vesialasta yli kolmannes on uistinvitakavuston peittosa. Pohjoisrannat ovat rämeisiä, luoteispuolella on kuusi-koivuvaltainen tiheäpuustoinen korpi. Luoteisnurkassa on hieman rahkasammalreunusta. Lammen laskupuro on alkupäästään luonnontilaisen kaltainen.		8	17	12, 13	4	2 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259354	Kalklammi	Pieni soiden ympärivä järvi on niukkaravinteinen, suovetinen ja sitä ympäröi rahkasammalreunus. Lampea ympäröivät suoalueet ovat enimmäkseen isovarpurämettä. Reunusnevalia kasvaa suokukkaa, mutasaraa, leväkköä, raatetta ja isokarpalaa. Rämeeillä esiintyy suopursua, juulukkaa, lakkaa ja kanervaa.	Luonnontilaisuutta vähentää lammen eteläpään lähellä kulkeva tie.	8	17	1, 2, 13	4	3 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259355	Numionlahti	Lahdella on runsas ja monilajinen ilmaversokasvillisuus, mm. viitosara, järvikorte, ratamosarpio, sarjarimpi, kurjenmiekkä ja leveosmankäämi. Lahti on suojainen ja runsaasti ravintoa tarjoava, linnuston kannalta jokseenkin merkittävä. Numionlahti muodostaa merkittävän maisemakokonaisuuden yhdessä Valkjärvennummen järkenteiden ja Kärkelänjoen suun kanssa.		7	17	2, 3, 4, 13	4	7 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259356	Kannikankirkko	Kohde sisältää Kannikan länsireunalla kohoavan Kannikankirkko -nimisen kallion ja kallion eteläpuolella olevan pienen suoalueen. Karun kallion reunaan on komea pystysuora järkäne. Lähes kallion juurelle ulottuu mäntyä ja koivua kasvava isovarpuräme.		4	17	1, 2	4	1 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259357	Aijalan kaivos	Kaivoksesta louhittiin rauta- ja kiisumalmia 1670-luvulta lähtien. Varsinainen kaivos oli toiminnassa 1950-luvulta alkaen, jolloin sieltä saatiin kupari-, rikki- ja arseenikisua sisältävää malmia. Malmi lopetti 1960-luvulla ja kaivos suljettiin.		11	17	1	4	0,5 ha	201403		Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259358	Paimenmäki	Paimenmäen teleiikkauksen kalliossa on deformoitunutta grauvakkaa, jossa on kvartsijuonia. Kallioleikkauksessa on lisäksi mm. kordieriittia tummina täplinä.	Kallioleikkaus on merkittävä geologinen opetuskohde.	5	17	1, 10	4	0,6 ha	202304		Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259359	Tornimäki	Tornimäen länsijyrkänten vaikeakulkuisessa ja louhikoissa geissikkaliossa on lähekkäin kolme rakoluola, joista suurin on 10 m pitkä ja 1-2,5 m korkea. Yksi luolista on läpikuljettava. Kallion laella on muinaisrantoja ja siirtolohkareita.		5	17	1, 8	4	1,5 ha	202304		Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259360	Orijärven kaivos	Orijärveltä 1757 löydetty malmiesiintymä on Suomen ensimmäinen huomattava kuparimalmiesiintymä, josta malmia louhittiin kaikkiaan yli miljoona tonnia n. 200 vuoden aikana. Veden täyttämän malmilouhoksen liepeillä olevissa jättekivikasioissa on vielä runsaasti kiisupitoisia kiviä ja lohkarieitä. Kaivoksen malmimineraaleista mainittakoon sinkkivälke, kuparikiisu, lyijyhohde, magneettikiisu, kulta ja hopea.	Seutukaavassa SU:2 442 -aluetta. Kaivos on geologisesti merkittävä opetuskohde. Sillä on myös kultuurihistoriallista arvoa ruukkimiljöönä.	11	17	1, 4, 10	3	2 ha	201406		Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259361	Sorvaston kalliot	Kalliokohteet sijaitsevat Sorvaston järven ympärillä tien varressa ja metsäalueella. Grauvakka on sedimenttisyntyinen kivilaji, jonka alkuperäinen materiaali on ollut hyvin epähomogeenista. Pienessä teleiikkauksessa on grauvakassa primaarisia sedimenttirakenteita, joita ovat mm. kerroksellisuus, kerrallisuus, virtakerroksellisuus ja aallonmerkit. Kallioissa on myös andalusitiita, kordieriittia ja sillimaniittia.	Grauvakkakalliot ovat erinomaisia geologisia tutkimus- ja opetuskohteita.	5	17	1, 6, 10	4	0,7 ha	202304		Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
308	308062	Kakossuo	Pieni Kakossuon itäosan lahdelta ulottuu Kuusjoen kuntaan. Kakossuo on soidensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200088). Kyseessä on savikkoalueella sijaitseva keidassuo, jolla on heikosti maatonutta rahkaturvetta n. 3 m syvyydelle. Suon laitteet ovat osaksi ojitettuja, osaksi luonnontilaisia. Niillä tavataan laidenevoja, joita luonnehtivat mm. pullosara ja järviuokko. Keskustaltaan Kakossuo on varsin avoin ja vallitsevat suotyypit koostuvat karujen nevojen tyypeistä. Suolla on pieniä allikoita ja pohjois- sekä lounaisreunalla on metsäsaarekkeitä ja suohon pistäviä niemekkeitä. Luontodirektiivin luontotyypit: *keidassuut. Lintudirektiivin lintuja ovat kapustarinta, liro, kurki, metso, palokärki ja pyy.	Seutukaavassa SL 403 -aluetta. Natura 2000 -ohjelman aluerajaus on hieman soidensuojeluohjelman rajausta suurempi. Ilmoitettu pinta-ala on Natura 2000 -kohteen rajauksen mukainen. Koko alue suojellaan luonnonsuojelulla.	1	3, 7, 12	1, 2, 3	1	223 ha	202207, 202210	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusoikeus ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Kakossuo (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200088.htm > Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Kakossuo (FI0200088). Natura 2000 -ohjelmanomistiet.
73	308062	Kakossuo	Pieni Kakossuon itäosan lahdelta ulottuu Kuusjoen kuntaan. Kakossuo on soidensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200088). Kyseessä on savikkoalueella sijaitseva keidassuo, jolla on heikosti maatonutta rahkaturvetta n. 3 m syvyydelle. Suon laitteet ovat osaksi ojitettuja, osaksi luonnontilaisia. Niillä tavataan laidenevoja, joita luonnehtivat mm. pullosara ja järviuokko. Keskustaltaan Kakossuo on varsin avoin ja vallitsevat suotyypit koostuvat karujen nevojen tyypeistä. Suolla on pieniä allikoita ja pohjois- sekä lounaisreunalla on metsäsaarekkeitä ja suohon pistäviä niemekkeitä. Luontodirektiivin luontotyypit: *keidassuut. Lintudirektiivin lintuja ovat kapustarinta, liro, kurki, metso, palokärki ja pyy.	Seutukaavassa SL 403 -aluetta. Natura 2000 -ohjelman aluerajaus on hieman soidensuojeluohjelman rajausta suurempi. Ilmoitettu pinta-ala on Natura 2000 -kohteen rajauksen mukainen. Koko alue suojellaan luonnonsuojelulla.	1	3, 7, 12	1, 2, 3	1	223 ha	202207, 202210	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusoikeus ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Katso kohde 308062 Kuusjoella.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
308	308063	Helvetinkorpi	Kahdesta osa-alueesta koostuva, vanhojen metsien suojeluohjelmaan kuuluva Helvetinkorpi on kosteaa, yhtenäistä kuusimetsäkorpea, jossa on varttuneita kuusia sekä runsaasti maapuita ja mäntykeloja. Sammalpeite on täysin kehittyntä, paksua ja kosteapohjaista. Lounaisosa on liito-oravan (St/St) vakintunutta asuinalueita. Alueella on myös kanahaukan ja käpytikan pesät. Linnustoon kuuluu edellä mainittujen lisäksi mm. pyy, hippiläinen, närhi, puukipijä ja punarinta. Kasvillisuuden tyyppilajeja ovat metsäälvejuuri, metsäimmar, nuokkatalvikki, valkovuokko ja käenkaali. Rehevillä kallionaluskuusikoilla esiintyy sinivuokkoa, sudenmarjaa ja somisarjaa. Käpälajisto on edustava, kaatuneissa kuusenrungoissa elää uhanalainen rusokääpä. Lisäksi alueella esiintyy harvinaisen sienilaji, suvirusokas.	Monin paikoin esiintyy metsälain (1093/96 10§) tarkoitamaa saniaiskorpea.	3	9	2, 3	2	21 ha	202210	valtioneuvoston 27.6.1996 tekemä periaatepäätös vanhojen metsien suojelusta	Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308064	Pyörtee	Pyörteen yksityisellä luonnonsuojelualueella on mäyrin eli metsäsiikojen pesäpaikkana käyttämä pesäluola. Luola sijaitsee kallion kupeessa tiheässä kuusikossa. Luolan tiheä ja laaja käytäväverkosto on aiheuttanut käytävien yläpuolisen maaperän vajoamisen useita kymmeniä senttejä. Luolaston reunoilla on sisäänmenoaukkoja.	Seutukaavan SU-kohde 602.	11	1, 12	3	4	0,5 ha	202210	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 38/14.1.1966 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 1	Komiteamietintö (1985). III Suomen uhanalaiset kasvit. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. <i>Komiteamietintö 1985-43</i> . 431 s. Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308065	Pappilan haapametsä	Ainutlaatuinen aarnimetsäalue Etelä-Suomessa. Haavikko on erittäin järeää ja korkeaa. Alueella on muutamia haapakeloja, joissa on runsaasti tkankoloja. Monipuolista kasvistoa luonnehtivat mm. käenkaali, suo-orvokki, valkovuokko, lehto-orvokki, sudenmarja ja metsäimmar. Maakotilajisto on runsas ja monipuolinen. Metsä on kosteaa OMaT-, paikoin HeOT-tyyppiä. Uhanalaisista lajeista alueella esiintyy liito-orava (St/St), pikkusieppo (V/Sh), pikkutikka (St/St), haapariippusammal (V/E) sekä Lounais-Suomessa harvinaisista lajeista raidankehukkojäkälä (St-).	Alueella esiintyy metsälain (1093/96 10§) tarkoitamaa saniaiskorpea. Kuusta voisi harventaa varovasti. Alue tulisi suojella.	3	17	2, 3,	3	9 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308066	Pyörteen koski	Maisemalliset arvot ovat huomattavat. Alueella on syvään uurtunut koski, jonka rinteet ovat entistä laidunnittuja tai rehevää tuomivaltaista kuusikkoa. Jyrkillä rinneillä kasvaa pylväskataja. Yläjuoksu on liito-oravan (St/St) asuinalueita, alajuoksun jokivarressa esiintyy kulleroa (V/-). Kasvillisuus on koko alueella rehevää OMaT ja HeOT -tyyppiä, paikoin Puvit-tyyppiä. Harmaaleppä ja tuomen lisäksi tavataan lehtokuusamaa, taikinamarjaa, puna- ja mustaherukkaa, nurmikaunokkia, kevätlinnunhemettä ja lehtoteismaa. Avoimilla paikoilla vadelma, mesiangervo ja isot heinärajit tukahduttavat muuta kasvillisuutta. Käpälajistoon kuuluvat rivikääpä ja kermaraspiikka, sienilajistoon mm. suonisilppu. Virtaavassa vedessä on tavattu isonäkinsammalla.	Seutukaavassa SU:4 481 -aluetta. Rinneintyytien hoito olisi suotavaa. Loma-asutusta ei tulisi lisätä. Alueen katajakedot ovat luonnonsuojelualueksen (160/97 10§) tarkoitamaa luontotyyppiä, jokivarsi ja sivupurot metsälain (1093/96 10§) tarkoitamaa luonnontilaisia noroja.	11	12	2, 4, 13	3	26 ha	202210	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308067	Haukkavuori	Haukkavuori on komea, jyrkkä graniittikallioalue. Jyrkänteillä on syviä halkeamia ja isoja lohkeita. Retkeilyalueena tunnetun vuoren jyrkkä länsirinne muodostaa maisemallisesti näyttävän kokonaisuuden. Kallion lakiosa on matalasti kumpulevää kalliojalajastuma-alueita. Etelä-Suomessa vähälukuisen tuulenrokkojäkälan esiintymisalueita. Pienialaisissa kallioainanteissa tavataan mm. suoprusua, tupasvillaa ja juulukkaa. Alueella pesii huuhkaja, korppi ja metsö. Ilves (Sh/St) on tavattu alueella vuonna 1998.	Kallioalue on altis kulumiselle ja sen jäkälistö kestää ainoastaan pienimuotoisen retkeilyn. Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 6 (paikallisesti arvokas).	5	8	1, 3, 4	4	13 ha	202210		Husa J. & R. Heikkinen. <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä 217 s.</i> Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö. Helsinki. Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308068	Moitaoja (eteläinen)	Kuusjoen alueella poikkeuksellisen rehevä puronvarsikonaisuus. 2-3 m leveän puron yläjuoksun rehevät reumatetsät ja alajuoksun niitymäisemmät metsät muodostavat monipuolisen ympäristön. Uoman reunoilla kasvavat tuomi, harmaaleppä, metsälehmus, raita sekä kulltaleppä. Yläjuoksun lehtometsä on HeOT- ja Puvit -tyyppiä. Kasvillisuutta luonnehtivat mm. käenkaali, lehtotähitiö, imikkä, vuohenputki, lehtoteisma, lehtoarho, kolkansiipi, sudenmarja, suokello, poimukellomörsky ja kullero (V/-). Kulleroesiintymä on Lounais-Suomen laajin. Liito-oravasta (St/St) on havaintoja.	Puro on vain osittain luonnontilassa. Alueen pohjoisosassa sähkölinja on vedetty puronartta pitkin. Paikoin metsälain (1093/96 10§) tarkoitamaa saniaiskorpea.	2, 8	17	2	4	5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308069	Moitaoja (pohjoinen)	Kyseessä on saniaiskorpi luonnontilaisen puron varressa. Puusto on melko vanhaa kuusikkoa, jouskassa kasvaa raitoja ja harmaaleppiä, joista osa on keloutuneita. Kasvillisuutta luonnehtii kolkansiipi. Lisäksi saniaislajeista tavataan hiirenporras, metsäälvejuuri ja metsäimmar. Muuta kasvillisuutta: lehtokuusama, taikinamarja, metsälehmus, kevätlehtoleinikki ja imikkä.	Alue on metsälain (1093/96 10§) tarkoitamaa saniaiskorpea. Puro on luonnontilainen, kuten metsälaki edellyttää. Alueella tulisi pidättäytyä luonnonarvoja muuttavilta toimilta.	3, 8	17	2, 13	4	2,5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308070	Piipalanoja	Luonnontilaisen ja vuolaan puron varrella kasvaa vanhaa metsää. Alueella on komeita kuusikeloja ja haapoja, joissa kasvaa hippasammalla. Vanhassa raidassa kasvaa loppua. Harmaaleppää esiintyy kasvavina ja keloina. Metsä on rehevää OMaT- ja HeOT -tyyppiä. Rehevyyttä luonnehtivat mm. taikinamarja, puna- ja mustaherukka, kevätseikka ja kieli. Eteläosan tulvaniittyäisellä tuomitheikköalueella tavataan mm. mesiangervoa ja mukulaleinikkiä. Käpäl- ja sienilajistoon kuuluvat tuoksuahakas, ukonkorva, isovoirusku ja pörökääpä. Veden virtauskohdissa kasvaa isonäkinsammalla.	Alue on metsän monimuotoisuuden kannalta metsälain (1093/96 10§) tarkoitamaa erityisen tärkeä elinympäristö. Puro on luonnontilainen, kuten metsälaki edellyttää.	3, 8	17	2, 13	4	3,5 ha	202401		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308071	Kirkonkylä (Kurkela), Kuusjoen laakso 1	Peltojen halki virtaavan Kuusjoen reunaanilut sekä niillä kasvavat yksittäiset puut ja puuryhmit muodostavat kauniin maiseman. Alueella esiintyy kullero (V/-) sekä keltavuokko. Ruiskääräällä (St/St) on säännöllisesti reviiiri alueella.	Maisema tulisi suojella. Osa maisemaa hallitsevista puista on luonnonsuojelulain tarkoitamaa luontotyyppiä.	11	17	2, 4	4	3,5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308072	Kirkonkylä (Kurkela), Kuusjoen laakso 2	Samantyyppinen näyttävä jokivarsumaisema kuin kohde 308071. Voimakkaasti meandoroiva joki muodostaa laajajonon rantaniityn, jossa kasvaa isoja pajuja sekä mesiangervoa, ruokohelpi-, ratamosarpio- ja viitosartheikkoja. Joen törmillä kasvaa suuria kuusia, vanhojen mäntyjen muodostamia ryhmiä sekä pylväskataja. Kulleroa (V/-) kasvaa 150 m matkalla. Lintuja: ruiskäärä (St/St), pensastasku ja uutukyyhky. Alueella on tavattu erikoinen ludekivi, kiiltojanolude.	Maisema tulisi suojella.	11	17	2, 4	4	3,5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308073	Koskenniska	Kohteessa kasvaa vanhaa metsää luonnontilaisen kosken ja puron varressa. Noin 2-3 m leveän puron jyrkät rinteet ja vuolas koski muodostavat ympäröivää aluetta monipuolisemman ekosysteemin. Kosteaa pienilmasto luo hyvät edellytykset monipuoliselle sammal- ja maakotilajistolle. Puusto on vanhaa jykävää kuusikkoa, jouskassa kasvaa järeitä haapoja ja harmaaleppiä. Paikoin esiintyy näyttävää saniaiskorpea. Kasvillisuutta luonnehtivat mm. imikkä, taikinamarja, puna- ja mustaherukka, suokello, lehtoteisma ja sudenmarja. Joen alajuoksulla esiintyy kulleroa (V/-) ja keltaängelmä. Liito-orava (St/St) pesii kolohaavoissa.	Alueella esiintyy metsälain (1093/96 10§) tarkoitamaa saniaiskorpea. Purolaakso on metsälain tarkoitama kuru.	3	17	2, 13	4	3 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontosevelitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
308	308075	Mäkelän haapametsä	Vankkaa kuusikkoa, jonka seassa kasvaa kymmeniä kookkaita haapoja. Lisäksi alueella on muitakin kelojuusia. Liito-oravan (St/St) vakiintunut reviri ja pesimäalue. Kasvillisuutta: kevätlinnunherne, hienpörpäs, metsäälvejuuri sekä runsaina tavattavat käenkaali ja oravanmarja. Alueella on havaittu kookas kehrajäperhonen, kärsänrikko.		3	17	2	4	4,5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308076	Kenumäki	Keski-ikäinen kuusikko kalliialueen lounaispuolella. Kuusikon seassa kasvaa suurikokoisia haapoja ja pensasmainen metsälehmus. Alueella on liito-oravan (St/St) reviri. Kasvillisuus on ympäristöä rehevää; alueella esiintyy mm. taikinamarjaa, kevätlinnunhermettä, kieloa, sinivuokkoa ja metsävirmaa. Linnustoon kuuluu mm. puukipijä, hippiläinen, pyy, harmaasieppo ja punarinta.		11	17	2	4	2 ha	202112		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308077	Varkaanmäki	Tavanomaista keski-ikäistä OMaT-tyyppistä kuusimetsää. Joukossa kasvaa muutama iso haapa ja erittäin kookas, n. 25 m korkea, Kuusjoen suurin luonnonvarainen metsälehmus. Lähellä peltoa kasvaa haapoja, joiden alla on liito-oravan (St/St) jätöksiä. Haavoissa on liito-oravalle sopivia pesäkoljoja.	Metsälehmuksen ympäriltä tulisi poistaa sitä varjostavia kuusia ja se tulisi rauhoittaa luonnonmuistomerkiksi.	11	17	2	4	0,4 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308078	Myllyoja	Poikkeuksellisen rehevä puronvarsi Maen tien molemmilla puoilla. Yläjuoksulla, paikallisten tilapuolella on jyrkettä kuusikkoa kasvava puronvarsimetsä. Tien lounaispuolella koivu- ja haapavaltainen maasto on avoimempaa. Haavoissa on liito-oravien (St/St) pesäkoljoja. Alajuoksulla on suoritettu metsäntakkuu. Koko alueella on niittymäisiä kohtia, joita on käytetty laidunukseen. Kasvillisuus on rehevää. Yläjuoksulla esiintyy imikkää, mustaherukkaa ja alvejuuria. Tien lounaispuolella tavataan lehtoteismaa, kevätlinnunhermettä, punaherukkaa ja kotkansiipä.		8	17	2	4	2 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308079	Pyörteen korpi	Kohde käsittää luonnonlaitaisen 1-2 m leveän, umpeenkasvan ja hitaasti virtaavan noron. Noro on paksun rahkasammalen ympäröimä. Alueen keskiosassa purooma levenee soistuvaksi lammeksi. Lammessa kasvaa mm. tupasvillaa, suokortetta ja pullosaraa. Noron ympäristössä metsä on vanhakkoa kuusimetsää, jossa on maa- ja pystykeloja. Naavaa esiintyy paikoin. Alue rajautuu luoteessa koko pituudeltaan metsäautotehen.	Korpinotkelma on metsälain (1093/96 10§) tarkoittama noro.	8	17	2, 13	4	3,5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308080	Varkaanmäen jyrkäne	Näyttävä ja osittain kovera pystyjyrkäne, jonka juurella kasvaa vankkaa kuusikkoa. Kallion laki on vähäpuustoinen. Kalliokasvillisuus on selvästi ympäristöä rehevää kosteasta pienilmastosta johtuen. Kohteessa kasvaa mm. kevätlinnunhermettä, valkovuokkoa, metsämarretta ja lillukkaa.	Metsälain (1093/96 10§) tarkoittama jyrkäne.	5	17	1, 2	4	0,5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308081	Vähäjärven saniaiskorpi	Näyttävä ja erikoisen laaja metsäälvejuurikorpi. Valtakasveina ovat metsäälvejuuri ja metsäkorte. Kostean metsän puusto on vankkaa kuusikkoa. Erittäin paksu pohjasammalikko, joka koostuu rahka- ja karhunsammalista. Alue on ojitamaton.	Metsälain (1093/96 10§) tarkoittama saniaiskorpi.	1	17	2	4	1,5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308082	Jaatin pylväskatajaketo	Peltoaukeiden ympäröimällä pienellä katajakedolla kasvaa kuusia ja katajia, joista suurin osa on komeita pylväskatajia. Katajien välin jää pieniä keto- ja niittyaukkuja. Niittykasvillisuus on monimuotoista. Alueella tavataan ainakin ahomatara, nurmikaura, nurmipiippo, kalvaspiippo, paimenmatara, keltamatara, pukinjuuri, harakankello, ukonkello ja pitkälehtipaju.	Katajaketo on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	10	17	2	4	0,4 ha	202401		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308083	Lautasillan laidun	Alue sijaitsee Jaatin pylväskatajaketon (kohde 308082) välittömässä läheisyydessä tien toisella puolella. Alueeseen kuuluu loivasti pohjoiseen viettävä naukarkarjan puronvarsilaidun. Pihapiirin läheisyydessä olevalla laiturilla on muutama melko tyypillinen laiku tuoretta pienruuhonittyytä. Muuten alue on rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä. Lounaispuolella on entistä peltoa. Huomionarvoisia ovat mäkkikaura, peurankello, hakarasara, nurmitatar ja kevätiesikko.	Aluetta olisi hyvä laiduntaa erillään peltolaitumista. Perinnebiotoopilla (arvoluokka P) laiduntaville eläimille ei tulisi antaa lisärehua.	10	11	2, 4	4	1,8 ha	202401		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut 160. 429 s.</i>
308	308084	Kankareen katajaketo	Kapean Ruokkiojen yläjuoksun rinteillä on katajaniitty. Joen törmillä kasvaa vanhoja mäntyjä ja lukuisia katajia, joista osa on pylväskatajia. Katajien väliomaasto on melko rehevää niittymäistä ketoa, jonka valtakasveja ovat koiranputki, metsäkurjenpolvi, mesiangervo ja harakankello.	Luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama katajaketo.	10	17	2	4	0,7 ha	202401		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308085	Aili-Korvenojan katajaniitty	Kyseessä ovat Korvenojan yläjuoksun ylimmät katajaiset puroalaaksot. Joen niittysilla törmillä kasvaa yksi iso raita, joltakin läikkäiltä mäntyjä ja kuusia sekä kohtalaisesti pylväskatajia. Jokitörmät ovat kasvillisuudeltaan reheviä, joen äärellä kasvaa laajalti mesiangervoa. Katajaisilla, vähärinteisillä kohdilla kasvillisuus on niittymäisempää; alueella kasvaa mm. metsäpiippua, vuohenputkea, metsäkurjenpolvea, ahomataraa ja taikinamarjaa. Alueella on havaittu supikoiraopokue ja valkohäntäpeura.	Luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama katajaketo.	10	17	2	4	2 ha	202401		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308086	Sorronnummen lähde	Sorronnummen pohjoisrinteessä on pieni lähde. Lähdealtaan halkaisija on n. 1 m. Lähdealtaasta on jatkuvaa ylivirtausta ja virrassa on havaittavissa lehväsammalta. Lähteen lähellä virtaa puro. Lähteen ja puron muodostamalla kosteikoalueella on runsaasti saniaisia. Maassa lojuu lahoavaa puuta harvunuhakkuun jäljiltä. Pystypuusto on nuorehkoa kuusta ja harmaaleppää.	Alueeseen soveltuvat metsälain (1093/96 10§) saniaskorpea ja lähdealuetta koskevat määräykset.	8	17	2, 13	4	1,2 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308087	Raatala, Viepjoen katajaniitty	Jokiuomien risteyskohdassa jokitörmillä kasvaa katajavaltaita niittyä. Katajat ovat kookkaita pylväskatajia. Jokitörmällä maisemaa hallitsee jyrkät kuusi. Alueella kasvaa mm. koiranputkea ja metsäkurjenpolvea.	Luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama katajaketo.	10	17	2	4	0,5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308088	Haaparannan haka	Pieni pylväskatajia kasvava sekapuuhaka, jonka laidunnus päättyi 30 vuotta sitten. Tämän jälkeen aluetta on hoidettu niittämällä. Runsaapuustoinen, mutta silti valoisa hakama muodostaa läheisen pihapiirin kanssa arvokkaan maisemallisen kokonaisuuden. Kasvillisuutta: valkolehdokki, keltamaksaruoho, nurmitatar ja jakki.	Aluetta tulisi edelleen niittää ja viedä niittoheinä pois. Puiden taimia on tarpeen raivata. Perinnebiotooppi (arvoluokka M). Luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama katajaketo.	10	11	2, 4	3	0,3 ha	202210		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut 160. 429 s.</i> Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308089	Kutilian katajat	Peltoaukean keskellä ja tekoalammen vieressä kasvaa 10 pylväskatajia niitty-ympäristössä. Katajien läheisyydessä kasvaa 5 iso koivu.	Luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama katajaketo.	10	17	2	4		202401		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308090	Iloniemenkulman koivu	Avointa maisemaa hallitsee isokokoinen, tyvestä asti kaksikaarainen koivu.	Luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	6	17	2, 8	4		202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308091	Haikian raita	Avointa peltomaisemaa hallitsee yksittäinen kookas raita.	Luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	6	17	2, 8	4		202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308092	Koskenmäen kuuset	Kuusjoen varressa kasvavaa avointa maisemaa hallitsee kolmen ison kuusen muodostama puuryhmä.	Luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	6	17	2, 8	4		202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308093	Kuusjoenperän kuusi	Avointa maisemaa hallitsee kaksikaarainen iso kuusi.	Luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	6	17	2, 8	4		202401		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.
308	308094	Kanunkin mänty	Teiden risteyskohdassa avointa maisemaa hallitsee mänty.	Luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyyppi.	6	17	2, 8	4		202401		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytyks. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosaade.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
308	308095	Moittonan metsälaidun	Kuusjoen pohjoisosassa Moittonan itäpuolella on hyvin pitkä ja kapea kaistale metsälaidunta, jonka laidunnus on lopetettu lähialueina. Tihedään havu- ja lehtipuumeetsälaitumen kasvillisuus on heinävaltaista; pienten niitylajikkujen lajistossa on pääasiassa typensuojalajeja.	Mikäli alueen laidunnus aloitetaan uudelleen, tiheää puustoa tulisi ennen sitä harventaa. Perinnebiotooppi (arvoluokka P-).	10	11	2, 4	4	0,7 ha	202210		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
308	308096	Mäen niitty	Lähellä Kosken rajas Kuusjoen pohjois-osassa on kaksiosainen entinen puonvarsilaidun. Pohjoisemmalla lohkolta laidunnus päättyi pari vuotta sitten. Kasvillisuus on puron molemmin puolin tuoretta heinä- ja pienruohonityä ja lajistoltaan tavanomaista. Huomionarvoisista lajeista tavataan vähänhikkia. Eteläisemmän lohkon laidunnus päättyi viisi vuotta sitten ja kasvillisuus onkin kauttaaltaan heinävoittoista. Lisäksi navetasta ojaan pitkin valuvat ravinteet ovat rehevöittäneet aluetta.	Alueen laidunnus tulisi aloittaa uudelleen ja pysäyttää lantalasta tuleva ravinnevaluma. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	2,4 ha	202210		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
308	308097	Moittoa (puron keskiosa)	Kyseessä on rehevä kuusivaltainen puronvarsi. Voimakkaasti meanderoiva puro on säilynyt luonnontilaisena. Puusto on keskikokoista kuusimetsää, puron varressa kasvaa harmaaleppää. Puron läheisyydessä on suuri kivi, jonka alta purkautuu lähde. Kasvillisuutta luonnehtivat sirivuokko, pystylehtoluste ja imikkä. Alueella on tavattu harvinaisen lehtokorvasien.		8	17	2, 13	4	1 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308098	Takametsän metsälehmukset	Laajan metsäalueen keskellä kasvaa viisi metsälehmusta ja kaksi vesaa. Puut kasvavat lähekkäin. Maaperä on kosteahko.		6	17	2, 8	4	0,3 ha	202207		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308099	Iloniemen lasitehtaan keto	Purettuun lasitehdasrakennuksen paikalla ja välittömässä läheisyydessä levittäytyy niittymäinen keto. Niittyä laidunnetaan osittain. Kasvillisuutta: kumina, harakankello, ketoneilikka, paimenmatara, hopeahanhikki, ketokello, ojakellukka, viherjäsenruoho, ketohanhikki ja kalvassara. Kevätesikkoa kukkii usean kymmenen kasvin ryhmä. Kevätesikko on harvinaisen Kuusjoen pohjoisosassa.		10	17	2	4	0,5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308100	Kunnian metsä	Kyseessä on vanhaa jykävää kuusikkoa ja mäntyä kasvava, CT- ja MT-tyyppiä oleva metsä. Alueella on kosteikkopainanteita ja peruttuja oja. Ojat alentavat metsän arvoa. Kohteessa esiintyy mm. isotalvikkia, herttakaksikkoa, hiirenporrasta ja isoalvejuurta. Linnuista tavataan mm. puukiipijä, tilittä, pikkukäpylintu ja käpytikka.		3	17	2	3	20 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308101	Katinhännänojan metsä	Rehevä, pienialainen metsä, jossa kasvaa suuria haapoja ja mäntyä. Lisäksi alueella on mänty- ja raitakeloja. Aluskasvillisuutta hallitsee kielo. Lisäksi tavataan lehtikusamaa, taiknamarjaa, mustaherukkaa, isotalvikkia ja valkolehdokkia.		3	17	2	4	1 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308102	Vanhan hautausmaan haapametsä	Alueella kasvaa useita kymmeniä keskikokoisia haapoja tien molemmin puolin. Suuren haavan kaadon yhteydessä on tehty liito-orava (SuSt) havainto. Tuoreita havaintoja lajin oleskelusta alueella ei ole. Metsässä tavataan mm. valkolehdokki. Riestisulkokotilo laiduntaa levää haapojen rungoilla.		11	17	2	4	1 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308103	Parran keltavuokot	Kyseessä on kolme lähekkäistä keltavuokkoesiintymää Kuusjoen varrella, Viepjoen kohdalla. Alueella kasvaa haapametsää ja pajukkoa. Sähkölinjan kohdalla on pieni lehto. Linnustoon kuuluu mm. satakieli ja lehtokerttu. Ruisräikkä (SuSt) on tavattu läheisiltä peloilta.		11	17	2	4	1 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308104	Hämäläisen jokivarsiniitty	Kuusjoen rantarinteet ovat monipaikoin maisemallisesti näyttäviä. Tässä kohden joki kiemurtelee jyrkästi ja törmäniitty levittäytyvät jyrkähkille rinteille. Muutamat pylväskatajat ja suuri raita elävöittävät jokimaisemaa. Niityt ovat melko heinittyneitä ja joen kosteikkoalueilla tavataan mesiangervoa. Linnustoa: satakieli, pikkulepinkäinen, pensaskerttu ja pensastasku.		10	17	2, 4	4	2 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308105	Takametsän metsosoidin	Osittain Halikon puolelle ulottuva metson soidinalue (4-5 kukkoa). Löytyneet saalistustehitteet viittaavat ilveksen vierailleen soitimella.		11	17	3	4	5 ha	202207		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308106	Puromäen metsä	Kohteeseen kuuluu 200-vuotiaista jylhää mäntymetsää kallioalueella, jossa on muutamia komeita keloja ja tikkojen kolopuita. Jäkälikkö on korkeaa ja kulumatonta.		3	17	2	4	4,5 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontoseilytys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
501	501268	Jukolan keto	Laidunnus on loppunut 1950-luvulla kohteen umpeenkasvavalle metsälaitumelta ja pieneltä kedolta. Alueen pohjoisosassa on tiheäpuustoista sekametsälaidunta, etelässä vanhan navetan läheisyydessä on avointa, mm. kanervaa, siankärsämöä ja metsälaihua kasvavaa nurmimaista ketoa.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P). Metsälaitumelta tulisi harventaa puustoa ja mahdollisuusien mukaan aloittaa koko alueen laidunnus uudelleen.	10	11	2, 4	4	0,3 ha	202111		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
501	501269	Yljoen rinneketo	Keto on osa peltoa-arekettä, jonka laidunnus loppui 20 vuotta sitten. Rinteessä kasvaa joltakin mäntyä, samoin suuria katajia. Alueen haapavesakkoa on viime aikoina raivattu. Kalliokehdolla kasvaa huomionarvoisista lajeista kissankäpälää; kuivan heinäniityn runsain laji on lampaannata, tuoreella heinäniityllä on metsäpiilan ja ahomataran lisäksi runsaasti nurmipuntarpäätä.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P). Haapavesakkoa olisi hyvä raivata säännöllisesti. Kasvillisuudelle olisi eduksi niitto kerran kesässä.	10	11	2, 4	4	0,1 ha	202302		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
501	501270	Lähteenmäen niitty	Lähteenmäen eteläreunalla on kohtalaisen hyvin säilynyttä kallioketoa ja sen reunoilla tuoretta heinäniittyä. Alueen laidunnus on päätynyt kauan sitten. Karulla kalliokedolla kasvaa mäkikauraa ja hietalemmikkä; niityllä umpeenkasvu on jo pitkällä ja kasvillisuus on heinittyä. Alueen keskellä kasvaa jonkin verran puita ja pensaita.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P-). Niitto olisi alueelle sopivin hoitomuoto. Keskiosan puustoa kannattaa kuitenkin raivata ennen niittoa.	10	11	2, 4	4	0,1 ha	202302		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
501	501271	Tuohitunnummi	Muurilan ja Perniön rajalla sijaitseva, maisemallisesti merkittävä, III Salpausselän reunamuodostoon kuuluva alue käsittää 5 km pitkän reunaselänteen. Koillisosassa selänteen proksimaalipuolella on reunalaajentuma. Keskiosassa on muutamia proksimaalipuolen rinnakkaiskumpareita. Muodostumassa on myös muinaisrannan tasanne, rantakerrostumaa ja rantavalleja. Selänteen korkeimmat kohdat ovat 73 m m.p.y. Kasvillisuus on pääasiassa VT- ja CT -tyyppiä, paikoin MT-tyyppiä. Alueen keskellä on suurehko, käytössä oleva sorakuoppa ja reunoilla muutamia pienempiä kuoppia. Koillispuolelta rajoittuu suureen soranottoalueeseen.		11	17	1, 4	4	279 ha	202110, 202301		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuluonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjulukitusraportti</i> 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
586	501271	Tuohitunnummi	Muurlan ja Perniön rajalla sijaitseva, maisemallisesti merkittävä, III Salpausselän reunamuodostoon kuuluva alue käsittää 5 km pitkän reunaselänteen. Koillisosassa selänteen proksimaalipuolella on reunalaajentuma. Keski-osassa on muutamia proksimaalipuolen rinnakkaiskumpareita. Muodostumassa on myös muinaisrannan tasanne, rantakerrostumaa ja rantavalleja. Selänteen korkeimmat kohdat ovat 73 m m.p.y. Kasvillisuus on pääasiassa VT- ja CT -tyyppiä, paikoin MT-tyyppiä. Alueen keskellä on suurehko, käytössä oleva sorakuoppa ja reunolla muutamia pienempiä kuoppia. Koillispuolella rajoittuu suureen soranottoalueeseen.		11	17	1, 4	4	279,5 ha	202110, 102301		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuluonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjututkimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
501	501272	Käärmeenseikä	Maisemallisesti merkittävä, III Salpausselän reunamuodoston lounais-keskiosia edustava alue käsittää n. 4,5 km matkalla lähes yhtenäisen, jonkin verran polveilevan reunaselänteen, reunalaajentuman, rinnakkaiselänteitä ja rinnakkaiselänteesen liittyvän laajentuman sekä muita muodostumia. Alueen korkeimmat kohdat nousevat n. 90 m m.p.y. Kasvillisuus vaihtelee CT- ja VT-tyyppistä MT-tyyppiin. Muutamia selänteiden välit ovat soistuneet.	Alueella on pieni sorakuoppa, 10 loma-asuntoa, yksityistie ja ajoneuvopolkua.	11	17	1, 4	4	145 ha	202301, 202302		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuluonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjututkimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
501	501273	Kukinnummi	Maisemallisesti merkittävä, III Salpausselän vyöhykkeeseen kuuluva alue käsittää deltan luontaisen laajentuman, jonka lakikorkeus on n. 50 m m.p.y. ja laki varsin tasainen. Lakitasanteella ja luoteisrinteellä on useita rantavalleja ja rinteellä pienehkö rantatorma. Kasvillisuus on pääasiassa VT-tyyppiä, puustoltaan vanhahkoa männikköä. Alue on pääosin melko luonnonmukaista harjumaisemaa.		11	17	1, 4	4	28 ha	202302		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuluonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjututkimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
501	501274	Isonummi	Maisemallisesti jossain määrin merkittävä III Salpausselän reunamuodostumavyöhykkeeseen liittyvä harjuaalue käsittää deltan, sen pohjoisreunalla lyhyen selänteen osan ja tämän rinnakaisharjanteen. Deltan lakitasanne on n. 74 m m.p.y. Tasanteen korkeimmassa reunassa on sandurideltan piirteitä, joihin kuuluu matalia uomia ja rantavalleja. Kasvillisuus on VT- ja CT -tyyppiä. Puusto on keski-ikäistä männikköä, itäisivun soistuneissa painanteissa kasvaa sekametsää ja tasanteella osaksi mäntytäimikkoa.	Alueella on sorakuoppa sekä käytössä oleva pohjavesiesiintymä. Aluetta käytetään ulkoilualueena.	11	17	1, 4	4	38 ha	202302		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuluonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjututkimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
501	501276	Isoahonmäki-Korkianmäki-Melkkomäki	Eriilistä melko massiivista ja jyrkänteistä selänteistä muodostuva laaja kallioselännejako, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Selänteen lakiosista avautuu erinomaisia näköaloja ympäristöön. Itäreunan jyrkänne muodot ovat geologisesti edustavia. Pääkivilaji on mikroliinigraniitti. Tavanomaisten kangasmetsien ohella jyrkänteiden tyvellä tavataan OMaT-tyypin lehtolajukkaita ja kallioselänteiden välissä otkeimissa on saraneva- ja rämesoistumia. Jyrkänteillä on etupäässä edustavaa oligotrofista pystyseinämien sammal- ja jäkäläpeitteitä, myös runsaasti kalliorakojen kolo- ja onkalosammalistoja sekä hieman mesotrofisia sammalkasvustoja. Viimeksi mainittujen yhteisöön kuuluvat kalkkikertossammal ja kutrisammal.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajampaan Salon ja Muurlan kuntien alueelle ulottuvaan Lammenjärven kalliomaastoon.	5	8	1, 4	3	45,5 ha	202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
501	501278	Linnamäki	Laajan kallioisen ylänköalueen reunalla sijaitsee osin rauhoitettu linnavuori. Alueella on arkeologista ja maisemallista merkitystä. Linnamäen lakiosista avautuu upeita näköaloja lähialueeseen. Graniittinen kallioalue on murosvoihyökkien reunustama. Monipuoliset jyrkänne muodot ovat geologisesti edustavia. Lakiosien luonnontilaisissa kalliomänniköissä on kalliojaljastumilla tuuheita poronjäkäliköitä ja kallioterasammalkasvustoja, paikoin kasvaa myös pikkutervakkoa. Itäjäkänteiden alapuolella on melko rehevää lehtoa, jossa kasvaa mm. imikkä. Alempana on myös purovarvasta reunustavaa kosteaa kotkansiilehtoa. Itäjäkänteiden alaosissa on reheviä kalliohylljiä sekä kalliorakojen ja -onkaloiden kosteahkoja sammalkasvustoja, joiden lajistoon kuuluu muutama uhanalainen maksasammal.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue).	5	8	1, 2, 4, 7	3	13 ha	202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
501	501281	Kuturamäki-Haukkamäki	Massiivinen ja jyrkänteiden halkoma kallioalue, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Lakiosat ovat kohtalaisen laajojen tasaisten silokallioiden luonnehtimia ja niiltä avautuu komeita, hieman puuston rajoittamia näköaloja. Lakiosissa on poronjäkällisiä kalliomänniköitä, jossa kalliojaljastumilla on myös kallionittyyjiä. Haukkamäen lounaisjyrkänteiden alla on kuusivaltaista siivuokkojen ja saniaisten luonnehtimaa lehtoa, myös lehtopalsamia kasvaa jyrkänten tyvellä. Tavanomaisen karun alustan kallioseinämäkasvillisuuden lisäksi alueella on kalliorakojen sammal- ja saniaisvaltaisia kasvofytyyhteyksiä sekä paikoin mesotrofista sammalpeitteitä, mm. kalkkikertossammal, ketopartasammal ja isorippusammal.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajempaan Salon ja Muurlan kuntien alueelle ulottuvaan Juvankosken kallioalueeseen.	5	8	1, 2, 4	3	39 ha	202302		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
501	501282	Isoholma-Äijämäki	Kiskon, Muurlan ja Perniön kuntiin ulottuva, suo- ja metsämaastossa sijaitseva jyrkkäpiirteinen kallioselännejako, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Länsijyrkänteet erottuvat puuston lomasta kauaksi ympäristöön. Alue on geomorfologisesti hyvin edustava länsisivujen jyrkänne muodot osalta, etenkin Äijämäen länsireunalla on kohtalaisen massiivinen, rakoilu lohkomaa ja hieman ylikalteva graniittiseinämä tyviosan louhikkoineen. Oligotrofinen kangasmetsäkasvillisuus ja jyrkännekasvillisuus on vallitsevaa. Notkelmissa on korpi- ja rämesoistumia. Jyrkänteillä on runsaita sormipaisukarve-kallioisokarve- ja kallioalmikkosammal-kiviturkkisammalkasvustoja.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Ainoastaan Äijämäki on osittain Muurlan kunnan alueella. Ilmoitettu pinta-ala on koko kohteen pinta-ala. Alue on melko luonnontilainen, paikoin erämetsäluonteinen.	5	8	1, 4	3	42 ha	202301		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
259	501282	Isoholma-Äijämäki	Kiskon, Muurlan ja Perniön kuntiin ulottuva, suo- ja metsämaastossa sijaitseva jyrkkäpiirteinen kallioselännejako, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Länsijyrkänteet erottuvat puuston lomasta kauaksi ympäristöön. Alue on geomorfologisesti hyvin edustava länsisivujen jyrkänne muodot osalta, etenkin Äijämäen länsireunalla on kohtalaisen massiivinen, rakoilu lohkomaa ja hieman ylikalteva graniittiseinämä tyviosan louhikkoineen. Oligotrofinen kangasmetsäkasvillisuus ja jyrkännekasvillisuus on vallitsevaa. Notkelmissa on korpi- ja rämesoistumia. Jyrkänteillä on runsaita sormipaisukarve-kallioisokarve- ja kallioalmikkosammal-kiviturkkisammalkasvustoja.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Osa Äijämäestä ulottuu Kiskon kunnan alueelle. Ilmoitettu pinta-ala on koko kohteen pinta-ala.	5	8	1, 4	3	42 ha	202301		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
586	501282	Isoholma-Aijamäki	Kiskon, Muurlan ja Perniön kuntiin ulottuva, suo- ja metsämaastossa sijaitseva jyrkkäpiirteinen kallioeläneläinalue, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Länsijyrkänteet erottuvat puuston lomasta kauaksi ympäristöön. Alue on geomorfologisesti hyvin edustava länsivijujen jyrkänmuotojen osalta, etenkin Äijänmäen länsireunalla on kohtalaisen massiivinen, rakoilun lohkomia ja hieman ylikalvea graniittiseinämiä tyviosan louhikkoineen. Oligotrofinen kangasmetasakavillisuus ja jyrkännekasvillisuus on vallitsevaa. Notkelmissa on korpi- ja rämesoistumia. Jyrkänteillä on runsaita sormipaisukarve-kallioisokarve- ja kalliopalmikkosammal-kiviturkisammaikasvustoja.	Kallioeläin inventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Osa kohteesta ulottuu Perniön kunnan alueelle. Ilmoitettu pinta-ala on koko kohteen pinta-ala.	5	8	1, 4	3	42 ha	202301		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
501	501284	Keskustan puronvarsilehto	Kapeaa Muurlanjokea reunustava harmaaleppä-koivulehto, jonka luoteispää on suurimmaksi osaksi tonttimaata. Kaakkoisosa on lähes luonnontilaista. Kohde on maisemallisesti edustava.	Seutukaavassa SU:4 481 -aluetta.	2	12	2, 4	4	3,5 ha	202302	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
501	501285	Vähä-Pullolan tammi	Vähä-Pullolan tilan pihalla kasvava kauas näkyvä n. 30 m korkea tammi.	Seutukaavan SU-kohde 600.	6	2, 12	2, 8	3		202111	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 363/2.1.1958 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
501	501286	Leppämäen lakkapäämänty	Kallion harjanteella, Leppämäen tilan pihapiirissä kasvaa suuri ja komea lakkapäämänty.	Seutukaavan SU-kohde 601.	6	2, 12	2, 8	3		202111	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 569/15.9.1961 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
501	501287	Uhrimänty	Kaksiahaarainen, matala ja leveätalvuisen uhrimänty.	Seutukaavan SU-kohde 602.	6	2, 12	2, 8	3		202302	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 342/17.7.1957 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
501	501288	Kuutin vanha tammi		Seutukaavan SU-kohde 603.	6	2, 12	2, 8	3		202302	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 947/27.1.1965 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
501	501455	Kave-Rytkö	kohde on kohtalaisen ravinteikas dystrofinen metsälampi, jonka ympäristössä kasvaa kuusi-, mänty- ja sekametsää, ja rantaa reunustaa rahkasammalten ja sarojen muodostama kasvillisuusvyöhyke. Kasvilajistoon sisältyy mm. upukka, järvikorte, järviruoko ja leveäosmankäämi.	Hakkuut ja kesämökkit alentavat kohteen luonnontilaisuutta.	8	15	13	4	9 ha	202302		Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja 593</i> . 109 s.
586	586383	Alhonnäki	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200082), joka muodostuu Alhonnäen ja Myllysuomäen kallioelänteestä. Alhonnäki on eräs Suomen merkittävimmistä kallioalueista. Alhonnäen korkeimman huipun eteläreunalla on geomorfologialtaan edustava laattarakoillut kallioseinä, josta laskee lähes luonnontilainen puro alueen ulkopuolella olevaan Myllysuohon. Kasvillisuus on monipuolista ja kalkkivaikutteisilla kohdilla tavataan edustavaa kalkkikasvillisuutta. Pienten louhoskuoppien seinämiillä on runsaasti keilosammal-väksämsammal-kutrisammal-kalkkikietosammaikasvustoja. Kallioeläinalue kasvaa seinäraunioinen (Sh-). Lettolakkuilla tavataan lehtoeläinlukkoo (EV) ja leittoviljaa (V-). Luontodirektiivin luontotyypit ovat kasvipetiteiset silikaattikalliot, kasvipetiteiset kalkkikalliot, <i>Magorpotamion</i> tai <i>Hydrocharition</i> -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet. Lintudirektiivin lintuja ovat huuhkaja, pyy ja palokärki.	Pohjoisosa rauhoitetaan luonnonsuojelulla. Muut osat toteutetaan maa-aineslailla ja järvi vesiläillä. Alhonnäki kuuluu kallioeläin inventoinnissa arvoluokkaan 2 (erittäin arvokas kallioalue) ja Myllysuomäki arvoluokkaan 4 (arvokas kallioalue). Suojelualue väliä 2-3.	5	7, 8	1, 2, 4	1	62 ha	201212	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisen Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä	Alhonnäki (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200082.htm >
586	586388	Ajon jalopuulehto	Kyseinen kallionalus- ja rinnelehto kuuluu lehtojensuojeluohjelmaan. Alueen pohjoisosa on varjosaa ja kosteaa, kivikkoista lehtoa, jonka valtaosuus on kuusi. Joukossa kasvaa vanhoja tammiä, lehmuksia ja yksittäisiä pähkinäpensaita. Eteläosa on kuivempaa ja valoisampaa, pähkinäpensaltaista lehtoa. Aluskasvillisuuden vaateliäjä lajeja ovat lehtosinjuuri, lehtoleinikki, mustakonnannarja ja lehto-orvokki.	Aluetta voidaan hoitaa poistamalla jalopuita varjostavia kuusia.	2	4	2	2	7 ha	202110	valtioneuvoston 13.4.1989 tekemä periaatepäätös valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta	Komiteamietintö (1988). Lehtojensuojeluyhdistyksen mietintö. <i>Komiteamietintö</i> 1988:16. 279 s.
586	586389	Kylämäen Rinnelehto	Jyrkänneksen Kylämäen rinteessä on runsaasti jalopuita kasvava lehtometsä, joka on lehtojensuojeluohjelman kohde ja yksityinen luonnonsuojelualue. Alue on varjosaa ja kuusivaltainen, pääosin OMA-T -tyypin lehtoa, joka osin vaihettuu PuVIT -tyypiksi ja alueen keskiosassa kosteaksi puronvarren saniaislehdoksi. Kuusen joukossa kasvaa sekapuuna tammea, lehmusta, vaahteraa ja pähkinäpensaita. Aluskasvillisuuden vaateliäjä lajeja ovat mm. imikkä ja mustakonnannarja.	Seutukaavassa SL 424 -aluetta. Pinta-ala on lehtojensuojeluohjelman rajauksen mukaan. Suurten tammien ympärillä voidaan poistaa kuusia.	2	1, 4, 12	2	2	17,4 ha	202110	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 121YSL/9.11.1994, valtioneuvoston 13.4.1989 tekemä periaatepäätös valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyseutukaava	Komiteamietintö (1988). Lehtojensuojeluyhdistyksen mietintö. <i>Komiteamietintö</i> 1988:16. 279 s.
586	586390	Makarlanjärvi	Lintuvesiensuojeluohjelman kuuluvan Makarlanjärven pohjoisosa on valuma-alueeltaan melko pieni. Pohjoisosassa on hyvin tiheä ruovikko, muissa osissa kasvaa kapeaosmankäämiä. Ruovikkolajisto on edustava.	Seutukaavassa SL 417 -aluetta.	7	5, 12	3	2	101 ha	201209	valtioneuvoston 3.6.1982 vahvistama valtakunnallinen lintuvesiensuojeluohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyseutukaava	Särkisalon kunnan kunnanhallitus (1981) Lausunto valtakunnallisesta lintuvesiensuojeluohjelmasta. Särkisalon kunnan kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 14.10.1981.
784	586390	Makarlanjärvi	Lintuvesiensuojeluohjelman kuuluvan Makarlanjärven pohjoisosa on valuma-alueeltaan melko pieni. Pohjoisosassa on hyvin tiheä ruovikko, muissa osissa kasvaa kapeaosmankäämiä. Ruovikkolajisto on edustava.	Seutukaavassa SL 417 -aluetta.	7	5, 12	2, 3	2	101 ha	201209	valtioneuvoston 3.6.1982 vahvistama valtakunnallinen lintuvesiensuojeluohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyseutukaava	Särkisalon kunnan kunnanhallitus (1981) Lausunto valtakunnallisesta lintuvesiensuojeluohjelmasta. Särkisalon kunnan kunnanhallituksen kokouspöytäkirja 14.10.1981.
586	586392	Mattiledal	Yksityinen luonnonsuojelualue, jonka erikoisuutena on suuri pähkinälehto ja harvinaisen lehtosinjuuren esiintymä. Lehdossa kasvaa myös keltavuokkoa. Kuusetummen häittä valoa vaativia pähkinäpensaita.	Seutukaavassa SU:1 409 -aluetta.	2	1, 12	2	3	1,2 ha	202107	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 355/3.4.1965 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1965). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta. 355/3.4.1965.
586	586394	Viikinkivuori	Kohtalaisen kapea kallioeläinalue, joka on maisemallisesti erittäin komea. Selänne jakautuu länsiosassa kahdeksi erilliseksi kallioharjanteeksi, jotka laskevat suoraan merenlahteen. Alueen massiivisin osa on pohjoisemman kallioharjanteen eteläreunan viistojyrkänteinen seinämä, jossa on kapeita porrasmaisia hyllyjä. Lakiosat ovat osin heinittynyttä VT- ja CT -tyypin männikköä, jossa on jonkin verran poronjalkala-kallioterasammalmosaiikkia sekä paljaan pinnan rupi-napajäkälköitä. Eteläreunan jyrkänteillä on edustavaa kalkkikasvillisuutta. Pohjoisemman selänteiden laella on muinaishautaus.	Kallioeläin inventoinnissa arvoluokka 3 (hyvin arvokas kallioalue). Kohde on osa laajempaa Viikinkivuoren-Takanitunkallion kallioaluetta.	5	8	1, 4, 7	3	26 ha	201206		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586395	Takanitunkallio	Runsasti jyrkänmuotoja sisältävä ja topografisesti vaihteleva kallioalue, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Kallion laella on arkeologisesti arvokas pronssikautinen hauta-alue. Alue koostuu erillisistä jyrkänneelänteistä. Kivilajina on luseinen amfiboliitti. Lakiosissa on harvuspaisia kalliomänniköitä, joiden silokallioilla on mereistä poronjalkala-kallioterasammalmosaiikkia sekä kalkkikielon ja mäkitervakon luonnehtimia kalliointyyjiä. Paisteilla rinteillä ja jyrkänteiden alla on lehtolajukia. Kosteissa notkelmissa on paikoin lehtokorppikasvillisuutta. Jyrkänteillä on edustavaa oligo-mesotrofinen kasvillisuutta.	Kallioeläin inventoinnissa arvoluokka 3 (hyvin arvokas kallioalue). Kohde on osa laajempaa Viikinkivuoren-Takanitunkallion kallioaluetta.	5	8	1, 4	3	93,5 ha	201206		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
586	586396	Sikokalliot	Pohjoisosistaan jyrkänteinen ja maisemallisesti merkittävä kallioalue merenrannan tuntumassa. Lakiosat ovat kohtalaisesti kumpuilevaa kalliomännikkömaastoa. Pohjoisreunalla on massiivinen, osittain jäätikön hioma lähes pysty kallioseinämä. Alueen metsät ovat tavanomaisia kangasmetsiä, mutta luteisrinteellä ja jyrkänteiden alla on hieman lehtiopirtteitä. Jyrkänteillä on oligotrofista pystypintojen sammal- ja jäkäläpeitettä, onkaloissa ja kallioraissa on kasvofytilajistoa.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue).	5	8	1, 4	3	95 ha	201206		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586397	Högberget	Högberget ulottuu Perniön ja Särkisalon kuntien alueelle. Länsireunaltaan melko voimakkaasti kohoava, harvapuustoinen kalliomännikköiden ja silokalliorinteiden luonnehtima kallioalue, joka on maisemallisesti merkittävä. Lounaispuolelta avautuu esteettömät näköalat yli merenlahden. Kallion lounais- ja pohjoisrinteellä on paikoin hioituneita silokalliojonoja ja länsisivulla rakoilun lohkona massiivinen porrasjyrkkä. VT- ja MT-tyyppin metsät ovat vallitsevia, lounaisrinteen tyvellä on lehtomaista kangasmetsää.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Kallioalueen länsiosan lakialue on suosittu paikallinen näköalapaikka.	5	8	1, 4	4	55 ha	201206		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
784	586397	Högberget	Högberget ulottuu Perniön ja Särkisalon kuntien alueelle. Länsireunaltaan melko voimakkaasti kohoava, harvapuustoinen kalliomännikköiden ja silokalliorinteiden luonnehtima kallioalue, joka on maisemallisesti merkittävä. Lounaispuolelta avautuu esteettömät näköalat yli merenlahden. Kallion lounais- ja pohjoisrinteellä on paikoin hioituneita silokalliojonoja ja länsisivulla rakoilun lohkona massiivinen porrasjyrkkä. VT- ja MT-tyyppin metsät ovat vallitsevia, lounaisrinteen tyvellä on lehtomaista kangasmetsää.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Kallioalueen länsiosan lakialue on suosittu paikallinen näköalapaikka.	5	8	1, 4	4	55 ha	201208		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586398	Kuopanmäki	Kuopanmäki ulottuu Perniön ja Särkisalon kuntien alueelle. Laaja, enimmäkseen loivapiirteisesti kumpuileva kallioalue, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Jääkauden kulutustyon jättämät urteet ovat hyvin näkyvissä. Länsirinteellä on pieniä, kourumaisia jäätikön sulamisvesien synnyttämiä muotoja. Sorakuoppa ja metsänkäyttelytoimet alentavat alueen biologista arvoa. Oligotrofinen kangasmetsäkasvillisuus on vallitsevaa. Jyrkänteillä on niukkalajista karun alustan sammal- ja jäkälävaltaista kalliokasvillisuutta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Kohde on osa laajempaa Kuopanmäen-Kruuvanmäen kallioaluetta.	5	8	1, 4	4	44,5 ha	201208, 201209		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
784	586398	Kuopanmäki	Kuopanmäki ulottuu Perniön ja Särkisalon kuntien alueelle. Laaja, enimmäkseen loivapiirteisesti kumpuileva kallioalue, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Jääkauden kulutustyon jättämät urteet ovat hyvin näkyvissä. Länsirinteellä on pieniä, kourumaisia jäätikön sulamisvesien synnyttämiä muotoja. Sorakuoppa ja metsänkäyttelytoimet alentavat alueen biologista arvoa. Oligotrofinen kangasmetsäkasvillisuus on vallitsevaa. Jyrkänteillä on niukkalajista karun alustan sammal- ja jäkälävaltaista kalliokasvillisuutta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Kohde on osa laajempaa Kuopanmäen-Kruuvanmäen kallioaluetta.	5	8	1, 4	4	44,5 ha	201208, 201209		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586399	Kruuvanmäki	Topografisesti melko monipuolinen ja paikoin jyrkänteinen kallioalue, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Kallio muodostuu edustavista kivilajeista; pääkivilaji on kvartsi-maasälpällisyyttä, jossa on välikerroksina amfiboliittia sekä runsaasti karkearakeista pegmatittia. Kruuvanmäellä on pieni avolouhos, jossa pegmatittijunteesta on louhittu hyvin karkearakeista punaista kalimaasälpää ja harmaata lasimaista kvartsiä. Kasvillisuudessa vallitsevat oligotrofiset kangasmetsät sekä isovarpuräme- ja mustikkakorpinokkelmat.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Kohde on osa laajempaa Kuopanmäen-Kruuvanmäen kallioaluetta.	5	8	1, 4	4	78,5 ha	201208		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
784	586399	Kruuvanmäki	Topografisesti melko monipuolinen ja paikoin jyrkänteinen kallioalue, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Kallio muodostuu edustavista kivilajeista; pääkivilaji on kvartsi-maasälpällisyyttä, jossa on välikerroksina amfiboliittia sekä runsaasti karkearakeista pegmatittia. Kruuvanmäellä on pieni avolouhos, jossa pegmatittijunteesta on louhittu hyvin karkearakeista punaista kalimaasälpää ja harmaata lasimaista kvartsiä. Kasvillisuudessa vallitsevat oligotrofiset kangasmetsät sekä isovarpuräme- ja mustikkakorpinokkelmat.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Kohde on osa laajempaa Kuopanmäen-Kruuvanmäen kallioaluetta.	5	8	1, 4	4	78,5 ha	201208		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586400	Malmimäki	Jyrkkärinteinen ja massiivisen metsäisen kalliomäki, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Itärinteen pyöreäseikäinen, jäätikön hioma silokallioinen jyrkkäseinämä on geologisesti erikoinen. Alueen lakiosien tasaisilla silokallioilla on poronjäkäläisiä, varsinkin luonnontilaisia kalliomänniköitä. Rinteet ovat etupäässä kuusikkoista metsää, koillisjyrkänteiden tyvellä on hieman OMT-tyyppin lehtoa.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue).	5	8	1, 4	3	19 ha	201209		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586401	Horttomäki-Haapaporras	Kyseessä on lounaisreunaltaan jyrkänteisesti kohoava maisemallisesti arvokas muinaishautamäki. Alue sijaitsee geologisesti Perniön graniitin ja ns. lehtiivyyhykkeen kontaktissa. Kallioalueen koillisosassa Haapaportaan laella on edustava Ancylusjärviin vaiheen aikaista kivikkoista ja lohkeista muinaisranta. Haapaportaan eteläpuolisen selänteen tyvellä on edustava Ancylusjärviin vaiheen aikainen rantalohkareikko. Lakiosissa on poronjäkälämänniköitä. Notkelmissa ja alarinteillä on VT- ja OMT-tyyppin metsää, kosteissa painanteissa on isovarpuräme- ja mustikkakorpoisoistumia.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue).	5	8	1, 4	3	76 ha	201212		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586402	Lautviikimäki	Maisemallisesti merkittävä kallioselänne, jonka lakiosat ovat melko tasaisia kalliomänniköitä. Länsireunalla on pieniä pystyjyrkänmuotoja, jossa tyvellä on pieniä rakoilun lohkomia onkaloita usein kivilajisulkeumien kohdalla. Karun alustan kalliorakojen ja rapautumaonkaloiden kasvofytilajistot ovat edustavia. Lounaisosan ylärinteillä on kallioliittijä ja -ketoja. Näiden rinteiden lajistoon kuuluu mm. vuorimunkki (S/-). Alueen pohjoispuolella on puoro reunustavaa lehtokorpea.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue).	5	8	1, 4	3	36 ha	201211		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586403	Antinmäki	Jyrkkärinteinen porfyiriselänne, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Kohteella on historiallista merkitystä muinaishautojen ansiosta. Lounaisosan laella avautuu hyvin edustavia, esteettömiä näköaloja. Lakiosat ovat kohtalaisen tasaisia, mutta lounaisosassa on avorakoilun synnyttämiä syviä halkaamia sekä kallioilohkoja toisistaan erottava pieni solomainen muodostuma. Oligotrofinen metsäkasvillisuus on vallitsevaa. Avokallioilla ylärinteillä on runsaasti paahteisten pintojen napa- ja ruijäläkiköitä.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Kohde on paikallinen näköalapaikka.	5	8	1, 4, 7	4	19 ha	201212		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586404	Karpinmäki	Maisemallisesti merkittävä kapea kallioselänne, jonka laella on argeologisesti merkittäviä muinaishautoja. Etelä- ja pohjoisrinteellä on pystykaateisen laatarakoilun mukaisia pieniä jyrkänepintoja, lakiosissa on tavallisia silokallioita. Eteläjyrkänteiden edustalla on lohkeainen pähkinäpensareunus. Muilta osin metsät ovat tavanomaista kangasmetsää. Pohjoisjyrkänteellä kasvaa kosteaa sammalvaltaista kasvillisuutta, mm. valuteisten pintojen sammalkasvustoa.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Kohde on paikallinen näköalapaikka. Muinaishaudoilu on opastetulla samoin kuin kohteessa olevan ukouleitren varrella.	5	8	1, 4, 7	3	15 ha	201212		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
586	586405	Kuukallio	Kohtalaisen laaja, itäreunastaan massiivisen jyrkenteinen kallioselänne, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Granitista ja grandioritista muodostuva kallio on lakiosistaan tasaista ja harvarakoista, paikoin suolaikuista kalliomännikkömaastoa. Itäreunalla on massiivinen porrasmainen kalliorinne; siinä on edustavia viistojyrkkiä silokallioselänteitä ja melko korkeita pystyseinämäpintoja. Kasvillisuus vaihtelee poronjäkälaisistä kalliomänniköistä itäreunan jyrkenteen alla olevaan pätkinä-tuomi-kuusilehtoon, jonka rehevään aluskasvillisuuteen kuuluu mm. mustakokkonmarja ja kiurunkannus. Kalliololoissa on runsaasti edustavia omensammal-varstasammalvaltaisia kasvoytyhtyeisiä.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 3 (hyvin arvokas kallioalue). Lakiosa on suositua paikallista retkeilymaastoa ja erinomainen näköalapaikka.	5	8	1, 4	3	74,5 ha	202110		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586406	Luhdanmäki	Pieni, jyrkenteinen kallioselänne, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Geologisesti arvokkaita piirteitä ovat lakialueen edustavat silokalliot, itäreunan massiiviset jyrkennemuodot ja laella sijaitseva pyöreä hidenkirnu. Itäreunan silokalliojyrkenteen alaosaan seinämällä on edustavaa oligo-mesotrofista sammalpeitettä. Jyrkenteen edustalla on tuomivaltainen, tiheäpuustoinen reunuus, jonka aluskasvillisuuteen kuuluu eri saniaislajeja. Kallion tyvellä on myös pieni lähde.	Hiidenkirnu seutukaavassa SU-kohte 600. Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 3 (hyvin arvokas kallioalue).	5	8, 12	1, 4	3	6 ha	202110	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586407	Vuorilaakson kallioalue	Massiivinen ja metsäinen, itäreunastaan avokallioiden jyrkenteinen graniittialue, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Lakiosien silokalliot ovat pieniä, mutta itäreunalle hionutuneet, viistopintaiset jyrkenteet ovat edustavia. Kuusikkoiset MT-tyyppin metsät ovat vallitsevia, mutta myös VT- ja OMT-tyyppin metsiä esiintyy. Pohjoisosan punonvarsilaaoksa reunustaa OMaT-tyyppin lehto sekä paikoin kostea saniasorkki. Lajistoa: linnunsiilä, kotkansiipi, vuohenputki ja kiurunkannus. Muissa alueen notkelmissa on soistuvia isovarpuräme-, tupasvillaräme- ja mustikkakorpijuotteja.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue).	5	8	1, 4	3	93 ha	202110		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586409	Somerikon niitty	Hiekkainen rinne niitty pihatien ja peltojen välissä. Niityn laidunnuksesta on kulunut aikaa yli 20 vuotta. Edustava ja paikoin ketomainen tuore pienruohoinen ja runsaslajinen. Huomionarvoisia lajeja ovat mm. rohtorasti (V-), ketomaruna, mäkikaura, hakarasara ja ketotuulenlentö.	Perinnebiotooppi (arvoluokka M+). Rinne niitty ajoittain niitettävä.	10	11	2, 4	3	0,5 ha	201212		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
586	586410	Ristikartanon kallioketo	Ristikartanon laajan pihapiirin keskellä ja reunoilla on edustavaa kalliokettoa ja niittyä. Laidunnus lopetettiin 1990-luvun alussa. Edustavalla kalliokedolla kukkivat runsaina keto-orvokki, keltamaksaruoho ja mäkivirvilä. Niityosa on ruohovaltaista tuoretta heinäniittyä, joka on rehevöitynyt etenkin rakennusten lepeillä. Huomionarvoisia kasveja ovat mm. nurmilaukka, mäkikaura, hakarasara, siskoängervo ja mäkilemmikki.	Perinnebiotooppi (arvoluokka M+). Korkeampaa kasvillisuutta on tarpeen niittää säännöllisesti.	10	11	2, 4	3	3 ha	201210		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
586	586411	Latokartanon haat	Murtoilmakan mänty- ja koivusaarekkeitä laiduntavat Latokartanon lihakarja ja lampaat. Saarekkeet ovat nurmijurten ympäröimiä. Hakamaiden kasvillisuus on jossain määrin heinittynyttä heinä- ja ruohokettoa, tiheäpuustoisimmilla paikoilla metsäkasvillisuus on runsampaa. Kumpareilla on pieni ala keltamaksaruohovaltaista edustavaa karua kalliokettoa. Huomionarvoisia lajeja ovat mm. tammi, nurmilaukka, nuokkukohokki, mäkilemmikki ja törrösara.	Perinnebiotooppi (arvoluokka M). Puustoisimpien saarekkeiden havennus on ajoittain tarpeen. Perinnebiotooppi olisi hyvä laiduntaa erillään nurmilaitumista.	10	11	2, 4	3	7,3 ha.	201212		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
586	586412	Kontolan haka	Yli sadan lampaan katras laiduntaa Kontolan tilan haapa-, koivu- ja mäntyhakamaita. Kaksi laidunta ovat paikoin puustoltaan tiheitä, mutta yleisvaikutelma on silti hakamainen. Molempia laituja laidunnetaan ilmeisesti nurmilaitumien yhteydessä. Kasvillisuus on pääosin tuoretta heinäniittyä, josta osa on rehevöitynyt. Huomionarvoista kasveista tavataan mäkivirvilää.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P+). Hakamaat tulisi aidata edelleen nurmilaitumista.	10	11	2, 4	4	4,3 ha	201212		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
586	586413	Kosken kartanon laitumet	Perinnemaisemat muodostuvat entisten peltojen ja kylvönurmien yhteydessä olevista mäntymetsälaitumista, sekametsähaasta, kosteasta niitystä sekä joenrantaniitystä. Lihakarjan ja lampaiden laiduntamat alueet ovat rehevöitymässä. Pieni osa alueesta on Tammsaaren puolella. Mäntymetsälaitumella kasvillisuus on kuivan kangasmetsän lajistoa, sekametsähaka on heinäinen ja mustikkavaltainen. Huomionarvoisia lajeja ovat saarni, tammi, törrösara, hakarasara, isolaukku ja mäkivirvilä.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P+). Perinnebiotooppeja on tarpeen laiduntaa erillään nurmilaitumista.	10	11	2, 4	4	19,5 ha	201403		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
586	586414	Soukan haka	Alue on ollut vasikkalaitumena ja nykyisin se on lammaslaidun. Laitumella kasvaa koivujen lisäksi haapaa, harmaa- ja tervaleppää, pihlajaa, kuusta ja mäntyä. Kasvillisuus on tuoretta nurmipuntarpää- ja lampaannatavallista heinäniittyä. Etenkin rinteiden alaosa on rehevöitynyt. Huomionarvoisia lajeja ovat nuokkukohokki ja kangasajuruoho.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	1,2 ha	201209		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
586	586415	Ylönykylän niitty	Lehmat ovat laidunneet hakamaata ja niittyä 30-40 vuotta. Eläimet saavat lisärehua nurmilaitumien yhteydessä olevalla laitumellaan. Puusto on vähäistä harmaleppää, rauduskoivua ja pihlajaa. Kasvillisuus on nurmilauhavaltaista kosteaa heinäniittyä, jossa rehevöitymisestä kertovaa koiranputkea, nurmipuntarpäää ja nokkosta kasvaa melko runsaasti. Pienellä alalla on kuivempaa, siänkäsämovaltaista ja myös rehevöitynyt heinäniittyä.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P-). Perinnebiotooppi olisi hyvä aidata nurmilaitumista erilleen, jotta kasvillisuuden rehevöityminen loppuu. Perinnebiotooppia laiduntaville eläimille ei tulisi antaa lisärehua.	10	11	2, 4	4	2,5 ha	201209		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
586	586416	Strömman metsälaidun	Aluetta laidunnettiin vuoteen 1996 saakka. Nyt tämä entinen tervaleppä-koivuhaka- ja merenrantaniitykköönaisuus on kasvanut lähes täysin umpeen. Korkeat mesiangervo- ja nokkoskasvustot ulottuvat aina järviuokovyöhykkeeseen saakka. Vain alueen laidoilla olevilla hakamaisilla kohdilla on säilynyt niittyajastoa.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P-). Voimakkaan raivauksen jälkeen aluetta on hyvä laiduntaa nautakarjalla riittävän tehokkaasti.	10	11	2, 4	4	10 ha	201206		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
586	586417	Varkaanluodon luola	Pienikokoinen luola on kalliorinteessä, joka on punaista porfyryistä ns. Perniön graniittia. Noin 6 m pitkän luolan suuaukko on ahdas, mutta syvemmällä on tilavampi, runsaan metrin korkuinen huonomainen tila. Luola on toiminut isonvilhan aikana lähiseudun asukkaiden piilopaikkana. Luolalla on merkittävät historiallisia ja geologisia arvoja.		5	17	1, 7, 8	4	0,4 ha	202110		Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
586	586418	Kavaniemennummen rantakerrostuma	Laajan maapeitteisen kallioselänteiden suuriokoinen Ancylusjärvi-alueen aikainen matalaan veteen syntynyt rantakerrostuma, komea rantavallsarja ja niiden alapuolella rantaterasseja. Kavaniemennummen rantakerrostuma on harvinaisen laaja ja paksu, enimmillään ainesta on yli 5 m.		11	17	1	4	24,5 ha	202301		Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
586	586420	Häldammin harju	Maisemallisesti merkittävä harju rajautuu kohteeseen 259293a. Alue käsittää jään reunan suuntaisesti kerrostuneita 5-15 m korkeita selänteitä, harjukumpuja ja pieniä selännelaajentumia. Kasvillisuus on varsin kulttuurivaikutteista, osaksi on niitty- ja ketokasvillisuutta, pohjoisosassa on VT-tyyppin kangasmetsää.	Alueen läpi kulkee yksityistie ja sähkölinja.	11	17	1, 4	4	22 ha	201403		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjujuonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjujuontokirja</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
586	586421	Kisakallionmäki		Seutukaavassa MM:2 L 208 -aluetta. Nakoalapaikka.	5	12	1, 4	4	48 ha	202110	vallioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
586	586422	Myllyoja	Maisemallisesti ja kasvitieteellisesti arvokas Myllyoja alkaa Kirakan järvestä ja laskee noin kilometrin päässä olevaan lampareeseen. Vesi on hyvälaatuaista ja kirkasta. Kasvistossa esiintyy mm. harvinaisen tatarvita. Lisäksi puron varrella kasvaa kotkansiipeä, maariankämmeä ja liekoja.	Seutukaavassa osin SU:1 414 -aluetta. Puron luonnontilaisuutta vähentää kolme patoa. Puro ympäristöineen sopii opetus- ja retkeilykohteeksi. Alueen halki kulkee polku, jolle liikkumista voitaisiin rajoittaa	8	12, 15	2, 4, 13	3	5,3 ha	201209	vallioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 596. 109 s. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
586	586423	Pilijoen puronvarsilehto	Puron vesi on kirkasta, mutta runsasravinteista. Pääsyynä runsasravinteuteen lienevät yläjuoksun peltoalueilta valuvat ravinteet. Vesikasvillisuus on niukkaa ilmeisesti valonpuutteen takia. Puron varrella olevassa lehdoissa kasvaa pähkinäpensasta, kotkansiipeä, tesmaa ja leveälehtistä niittyviljaa. Pilijossa on havaittu purolaitementa.	Seutukaavassa SL 423 -aluetta.	2, 8	12, 15	2, 13	4	18 ha	202109	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyseutukaava	Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 596. 109 s. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
586	586424	Iloianlampi	Iloianlampi on matala, nuokkorantainen lampi, jonka kapeat lahdet ovat kasvaneet umpeen. Mesotrofinen järven kasvillisuus on runsasta. Lajistoon kuuluu mm. isovesiheine, vesikuusi ja pohjanlumme. Kohde on arvokas lintuvesi.	Seutukaavassa SL 421 -aluetta. Itärannalla tehty uudistushakkuuta lukuunottamatta lampi on luonnontilainen.	7	12, 15	3, 13	3	14 ha	201211	vallioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2	Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 596. 109 s. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
586	586453	Jaarjärvi	Kyseessä on turvepohjaisen männikön ympäröimä dystrofinen suolampi. Vesikasvillisuutta on niukasti. Rannalla kasvaa mm. pullo-, luhta- ja harmaasaraa.	Järvi on kalkittu vuonna 1986. Samana vuonna järveen istutettiin 1000 peledsiian poikasta.	8	15	13	4	4 ha	201212		Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 596. 109 s.
586	586454	Syöspotinjärvi	Kyseessä on osittain turve- ja osittain kalliorantainen karu, dystrofinen erämaajärvi, jota ympäröivä maasto on pääosin kalliomännikköä. Vesikasvillisuus on hyvin niukkaa. Suorannoilla kasvaa mm. rahkasammalia, kiviokkeja ja saroja. Lampi on luonnontilainen ja maisemaltaan kaunis.		8	15	4, 12, 13	4	2,5 ha	201211		Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 596. 109 s.
587	587126	Uskelan-Halikonjoki- laakson maisema-alue	Uskelan-Halikonjoen laakso on edustavaa Lounaisen viljelyseudun kulttuurimaismaa. Muiden merenpohjan paksut savikerrostumat peittävät laajoja alueita. Syväille savimaahan kaivautuneet jokiuomat halkovat loivasti kumpuilevia laajoja viljelyksia. Peltolaitumet reunustavat metsäiset mäet, jotka kohoavat jyrkkinä suoraan viljelymaista. Peltosten ja karujen mäkiä hallitsemaan maisemaan tuovat vaihtelua lehdot ja jokivarsien perinnebiotoopit. Kulttuurimaismaa leimaavat kartanonjiljöt. Myös perinteinen, hyvin säilynyt talonpoikaissalus on maisemalle tyypillistä. Taajamien liepeillä uudet omakoti- ja kerrostalot, liikerakennukset ja teollisuushallit häiritsevät muutoin hyvin säilynyttä kokonaisuutta.	Seutukaavassa osin OR 43 -aluetta.	11	12	1, 2, 4, 7	2	13 000 ha			Haapanen, A. & T. Heikkilä (1993). Arvokkaat maisema-alueet: Maisema-alueityöryhmän mietintö II. <i>Työryhmän mietintö 66/1992</i> . Ympäristöministeriö, ympäristönsuojeluosasto, Helsinki. 204 s.
587	587129	Kuivakosken niitty	Nautakarjan laiduntama puronvarsiniitty on Uskelan-Halikonjoki- laakson maisema- alueen (kohde 587126) paras perinnemaisema. Kasvillisuudesta noin puolet on monilajista, paikoin ketomaisista tuoreita pienruohoniittyä. Pohjoisosan tasanteilla on niukkalajista ja rehevöitynyttä nurmipuntarpäävaltaista tuoretta heinäniittyä. Rinteillä olevien kumpareiden välissä on painaumissa mesiangervo- ja mätäsaravaltaita kosteaa suurruohoniittyä. Edustavan tuoreen pienruohoniityn lajistoon kuuluvat mm. mäkikaura, hakarasara, ketokaunokki, sikoangervo, ketopiippo, hietalemmikki, hiirenhätä ja kevätanhiikki.	Eläimille ei tulisi antaa lisärehua. Alueen laidunnuspaine on hyvä. Perinnebiotooppi (arvoluokka V).	10	11	2, 4	2	5 ha	202112		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587130	Ylijoen laidun	Uskelan-Halikonjoki- laakson maisema- alueella (kohde 587126) on erittäin edustava ja kaunis pitkä ja yhtäjaksoisesti laidunnettu rinnenitty. Jokeen laskevan niityn keskiosa on entinen peltö. Laitumella on harvakseltaan puita ja pensasmaisia katajia. Kasvillisuus on osin varsin edustavaa, mutta paikoin rehevöitymisen takia köyhynyt. Rinteen kumpareilla on kuvaa heinäniittyä ja tuoretta pienruohoniittyä. Lisäksi esiintyy tuoretta heinäniittyä ja alempana notkoissa mesiangervokasvustoja. Huomionarvoisia lajeja ovat mm. mäkikaura, hirssisara, sikoangervo, ketopiippo, kevätanhiikki ja kevätiesikko.	Eläimille ei tulisi antaa lisärehua. Nurmilaitumet tulisi säilyttää erillisinä lohkoina. Perinnebiotooppi (arvoluokka V).	10	11	2, 4	2	4,5 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587131	Niemelän niitty	Ylijoen laitumien (kohde 587130) rajautuvaa ja Uskelan-Halikonjoki- laakson maisema- alueella (kohde 587126) sijaitsevaa joenvarsiniittyä laidunnettiin vuoteen 1996 saakka. Kasvillisuus on edustavaa ja monilajista nurmöröllivaltaista tuoretta pienruohoniittyä, joka on kuitenkin nopeasti heiniitymässä. Paikoin on juolavehnavaltaita ja heiniityneitä laikkuja. Huomionarvoisia kasvilajeja ovat mäkikaura, ketonoidanlukkanen, hakarasara, sikoangervo, ketopiippo, hietalemmikki, kevätanhiikki ja kahtaisara.	Edustavan niitykasvillisuuden säilyminen edellyttää perinteisen laidunuksen aloittamista uudelleen. Perinnebiotooppi (arvoluokka M+).	10	11	2, 4	3	3 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587132	Lähdenotkon niitty	Kaunisti kumpuileva puronvarsilaidun Uskelan-Halikonjoki- laakson maisema- alueella (kohde 587126). Nautakarjan laiduntanut laidunta pitkä ja yhtäjaksoisesti. Laitumen keskiosassa on pieni harmaalepikko. Kasvillisuus on pääasiassa edustavaa ja monilajista tuoretta pienruohoniittyä. Puron varressa on kosteaa suurruohoniittyä. Mäkikaura, ketonoidanlukkanen, ketopiippo ja kevätiesikko ovat huomionarvoisia lajeja.	Nykyinen hoito vaikuttaa sopivalta. Tosin laidunnus entisen pellon yhteydessä saattaa rehevöittää kasvillisuutta. Perinnebiotooppi (arvoluokka M).	10	11	2, 4	3	2 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587133	Rinteen laidun	Kurkkipen varressa on maisemallisesti hieno lypsökarjan laiduntama joenrantaniitty. Sahakosken tuntumassa on lisäksi edustava havupuuvaltainen metsälaidun peltoalutuksen yhteydessä. Joenrantaniityllä on jonkin verran edustavaa, mutta hieman rehevöitynyttä pienruohoniittyä, jonka huomionarvoisia lajeja ovat mm. hakarasara, ketopiippo, jäkki, keltasauro ja nurmitar. Sahakosken metsälaidun sisältää edustavan, ketomaisen ja tuoreen pienruohoniityn, jossa tavataan mm. kissankäpälä, jäkki, ketopiippo ja nurmitar.	Perinnebiotooppi tulisi aidata erilleen peltoalutuksesta, eikä antaa antaa laiduntaville eläimille lisärehua. Perinnebiotooppi (arvoluokka M+).	10	11	2, 4	3	7 ha	202302		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
587	587134	Hiidenmäen niitty	Nautakarjan laiduntamaa nurmilaitumen yhteydessä olevaa niittyä on todennäköisesti laidunnettu pitkään ja yhtäjaksoisesti. Rinteellä on kaksi ojan erottamaa kumpareita, joista läntisemmän kasvillisuus on edustavaa tuoretta pienruohoniittyä. Huomionarvoisia lajeja ovat mm. mäkikaura, sikoangervo, ketopiippo ja peurankello. Itäisemmän kumpparen ja koko inventoidun alueen pohjoisosa on rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä. Ojan tuntumassa on pieni ala kosteaa suuruhooniittyä.	Perinnebiotooppi tulisi aidata erilleen nurmilaitumesta. Niityllä laiduntaville eläimille ei tulisi antaa lisärehua. Perinnebiotooppi (arvoluokka M).	10	11	2, 4	3	2 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587135	Saksan laidun	Uskelan-Halikonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126) sijaitsee kaunis ja kumpuleveä puronvarsilaidun, johon liittyy entistä peltoa. Paikoin esiintyy tiheää puustoa ja komeita pylväskatjia. Kasvillisuudesta suurin osa on rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä. Monilajista tuoretta pienruohoniittyä esiintyy jonkin verran. Huomionarvoisia kasveja ovat mäkikaura, hakarasara, nurmitatar, kevätanhikki ja kevätesikko.	Rehevöitymisen estämiseksi entinen pelto ja nurmi on tarpeen rajata puronvarsilaitumesta pois. Perinnebiotooppi (arvoluokka M-).	10	11	2, 4	3	3 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587136	Pitkäkosken haka	Ojamylynojaan laskevan puron molemmin puolin on havu- ja lehtipuuhakaa. Laidunnsuon lopetettu. Tasaisesti jakaantuneen puuston joukossa on paikoin katjia, kuusentaimia ja haavanversoja. Kasvillisuudessa vallitsevat tuoreen kasvupaikan ruohot. Nurmi-puntarpään runsas kasvustoa lievästi rehevöitymistä. Huomionarvoisia lajeja ovat tirsasara, kevätanhikki ja lehtoleinikki.	Laidunnsuon kannattaisi aloittaa uudelleen kuusettumisen estämiseksi. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	3 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587137	Peltolan laidun	Lutjojan rinteillä on nautakarjan laiduntamaa puronvarsilaidunta. Eläinten saama lisärehu on rehevöitynyt kasvillisuutta, sillä valtaosa alueesta on nurmi-puntarpää-voikkavaltaisista tuoretta heinäniittyä ja pienruohovaltaisilla osilla kasvaa voikukkaa. Huomionarvoisia lajeja ovat mm. mäkikaura, sikoangervo, nurmitatar, kevätanhikki ja kevätesikko.	Eläimille ei tulisi antaa lisärehua. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	2 ha	202401		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587138	Yyjonkosken niitty	Osittain Uskelan-Halikonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126) on laiduntamaton rinneniitty. Kasvillisuus on laidunnuksen lopettamisen jälkeen pahon heinittynyt. Jyrkällä rinteellä on säilynyt kohtalaisesti kuivaa tuoksusimake-lampaannattavaltaisista kuivaa heinäniittyä. Huomionarvoisia lajeja ovat mäkikaura, sikoangervo, kevätanhikki ja kevätesikko.	Laidunnsuon olisi hyvä aloittaa uudelleen. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	11	2, 4	4	1 ha	202112		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587139	Viikarin niitty	Uskelan-Halikonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126) sijaitseva rinneniitty näkyy hyvin niityn itäpuolella kulkevalle tielle. Rinneniityn kasvillisuus on pääasiassa nurmi-puntarpään ja koiranputken valtaamaa tuoretta heinäniittyä. Pienruohovaltaisempia lajikkeita on jonkin verran. Mäkikauraa kasvaa yllättävän runsaasti myös heinäniityllä.	Rehevöitymisen välttämiseksi eläimille ei tulisi antaa lisärehua. Perinnebiotooppi (arvoluokka P-).	10	11	2, 4	4	1 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587140	Yli-Ketolan laidun	Paljojen rinteillä on laidunnettu pitkään ja yhtäjaksoisesti. Rinneniityn pohjoisosassa on pieni ala harmaaleppämetäslaidunta, jonka aluskasvillisuudessa on runsaasti koiranputkea. Niityn kasvillisuus on rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä.	Rinnelaidun tulisi pitää erillään kylvönurmista. Eläimille ei tulisi antaa lisärehua. Perinnebiotooppi (arvoluokka P-).	10	11	2, 4	4	2 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587141	Haavikeojan niitty	Uskelan-Halikonjoki-alueen maisema-alueella (kohde 587126) sijaitsevalta Haavikeojan rinteellä on aloitettu hiljakkoin laidunnsuon puusto ja pensasto on vähätistä, mutta kasvillisuus on pahasti rehevöitynyttä, yksinomaan nurmi-puntarpäästä kasvavaa tuoretta heinäniittyä. Mukulaheinikkä tavataan kuitenkin paikoin.	Kasvillisuudella olisi edullista tehokas laidunnsuon. Rinneniityn ei tulisi liittää nurmilaitumia eikä antaa eläimille lisärehua. Perinnebiotooppi (arvoluokka P-).	10	11	2, 4	4	1,5 ha	202303		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	587142	Pännänmäki	Hyvin massiivinen, kauas alueen länsipuolelle erottuva jyrkänteinen graniittiselänne. Läkiasot ovat kumpuleveää kalliomännikkömaastoa, jossa rinteillä on edustavat silokalliot. Länsirinnettä hallitsee louhikkoinen pystyjyrkäne, itäreunaa matalampi kallioseinämä. Pännänmäen huipun loivalla kalliointeella on Itämeren Yoldiavaiheen aikainen muinaisranta. Mäen eteläosassa on Ancylysjärvi-vaiheen aikaista muinaisranta. Oligotrofinen karu kangasmetä- ja jyrkänekasvillisuus on vallitsevaa. Lisäksi tavataan hieman OMaT-tyyppin lehtoa ja oligotrofinen pystyseinämien kalliokasvillisuutta, tyvellä myös kalliokolojen omanasammal-varstasammal-kasvustoja.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue).	5	8	1, 4	3	45 ha	202303		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
587	587143	Teillinummi	III Salpauslänän reunamuodostoon kuuluva alue käsittää osittain kumpumaisen, n. 400 m pitkän, 50-100 m leveän ja 5-15 m korkean reunaselänteen. Muodostuma on pinnaltaan varsin lohkareinen. Kasvillisuus on MT- ja VT -tyyppiä. Muodostuman distraalirinnettä on jonkin verran leikattu valtieta rakennettaessa.		11	17	1, 4	4	15,5 ha	202302		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harju- ja luonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjuttutkimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
587	587145	Ruotsalan puronvarsiliehto	Puronvarsiliehto sijaitsee Perttelin ja Muurilan rajalla. Kyseessä on kotkansiipilehto tyypillisine lajeineen.	Seutukaavassa SU-1 400 -aluetta.	4	12	2	4	4 ha	202302	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
501	587145	Ruotsalan puronvarsiliehto	Puronvarsiliehto sijaitsee Perttelin ja Muurilan rajalla. Kyseessä on kotkansiipilehto tyypillisine lajeineen.	Seutukaavassa SU-1 400 -aluetta.	2	12	2	4	4 ha	202302	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
587	587146	Varvojärven pohjoispää	Karun tummavetisen järven osa, jossa on jyrkkiä rantoja, haapalehtoja ja pieni puronvarsiliehdon ripe. Puronvarsiliehdossa kasvaa metsälehmusta, näsiää ja tesmayrttiä. Kasvillisuus on CRT-tyyppiä, rannalla on kapea tervaleppä-haapareunus.	Seutukaavassa SU-1 401 -aluetta. Alueella on kunnan sauna ja leiriläue.	11	12	2, 11	3	5,5 ha	202303	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
587	587147	Romsilan saarijärvi	Lounais-kalliois-suuntainen, pitkänomainen, tummavetinen järvi, joka on maisemaltaan oramaa-tyyppinen. Rannat ovat paikoin lohkontuneita jyrkänteitä. Kasvillisuus on pääasiassa kalliomännikköä. Kalliossa on myös tuoretta kangasmetä. Rannalla on kapea leppä-haapareunus.	Seutukaavassa SL 403 -aluetta. Sopiva retkeilykohde.	8	12	11	4	17,1 ha	232303	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
587	587148	Hiidentie Halikosta Somerolle	Tie sisältyy osin Uskelan-Halikonjoen maisema-alueeseen (kohde 587126). Kyseessä on Uskelanjoen länsipuolella joen ja nykyisen tien välissä kulkeva tie välillä Salon keskusta-Perttelin kirkko. Niiltä osin, joilla tien varret ovat rakentamatta, tie kulkee 5-7 m leveänä soratien luonnonmukaisilla reiteillä pitkin. Tieinjä on saatantun olla olemassa jo rautakaudeilla, jolloin se olisi Suomen vanhimpia tunnettuja pitkiä tieyhteyksiä.	Seutukaavassa SU-4 444 -aluetta. Kohteen kunto on hyvä.	11	12	7	4	33,9 ha	202111, 202112	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
587	587149	Sankassuon kataja	Maisemallisesti edustava, tien varrella kasvava syppesimäinen n. 6 m korkea kataja.	Seutukaavassa SU-kohde 600. Sopii retkeilykohteeksi.	6	12	2, 8	3		202303	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
587	587150	Mustalampi	Kohde on pieni, muodoltaan pyöreä, dystrofinen metsälampi. Lampaen ympäröi viidestä kymmeneen metriin leveä soistunut vyöhyke. Vesikasvillisuus on niukkaa käsittäen lähinnä ulpukkaa. Suoreunuksella kasvaa rahkasammalien ohella saroja, pyöreälehtihokkia ja suohorsma. Linnustosta voidaan mainita kaakuri. Lampi on altis happamoitumiselle.	Seutukaavassa SL 601 -kohde.	8	12, 15	13	3	0,3 ha	202302	valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2.	Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 596. 109 s. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
587	587151	Pihkavuorenmäki	Maisemallisesti hyvin merkittävä, jyrkanteisiä ja pieniä kallioharjanteita sisältävä graniittiselänne sijaitsee Perttelin ja Muurlan kunnissa. Kallioalue on lakiosistaan voimakkaasti kumpuleevaa kalliomännikkömaastoa. Pohjoisrinteillä on edustavia, pyöreäseläisiä silokallioelänteitä. Keskiössä on edustavia, osin jäätikön hiomia pystyjyrkanteisiä kallioseinämiä. Lakiosissa ja ylärinteillä on MT- ja VT -tyypin metsää, välinotkelmissa on korpijuotteja. Itäreunan jyrkanteen tyvellä on edustavaa OMaT-tyypin lehtoa. Jyrkanteilla on oligotrofista sammal- ja jäkäläpeitettä ja silokalliokasvillisuutta. Koillisjyrkanteen tyven kosteita ja ravinteisempia sammalvaltaisia seinämiä luonnehtivat kutrisammalvaltaiset pystypinnat sekä edustavan runsaat tummauimasammal-kalkkikiertosammalvaltaiset kalloraot ja -kolot.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Harvennushakkuut ovat pilanneet kohteen sisäisiä maisemia.	5	8	1, 4	3	40 ha	202302		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
501	587151	Pihkavuorenmäki	Maisemallisesti hyvin merkittävä, jyrkanteisiä ja pieniä kallioharjanteita sisältävä graniittiselänne sijaitsee Perttelin ja Muurlan kunnissa. Kallioalue on lakiosistaan voimakkaasti kumpuleevaa kalliomännikkömaastoa. Pohjoisrinteillä on edustavia, pyöreäseläisiä silokallioelänteitä. Keskiössä on edustavia, osin jäätikön hiomia pystyjyrkanteisiä kallioseinämiä. Lakiosissa ja ylärinteillä on MT- ja VT -tyypin metsää, välinotkelmissa on korpijuotteja. Itäreunan jyrkanteen tyvellä on edustavaa OMaT-tyypin lehtoa. Jyrkanteilla on oligotrofista sammal- ja jäkäläpeitettä ja silokalliokasvillisuutta. Koillisjyrkanteen tyven kosteita ja ravinteisempia sammalvaltaisia seinämiä luonnehtivat kutrisammalvaltaiset pystypinnat sekä edustavan runsaat tummauimasammal-kalkkikiertosammalvaltaiset kalloraot ja -kolot.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Harvennushakkuut ovat pilanneet kohteen sisäisiä maisemia.	5	8	1, 4	3	40 ha	202302		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
587	587153	Lakiamäki-Haukkakorpi	Massiivinen, eteläreunastaan komean jyrkanteinen kallioalue, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Laelta avautuu puuston rajoittamia, mutta kaasu ulottuvia kometta näköaloja. Keskirakeisesta graniitista muodostunut kallioalue on kapeiden murosvoihyökköiden rikkoma, monipuoliset jyrkänne- ja silokalliomuodot ovat myös geomorfologisesti edustavia. Alueella pesii kangaskiuru (Sv/S). Tavanomaiset kangasmetsät ovat vallitsevia, lakiosien kalliojaljastumilla on edustavaa poronjäkälikkää sekä mereistä poronjäkäli- kallioterasammalosaikkia. Jyrkanteiden alapuolella on paikoin myös lehtoa, jonka lajistoon kuuluu mm. metsälehmus. Kallioelänteiden välisissä notkelmissa on soistumia.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajempaan Juvankosken kallioalueeseen, joka ulottuu Muurlan ja Perttelin kuntien alueelle. Kohteella on merkitystä myös retkeilyalueena ja näköalapaikkana.	5	8	1, 2, 4	3	76 ha	202302		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
501	587153	Lakiamäki-Haukkakorpi	Massiivinen, eteläreunastaan komean jyrkanteinen kallioalue, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Laelta avautuu puuston rajoittamia, mutta kaasu ulottuvia kometta näköaloja. Keskirakeisesta graniitista muodostunut kallioalue on kapeiden murosvoihyökköiden rikkoma, monipuoliset jyrkänne- ja silokalliomuodot ovat myös geomorfologisesti edustavia. Alueella pesii kangaskiuru (Sv/S). Tavanomaiset kangasmetsät ovat vallitsevia, lakiosien kalliojaljastumilla on edustavaa poronjäkälikkää sekä mereistä poronjäkäli- kallioterasammalosaikkia. Jyrkanteiden alapuolella on paikoin myös lehtoa, jonka lajistoon kuuluu mm. metsälehmus. Kallioelänteiden välisissä notkelmissa on soistumia.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajempaan Juvankosken kallioalueeseen, joka ulottuu Muurlan ja Perttelin kuntien alueelle. Kohteella on merkitystä myös retkeilyalueena ja näköalapaikkana.	5	8	1, 2, 4	3	76 ha	202302		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
587	587154	Marjavuori-Linnamäki	Vierekkäisistä jyrkänteistä kallioelänteistä ja -harjanteista koostuva graniittiselännejako, joka on maisemallisesti merkittävä. Kallioalue on murosvoihyökköiden lohkomaa. Marjavuori on lakiosiltaan hieman kumpuleevaa kalliomännikkömaastoa. Eteläosa on voimakkaasti vaihtelevaa ja muodostuu jyrkanteista kallioharjanteista ja niiden välisistä kapeista metsänotkelmista. Karun alustan oligotrofinen kallio- ja metsäkasvillisuus on vallitsevaa. Marjavuoren lakiosissa on kalliojaljastumilla edustavaa, mereisen luonteista poronjäkäli- kallioterasammalosaikkia. Jyrkanteilla on silokallioelänteiden kasvillisuutta sekä oligotrofista pystyseiniä kalliokasvillisuutta. Linnamäki on arkeologisesti merkittävä kohde.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajempaan Juvankosken kallioalueeseen, joka ulottuu Muurlan ja Perttelin kuntien alueelle. Lakiosat ovat kohtalaisen suosittuja paikallisia näköalapaikkoja.	5	8	1, 4, 7, 11	4	26 ha	202302		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
587	587155	Haukkakorvenmäki-Pahamäki	Yli 2 km pitkä jyrkanteista kallioelänteistä ja niiden välisistä syvästä metsä- ja suonotkelmista muodostuva kallioalue. Se näkyy kauempaa ympäristöstä katsottaessa korkeana ylämäkeen. Korkeimpien graniittiselänteiden lakiosista avautuu useat näköalot ympäristöön. Selänteiden lakiosat ja rinnet ovat runsaan rakoilun lohkomaa, porrasmaista kalliomännikkömaastoa, jossa itse lakiosien silokalliot ovat pieniä ja epäyhenteisiä selänteitä. Massiiviset jyrkanteet ovat pääasiassa kuutorakoilun lohkomia, paikoin peräkkäisiä pystyjyrkännepiintoja.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajempaan Juvankosken kallioalueeseen, joka ulottuu Muurlan ja Perttelin kuntien alueelle. Pahamäen korkein lakialue on suosittu paikallinen näköalapaikka ja retkeilykohde.	5	8	1, 4, 11	3	101,5 ha	202302		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
587	587156	Jortinmäki-Pyysmäki	Lähes 3 km pitkä jyrkanteista kallioelänteistä ja niiden välisistä suomenotkelmista muodostuva graniittipohjainen kallioalue, joka rajautuu hieman epämääräisesti eteläpuolella jatkuvaan kalliomaastoon. Korkeimpien selänteiden lakiosista ja ylärinteillä avautuu vaihtelevia maisemia ympäristöön. Jyrkanteet ovat porrasmaisia ja kohtalaisen edustavia kuutorakoilun lohkomia pystyseiniä. Kallioelänteiden erikoisimmat muodot ovat Varkaankellarinmäellä. Siellä kalliojyrkanteen eteläsiivu on suurten lohkaisten ja kallioelänteiden muodostamaa louhikkomaastoa, jossa on kookkaita avorakojen ja halkeamien synnyttämiä onkalotia.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 5 (kohtalaisen arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajempaan Juvankosken kallioalueeseen, joka ulottuu Muurlan ja Perttelin kuntien alueelle. Alueen luonnontilaisuutta heikentävät paikotellen kesämökkitiit ja rakentaminen.	5	8	1, 4	4	199,5 ha	202302, 202303		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
587	587157	Kalkkimäki	Maisemallisesti merkittävän Kalkkimäen korkein kohta on 85 m m.p.y. Maen kallioopera sisältää kalkkikiveä, jota on louhittu 1800-luvun lopulla. Historiallinen kalkkilouhos on edelleen nähtävissä. Alueella esiintyy OMT- ja CT -tyypin metsiä. Lisäksi mäen lakialueella ja sen pohjoisreunan jyrkanteella on jäkälvaitaista kalliomännikkökasvillisuutta.	Alue sopii ulkoilu- ja retkeilyalueeksi.	5	17	1, 4, 11	4	9 ha	202303		Kivi, M. (1995). Luontoselvitys Perttelin Kalkkimäestä ja Kurajokilaaksosta. 53 s. Julkaisematon moniste. Salon Seudun luonnonsuojeluyhdistys r.y.
734	734245	Varekattilanmäki	Kyläyksen luonnonsuojelualue, joka käsittää laajan kallioisen mäen ja sitä ympäröivät kangasmetsät. Mäellä on runsaasti keltoutuneita mäntyjä. Alueen pohjoisreunalla on kosteampaa, kuusta kasvavaa kangasmetsää. Varekattilanmäen laella on maisemallisesti ja geologisesti komea muinaisrantakivikko. Tämä yli hehtaarin kokoinen pirunpelto on syntynyt Ancylusjärvi-aiheisen alussa noin 9000 vuotta sitten. Lukusten hyvin pyörystyneiden, pääasiassa graniittia olevien kiven joukossa on myös hiekkakiviä.		5	1	1, 4	3	12 ha	202107	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 56/11.6.1982.	Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita raitkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku. Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1982). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta. 56/11.6.1982.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
734	734246	Asolanoja	Uskelan-Haikonjokilaakson maisema-alueella (kohde 587126) sijaitseva yksityinen luonnonsuojelualue käsittää luonnontilaisen puronvarsi-alueen. Alueen itäosassa oja virtaa jyrkkäreunaisen rotkon pohjalla. Rinteillä kasvaa hyvin tiheässä harmaaleppää ja haapaa. Alueen länsipää on vanhaa kuusimetsää, joka on paikoin soistumassa. Linnustoon kuuluvat mm. pohjansirku, peukaloinen ja varpushaukka.	Seutukaavassa on SL-kohde 602.	8	1, 12	2, 12	3	5,5 ha	202112	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 57/11.6.1982 ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava.	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1982). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta. 57/11.6.1982.
734	734248	Ihamäki	Uskelan-Haikonjokilaakson maisema-alueella (kohde 587126) sijaitseva muroslijnoinen rajaama jyrkänteinen vuori, joka on maisemallisesti hyvin merkittävä. Jyrkänteiden tyvillä on geologisesti arvokkaita vaaka- ja vinorakoihin synnyttämiä suuria koloja ja edustavia rinnelohkareikkoja. Lakiosissa kangasmetsät ovat vallitsevia, notkelmissa tavataan pieniä korpiakkuja. Etelärinteellä on paikoin VRT-tyyppin lehtoa. Lounaisjyrkänteiden alla on myös tuoreempaa lehtipuuvallista lehtoa. Kalliojyrkänteillä on oligotrofista pystyseinämien lajistoa, paikoin myös valuvesien sammalistoja. Edustavaan sammalistooson kuuluu mm. valtakunnallisesti uhanalainen luutasammal. Alueella on arkeologista arvoa muinaisena vartiuvuorena.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Kohteessa on kalliokiipeilijöiden kiipeilyreitit ja se on tunnettu myös näköalapaikkana.	5	8	1, 2, 4, 7, 11	4	9 ha	202112		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734249	Haukkamäki	Kyseessä on pinta-alaalisesti pieni, mutta massiivisen korkea ja jyrkänteinen graniittimäki. Laelta avautuu kaunis näkymä Hallikonlahdelle ja ympäröivään metsämaastoon. Itäreunalla on korkea kiilarakoihin pystyseinämä ja jyrkänteiden alla on vaikeakuuluisen lohikko. Metsäkasvillisuus on etupäässä kangasmetsää, kosteissa notkelmissa on korpi-soistumia. Itäreunan jyrkänteiden alla on lohkarista lehtokorpea, jossa on paikoin saniaisvaltaisia kohtia. Jyrkänteellä on runsaasti oligotrofista pystyseinämien sammal- ja jäkäläkasvillisuutta. Tyven rapaumaonkalaisissa ja seinäraoissa kasvaa pikkuruotesammalta, kalkkikiertosammalta ja isorippusammalta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 3 (hyvin arvokas kallioalue). Kohde on osa Haukkamäen-Viitankruunun kalliojaksoa.	5	8	1, 4	3	11 ha	202108		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734250	Tampaltankruunu- Suopellonmäki	Laajan massiivinen ja jyrkkäreunainen sekä maisemallisesti hyvin merkittävä kallioalue muodostaa voimakkaan maisemaelementin. Metsät ovat etupäässä VT- ja MT -tyyppisiä. Länsireunan rinteillä on paikoin VRT-tyyppin lehtoa ja alarinteellä tuoreempaa lehtoa, jossa kasvaa tammia, lehmuksia ja taikinarajaa. Jyrkänteillä on edustavia kalliorakojen ja rapautumaonkaloiden sammalkasvustoja. Suopellonmäen jyrkänteiden ylläkaltevilla seinämillä on runsaasti mesotrofista kalkkikiertosammalten ja kutrismalten lunnehtimaa sammalpeitettä. Saman mäen laella on pronssikautinen muinaishauta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Alueen sisäisiä maisema-arvoja vähentävät kohteen läpi kulkeva voimalinja ja avohakkuut. Kohde on osa Haukkamäen-Viitankruunun kalliojaksoa.	5	8	1, 4, 7	3	95 ha	202108, 202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734251	Viitankruunu	Viirilänlähden itäreunalla sijaitseva massiivinen kallioalue, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Kallioalue on osin Uskelan-Haikonjokilaakson maisema-alueella (kohde 587126). Kohteen muinaishaudoilta avautuu erinomaisia näkymiä ympäristöön. Lakiosat ovat kumpuleviä. Jyrkänteet ovat osin porrasmäisistä laskevia, osin viistojyrkänteisiä silokalliorinteitä, joiden tyvillä on pieniä rantalohkareikkoja. Karu oligotrofinen kasvillisuus on vallitsevaa, jyrkänteiden alla on paikoin lehtomaisia laikkuja.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 5 (kohtalaisen arvokas kallioalue). Hautarauniot ovat seutukaavassa SU.2.432 -aluetta. Kohde on osa Haukkamäen-Viitankruunun kalliojaksoa.	5	8, 12	1, 4, 7	4	32 ha	202108	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vahheseutukaava 1	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734252	Tammenmäki	Maisemallisesti hyvin merkittävä kallioselänne rajautuu selvästi kaikkiin ilmansuuntiin. Silokallio-pintainen, viistojyrkänteisenä kohoava lounaisseinämä on geomorfologisesti upea. Lakiosat ovat kumpulevaa kalliomännikköä. Kangasmetsien ohella tavataan mustikkakorpi- ja metsäkorpekorpi-soistumia. Länsireunan edustalla on pähkinälehtoreunus. Jyrkänteillä on oligotrofista, mutta monipuolista silokallioseinämien ja pystyseinämien kasvillisuutta mm. valuvesipintojen kimpputerasammaikasvustoja ja kerrossammal-kallioimarevallaista paksuturpeisia kasvustoja.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 3 (hyvin arvokas kallioalue).	5	8	1, 4	3	20 ha	202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734253	Aromäki-Maalunmäki	Muroslaaksojen rajaama massiivinen, laaja ja jyrkänteinen graniittiselännejako, joka on maisemallisesti varsin merkittävä. Aromäen länsijyrkänte on komea ja näkyy kauas. Siinä esiintyy lisäksi vinorakoihin synnyttämiä kallioleikkaita, halkeamia ja onkaloita. Laelta avautuu upeita näköaloja ympäristöön. Itärinteellä on edustava Ancyylusjärven aikainen rantalohkareikko. Kasvillisuudessa MT-tyyppi on vallitsevaa. Jyrkänteiden kasvillisuus on oligotrofista, pystyseinämien sammal- ja jäkäläpeitteistä kasvillisuutta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue).	5	8	1, 4	3	47,5 ha	202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734254	Silpasmäki	Länsireunastaan 20 m korkeana pystyseinämänä kohoava massiivinen graniittivuori, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Laelta avautuu näköala yli kaupungin keskustan. Lakiosat ovat harvaapuista poronjäkälistä kalliomännikköä. Avoimella lakiosalla kasvaa muutamassa kohtaa pikkutervakkoa. Länsireunan jyrkänteiden edustalla on kapea pähkinäpensas-tuomilehtoreunus. Jyrkänteellä on paikoin pystyseinämien oligo-mesotrofista sammalpeitettä, mm. suippuväkasammal, ketopartasammal ja tihkuterasammal kasvavat jyrkänteiden seinämällä.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Suositusti näköalapaikka.	5	8	1, 4	3	6,5 ha	202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734255	Toravuori	Pitkän kallioselännejakson länsireunassa sijaitseva jyrkänteinen vuori, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Voimakkaat muroslijnät reunustavat graniittista muodostuvaa vuorta. Laelta avautuu upea maisema ympäröivään maastoon. Metsäkasvillisuus on tavanomaista kangasmetsää, mutta länsijyrkänteiden alla on tuomivallista lehtoa. Kollisjyrkänteellä on paksuturpeista kerrossammal-kallioimarevallaista varjoseinämien kasvillisuutta. Länsi-lounaisreunan jyrkänteillä on monipuolista kalliokasvillisuutta mm. kutrismammalta, ketohavusammalta ja tummaurusammalta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 3 (hyvin arvokas kallioalue). Kallioselänteiden lakialue on paikallinen näköalapaikka.	5	8	1, 4, 11	3	7,5 ha	202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734256	Katinkallio	Meiko massiivinen kallioselännejako, jolla on hyvin merkittäviä maisemallisia arvoja. Lakiosista avautuu erinomaisia näköaloja ympäristöön. Alueella on edustavia kumpumaisia silokallioselänteitä, jyrkäntemuotoja, kookkaita siirtolohkareita ja laaja Ancyylusjärven aikainen lohkarainen muinaisranta. Metsä on osin hakattua VT- ja MT -tyypin kangasmetsää. Syvässä notkelmissa on myös lehtomaisen kangasmetsän laikkuja. Lähellä lakea kasvaa pikkutervakkoa. Arkeologisesti alue on merkittävä Katinkalliolla olevan muinaishaudan ansiosta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue).	5	8	1, 4, 7	3	64 ha	202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
734	734257	Ilimusmäki	Laaja, maisemallisesti arvokas ja massiivinen graniittista muodostuva metsäinen kallioselännejako, joka kohoaa ympäröiviä pelloja selvästi korkeammalle. Laakeat silokalliomuodot ja muinaisen Itämeren Yoldia- ja Ancylusvaiheen muinaisrannat ovat edustavia. Lakiosissa on silokalliojaljastumilla poronjäkäla-kallioterasammakkasvustoja sekä selänteiden välissä soistuvia rämepainanteita. Jyrkänteillä on oligotrofista pystyseinämien ja kaltevien silokallioseinämien kasvillisuutta. Yhdessä onkalossa kasvaa kohtalaisen harvinaista koloviuhasammalta. Arkeologisesti alue on merkittävä laella olevan muinaishaudan ansiosta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue).	5	8	1, 2, 4, 7	4	77 ha	202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734258	Sammalsuonmäki-Pohjakallio	Metsäinen, maisemallisesti hyvin merkittävä massiivinen kallioselännejako, joka muodostuu useista notkelmien erottamista graniittiselänteistä. Geologisesti merkittäviä piirteitä ovat Sammalsuonmäen laen korkeimman rannan rantakivikko, joka on syntynyt Itämeren Yoldiavaiheessa sekä laajat ja edustavat silokalliomuodot. Lounaisrinteen edustalla on lehtoreunus, jossa kasvaa haapaa, isoja tammia ja pähkinäpensaita. Aluskasvillisuus on rehevää, mm. kullero (V-), kevätlinnunherne ja vuohenputki kasvavat lehdossa. Kasvillisuus vaihtelee karuista poronjäkälaisistä männikoistä isovarpuräme-, tupasvillaräme- ja mustikkakorpijuotteihin.	Seutukaavassa SU:1 405 -aluetta Sammalmäen lounaisrinteen osalta. Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 3 (hyvin arvokas kallioalue).	5	8, 12	1, 2, 4	3	168 ha	202110, 202111	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	734258	Sammalsuonmäki-Pohjakallio	Metsäinen, maisemallisesti hyvin merkittävä massiivinen kallioselännejako, joka muodostuu useista notkelmien erottamista graniittiselänteistä. Geologisesti merkittäviä piirteitä ovat Sammalsuonmäen laen korkeimman rannan rantakivikko, joka on syntynyt Itämeren Yoldiavaiheessa sekä laajat ja edustavat silokalliomuodot. Lounaisrinteen edustalla on lehtoreunus, jossa kasvaa haapaa, isoja tammia ja pähkinäpensaita. Aluskasvillisuus on rehevää, mm. kullero (V-), kevätlinnunherne ja vuohenputki kasvavat lehdossa. Kasvillisuus vaihtelee karuista poronjäkälaisistä männikoistä isovarpuräme-, tupasvillaräme- ja mustikkakorpijuotteihin.	Seutukaavassa SU:1 405 -aluetta Sammalmäen lounaisrinteen osalta. Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 3 (hyvin arvokas kallioalue).	5	8, 12	1, 2, 4	3	167 ha	202110, 202111	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734259	Hiidenkiukaanmäki-Huulinmäki	Meiko luonnontilainen, metsäinen ja jyrkänteitoja sisältävä kallioalue, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Lakiosista avautuu paikoin hyvät näköalat ympäristöön. Hiidenkiukaanmäen laella on edustava pyörästynyt rantakivikko, joka on syntynyt Itämeren Yoldiavaiheen lopulla. Metsä on pääosin CT-, VT- ja MT -tyypistä, osin soistuvaa mustikkakorpea, jyrkänteiden tyvellä on paikoin myös OMaT-tyypin lehtoa. Jyrkänteiden kasvillisuus vaihtelee oligotrofisesta sammal- ja jakäläpiteestä kerrossammal-kallioarvealaiseen, paksuturpeiseen seinämäkasvillisuuteen.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 5 (kohtalaisen arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajaan Salon ja Muurlan kuntien alueelle ulottuvaan Lammenjärven kallioomaastoon.	5	8	1, 4	4	86 ha	202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
501	734259	Hiidenkiukaanmäki-Huulinmäki	Meiko luonnontilainen, metsäinen ja jyrkänteitoja sisältävä kallioalue, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Lakiosista avautuu paikoin hyvät näköalat ympäristöön. Hiidenkiukaanmäen laella on edustava pyörästynyt rantakivikko, joka on syntynyt Itämeren Yoldiavaiheen lopulla. Metsä on pääosin CT-, VT- ja MT -tyypistä, osin soistuvaa mustikkakorpea, jyrkänteiden tyvellä on paikoin myös OMaT-tyypin lehtoa. Jyrkänteiden kasvillisuus vaihtelee oligotrofisesta sammal- ja jakäläpiteestä kerrossammal-kallioarvealaiseen, paksuturpeiseen seinämäkasvillisuuteen.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 5 (kohtalaisen arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajaan Salon ja Muurlan kuntien alueelle ulottuvaan Lammenjärven kallioomaastoon.	5	8	1, 4	4	86 ha	202111		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734261	Hämeenkyliän keto	Halikonlahden itäpuolella on peltöjen ympäröimä niittykumpare. Aluetta laidunnettiin nurmilaidunten yhteydessä vuoteen 1995 asti. Loivasti ympäristöstä kohoavan mäen keskellä on hieman avointa kalliota. Luoteiskulmassa kasvaa suuri lehmus, keskiosassa vaahtera ja metsäruusu. Kasvillisuus on matalakasvuista tuoretta pienruohoniittyä. Myös nurmiöllä-siankärsämövaltaisella kuivala heinäniityllä esiintyy runsaasti ruohoja. Pieni osa kasvillisuudesta on rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä. Huomionarvoisia ovat ketonoidanlukkan, mäkikaura ja ketopiippo.	Perinnebiotooppi (arvoluokkaa M). Laidunnuksen loputtua aluetta on tarpeen niittää säännöllisesti.	10	11	2, 4	3	0,2 ha	202108		Lehtomaa, L. (2000). <i>Varsinais-Suomen perinnemaisemat. Alueelliset ympäristöjulkaisut 160</i> . 429 s.
734	734262	Kärkän kedot	Kärkänmäellä on kaksi puustoista mäkeä, joita ei ole laidunnettu useisiin kymmeniin vuosiin. Kärkän tilan eteläpuolella on pieni koivuhaka, jossa kasvaa myös jotakin lehtikuusia ja kaksi istutettua vuorijalavaa. Eteläisen mäen lakiossa on kuluunutta jakäläkköä. Edustavin kasvillisuus on lounais- ja etelärinteillä, jossa on ahdekauravaltaista kuivaa heinä- ja ruohoniittyä. Lajistossa on mm. mäkikauraa, sikoangervoa ja kevätarsaa. Pohjoisemmalla mäellä avautuu näkyvä Halikonlahdelle. Puustossa on istutusmännikköä. Kasvillisuuden yleisilme on heinittynyt. Länsipuolella on laajaa vatukkoa. Avoimilla osilla on säilynyt edustavaa kuivaa heinäniittyä. Lajistossa on ukontulikkua, mäkikauraa, sikoangervoa ja nuokkukohokkia.	Perinnebiotooppi (arvoluokkaa M). Aluetta tulisi niittää ja vatukko hävittää. Myös puuston aikasvuotoa olisi tarpeen aika ajoin poistaa.	10	11	2, 4	3	0,9 ha	202111		Lehtomaa, L. (2000). <i>Varsinais-Suomen perinnemaisemat. Alueelliset ympäristöjulkaisut 160</i> . 429 s.
734	734263	Kiljolan keto	Suuri kallioinen mäki, jonka lounaisreunalla on säilynyt kapeana nauhana ketomaista kasvillisuutta. Lukuunottamatta kedon heinittynyttä yläreunaa kasvillisuus on karua ja kuivaa pienruohoniittyä, jossa huopakeltano, keltamaksaruoho ja kevätksynsimö ovat runsaimpia. Myös mäkivirvilä ja nuokkukohokkia kasvaa kedolla.	Perinnebiotooppi (arvoluokkaa P-). Kedon säännöllinen niittäminen on suositeltavaa.	10	11	2, 4	4	0,03 ha	202111		Lehtomaa, L. (2000). <i>Varsinais-Suomen perinnemaisemat. Alueelliset ympäristöjulkaisut 160</i> . 429 s.
734	734264	Veittakalan hevoslaidun	Maisemallisesti kauniilla, osin kivaidan reunustamalta kallioiselta hevoslaidunelta avautuu hieno näkyvä etelään, Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueelle (kohde 587 126). Alueen alareuna on rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä, myös kallioiden laet ovat niukkaalajaisia ja siellä täällä on nokkoskasvustoja. Ylempänä rinteessä ja kalliolakien välissä on edustavampaa pienruohoista kasvillisuutta. Alueen länsireunalla on harmaaleppävaltaista metsälaidunta sekä mäntyvaltaista hakaa. Huomionarvoisista lajeista alueella kasvaa kangasajuruohoa, ketopiippo, nurmitarta ja humalinvierasta.	Perinnebiotooppi (arvoluokkaa M-).	10	11	2, 4	3	2,1 ha	202112		Lehtomaa, L. (2000). <i>Varsinais-Suomen perinnemaisemat. Alueelliset ympäristöjulkaisut 160</i> . 429 s.
734	734265	Tupurin lehto	Kallion rinteessä ja tyvellä sijaitseva rehevä lehtoalue, joka on osin istutettu. Luoteispäässä on lähes luonnontilaisia pähkinäpensas- ja tammilehtoa, joissa kasvavat mm. koiranheisi, lehtokuuksama ja taiknamarja. Kaakospäässä kasvaa runsaasti saarnia, todennäköisesti istutettuja. Alue on suurimmaksi osaksi pihapiiriä.	Seutukaavassa SU:1 400-aluetta.	2	12	2	3	6,5 ha	202111	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
734	734266	Lavianmäen länsiosan haapalehto	Kyseessä on kallion rinteessä ja tyvellä kookkaita haapoja kasvava, kostea puron varrella sijaitseva lehto. Puustossa on sekapuina myöskin koivua, harmaaleppää ja kuusta. Rehevästä aluskasvillisuudesta mainittakoon runsaasti esiintyvä mesiangervo ja lehtoindikaattoreista mösi, rohtoimikkä ja taiknamarja.	Seutukaavassa SU 401 -aluetta.	2	12	2	3	8 ha	202111	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
734	734267	Uusitalon kataja	Yksinäinen, kauas näkyvä, kumpareen laella kasvava puumainen kataja.	Seutukaavan SU-kohte 601. Suosittellaan muodostettavaksi rauhoitettuksi luonnonmuistomeriksi.	6	12	2, 8	3		202111	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
734	734451	Rajalahden puro	Kohteen yläosassa puron uoma ei ole kovin selkeä, vaan vettä valuu maanpinnalla pieninä noroina. Tällä kohdalla on laajaa kuusikkoja ja valonpuute estää aluskasvillisuuden kehittymisen lähes kokonaan. Alaspäin mentäessä kuusikko muuttuu vähitellen valoisammaksi, ja puron varressa kasvava kotkansiipiä. Sen alapuolella puro kulkee pienen peltoalueen halki. Aivan puron alaosassa on lehtomainen alue.	Pellon kohdalla purossa on pato kasteluveden saamiseksi pelille. Peltoaluetta lukuunottamatta alue on luonnontilainen.	8	15	2, 13	4	1 ha	202107		Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja 593.109 s.
761	761003	Reksuo	Someran ja Marttilan kuntien rajalla sijaitseva Reksuo kuuluu soidensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelmiin (FI0200095). Kohde on edustava konsentrinen kermikeidas. Suokokonaisuus on n. 6000 vuotta vanha, hyvin kehittynyt ja ehjä sekä suhteellisen luonnontilainen. Suon reunat ovat saranevaa ja isovarpuista rämettä. Muita suotyyppejä ovat rahkaräme, rahkaneva, lyhytkorsineva ja kuljuneva. Kohosuo-keskusta on ympäristöstä kuusi metriä korkeammalla. Suolla on n. sata allikkoa, jotka saattavat olla useiden metrien syvyisiä. Joissain allikoissa esiintyy lummetta ja ulpuikkua. Alue kuuluu kokonaisuudessaan luontotyyppiin "keidasuot. Reksuo on arvokas lintusuo. Lintudirektiivin lajeista tavataan mm. kalatira, kurki, kapustarinta, liro, suokukko (V/St), pikkulepinkäinen ja metsö.	Seutukaavassa SL 409 -aluetta. Natura 2000 - ja soidensuojeluohjelmien rajaukset poikkeavat hieman toisistaan. Pinta-ala on ilmoitettu Natura 2000 -kohteen rajauksen mukaan. Alue suojellaan luonnonsuojelulalla.	1	3, 7, 12	1, 2, 3	1	411 ha	202211, 202402	valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma, valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä valtioneuvoston 3.4.1996 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2 ja valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Reksuo (FI0200095). Natura 2000 -ohjelmamonisteet. Suominen, O. (1989). Eksyssuo. Erämaista maisemaa viljelyalueen keskellä. Teoksessa Suominen, O. (toim.): Kosken seudun luonto. 15-24.
761	761004	Somerniemen metsä	Alue kuuluu vanhojen metsien suojelu- ja Natura 2000 -ohjelmiin (FI0200132). Kohde muodostuu pääosin Painiojärven rannan lehtomaisesta kangasmetsästä. Puusto on varttunutta, ikääntyvää kuusikkoa, jossa lehtipuun osuus vaihtelee. Paikoin esiintyy luonnonsuojelullisesti arvokasta lehtipuuvallista haapa-koivumetsää. Osalla alueesta kasvaa myös tervaleppää. Maapuiden ja kuoilleiden pystypuiden määrä on paikoin suuri. Luontotyyppiä on "luonnontilaiset tai niiden kaltaiset kuusivaltaiset vanhat metsät. Luontodirektiivin lajeista tavataan liito-orava (St/St) ja lintudirektiivin lajeista harmaapäätikka (Sh/Sh).	Natura 2000 - ja vanhojen metsien suojeluohjelmien rajaukset poikkeavat hieman toisistaan. Pinta-ala on ilmoitettu Natura 2000 -kohteen rajauksen mukaan. Alue suojellaan luonnonsuojelulalla.	3	7, 9	2, 3	1	16 ha	202407	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Somerniemen metsä (FI0200132). Natura 2000 -ohjelmamonisteet.
761	761008	Säärenmäen lehmuslehto	Viljelyaukeiden välissä, mäkisen metsäsaarekkeen kaakkosrinteessä sijaitseva lehto kuuluu lehtojensuojeluohjelmaan. Kasvillisuus on kuivahkoa lehtoa, puusto koivu-kuusi-harmaaleppäsekametsää, jossa kasvaa runsaasti lehmuksia. Vaateliita kasvilajeja ovat imikkä, mäkilehtoluste ja kevätlinnunherne.	Lehmuksia varjostavaa puustoa voidaan harventaa.	2	4	2	3	2,5 ha	202403	valtioneuvoston 13.4.1989 tekemä periaatepäätös valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta	Komiteamietintö (1988). Lehtojensuojelutyöryhmän mietintö. Komiteamietintö 1988:16. 279 s.
761	761009	Pyölin saniaislehto	Saniaislehto on yksityinen luonnonsuojelualue, jossa kasvaa sanka-kuusikkoa. Luonnonsuojelualueen lähteenä on edustavinta saniaislehtoa, kotkansiipeä ja hiirenporrasia kasvava muutamien neliömetrin laikkuina. Sankkaiset ovat kuitenkin melko vaatimattoman näköisiä, kotkansiivet vain n. 50 cm:n korkuisia.	Erittäin sanka-kuusikko tukahduttaa kenttäkerroksen kasvillisuutta. Lisäksi kuusikoita varisevat neutraalit vaikuttavasti epäedullisesti maaperän happamuuteen. Kasvien veden saannin turvanut puro on kuivunut. Edellä mainituista systä johtuen alueen edustavuus on kärsinyt.	2	1	2	4	0,3 ha	202403	Hämeen lääninhallituksen päätös no 385/13.11.1958	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761010	Ammänkuoppa	Kyseinen suppa on yksityinen luonnonsuojelualue ja se kuuluu laajempaan harjukuoppien kokonaisuuteen. Soikea suppa on halkaisijaltaan pituussuunnassa 80 m ja poikkisuunnassa 65 m. Suppa on syvyydeltään n. 16 m.	Seutukaavassa SU-kohte 602. Sopiva retkeilykohde.	11	1, 12	1	4		202402	Hämeen lääninhallituksen päätös no 211/30.12.1955 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761011	Keräkankare	Someran ja Nummi-Pusulan kuntien alueella sijaitseva harjensuojeluohjelman kohde. Alue käsittää osan laajasta deltamuodostumasta, korkean lajittuneen reunamuodostuman ja syviä harjukuoppia. Harjun alueella on useita suuria siirtolohkareita. Kasvillisuus on pääosin VT- ja CT -tyyppistä, tosin harjuhautojen lähellä on paikoin jakäläläikkua ja laajoja sianpuolukkakasvustoja. Alueella esiintyy monipuolinen valikoima valoisten rinteiden ja harjujen kangasmetsien tyyppilajeja kuten häränsilmä, kangasjuruoto ja sikojuuri.	Kohteesta kuuluu Somerolle 23 ha ja Nummi-Pusulalle 750 ha. Nummi-Pusulan osiosta 171 ha on Natura 2000 -ohjelman kohdetta Keräkankare ja Kymälälähdde. (FI0100043).	4, 11	10	1, 2, 11, 13	3	750 ha	202312, 202410	valtioneuvoston 3.5.1984 vahvistama valtakunnallinen harjensuojeluohjelma	Keräkankare ja Kymälälähdde. (2000). Uudenmaan ympäristökeskus 28.6.2000. < http://www.vyh.fi/uosuo/n2000/uyk/Kunnat/hummipu/kerakank.htm >
761	761012	Pitkäjärven Syrjälän katajat	Kaksi tien varrella kasvavaa puumaista katajaa, joista toinen on heikkokuntoinen.	Seutukaavassa SU-kohte 600. Sopiva retkeilykohde.	6	2, 12	2, 8	3		202402	Hämeen lääninhallituksen päätös no 386/13.11.1958 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761013	Pitkäjärven Nummelan katajat	Tien varrella kasvava kolme syressin muotoista katajaa. Katajat ovat melko heikkokuntoisia.	Seutukaavassa SU-kohte 601.	6	2, 12	2, 8	3		202402	Hämeen lääninhallituksen päätös no 292/18.7.1956 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 32 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761014	Pitkäjärven surukuusi	Pellonlataupauna kasvava ns. surukuusi on maisemallisesti edustava. Kyseessä on melko harvinainen muunnos, jossa oksat ja oksien sivuhaarat riippuvat alaspäin runkoa vasten painuneena, niin että puu on ulkonäöltään miltei pylväsmäinen.	Seutukaavassa SU-kohte 603.	6	2, 12	2, 8	3		202403	Hämeen lääninhallituksen päätös no 196/20.5.1955 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761015	Lahden koivu ja kuusi	Talon pihapiirissä kasvavat n. 20 m korkea riippakuivu ja kaksishaarainen n. 25 m korkea kuusi ovat maisemallisesti merkittäviä.	Seutukaavassa SU-kohte 604.	6	2, 12	2, 8	3		202402	Hämeen lääninhallituksen päätös no 209/23.11.1955 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
761	761016	Paltan niinipuu	Suuri, maisemallisesti edustava niinipuu.	Seutukaavassa SU-kohde 605. Sopiva retkeilykohde.	6	2, 12	2, 8	3		202406	Hämeen lääninhallituksen päätös no 278/28.2.1956 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761017	Terttilän kuusi	Kookas, maisemassa kauas näkyvä n. 30 m korkea salaman vaurioittama kuusi.	Seutukaavassa SU-kohde 607. Sopiva retkeilykohde.	6	2, 12	2, 8	3		202404	Hämeen lääninhallituksen päätös no 279/28.2.1956 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761018	Kultelan niinipuu	Tien risteyksessä kasvaa suurikokoinen, hyväkuntoinen ja kaksiahaarainen metsälehmus.	Seutukaavassa SU-kohde 609. Sopiva retkeily- ja opetuskohde.	6	2, 12	2, 8	3		202405	Hämeen lääninhallituksen päätös no 210/30.12.1955 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761019	Vahankivi	Kolmen kunnan rajakivi, joka on rauhoitettu luonnonmuistomerkkinä.	Seutukaavassa SU-kohde 610. Sopiva retkeily- ja opetuskohde.	6	2, 12	8	3		202406	Hämeen lääninhallituksen päätös no 638/26.1.1963 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761020	Rautelan tuulenpesäkuusi	Maisemallisesti edustava tuulenpesäkuusi.	Seutukaavassa SU-kohde 611. Sopiva retkeily- ja opetuskohde.	6	2, 12	2, 8	3		202402	Hämeen lääninhallituksen päätös no 971/8.5.1956 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761021	Lehtimäen tuulenpesämänty	Kookas mänty, johon on muodostunut neljä metriä leveä tuulenpesä.	Seutukaavassa SU-kohde 615.	6	2, 12	2, 8	3		202403	Hämeen lääninhallituksen päätös no 1557/26.2.1972 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1996), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761025	Salkolanjärven mänty	Salkolanjärven pohjoisrannalla kasvaa 10 m korkea mänty. Puu on kallellaan järvelle päin ja latva on alkanut kasvaa vaakatasossa kolmen metrin korkeudelta. Oksat ovat kiemuraisia ja paksuja.	Seutukaavassa SU-kohde 615.	6	2, 12	2, 8	3		202411	Hämeen lääninhallituksen päätös no 1556/26.2.1973 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761027	Salkolan pähkinäpensas	Noin kuusi metriä korkea ja leveä pähkinäpensas.	Seutukaavan SU-kohde 614.	6	2, 12	2, 8	3		202411	Hämeen lääninhallituksen päätös no 177/13.5.1954 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761028	Mäyrämäen saarniryhmä	Vuonna 1955 rauhoitettu saarniryhmä. Tällä hetkellä saarnia on ilmeisesti vain yksi ja se on haarautunut kolmeksi rungoksi. Paikalla on myös pieni lähde ja useita saarnen vesoja.	Osa saarnista on ilmeisesti kaadettu vieressä olevan sähkölinjan puhdistusperkauksen yhteydessä.	6	2	2, 8	4		202407	Hämeen lääninhallituksen päätös no 317/31.12.1956	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761029	Häränojan saarni	Kookas saarni, jonka tyvessä on repeämä katkenneen oksan paikalla.		6	2	2, 8	4		202411	Hämeen lääninhallituksen päätös no 180/2.6.1954	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761030	Mäyrämäen vuorijalavat	Kaksi n. 90-vuotiasta vuorijalavaa. Toinen puista on ilmeisesti kuolemassa.		6	2	2, 8	4		202407	Hämeen lääninhallituksen päätös no 197/17.2.1955	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761032	Keltiäisen koivu	Niityn keskellä kasvaa suurikokoinen koivu. Maisemallisesti arvokas kohde.		6	2	2, 8	4		202407	Hämeen lääninhallituksen päätös no 191/22.3.1955	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761033	Keltiäisen kataja	Noin 10 m korkea melko elinvoimainen kataja, tosin tyvineulaset ovat hieman kellastuneet.		6	2	2, 8	4		202407	Hämeen lääninhallituksen päätös no 191/22.3.1955	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761034	Jakkulan kataja	Noin kahdeksan metriä korkea kataja. Puu kasvaa avoimella paikalla ja on hyväkuntoinen.	Seutukaavan SU-kohde 604.	6	2, 12	2, 8	3		202407	Hämeen lääninhallituksen päätös no 188/17.2.1955 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761035	Suojoen pylväskataja	Noin 10 m korkea pylväskataja, jonka ympärillä kasvaa nuorta puustoa.	Seutukaavassa SU-kohde 600. Puustoa tulisi harventaa katajan ympäriltä.	6	2, 12	2, 8	3		202407	Hämeen lääninhallituksen päätös no 316/13.12.1956 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761036	Pajulan pylväskataja	Noin 10 m korkea pylväskataja.		6	2	2, 8	4		202405		Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761037	Pohjaton	Kohde sisältää soiden ympäröimän rehevähkön Särkjärvi -nimisen lammen sekä laajan rämeen, kapean nebareunuksen ympäröivän Pohjaton -nimisen lammen sekä lampien itäpuolisen, maisemallisesti arvokkaan kalliiojyrkänteen.	Seutukaavassa osittain SU:1 400 -aluetta. Suojeluarvon määrittäminen vaatii lisäselvityksiä.	8	12	1, 13	3	18 ha	202405, 202406	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761038	Ihamäen saniaiskorpi	Kyseessä on pienen puron notkelmaan muodostunut saniaisvaltainen hieman soistunut kuusikko, jonka kasvillisuus on rehevää. Lajistosta mainittakoon harmaleppä, punaherukka ja kotkansiipi, jota kasvaa paikoin runsaasti.	Seutukaavassa SU:1 404 -aluetta. Alueella liikuttaessa tulisi käyttää polkuja kulumisen ehkäisemiseksi. Alue soveltuu opetuskohteeksi ja ansaitsee mahdollisesti luonnonsojelualueen statuksen.	11	12	2, 10	3	3,5 ha	202405	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
761	761039	Jyrklammin-Likolammin alue	Alueella on kaksi n. 40-50 m syvää, Jyrkkärinteistä suppaa, joiden pohjalla on harjujärvi. Kohde sisältyy Äyränummen harjualueeseen (kohde 761050). Alue on pääasiassa kuivahkoa kangasta, mutta suppien rinteillä on myös tuoretta kangasmetsää. Jyrklammin rannassa on kapea tervaleppä-korpipaatsamavyöhyke. Likolammi on reunoiltaan soistunut ja kasvamassa umpeen. Kasvillisuus: Varsinais-Suomessa uhanalaiset hoikkavilla, idänneulanjärvi (H/-) ja tunturikurjenherne (H/-), kalliokieli, mäkilehtoluste, yövilikka, nuokkukohokki ja sinivuokko. Jyrklammin harjulta on kaunis näkymä Painiojärvelle.	Seutukaavassa SL 403 -aluetta.	11	12	1, 2, 4	3		202407	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. <i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761040	Palikaisten haapaletto	Komeita haapoja kasvava järvenrantaletto, jonka kasvillisuus on rehevää. Haapojen lisäksi metsikössä on nuoria tammia, mäntyjä ja kuusia.	Seutukaavan SL-kohde 611. Soveltuu opetuskohteeksi.	2	12	2, 10	4	0,4 ha	202408	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. <i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761041	Moronperän marjasaari	Painiojärven oleva pieni saari.	Seutukaavan SU-kohde 607. Saari soveltuu virkistyskäyttöön.	11	12	11	4	0,5 ha	202407	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. <i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761042	Isosaari, Lauttasaari, Koisaari	Kohde muodostuu kahdesta pienestä harjusaaresta ja kapeasta harjuniemestä. Saaret ovat rakentamattomia, niemessä on huvila. Lauttasaari on kasvanut kiinni rantaan muodostaen kapean vetokannaksen. Alue on maisemallisesti ja geologisesti merkittävä.	Seutukaavan SU-kohde 612-614.	11	12	1, 4	4	0,8 ha	202405	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. <i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761043	Syvänöjan joensarsilehto	Alue sisältyy osittain Rejijoki-alueeseen Natura 2000 -kohteeseen (FI0200102). Pienen puron varrella on harmaahaapaletto ja siihen liittyy keto. Rehevään kasvillisuuteen kuuluvat mm. rohtoimikkä ja kevätiesikko. Alueen linnusto on edustava.	Seutukaavassa SU:4 485 -aluetta. Soveltuu opetus- ja retkeilykäyttöön.	2	12	2, 3	4	3,5 ha	202402	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. <i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761044	Kääntelän Jyrkinharju	Jyrkinharju on geologisesti monipuolinen kokonaisuus, joka käsittää kapetta ja jyrkkärinteistä selänteitä. Alueella esiintyy Etelä-Suomessa harvinainen tunturikurjenherne (H/-), jonka lisäksi lehtomaiselta etelärinteeltä on tavattu esim. lehtokuusama, metsämaarianheinä, kieli, kalliokieli, metsävirma, sinivuokko, mansikka, kurjenkello ja hiirenvirma. Kohteen rannat ovat rakennettuja ja keskiosassa on laaja hakkuualue.	Seutukaavan SL 483 -aluetta.	11	12	1, 2	3	26,5 ha	202407	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. <i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761045	Jakkulan Linnamäki	Linnamäki on maisemallisesti edustava kalliiosaareke, jossa kasvaa mäntymetsää. Kasvillisuuteen kuuluu lisäksi pieniä syppesimäisiä katajia.	Seutukaavan SU-kohde 606. Sopiva retkeilykohde.	5	12	1, 4	4	0,6 ha	202407	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. <i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761046	Jakkulan Tervaniemi	Harju, jolla aukeaa kaunis maisema itään ja kaakkoon. Kasvillisuus koostuu tyypillisistä harjukasvillisuuksista.	Seutukaavan SL -481 aluetta.	11	12	1, 4	3	2,7 ha	202407	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761047	Mustajärvi	Vaihtelevaa runsaslintuista maastoa.	Seutukaavan SU:4 482 -aluetta.	11	12	3	4	59 ha	202408	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761048	Kertunsalon alue	Mielenkiintoinen eläimistö, etenkin selkärangattomat. Kasvillisuuteen kuuluvat mm. komeat tervalepät.	Seutukaavan S 484 -aluetta.	11	12	3	4	14 ha	202402	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761049	Ammänkuopat	Soranottoon käytetyn Kankaanummen harjussa on muutamia n. 10 m syvyisiä suppakuoppia, mm. kohde 761010. Sammalpeitteisissä harjukuopissa kasvaa tuuheaa kuusikko. Osa suppakuopista on tuhoutunut soranotossa.	Seutukaavassa SU:1 403 -aluetta. Sisältää kohteen 761010, joka on seutukaavassa SU-kohde 602.	11	12	1	4	4,5 ha	202402	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku. Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761050	Äyränummi	Ill Salpausselän reunamuodoston kolliseen jaksoon kuuluva alue käsittää suurehkon, selväpiirteiseksi kehittyneen sanduridelfan, reuna-moreeninharjanteita ja valleeja, harjujakson, suppia ja muinaisrantoja. Kasvillisuus on CT-, VT- tai MT -tyyppiä.	Geologisesti ja maisemallisesti erittäin merkittävä, biologisesti ja monikäytön kannalta merkittävä alue. Seutukaavassa SL 403 -aluetta Jyrklammin-Likolammin (kohde 761039) osalta.	11	12	1, 4, 10	3	5 km2	202407	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Anon. (1994) Someron-Kiikalan harjuseutukaava. Harjualueen maisemaekologinen perusselvitys. 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku. Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761051	Särämäki (Somero)	Maisemallisesti merkittävä Jyrkänteinen kalliotalous, jolla on myös huomattavia luonnonarvoja. Alue rajautuu Virkkaanjokea reunustaviin peltoihin. Kallion laelta avautuu näkymä ympäröiville peltoille. Alueen pääkivilaji on amfibolitti. Lakiosassa on MT- ja VT- tyyppin metsiä, notkelmissa on kuusikkoista mustikka- ja metsäkortekorpea. Lounaisreunan Jyrkänteen edustalla on edustavaa, hyvin pensaikkoinen kuivahkoa lehtoa. Keskeisillä osilla on mm. keskivaateliaan lajiston luonnehtimia kutrisammal-kalliopalmikkosammalkasvustoja. Seinämien tyvellä on riippusammal-häntäsammalvaltaisia sammalonkaloita.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kalliotalous).	5	8	1, 4	3	5 ha	202405		Hussa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliotalousalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
761	761052	Palmankallio	Peltoaukeiden reunalla on kallioalue, jolla on merkittäviä maisemallisia ja biologisia arvoja. Pääkivilaji on amfibolitti. Geomorfologisesti lounaisreunan jyrkänteet ovat edustavia, rakoilun lohkomia ja tyviltään louhikoisia. Laelta avautuu komeat näkymät Someron keskusta. Tavanomaisten kangasmetsien ohella Palmankallion lounaispuolella on puronvarrtta reunustavaa, paikoin harvennushakattua saniaiskorpea. Kalliohyilyillä ja jyrkillä paisterinteilla on erodoitunutta, mäkitervakon luonnehtimaa niittymäistä kasvillisuutta. Lounaisjyrkänteiden kallioseinämällä tavataan valtakunnallisesti uhanalaista kalliokruunukojakäälää (St).	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvakas kallioalue).	5	8	1, 2, 4	3	72 ha	202405		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
761	761053	Yli-Kaupin laidun	Niityn, hakamaan ja metsälaitumen muodostama laidunkokonaisuus. Laitumilla on säilynyt melko hyvin karukkoalueen perinteiselle pienkarjallalle luonteenomaisia piirteitä. Kaakkoispuolella olevat niityt ja sekametsähäke ovat perinnebiotoopin arvokkaimmat osat. Niityn kasvillisuus on melko edustavaa. Reunoissa on hyvin edustavaa tuoretta pienruohonliittyä. Osin soistunut sekametsähäke on ojitettu. Sen länsiosissa on edustavaa niittukasvillisuutta, nurmilla ja laidunpoimuehiltä ovat lajeista runsaimmat.	Perinnebiotooppi (arvoluokka M). Alueen laidunnusta tulee edelleen jatkaa, mutta perinnebiotooppi tulisi pitää erillään muista laitumista. Puuston harvennus olisi kasvillisuudelle edullista.	10	11	2, 4	3	3,2 ha	202411		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
761	761054	Toivonniemen metsälaidun	Metsäinen, paikoin avoimempi metsälaidun ja muutama katajainen saareke. Alueen laidunnus päättyi 1990-luvun alussa. Harmaaleppä ja haapavaltainen sekametsän kasvillisuus on pääasiassa metsälajistoa, kuivahkoa pienruohonliittyä esiintyy lähinnä aukeissa. Huomionarvoisista lajeista esiintyy peurankeloa.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P+). Alueen laidunnus olisi hyvä aloittaa uudelleen.	10	11	2, 4	4	1 ha	202407		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
761	761055	Nummelan metsälaidun	Laidunnettu sekapuumselälaidun, jonka länsiosassa ja reunoilla on pieniä avoimia niittyaiakkia. Alueen keskiosassa on kalliota ja kuivaa kangasta. Laidoilla on tuoreempaa MT-tyyppin metsää. Laidunnuksen vaikutus näkyy vain avoimemmillä niittyaiakuilla.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P). Perinnebiotoopilla laiduntaville eläimille ei tulisi antaa lisärehua.	10	11	2, 4	4	2,5 ha	202404		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
761	761056	Similän niitty	Kapea, maisemallisesti arvokas rantalaidun, johon kuuluu myös järveen työntyvä sorapohjainen Napinniemi. Aikaisemmin aluetta laidunsi nautakarja, nykyään hevost. Niemeltä löytyy ketomaista, mutta lajistoltaan niukka kasvillisuutta. Kasvillisuus on muualla rehevöitymisen takia valkoapila-nurmipuntarpää- ja puna-apilavaltaita.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P-). Rantalaitumella laiduntaville eläimille ei tulisi antaa lisärehua.	10	11	2, 4	4	0,6 ha	202402		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
761	761057	Hakalan laidun	Kyseessä on nautakarjan laiduntama avoin niemekke joen varressa. Suurin osa alueesta on vuosikymmeniä aikaisemmin ollut peltona ja kasvillisuus onkin niiltä osin rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä. Luoteisosan jyrkänteillä on säilynyt jonkin verran tuoretta poimuehiltavaltaita pienruohonliittyä.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P-). Laiduneläimet saavat lisärehua. Sen antamisesta tulisi luopua.	10	11	2, 4	4	0,8 ha	202211		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
761	761058	Mäkelän pihalaidun	Kyseessä on maisemallisesti hieno vähäpuustoinen hevoslaidun. Pitkään laidunnuksessa olleen alan ylläpidetty kasvillisuus on voimakkaasti rehevöitynyt. Pieninä laikkuina on kesempää lajistoa.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P-). Laiduneläin saa lisärehua. Sen antamisesta tulisi luopua.	10	11	2, 4	4	1 ha	202405		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
761	761059	Jokirannan laidun	Maisemallisesti kaunis puronvarsinolko, jossa on laidunnettu nautakarjalla useita vuosikymmeniä. Puronvarsilaitumen kaakkoispuolella on laaja nurmialue, jolle eläimet pääsevät portin kautta. Kasvillisuus on kauttaaltaan rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä. Huomionarvoisista lajeista esiintyy vain peurankeloa.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P-). Vierainen nurmilaidun tulisi pitää erillään luonnonlaitumesta.	10	11	2, 4	4	4 ha	202403		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
761	761060	Hautakrotit	III Salpausselkään liittyvään harjujaksoon kuuluva alue käsittää paikoin yli 500 m leveän, n. kaksi km pitkän selänne- ja laajentuma-alueen, jonka keskellä on harjun paikoin kapeana näkyvä pääselänne ja sen molemmin puolin jopa 20 m syviä harjukuoppia. Kasvillisuus on CT- ja VT -tyyppiä, syvimmissä harjukuopissa on neva- tai rämesoistumia.	Alueen läpi kulkee metsätie. Alue on paikoin kärsinyt soranotosta. Tärkeää pohjavesialuetta. Seutukaavassa MM:2 L 206 -aluetta.	11	12	1	4	114,5 ha	202306, 202304	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuluonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjutkimus, raportti</i> 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
252	761060	Hautakrotit	III Salpausselkään liittyvään harjujaksoon kuuluva alue käsittää paikoin yli 500 m leveän, n. 2 km pitkän selänne- ja laajentuma-alueen, jonka keskellä on harjun paikoin kapeana näkyvä pääselänne ja sen molemmin puolin jopa 20 m syviä harjukuoppia. Kasvillisuus on CT- ja VT -tyyppiä, syvimmissä harjukuopissa on neva- tai rämesoistumia.	Alueen läpi kulkee metsätie ja se on paikoin kärsinyt soranotosta. Tärkeää pohjavesialuetta. Seutukaavassa MM:2 L 206 -aluetta.	11	12	1	4	114,5 ha	202306, 202404	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuluonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjutkimus, raportti</i> 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
761	761061	Holman saari	Holman saari Paimiojärvestä täyttää vanhan metsän tunnusmerkit: mm. puusto on moni-ikäistä ja lahoppuun määrää on suuri. Metsä on pääasiassa MT-tyyppiä. Tämän lisäksi tavataan OMaT-tyyppiä, hiirenporras-mesiangerovaltaisia sekä ranta-aiipi-konipistikavallaisia lehtoja. Saarella on lehty poimintahakkuita 10-30 vuotta sitten, mutta saaren keskiosassa on täysin koskematon. Kaapalajisto on edustavaa. Saarella pesii rauhoitettu kalasääski (Sh/Sh).		3	1	2, 3	4	11 ha	202407, 202408	Lounais-suomen ympäristökeskuksen päätös no 0297L 0513-251/18.10.2000	Seppälä, H. (1997). Holman saaren luontosuojelun vaihtoehtoisuus. 7 s. Julkaisematoni moniste. Someron kaupunki.
776	776363	Aneriojärvi	Lintuvesiensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelmien kohde. Aneriojärvi on peltöjen ympäröimä, melko rehevöitynyt, mutta maisemallisesti kaunis järvi. Järven avoisuus on laaja. Alueeseen kuuluu myös metsälähtämisiä alueita esim. koillisrannalla on rantapensaikkoja ja rantaniittyjä, jolle tulvasvesi nousee vuosittain. Linnusto on melko monipuolinen, lähes kaikki tavalliset sorsalinnut ovat edustettuina. Myös rantalinnusto ja ruovikolajisto ovat hyvin edustavia. Järvi on merkittävä muotonaikainen levähdyspaikka. Lintudirektiivin lintuja ovat mm. laulujoutsen, uvelo, luhtahuitti, suokukko (V/St), ruskosuuhaukka ja liro.	Seutukaavassa SL 401 -aluetta. Natura 2000 -kohteen pinta-ala on lintuvesiensuojeluohjelman rajausta suurempi. Ilmoitettu pinta-ala on Natura 2000 -rajuksen mukainen. Aneriojärvelle perustetaan luonnonsuojelulain mukainen suojelualue.	7	5, 7, 12	3, 5, 13	1	156 ha	202305	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 3.6.1982 vahvistama valtakunnallinen lintuvesiensuojeluohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennykseutukaava	Aneriojärvi (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/uosuo/n2000/los/0200122.htm >
776	776369	Iso Pirttiniemi	Vanhoiden metsien suojeluohjelman kohde.		3	9	2	2	13,5 ha	202307	valtioneuvoston 27.6.1996 tekemä periaatepäätös vanhojen metsien suojelusta	
776	776370	Myllymäen rinnelehto	Kiviluohikon keskellä sijaitsevassa valoisassa kallionaluslehdossa kasvaa vuorjalavia.	Seutukaavassa SU:4 483 -aluetta.	2	12	2	4	0,03 ha	202307	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 181/4.4.1959 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1959). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta 181/4.4.1959.
776	776371	Kurinmäki	Pyhälammen rannalta kohoava jyrkänteisenä metsäinen kallioselänne, joka on maisemallisesti merkittävä. Lakiosista avautuu edustavat maisemat ympäröivään metsämaastoon. Länsireunan ylläkäyvät, laatterakolun luonnehtimat jyrkänteet ovat geomorfologisesti edustavia. Lakiosien malmikoissa on edustavia poronjäskelöitä, kallionliittyäikkuja sekä soistuvia painanteita. Lounaisjyrkänteiden tyvillä on paikoin lehtokasvillisuuden piirteitä, mm. lehto-orvokkia. Jyrkänteillä kasvaa paikoin vaateliampaa mesotrofista sammallajistoa: kuitrisammalten ohella tavataan nuokkusammalta, kalliotakkusammalta, runkokarvesammalta ja kalliohiippasammalta.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvakas kallioalue). Kohde kuuluu laajaan Kiskon ja Suomensjärven kuntien alueelle olottuvaan Laukkakallion-Kurinmäen selännejakssoon.	5	8	1, 4	3	25 ha	202404		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
776	776372	Puiretinmäki	Laaja, geomorfologisesti ja topografisesti varsin vaihteleva kalliotalue, joka on maisemallisesti hyvin merkittävä. Lakiosista avautuu paikoin esteettömiä näkötaloja. Geomorfologisesti alueen edustavin paikka on läntisimmän selänteen ylikalvava kallioseinämä ja sen alustouhikko. Kuusivaltaisissa notkelmissa ja kalliojyrkänteiden alla on edustavaa saniaiskorpea ja -lehtoa, paikoin myös HeOT- tai VRT -tyyppien lehtoja. Lehtojen lajistoon kuuluu lehtomatara (S-). Avokallioiden niityillä kasvaa mm. kalliohokkia ja kalliohatikkaa.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 3 (hyvin arvokas kalliotalue).	5	8	1, 2, 4	3	52 ha	202308		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliotalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
776	776373	Klemelän kallioketo	Klemelän tilalla on maisemallisesti edustava kalliomäki. Puumaiset katajat ja niittykasvillisuus kertovat 1980-luvulla päätyneestä laidunnuksesta. Kasvillisuus on niukkalajista karua kalliokettoa ja rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä. Vielä 1990-luvun alussa kedolla on tavattu ketoppiippoa.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P). Aluetta on hyvä hoitaa joko niittämällä tai laiduntamalla.	10	11	2, 4	4	0,4 ha	202308		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut 160</i> . 429 s.
776	776374	Lammasmaen niitty	Lammasmaen etelä- ja keskiosat on aidattu lammaslaitumeksi. Tiheä harmaaleppävaltainen puusto on keskittynyt mäen yläreunaan. Muotojen kasvillisuus on matalahkoa, mutta rehevöitynyttä ja niukkalajista tuoretta heinäniittyä. Mälikaura on alueen huomionarvoisin laji. Lampaat saavat lisäravintoa.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P-). Lampaille annetusta lisärehusta tulisi luopua.	10	11	2, 4	4	0,8 ha	202305		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut 160</i> . 429 s.
776	776375	Ristinummi-Ojämäenkallo	III Salpausselän reunamuodostoon kuuluva alue käsittää noin 3,5 km pituudelta reunamuodostumavyöhykkeen keskiosaa. Maisemallisesti merkittävän alueen lounaosaa on suuren kalliomäen kytkeen kerrostunut, paikoin lohkarapiteisenä kerrostunut muodostuma. Alueen kolllispää käsittää osan suuresta reunadeltaasta, jonka keskellä on soranottoalue. Kasvillisuus on CT-, VT- tai MT -tyyppiä.	Alueen läpi kulkee muutamia metsäteitä. Lisäksi alueella on muutama kotitarvesorakuoppa.	11	17	1, 4	4	142 ha	202305		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuhuolto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjututkimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
776	776376	Isomäki	III Salpausselän reunamuodostoon keskiseen jaksioon kuuluva alue käsittää n. 1 km pituisen, hiukan kumpuilevan ja varsin jyrkänteisen reunaselänteen. Maisemallisesti merkittävän selänteen pinnalla on lohkaraita ja louhikko. Rinteen keskiosassa on mahdollisesti jonkin verran huutoitunut muinaisranta. Kasvillisuus on pääosin VT-tyyppiä, paikoin tavataan MT-tyyppiä.		11	17	1, 4	4	94 ha	202305, 202306		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuhuolto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjututkimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
776	776377	Kukinhuoneenharju	Suurehkon, III Salpausselän reunamuodostumavyöhykkeen distaalipuolella sijaitsevaan harjujaksoon kuuluva alue käsittää n. 800 m pitkän selänteen. Alueen pohjoispuolisessa osassa on deltamainen harjulaajentuma, johon liittyy pohjoisesta 500 m pitkä kumpuileva selänne ja kullisesta pieni harjanne. Alueen pohjoisreunaan liittyy pieniä dynytkumpareita. Kasvillisuus on VT- ja CT -tyyppiä. Pohjoispäässä on pieni suorantainen lammi.	Alueen läpi kulkee paikallisia. Keskiosassa on sorakuoppa.	11	17	1, 4	4	119,5 ha	202308		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjuhuolto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjututkimus</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
776	776378	Rotomänty	Vanha, paksu ja kookas (18 m) kilpikaarnainen mänty, ns. "rotomänty".	Seutukaavan SU-kohde 600.	6	2, 12	2, 8	3		202308	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 420/14.2.1959 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
776	776379	Hamppulanmäen mänty	Maisemallisesti komea, n. 10 m korkea kukulamänty.	Seutukaavan SU-kohde 601. Sopii retkeilykohteeksi.	6	12	2, 8	3		202305	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
776	776380	Ahtialan kataja	Lyhyt runkoinen, puumainen, n. 14 m korkea kataja. Maisemallisesti merkittävä, tosin hieman huonokuntoinen.	Seutukaavan SU-kohde 602.	6	12	2, 8	3		202308	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
776	776381	Kitulan katajat	Kolme maisemasta erottuvaa syppesimäistä katajaa.	Seutukaavan SU-kohde 603.	6	12	2, 8	3		202305	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784428	Unikari	Yksityinen luonnonsuojelualue, jonka tarkoituksena on turvata lintujen pesimärauhaa. Lintuluodolla pesii suuri naurulokkiyhdykskunta.	Seutukaavassa SU-kohde 600.	5	1, 12	3	4	0,1 ha	201205	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 1269/14.10.1963 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1963). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta 1269/14.10.1963.
784	784429	Furuholma	Yksityinen luonnonsuojelualue on perustettu suojelemaan metsäisen ja kallioiden Furuholman saaren linnustoa. Saarella pesii merihanhi. Suuri osa saaresta on kalliosta kuivaa kangasta. Puusto on melko harvaa. Eteläosassa on korkea kallo. Rannoilla on pieniä niittyjä, joissa kasvaa mm. ketohanhikkia, ranta-alpia, sorantasappia, peltopähkämöä ja merirattomaa.		5	1	2, 3	4	3,7 ha	201208	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 1903/15.10.1970.	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1970). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta 1903/15.10.1970.
784	784430	Hästön rantalaitumet	Lihakarjan laiduntamaa jokivarsiniittyä. Hästön rantalaitumiin kuuluu lisäksi etelämpänä oleva luhtainen ojanvarsilaidun, jossa kasvaa mm. luhtavillaa, järvinuokoa ja kurjenjalkaa. Kuivemmillä alueilla nurmilauha on yleisin laji. Alueen lounaiskulmassa on pieni kalliomäki, jossa kasvillisuus on karua kalliokettoa ja kuivaa heinäniittyä. Huomionarvoista lajeista esiintyy mäkkikattaraa ja keltamataraa. Perniönjokisuun eteläreunalla on matalaksisöytöä luikka- ja röllövaltaista rantaniittyä. Meren ja niityn välissä on ruokkivyöhyke, jokiranta on kokonaan avointa. Tämän hakamaan kasvillisuus on yksipuolisen heinävaltaista.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P+). Perinnebiotoopilla laiduntaville eläimille ei tulisi antaa lisärehua. Ravinnon riittävyys tulisi taata mahdollisuuksien mukaan laidunkirolla.	10	11	2, 4	4	33 ha	201208, 201209		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut 160</i> . 429 s.
784	784431	Pettun kartanon keto ja haka	Pettun kartanon pihapiirissä on 1950-luvulla laidunnettua niittyä. Kartanon pihapiirin tuntumassa on loivaa heinittynyttä kettoa ja kalliokettoa. Huomionarvoista lajeista niityllä kasvaa heinäratamo, hakarasara, tammi ja mäkkikaura. Kartanolle johtavan tien molemmin puolin on myös kettoa ja kalliokettoa sekä pieni saarnivaltainen lehtipuuhaika. Kasvillisuus on kuivaa heinäniittyä. Huomionarvoista lajeista tavataan saarni, jänkä, mäkkikaura, keltamatara ja humala. Kahden saarnen rungolla kasvaa raidankeuhkojakkalaa (SV-).	Perinnebiotooppi (arvoluokka P+). Aluetta tulisi ajoittain niittää.	10	11	2, 4	4	3,8 ha	202108		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut 160</i> . 429 s.
784	784432	Pensalon niitty ja haka	Laiduntamattomalla, mutta kohtalaisen avoimella hakamaasaarekkeella kasvaa vanhoja koiuja, muutama kuusi ja pylväskataja. Kasvillisuus on heinävaltaista niitty- ja metsäkasvillisuutta. Avoimilla kohdilla on tuoretta ja paikoin kuivempaa heinäniittyä. Huomionarvoista lajeista tavataan mäkkikauraa, sikoangervoja ja mäkkisuonaa.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P+). Puustoa ja pensaalkoa olisi hyvä raivata umpeenkasvun estämiseksi.	10	11	2, 4	4	0,8 ha	201208		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut 160</i> . 429 s.
784	784433	Hellen keto	Kahta erillistä rinnettä on laidunnettu viimeksi 10 vuotta sitten. Läntisemmän rinteen reunolla kasvaa pylväskataja. Kasvillisuus on kuivaa heinä- ja ruohoniittyä. Rannan tuntumassa olevan niityrinteen yläosa on myös kuivaa heinä- ja ruohoniittyä, alarinne on tuorempaa pienruohoniittyä. Koko alueella huomionarvoista lajeista kasvaa nurmilaukkaa, hakarasaraa, heinäratamoa ja jänöapilaa.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P+). Alue tulisi ottaa mahdollisuuksien mukaan uudelleen laidunnukseen ja poistaa sille levinnyt puusto.	10	11	2, 4	4	0,9 ha	201208		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut 160</i> . 429 s.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
784	784434	Förbyn keto	Pieni vähäpuustoinen ketosaareke, jossa kalliokedon lisäksi on heinäkuuravaltaista kuivaa heinäniittyä. Pieni osa kalliokedosta on kalkkivaikutteista, sillä muutamnan nelimetrin alalla kasvaa keltamakkaruohoa ja ruohoukkua. Alueella on useita huomionarvoisia lajeja: pihakurjenpolvi, mäkirokko, hakarasara, keltamatar, tamm, saarni ja mäklemmikki.	Perinnebiotooppi (arvoluokka P). Säännöllinen niitto vähentäisi heinäkuuraa, joka nyt on vallannut suurimman osan alueesta.	10	11	2, 4	4	0,7 ha	201205		Lehtoma, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
784	784438	Förbyn kalkkimäet	Kahdesta peräkkäisestä selänteestä koostuva kalliolaue, jossa on vanhoja kalkkivilouhoksia. Ravinteissa seinämäkoloissa kasvaa paikoin mm. seinäraunoista, viistopintaisilla avokalliolla on tavattu valtakunnallisesti uhanalainen suomupullokas (V). Selänteen alapuolella ja muilla suojaisilla kohdilla on OMaT-typin lehtolaikkuja. Louhokset ovat jo hieman kuusettuneita ja oligotrofinen seinämälajisto on vallannut alaa. Paikoin tavataan vielä meso-eutrofinen sammalajiston luonnehtimaa kalkkiseinämien kasvillisuutta.	Kalliolaueinventoinnissa arvoluokka 2 (erittäin arvokas kalliolaue). Alue on erinomainen biologinen ja geologinen ekskursiokohde.	5	8	1, 2, 4, 10	2	9 ha	201205		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliolaueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
784	784439	Pyölinmäki	Maantien ja merenlahden välissä sijaitseva jyrkänteinen, maisemallisesti merkittävä kalliolaue, jonka länsiosassa on vanhoja kalkkivilouhoksia. Pienten ja peräkkäisten kallioharjanteiden rinteet ovat osittain pystyjrkänteiset. Eteläreunalla ne ovat hieman ylläkallveita ja edustavia. Massiiviset jyrkäntemuodot ja vanhat kalkkikiven avolouhoskyläytävät antavat alueen sisäiselle maisemalle tavanomaisuudesta poikkeavan luonteen. Louhoksen pohjalle on kehittyneet kuusikkoista lehtokasvillisuutta. Itäisemmän louhoselänteen ylärinteillä ja laella on rehevää meso-eutrofia keto- ja niittykasvillisuutta. Eräissä kohdissa kasvaa rauhoitettu tunturikiviyrtti (V-). Alueen kaakkoisosan huipulla on pronssikautinen muinaishautaus.	Kalliolaueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kalliolaue).	5	8	1, 2, 4	3	22 ha	201208		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliolaueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
784	784440	Muskoni lahti	Lintuvesi.	Seutukaavassa EL3 aluetta.	7	12	3	4	58 ha	201208	sisäasiainministeriön 1.6.1973 vahvistama Salon seutukaava	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784441	Tessvärinlahti	Lintuvesi. Vesiilutujen, lähinnä telkkin kesäinen kokoontumisalue.	Seutukaavassa EL3 aluetta.	7	12	3	4	55 ha	201204, 201205	sisäasiainministeriön 1.6.1973 vahvistama Salon seutukaava	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784442	Alatalonlahti	Lintuvesi. Siikkiuikkujen ja vesilutujen pesimäalue. Havaintoja mm. härkälinnusta, mustakurku-uikusta, harmaahaikarasta, harmaasorsasta, merihanhesta, tukkakoskelosta, luhtahuitista, nokikanasta ja isokuovista.	Seutukaavassa EL3 aluetta.	7	12	3	4	86 ha	201205	sisäasiainministeriön 1.6.1973 vahvistama Salon seutukaava	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784443	pikku saaria	Maisemansuojelutavoite.	Seutukaavassa MM:2 L 204 -aluetta.	11	12	4	4	10,5 ha	201204	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784444	Storholmen ja sen lähsäaret	Maisemansuojelutavoite.	Seutukaavassa MM:2 L 205 -aluetta.	11	12	4	4	22 ha	201204, 201205	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784445	Svarholmia	Maisemansuojelutavoite.	Seutukaavassa MM:2 L 206 -aluetta.	11	12	4	4	5 ha	201205	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784446	Pensalon saniaislehto	Korpimäinen, komeaa aaimaista kuusikkoa kasvava saniaislehto. Maaperä on harvinaista simpukkamaata. Monipuolinen kasvillisuus.	Seutukaavassa SU:1 403 -aluetta.	2	12	1, 2	3	4 ha	201208	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784447	Förbyn Österholma	Suurehko kalliointen saari, jonka koillisosassa on rehevää lehtoa, muut osat ovat kalliomännikköä. Saarella kasvaa ulkomaisia, istutettuja puita.	Seutukaavassa SU:1 404 -aluetta.	2, 11	12	2	3	16 ha	201205	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784448	Falkbergin rantakalliot	Vaihtelevaa kalliota, jossa on monipuolista kalliokasvillisuutta sekä peltoalue. Alueella kasvaa erityisen kauniita syressimäisiä katajia ja muutamia tammia. Rannassa on tervaleppälehtoa, kalliolla kasvillisuus on pääasiassa poronjälkälää.	Seutukaavassa SU:4 481 -aluetta.	5	12	1, 2	3	7 ha	201206	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784449	Maitosaaren kataja	Syressimäinen kataja.	Seutukaavan SU-kohde 601.	6	2, 12	2, 8	3		201208	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 562/1.9.1961 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
784	784450	Vähämaan katajaryhmä	Maisemallisesti erottuva, kolmen syressimäisen katajan muodostama ryhmä.	Seutukaavan SU-kohde 604.	6	12	2, 8	3		201205	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259289a	Lemulanrinne	Kiskon ja Suomusjärven rajalla sijaitseva Lemulanrinne kuuluu Natura 2000 -ohjelmaan (FI0200048). Se muodostuu maisemallisesti hyvin merkittävästä ja kasvillisuudeltaan edustavasta Aromäki-Viiranmäki-Suorikonhaan kalliolaueesta ja siihen liittyvästä Viiranmäen vuorijalavalehdosta (useita uhanalaisia kasvilajeja) sekä Lemulanrinteen rinnelehdosta. Aromäki-Suorikonhaan kalliolaue on pääasiassa amfiboliittia. Ravinteisimmilla avokalliopinnoilla on runsaslajisia kalliointiä ja kетоja. Aromäen laen länsireunalla on vaateliaan sammalajiston luonnehtimia loivia avokalliopinnoja. Alueella on myös kuivaa ja tuoreempaa lehtoa. Viiranmäen pääkivilaji on amfiboliitti, mikä heijastuu kasvillisuuden rehevyytenä. Luontodirektiivin luontotyyppiä ovat kasvipitteiset siikaattikalliot, borealiset lehdot ja hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet. Lintudirektiivin linnusta alueella tavataan mm. harmaapäätikkää (Sh/Sh), helmipöllöä ja kangaskiurua (St/St).	Kalliolaueinventoinnissa Aromäki-Suorikonhaka kuuluu arvoluokkaan 2 (erittäin arvokas kalliolaue) ja Viiranmäki arvoluokkaan 4 (arvokas kalliolaue). Lehdot sekä osa Viiranmäen kalliolaueesta suojellaan luonnonsuojelulla. Leminkjärvi toteutetaan vesillä. Muussa osassa kohdetta maa-aineksen ottoa rajoitetaan maa-aineslailla.	2, 5	7, 8	1, 2, 4, 9	1	79 ha	202304	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliolaueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki. Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Lemulanrinne (FI0200048). Natura 2000 -ohjelmanomisteet.
776	259289a	Lemulanrinne	Kiskon ja Suomusjärven rajalla sijaitseva Lemulanrinne kuuluu Natura 2000 -ohjelmaan (FI0200048). Se muodostuu maisemallisesti hyvin merkittävästä ja kasvillisuudeltaan edustavasta Aromäki-Viiranmäki-Suorikonhaan kalliolaueesta ja siihen liittyvästä Viiranmäen vuorijalavalehdosta (useita uhanalaisia kasvilajeja) sekä Lemulanrinteen rinnelehdosta. Aromäki-Suorikonhaan kalliolaue on pääasiassa amfiboliittia. Ravinteisimmilla avokalliopinnoilla on runsaslajisia kalliointiä ja kетоja. Aromäen laen länsireunalla on vaateliaan sammalajiston luonnehtimia loivia avokalliopinnoja. Alueella on myös kuivaa ja tuoreempaa lehtoa. Viiranmäen pääkivilaji on amfiboliitti, mikä heijastuu kasvillisuuden rehevyytenä. Luontodirektiivin luontotyyppiä ovat kasvipitteiset siikaattikalliot, borealiset lehdot ja hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet. Lintudirektiivin linnusta alueella tavataan mm. harmaapäätikkää (Sh/Sh), helmipöllöä ja kangaskiurua (St/St).	Kalliolaueinventoinnissa Aromäki-Suorikonhaka kuuluu arvoluokkaan 2 (erittäin arvokas kalliolaue) ja Viiranmäki arvoluokkaan 4 (arvokas kalliolaue). Lehdot sekä osa Viiranmäen kalliolaueesta suojellaan luonnonsuojelulla. Leminkjärvi toteutetaan vesillä. Muussa osassa kohdetta maa-aineksen ottoa rajoitetaan maa-aineslailla.	2, 5	7, 8	1, 2, 4, 9	1	79 ha	202304	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliolaueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki. Lemulanrinne (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/0s/0200048.htm >

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
259	259289b	Viiranmäen lehto	Lehtojensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy kohteeseen 259289a. Viiranmäen lounaisosan kalliojyrkänteiden alla länsirinteessä ja puronvarsilta on arvokas lehtokokonaisuus. Alueen valttavuus on kuusi. Lisäksi puustoon kuuluu erittäin edustava, kymmenien vuorijalavien esiintymä sekä jonkin verran lehmuksia ja saarnia. Kasvillisuus on osin PuViT-tyyppiä ja osin kosteaa, lähteistäkin saniaistyyppin lehtoa. Lajistoa: hirvenkello (V/St), lehtonoidanlukko (E/V), pesäjuuri (Sh/-) ja mätäshelmikkä (V/-). Sammallaajisto on erittäin runsas.	Jalopuustoa voidaan elvyttää poistamalla varovasti kuusia.	2	4, 7	2, 9	2	5,5 ha	202304	valtioneuvoston 13.4.1989 tekemä periaatepäätös valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta	Komiteamietinto (1988) Lehtojensuojeluyöryhman mietinto. <i>Komiteamietinto</i> 1988:16. 279 s.
776	259289c	Lemulanrinteen lehto	Lehtojensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy kohteeseen 259289a. Lemulanrinteen luoteeseen viettävällä loivahkolla rinteellä sijaitsee kuusivaltainen OMaT-tyyppin lehto, joka rajautuu peltoon ja kangasmetsään. Rinteellä on tehty harvennushakkuita. Sen seurauksena lehtipuusto on alkanut voimistua ja osaltaan vaativan lehtokasvillisuuden kasvumahdollisuudet ovat parantuneet. Myöskin lahoppuuta syntyä kasvavassa määrin ja se parantaa alueen hyönteisten elinmahdollisuuksia. Kuusien lisäksi lehdossa on vuorijalavaesiintymä ja muutama vaahtera. Pensaisista alueella tavataan mm. näsiä ja koiranheini. Lehdon vaatelaita lajeja ovat lehtonoidanlukko (E/V), lehtopähkämä, jänönsaiatti, pesäjuuri ja harajauri. Lehto on myös eläimistöään monipuolinen. Alueella asuvat mm. mäyrä, liito-orava (St/St), kanahaukka ja huuhtaja.		2	4, 7	2, 3, 9	2	12 ha	202304	valtioneuvoston 13.4.1989 tekemä periaatepäätös valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta	Lemulanrinne (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosu/n2000/los/0200048.htm >
259	259290a	Kiskonjoen latvedet	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200120), joka ulottuu Kiskon, Suomensjärven, Pohjan ja Karjalohjan kuntien alueelle. Kiskonjoen latvevesistöalueella on paljon varsin luonnontilaisina säilyneitä vesistöjen osia sekä pienvesiä. Kärkelänjoen rannoilla elää valtakunnallisesti uhanalainen saukko (St), Mustaston Lohioja on Varsinais-Suomen parhaita luonnonvaraisen tammukan lisääntymisalueita. Pienissä rakentamattomissa lammissa pesii säännöllisesti kaakuri (Sh/Sh). Luontodirektiivin luontotyyppejä ovat humuspitoiset lammet ja järvet, hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet, Fennoskandian luonnontilaiset jokireiit, vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on <i>Ranunculon fluitantis</i> ja <i>Callitriche-Batrachium</i> -kasvillisuutta, vaihtumissuot ja rantasuot sekä "mäntyvaltaiset puustoiset suot. Luontodirektiivin lajeista tavataan saukkoa (St) ja lintudirektiivin linnusta kaakuria (Sh/Sh).	Seutukaavassa SL 408 ja 409 -aluetta Mustalampien ja Sikojärven osalta. Alueet toteutetaan luonnonsuojelulla, vesiläilla, koskiensuojelulla, rakennuslailla ja metsälailla. Ilmoitettu pinta-ala on koko kohteen pinta-ala.	8, 9	7, 12	3, 9, 12, 13	1	56 ha	202304, 202305, 202308	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Kiskonjoen latvedet (FI0200120). Natura 2000 -ohjelmamonitori.
776	259290a	Kiskonjoen latvedet	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200120), joka ulottuu Kiskon, Suomensjärven, Pohjan ja Karjalohjan kuntien alueelle. Kiskonjoen latvevesistöalueella on paljon varsin luonnontilaisina säilyneitä vesistöjen osia sekä pienvesiä. Kärkelänjoen rannoilla elää valtakunnallisesti uhanalainen saukko (St), Mustaston Lohioja on Varsinais-Suomen parhaita luonnonvaraisen tammukan lisääntymisalueita. Pienissä rakentamattomissa lammissa pesii säännöllisesti kaakuri (Sh/Sh). Luontodirektiivin luontotyyppejä ovat humuspitoiset lammet ja järvet, hiekkamaiden niukkamineraaliset niukkaravinteiset vedet, Fennoskandian luonnontilaiset jokireiit, vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa on <i>Ranunculon fluitantis</i> ja <i>Callitriche-Batrachium</i> -kasvillisuutta, vaihtumissuot ja rantasuot sekä "mäntyvaltaiset puustoiset suot. Luontodirektiivin lajeista tavataan saukkoa (St) ja lintudirektiivin linnusta kaakuria (Sh/Sh).	Seutukaavassa SL 408 ja 409 -aluetta Mustalampien ja Sikojärven osalta. Alueet toteutetaan luonnonsuojelulla, vesiläilla, koskiensuojelulla, rakennuslailla ja metsälailla. Ilmoitettu pinta-ala on koko kohteen pinta-ala.	8, 9	7, 12	3, 9, 12, 13	1	56 ha	202304, 202305, 202308	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Kiskonjoen latvedet (FI0200120). Natura 2000 -ohjelmamonitori.
259	259290b	Äijälampi	Äijälampi sisältyy kohteeseen Kiskonjoen latvedet (FI0200120). Lampi on oligotrofinen, pääosin havumetsän ympäröimä metsälampi. Lammen itäpäässä on kaunis kovikko. Rantaa reunustaa kapea rahkasammalpalje. Vesikasvillisuus on niukkaa. Rannan rahkasammalpaljeella esiintyy variksenmarja, karpaloa ja suokukka.		8	7, 15	13	3	3,9 ha	202304		Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 593.109 s.
776	259290c	Mustatlammet	Sisältyy Natura 2000 -kohteeseen Kiskonjoen latvedet (FI0200120). Mustatlammet käsittää kaksi pientä, dys-oligotrofista, suorantaista lampea. Lammet ovat alttiita happamoitumiselle. Kasvilajisto on vähäinen käsittäen järviruokoa, pohjanilumettoa ja ulpukkaa. Suorannalla kasvaa mm. kihokkeja, rahkasarjaa ja suokukkaa. Mustatlammet ovat kaakurin pesimälampina linnustollisesti arvokkaat.	Seutukaavassa SL 408 -aluetta	8	7, 12, 15	3, 13	3	11 ha	202308	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 593.109 s.
776	259290d	Takslammen lohioja	Oja sisältyy Natura 2000 -kohteeseen Kiskonjoen latvedet (FI0200120). Oja alkaa matalasta Takslammesta ja laskee Aneriojokeen. Puron alajuoksulla on peltoa ja ylempänä laidunta. Alajuoksulla oja kulkee hiekkä-, siltti ja savipohjalla. Yläjuoksun lähdehupintojen tuntumassa kasvaa mm. maariankammekka, muurain, tähtisara ja pikkutalvikki. Oja on syvä ja kirkasvetinen.		8	7, 15	13	3	6 ha	202305		Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 593.109 s.
259	259293a	Kiskonjoen vesistö	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200083), joka ulottuu Kiskon, Perniön, Särkisalon ja Tammisaaren kuntien alueelle. Kiskonjoen vesistöä on esitetty erityisesti suojeltavaksi vesistöalueeksi. Kosken voimalaitoksen alapuolella Kiskonjoki laajenee ruohikkoseksi linnustoltaan arvokkaaksi Saarenjärveksi ja laskee alas Latokartanon komeassa koskessa. Joen suisto on rehevää. Kiskonjoen vesistö on monin paikoin säilynyt suhteellisen hyvin luonnontilaisena. Se on eteläisen Suomen arvokkaimpia jokivesistöjä. Kiskonjoessa ja sen vesistöalueilla tavataan valtakunnallisesti uhanalaista meritaimeita (E) ja vimpaa (St). Luontodirektiivin luontotyyppejä ovat jokisuistot, "Itämeren borealiset rantaniityt, <i>Magnopotamion</i> tai <i>Hydrocharition</i> -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet, Fennoskandian luontaiset jokireiit ja borealiset lehdot. Luontodirektiivin lajeista tavataan valtakunnallisesti uhanalaista vuolejokisimpukkaa (Sh). Lintudirektiivin lajeista tavataan mm. harmaapäätikka (Sh/Sh), kalatira, kuningaskalastaja, kurki ja laulujoutsen.	Kohde on seutukaavan SL 401 -aluetta Perniön Saarenjärven ja Vähäjärven osalta. Laukanlahden eteläosa on seutukaavassa SL 406 ja SU:1 410 -aluetta. Latokartanon koski on SU-kohde 603. Alue suojellaan luonnonsuojelulla tai vesiläilla ja osa alueesta toteutetaan sopimuksella maanomistajan kanssa.	7, 9	7, 12	3, 9, 13	1	309 ha	201208, 201209, 201211, 201212, 201403	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2 ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Kiskonjoen vesistö (FI0200083). Natura 2000 -ohjelmamonitori.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
586	259293a	Kiskonjoen vesistö	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200083), joka ulottuu Kiskon, Perniön, Särkisalon ja Tammisaaren kuntien alueelle. Kiskonjoen vesistöä on esitelty erityisesti suojeltavaksi vesistöalueeksi. Kosken voimalaitoksen alapuolella Kiskonjoki laajenee ruohikkoiseksi linnustoltaan arvokkaaksi Saarenjärveksi ja laskee alas Latokartanon komeassa koskessa. Joen suisto on rehevää. Kiskonjoen vesistö on monin paikoin säilynyt suhteellisen hyvin luonnontilaisena. Se on eteläisen Suomen arvokkaimpia jokivesistöjä. Kiskonjoessa ja sen vesistöalueilla tavataan valtakunnallisesti uhanalaista meritaimea (E) ja vimpaa (St). Luontodirektiivin luontotyyppejä ovat jokisuisto, "Itämeren borealiset rantaniityt, <i>Magnopotamion</i> tai <i>Hydrocharition</i> -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet, Fennoskandian luontaiset jokireitit ja borealiset lehdot. Luontodirektiivin lajeista tavataan valtakunnallisesti uhanalaista vuolejokisimpukkaa (Sh). Lintudirektiivin lajeista tavataan mm. harmaapäätikka (Sh/Sh), kalatiira, kuningaskalastaja, kurki ja laulujoutsen.	Kohde on seutukaavan SL 401 -aluetta Perniön Saarenjärven ja Vähäjärven osalta. Laukanlahden eteläosa on seutukaavassa SL 406 ja SU-1 410 -aluetta. Latokartanon koski on SU-kohde 603. Alue suojellaan luonnonsuojelulla tai vesialilla ja osa alueesta toteutetaan sopimuksella maanomistajan kanssa.	7, 9	7, 12	3, 9, 13	1	309 ha	201208, 201209, 201211, 201212, 201403	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2 ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihe-seutukaava 1	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Kiskonjoen vesistö (FI0200083). Natura 2000 -ohjelmamateriaali.
784	259293a	Kiskonjoen vesistö	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200083), joka ulottuu Kiskon, Perniön, Särkisalon ja Tammisaaren kuntien alueelle. Kiskonjoen vesistöä on esitelty erityisesti suojeltavaksi vesistöalueeksi. Kosken voimalaitoksen alapuolella Kiskonjoki laajenee ruohikkoiseksi linnustoltaan arvokkaaksi Saarenjärveksi ja laskee alas Latokartanon komeassa koskessa. Joen suisto on rehevää. Kiskonjoen vesistö on monin paikoin säilynyt suhteellisen hyvin luonnontilaisena. Se on eteläisen Suomen arvokkaimpia jokivesistöjä. Kiskonjoessa ja sen vesistöalueilla tavataan valtakunnallisesti uhanalaista meritaimea (E) ja vimpaa (St). Luontodirektiivin luontotyyppejä ovat jokisuisto, "Itämeren borealiset rantaniityt, <i>Magnopotamion</i> tai <i>Hydrocharition</i> -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet, Fennoskandian luontaiset jokireitit ja borealiset lehdot. Luontodirektiivin lajeista tavataan valtakunnallisesti uhanalaista vuolejokisimpukkaa (Sh). Lintudirektiivin lajeista tavataan mm. harmaapäätikka (Sh/Sh), kalatiira, kuningaskalastaja, kurki ja laulujoutsen.	Kohde on seutukaavan SL 401 -aluetta Perniön Saarenjärven ja Vähäjärven osalta. Laukanlahden eteläosa on seutukaavassa SL 406 ja SU-1 410 -aluetta. Latokartanon koski on SU-kohde 603. Alue suojellaan luonnonsuojelulla tai vesialilla ja osa alueesta toteutetaan sopimuksella maanomistajan kanssa.	7, 9	7, 12	3, 9, 13	1	309 ha	201208, 201209, 201211, 201212, 201403	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2 ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihe-seutukaava 1	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Kiskonjoen vesistö (FI0200083). Natura 2000 -ohjelmamateriaali.
586	259293b	Saarenjärvi-Vähäjärvi	Perniön ja Tammisaaren rajalla oleva lintu- ja eläinlainsuojeluohjelman kohde, joka sisältyy kohteeseen 259293a. Kosken voimalaitoksen alapuolella Kiskonjoki laajenee ruohikkoiseksi linnustoltaan arvokkaaksi Saarenjärveksi. Saarenjärvi on maisemallisesti kaunis ja sen rannat ovat suureksi osaksi rakentamattomat.	Perniölle kuuluva osa on seutukaavassa osin SL 419 -aluetta.	7	5, 7, 12	3, 13	2	114 ha	201211, 201212	valtioneuvoston 3.6.1982 vahvistama valtakunnallinen lintu- ja eläinlainsuojeluohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Kiskonjoen vesistö (FI0200083). Natura 2000 -ohjelmamateriaali.
586	259293c	Latoholma-Maasilta	Kiskonjoen vesistö (kohde 259293a) kulkee tämän kallioperäalaksen kerrontuneen, tasanteita ja terasseista koostuvan jokilaaksossa halki. Kallioperän kohdan tasanne on 40 m m.p.y. ja siitä lounaaseen on tasanteita ja terasseja 35-25 m m.p.y. Kasvillisuus on pääosin VT-tyyppiä, jokilaaksossa on myös rehevempiä kasvillisuustyyppejä.	Valtatie jakaa alueen kahteen osaan. Pohjoisreunalla on useita sorakuoppia.	11	7	1, 13	4	68 ha	201211		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjujuonto. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjujuonto</i> , raportti 36. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
784	259293d	Laukanlahden kosteikko	Yksityinen luonnonsuojeluala, joka sisältyy kohteeseen 259293a. Kohteeseen kuuluu Kiskonjoen-Perniönjoen suistoalueella sijaitseva matala, umpeenkasvava ruovikkolahti rantaniityineen. Laukanlahti on merkittävä linnuston ja vesilinnon suojelukohde ja alueellisesti merkittävä kosteikkolahti. Suojeluala on vesijättömaata lahden länsiosassa.	Seutukaavassa SL 406 -aluetta.	7	1, 7, 12	3, 13	3	16,5 ha	201208, 201209	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 151YSL/29.11.1993 ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1993). Päätös luonnonsuojelualaueen rauhoittamisesta 151YSL/29.11.1993.
259	259295a	Pohjan-Kiskon järviolue	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0100029). Suurimmaksi osaksi Tammisaaren ja Pohjan kuntien alueelle sijoittuva kohde edustaa Etelä-Suomen olosuhteissa harvinaista karulla vedenjakajaseudulla olevaa lampi- ja järvioluekokonaisuutta. Kohtaan lukuisat pienet järvet edustavat pääasiassa karuja järvi-tyyppejä. Alueeseen sisältyy myös pari laajempaa umpeenkasvun myötä syntyneitä suoaluetta sekä pieni lehtolahti. Järvet vaihtelevat pienistä ruskeavetisistä lammista keskikokoisiin ja kirkasvetisiin järviin. Pikkujärvet ovat pääasiassa nuottaruoho- ja ulpukkatyyppin vesiä, joiden kasvillisuus on niukkaa ja vähälajista. Koko alue on luonteeltaan erämainen, lähes luonnontilaisena säilynyt kokonaisuus, jolla on merkitystä myös monille harvinaisille tai uhanalaisille lajeille. Luontodirektiivin luontotyyppejä ovat <i>Magnopotamion</i> tai <i>Hydrocharition</i> -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet, humuspitoiset lammet ja järvet, vaihtumissuot ja rantasuot, borealiset luonnonmetsät sekä puustoiset suot. Lintudirektiivin lintuja: kaakuri (Sh/Sh), kulikka (St/St), laulujoutsen, pyy, huuhkaja	Maa-alueet suojellaan pääosin luonnonsuojelulla. Vesialueet ovat erityissuojelua vaativien vesistöjen luettelossa ja niiden osalta toteutuskeino on vesilain mukainen lupajärjestelmä. Ilmoitettu pinta-ala on koko Natura 2000 -kohteen pinta-ala. Kiskon kunnan osuus on 43 ha. Pohjan järviolue on yksi ympäristöministeriön vesistöjen erityissuojeluyöryhmän osoittamista erityissuojelua vaativista vesistöistä.	8	7	2, 3, 13	1	1038 ha	201406	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä	Pohjan-Kiskon järviolue (2000). Uudenmaan ympäristökeskus 17.7.2000. <http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/uyk/Kunna/pohja/jarvi.htm>
259	259295b	Fondlammin metsä	Kaksiosainen vanhojen metsien suojeluohjelman kohde, jonka pohjoinen osa kuuluu Kiskon kuntaan ja kohteeseen 259295a.	Ilmoitettu pinta-ala on koko kohteen pinta-ala. Kiskon kunnan osuus on 30 ha.	3	7, 9	2	2	126 ha	201406	valtioneuvoston 27.6.1996 tekemä periaatepäätös vanhojen metsien suojelusta	
259	259295c	Kiskon-Pohjan järviolue	Rantojensuojeluohjelman kohde, jonka pohjoisosat ulottuvat Kiskon kunnan alueelle. Kiskon-Pohjan järviolue sisältyy suurelta osin kohteisiin 259295a ja 259295b. Kohde on osa n. 120 järven ja lammen kokonaisuutta, joka sijaitsee asumattomalla vedenjakaja-alueella. Alueen metsät ovat tehokkaan metsätalouden piirissä, mutta paikoin, varsinkin suurehkojen järvien ranta-alueilla on vielä erämainen luonne. Järvet edustavat karuja järvi-tyyppejä vaihdellen pienistä ruskeavetisistä lammista keskikokoisiin ja kirkasvetisiin järviin. Useat III Salpaussekään liittyvät järvet ovat kirkasvetisiä ja veden laadultaan erinomaisia. Vesikasvillisuus on niukkaa ja vähälajista. Kasvillisuus on edustavaa karujen vesien lajistoa. Rantojen kasvillisuus on monipuolisempaa. Foundlammin - Iso-Myllylammen alue on luonnontilaisista aarnialuetta, jossa pienvesi- ja metsäluonto on parhaimmillaan. Alueen eläimistöön kuuluu uhanalaisia lajeja, kuten kulikka (St/St) ja kaakuri (Sh/Sh).	Ruoppausten ja ojituksen yhteydessä useiden pienten lampien hydrologia on häiriintynyt ja niiden pinta on laskenut. Lisäksi virkistyskäytöstä on aiheutunut paikallisia kulumishaittoja. Ilmoitettu pinta-ala on rantojensuojeluohjelman kohteen koko pinta-ala. Kiskon kunnan osuus on 5,2 ha.	8	7, 9, 14	2, 3, 9, 13	2	106 ha	201406	valtioneuvoston periaatepäätös valtakunnallisesta rantojensuojeluohjelmasta 20.12.1990	Heikkilä, T. & I. Heikkinen. Rantojensuojeluohjelman alueet. 141 s. <i>Ympäristöministeriö, ympäristönsuojelulasasto; selvitys 97/1991.</i>

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
259	259296a	Korkeaniemenkallio	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200050). Korkeaniemenkallio on monipuolinen ja vaihtelevia kallioiden, lehtojen ja vesistöjen luontotyyppiä sisältävä alue. Ise Korkeaniemenkallio muodostaa Orjärven itärannalla sijaitseva kallioniemi. Kallion alarinteillä ja notkelmissa on tuoreta pähkinälehtoa. Määrjärven rannalla sijaitseva Malmberg on sekä geologisesti että biologisesti arvokas, alarinteeltään lehtoinen kallioalue. Malmbergin kasvillisuus on monipuolista ja siellä tavataan lukuisia uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja. Määrjärven kalkkivaikutteinen lehto sijaitsee Määrjärven luoteisosassa olevalla mäkisellä kannaksella. OMaT-tyyppin lehdossa tavataan mm. pähkinäpensasta, näsiää, valkolehdokkia, lehto-orvokkia ja keltavuokkoa. Korkeaniemenkallion alueeseen sisältyy lisäksi useita lähes luonnontilaisia lampia. Luontodirektiivin luontotyyppiä ovat <i>Magnopotamion tai Hydrocharition</i> -kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet, kasvipetteiset silikaattikalliot, "borealiset luonnonmetsät, borealiset lehdot, Fennoskandian hakamaat ja kaskiläitimet sekä "puustoiset suot. Lintudirektiivin linnuista tavataan m	Seutukaavan SL 409 -aluetta osittain Pitkälammien, Etu- ja Taka-Hauklammien, Pyyllammien, Perälammien ja Kolmihääräisen osalta. Korkeaniemenkallio on osittain seutukaavan SU.4 482 -aluetta. Alue suojellaan luonnonsuojelulalla ja rakennuslilla/kaavalla. Korkeaniemenkallio kuuluu kallioalueinventoinnissa arvoluokkaan 2 (erittäin arvokas kallioalue) ja Malmberg arvoluokkaan 4 (arvokas kallioalue).	2, 5	7, 8, 12	1, 2, 4, 5, 9	1	116 ha	201406	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki. Korkeaniemen kallio (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200050.htm >
259	259296b	Korkianiemenkallion lehto	Lehtojensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy kohteeseen 259296a. Orjärven lämpöpuolella sijaitsevan mäkinen kalkkivaikutteisella rintteillä ja laaksoissa on erittäin rehevä ja runsaasti jaloja lehtipuuta kasvava lehtokokonaisuus. Alarinteillä ja notkelmissa on HeOT-tyyppin lehtoa. Muut osat ovat melko vanhaa kuusivaltaista lehtoa, jossa kasvaa pähkinäpensasta, vaahteraa ja vuorijalavaa. Kohteen muita vaatelaita lajeja ovat näsiä, lehtopalsami, lehtoneidonvaippa ja soikkokaksikko. Rintteillä on myös PuVIT-tyyppin kasvillisuutta. Sammalajisto on runsas ja monipuolinen.	Seutukaavassa osin SU.4 482 -aluetta.	2	4, 7, 12	2	2	29 ha	201406	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1 ja valtioneuvoston 13.4.1989 tekemä periaatepäätös vallakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta	Komiteamietintö (1988) Lehtojensuojeluyhteyshän mietintö. <i>Komiteamietintö</i> 1988:16. 279 s. Korkeaniemen kallio (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200050.htm >
259	259296c	Määrjärven lehto	Lehtojensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy suurelta osin kohteeseen 259296a. Määrjärven kalkkivaikutteinen lehto sijaitsee Määrjärven luoteisosassa olevalla mäkisellä kannaksella. Alue on osaksi OMaT-tyyppiä ja osaksi OMaT- sekä PuVIT - tyyppin lehtoa, jossa puustossa on mm. pähkinäpensasta ja yksittäisiä lehmuksia. Alueen kaakkoisnurkassa on vahvarakenteista haavikkoa, jonka aluskasvillisuuteen kuuluvat mm. pähkinäpensasta, kuusama, näsiä, koiranheisi, valkolehdokki ja lehto-orvokki. Alueen kulliosassa on rehevä valumajuotti, jonka alkupäässä kasvaa harmaaleppää, koivuja, metsälehmuksia ja vähän pähkinäpensaita. Aluskasvillisuuden joukossa tavataan paikoin runsaasti soikkokaksikkoo ja lehtosinjuurta. Rinteessä lähellä järven rantaan kasvavat runsaina lehtosinjuurit, lehtoneidonvaippa ja mustakonnannarja. Alueen keskellä on luhattyyppinen soistuma, jossa kasvaa useita saralajeja.		2	4, 7	2	2	4,5 ha	201406	valtioneuvoston 13.4.1989 tekemä periaatepäätös vallakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta	Korkeaniemen kallio (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200050.htm >
259	259296d	Paavon niitty	Paavon niitty sisältyy osittain kohteisiin 259296a ja 259296b. Orjärven pohjoispuolella tien vieressä on kapea kaitale metsä ja matalakasvuista tuoretta niittyä. Vadelmä on leviämässä pohjoisreunasta niitylle, puusto on keskittynyt tien varrelle. Ketomaisella tuoreella pienruohoniityllä valtaajia ovat numirölli, siänkärämä ja mäkikaura. Huomionarvoista lajeista esiintyy lisäksi hakarasaraa, pihakurjenpolvea ja jänöapilaa.	Seutukaavassa SU.4 482 -aluetta siltä osin kuin niitty sisältyy kohteeseen 259296b. Aluetta kannattaa niittää ja poistaa puustoja. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	4, 7, 11, 12	2, 4	3	6,5 ha	201406	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1.	Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
259	259296e	Salmennokan eteläinen alue	Alue sijaitsee Orjärven eteläpuolella ja sisältyy osittain kohteeseen 259296a. Kohde on laaja, lähes koskematon ja erittäin vaihteleva metsä ja kalliojako. Alueella on rikas eläimistö.	Seutukaavassa MM:2 L 208 -aluetta.	5	12	2, 3	4	149 ha	201406	valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999), 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
259	259296f	Salmennokan korpi	Pienessä lahdensuojelukohteessa sijaitseva korpi sisältyy kohteeseen 259296e. Puusto on hieskoivuvaltainen, joukossa on jonkin verran kuusta, mäntyä ja tervaleppää. Pensaskerroksessa esiintyy paatsamaa, pajua ja itäreunoilla näsiää. Aluskasvillisuus on monilajista ja rehevää: lajistoon kuuluu mm. suokeltoa, harajuurtia, kurjenjalkaa, hiirenporaista, suoputkea, korpikastikkaa ja metsäkortetta.	Seutukaavassa MM:2 L 208 -aluetta.	1	12	2	4	0,4 ha	201406	valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2	Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontoselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259296g	Salmennokan kuusimilju	Pienellä kalliolla sijaitseva vanha kaivosonttu sisältyy kohteeseen 259296e. Lehtomaisen kallion rinteillä kasvaa haapaa, pari lehmusta, näsiää ja kevätinunnehennettä.	Seutukaavassa MM:2 L 208 -aluetta. Kohteella on lähinnä historiallista ja geologista merkitystä kaivoskuopan osalta.	11	12	1, 7	4	0,2 ha	201406	valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2	Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontoselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259296h	Pitkälampi	Oligotrofinen ja maisemallisesti kaunis Pitkälampi on karu, kirkasvetinen, korkealla merenpinnalla sijaitseva metsäjärvi, joka on aitis happamointumislle. Kasvillisuus on niukkaa, kasvitaajaja on vähän ja kasvustot ovat pienet: vain lahdissa on suppaita lumme- ja järviruokkasvustoja. Järvi on lähes luonnontilainen.	Järven suurin uhka on happamointuminen.	8	15	4, 13	4	25 ha	201406		Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 593. 109 s.
259	259310a	Valkjärvennummi	Natura 2000 -kohde Kiskonjoen latvavedet (kohde 259290) kulkee Valkjärvennummen läpi, joka on murosryöhykkeen reunalla sijaitseva maisemallisesti merkittävä ja laaja kallioalue. Kohteen merkittävimmät arvot ovat alueen länsiosissa. Kurkelanjärven kaakkoispään rantajyrkänteet ovat komeita ja erottuvat puuston seasta kauaksi järven toiselle puolelle. Alueen länsireunan muroslijnaja ilmentävät jyrkänmuodostumat ovat massiivisia ja edustavia. Tavallisten kangasmetsien ohella esiintyy räme- ja korpiuustumia sekä jyrkänteiden alustehtoja. Kurkelanjärven kaakkoispään rantajyrkänteillä on amfiboliittipohjan ansiosta myös mesotrofista sammalajistoa melko paljon, kutrisammalkasvustoja sekä uurnasammalvaltaisia kalliorakojen sammalyhteisöjä on runsaasti. Seinämän koloissa kasvaa myös ruoholaukkua.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 3 (hyvin arvokas kallioalue).	5	8	1, 4	3	242 ha	202304		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
259	259310b	Helvetinlampi	Helvetinlampi sisältyy Valkjärvennummeen (kohde 259310a). Lammella on tyyppillinen rahkasammalreunus, jolla kasvaa mm. valkopiirtoheinä, suokukka, rahkasara ja pitkälehtikokki. Lammien eteläpuolella on räme. Lampi ja sitä ympäröivät suot ovat luonnontilaisen kaltaisia. Länsipuolen rannalla kotoaa lammien maisemaa ikästäytävä n. 6 m korkea pystysuora kalliojyrkäne.	Lammen välitön lähiympäristö on metsälain (1093/96 10§) tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö.	8	17	1, 2, 4, 13	4	0,5 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontoselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
259	259310c	Myllylampi	Valkjärvennummeen (kohde 259310a) sisältyvän järven länsi- ja lämpöpuolella on melko jyrkkiä rinteitä, etelä- ja pohjoispuolella on pieniä suoalueita. Järveä kiertää monin paikoin rahkasammalreunus. Myllylampi on maisemallisesti edustava pienvesi.	Luonnontilaisuutta vähentävät kohteen pohjoispuolella tehdyt soiden ojittukset.	8	17	2, 4, 13	4	3,5 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontoselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
259	259310d	Valkjärvennummen yrkänteet	Massiivinen, maisemallisesti merkittävä n. 500 m pitkä kallion muroslijnää ilmentävä yrkännemuodostuma sisältyy kohteeseen 259310a. Yrkänteiden yläpuolisilta kalliolta avautuu kauniita näköaloja. Yrkänteiden aluslehdossa kasvaa n. 20 metsälähmystä, haapaa, koivua ja raitaa. Muita alusmetsän kasveja ovat lehtokasvama, kevätlinnunherne sekä sini- ja valkovuokko. Louhikoissa kasvaa lehtopalsamia, koiranvehnää, kivikkoalvejuurta ja haisukurjenpolvea.		5	17	1, 2, 4	4	3 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.
308	308074a	Nummijärven harjualue	Kyseessä on Kiikalasta Someron Häntälän kautta kulkevaan harjujakkoon kuuluvan harjun sivuharjanne, joka työntyy Nummijärveen. Tärkeän pohjavesialueen korkein kohta on 104 m m.p.y. Nummijärvi on maisemallisesti ja geologisesti tyypillinen harjujärvi. Mäntyvaltainen niemi on altis eroosiolle lukuisten polkujen vuoksi. Männikkö on pääasiassa 30-50 -vuotiaista, paikoin nuorempaa. Kasvillisuus on VT- ja CT-tyyppiä. Pesimälinnustoon kuuluvat mm. korppi, kulostras, leppälintu, harmaasieppo, isokäpylintu ja metsö. Alueella on runsaasti loma-asutusta, vedenottamo, leirintäalue, uimaranta ja pysäköintialue sekä muutamia käytöstä poistuneita sorakuooppia.	Rakennetun alueen ulkopuolinen metsä on maisemallisesti arvokasta poikkeuksellisen luonnontilaisista mäntykangasta, josta ei tulisi ottaa soraa.	4, 11	17	1	4	45 ha	202210		Gluckert, G. & J. Tilttonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maaperäkohteet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku. Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjualue. <i>Valtakunnallinen harjututkimus, raportti 36</i> . 178 s. Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku. Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontaselvitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
308	308074b	Petosjärvi	Petosjärvi sijaituu Nummijärven harjualueen sisällä (kohde 308074a). Kyseessä on maisemallisesti hieno, rantakasvillisuudeltaan pitkälle kehittynyt ja umpeenkasvava harjulampi. Rannat ovat hetteikköistä rahkasammalpeitettä. Rahkasammalpeitteenä ovat paikoin 30-40 m leveitä muodostumia. Pohjoisrannalla on jylhä männikkö, etelärannalla hakkuualue ulottuu lähelle lampea. Lammessa esiintyy runsaasti ulpukkaa. Rantahetteikön kasvillisuutta ovat mm. valkopiirtoheinä, leväkkö, raate, pyöreälehti- ja pitkälehtihokki, mutasara, rahkasara, vaivaiskoivu ja monitähkävilli. Hetteikön ja metsän väliin sijoittuu suopursurämevyöhyke. Linnustoa: kulostras, metsäkiviriven, isokäpylintu ja työhtölinnen. Valkohäntäpeurat ruokkaleivat rannalla.	Lampi on vesilain (284/61 muutos 1105/96) tarkoitama luonnontilaisena suojeluväestö. Lampi tulisi huomioida maankäytön suunnittelussa.	8	15	2, 13	4	2 ha	202210		Valta, M. (1998). Kuusjoen kunnan luontaselvitys. 28 s. Julkaisematon moniste. Tmi Luontosäde.
501	501275a	Ristinummi	Maisemallisesti merkittävä, III Saipausallan reunamuodostumavyöhykkeeseen liittyvä alue käsittää kalliooperakohoumien väliseen laaksoon kerrostuneen deltan, mahdolliseen proksimaaliharjuun kuuluvan kumpareen sen luoteisosassa, muinaisrantoja sekä puhdaspiirteistä kangasmetsäkasvillisuutta. Muodostuman itäpuolella on lähde. Kasvillisuus on VT- ja CT-tyyppiä. Kenttäterroksen lajisto on tavanomaista, puusto on keski-ikäistä, paikoin tukkipuuikäistä mäntymetsää.	Muodostuman keskellä on suuri, ilmeisesti käytöstä poistettu sorakuoppa. Alueen halki kulkee maantie, metsäteitä ja ajoneuvopolkuja. Rajauksen sisään jää osa Poramäkeä, joka on seutukaavassa SU-2 433 -aluetta muinaisautojen ansiosta.	11	17	1, 4	4	100 ha	202111		Kontturi, O. & A. Lyytikäinen (1987). Varsinais-Suomen harjualue. 178 s. <i>Valtakunnallinen harjututkimus, raportti 36</i> . Varsinais-Suomen seutukaavaliitto, Turku.
501	501275b	Porämäki	Jyrkänteinen kallioselännejakso, jolla on merkittäviä maisemallisia arvoja. Itä- ja lounaisreunan yrkänteet ovat geomorfologisesti edustavia. Porämäki on osittain päällekkäinen Ristinummen (kohde 501275a) kanssa. Lakiolosuhteissa on tasaisia loivasti kumpulleivia silokallioita ja sieltä avautuu edustavia näköaloja ympäristöön. Tavanomaisten kangasmetsien ohella tavataan mustikkakorpi- ja isovarparämejuotteja. Itäyrkänteen edustalla on edustava lehtipuiden ja runsaan pensskerroksen luonnehtima lehtoreunus. Aivan yrkänteen tyvellä kasvaa valtakunnallisesti uhanalaista ruutusammalta. Seinämillä on runsaasti vaateliasta meso-eurofista kuitrisammalen ja kalkkikiertosammalen luonnehtimaa sammalpeitettä. Lisäksi tavataan reheviä kalliohylyjä sekä edustavia kalliorakojen ja -onkaloiden sammalkasvustoja. Muinaishaudat tuovat alueelle arkeologista arvoa.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Porämäki on seutukaavassa SU-2 433 -aluetta muinaisautojen ansiosta.	5	8, 12	1, 2, 4, 7	3	40 ha	202111	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihesuutukaava 1	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä, 217 s. Vesä- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586382a	Teijon ylänkö	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200086). Aluekokonaisuuteen kuuluu jylhiä kallioalueita, järviä, korpipainanteita ja avoisoita. Alue on pääosin varattu retkeilykäyttöön. Retkeilyalue on ylänköä, jonka järvet ovat 32-39 m m.p.y. Karut silokalliot kohoavat paikoin 80 metriin. Kalliooperä on pääasiassa porfyryristä mikroliingranittia. Kalliojaljastumia on runsaasti. Merkittävät kallioalueita ovat mm. Laviankallio, Kaapinmäki ja Ketunhäntä. Suokohteita on myös runsaasti. Alueella on paljon erilaisia luontodirektiivin luontotyyppiä; humuspitoisia lampia ja järviä, "keidassoita, kasvipeitteisiä silikaattikallioita ja "puustoisia soita. Alueella kasvaa mm. tatarviljaa (V/Sh) ja vuorimunkkia (S/-). Lintudirektiivin lintuja ovat mm. harmaapäätikka (Sh/Sh), huuhkaja, kangaskiuru (Sh/Sh), liro, mehiläishaukka, metsö ja pyy.	Seutukaavassa alue on SL 418, 420 ja 403 -aluetta, SU-1 402, 401 ja 408 -aluetta sekä SU-2 441 ja 453 -aluetta. Alue toteutetaan luonnonsuojelulla, maa-ainestilla, rakennuslailla ja -kaavalla, ulkoilutilailla ja vesilailalla. Suojeluarvo 2 - 4. Ketunhäntä kuuluu kallioalueinventoinnissa arvoluokkaan 3 (hyvin arvokas kallioalue) ja Laviankallio sekä Vuorkasovuori arvoluokkaan 4 (arvokas kallioalue).	1, 5, 7	7, 12	1, 2, 5, 9, 11, 13	1	3457 ha	201206, 201209, 202107	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihesuutukaava 1, ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyssuutukaava ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Hyppyrän harjualue (FI0200010). Natura 2000 -ohjelmamonisteet.
586	586382b	Hamarijärvi	Lintuvesisuojeluohjelman kohde, joka sisältyy kohteeseen 586382a. Hamarijärvi on dys-oligotrofinen ja sen rannat ovat pääosin luhtaista puutonta suota. Varsinainen vesikasvillisuus on varsin niukkaa. Rantavedessä kasvaa mm. ulpukkaa, kurjenmiekkää, pullosaraa, ratamosarpiota ja rantalukkaa. Vaikka Hamarijärveä ei nykyään voida pitää valtakunnallisesti arvokkaana lintuvedenä, siellä pesii kuitenkin runsaasti lintuja, mm. kurki, liro, kuikka (S/ST), työhtöhyppä ja selkälökki (V/ST). Kohde on luonnontilaisuutensa ja rantaosidensa vuoksi maisemallisesti arvokas.	Seutukaavassa SL 420 -aluetta.	7	5, 7, 12, 15	2, 3, 12	2	112 ha	202107	valtioneuvoston 3.6.1982 vahvistama valtakunnallinen lintuvesisuojeluohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyssuutukaava	Raunio, A. (1991). Teijon retkeilyalueen luontaselvitys. 50 s. Julkaisematon moniste. Metsähallitus.
586	586382c	Honissuo-Heinäsuu-Nehustasuo	Soidensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy kohteeseen 586382a ja rajautuu osin kohteeseen 586382b. Rantasuot ovat pääasiassa suursaranevoja. Nehustasuo on ojituksen ja vanhan turpeenoton jäljiltä kuivempaa rämettä, jolla kasvaa mm. vaivaiskoivua. Nehustasuo on linnustoltaan arvokas.	Seutukaavassa SL 418 ja 402 -aluetta.	1	3, 7, 12	1, 2, 3	2	211 ha	202107	valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaihesuutukaava 1 ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2	Raunio, A. (1991). Teijon retkeilyalueen luontaselvitys. 50 s. Julkaisematon moniste. Metsähallitus.
586	586382d	Punassuo	Soidensuojeluohjelman kohde ja soidensuojelualue, joka sisältyy kohteeseen 586382a. Punassuo on yksi maamme edustavimmista Saaristo-Suomen keidassoista. Muita suon arvoja ovat luonnontilainen ja kaunis maisema, edustavat kasvillisuustyypit sekä linnusto. Pohjoisosassa on kaksi metsäistä kivennäismaassaarekettä, joista itäisemmän juurella on lähteikköjä. Lähteidän ja lähdepuurojen varret ovat varsin kauniita. Lajistoa: lervaleppä, maariankämmeikka, tähtisara, suo-orvokki, metsäimari, suohorsma ja pullosara. Lähteidän ympärillä on soistunutta tuoretta kangasta, joka muuttuu isovarparämeeksi etelämpänä. Isovarparäme muuttuu korveksi Lohiojan varsilla, joka on runsasvetinen lähdepuuro. Lähteikkökasvillisuus ei ole kovin monilajista, mutta luonnontilaiset korpi-tyypit ovat edustavia kasvillisuudeltaan. Lohiojan eteläpuolella erottuu selvästi keidassuolle tyypillinen reunaluus. Rämä muuttuu suon keskellä pääasiassa ombrotrofiseksi lyhytkorsinevaksi. Eteläosassa on muutama pieni allikko. Alueella tavataan mm. kalasääskeä (Sh/Sh) ja lapinharakkaa.	Seutukaavassa SL 403 -aluetta. Ilmoitettu pinta-ala on soidensuojeluohjelman rajauksen mukainen.	1	1, 3, 7, 12	1, 2, 3	2	246 ha	201209, 202107	valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennyssuutukaava	Raunio, A. (1991). Teijon retkeilyalueen luontaselvitys. 50 s. Julkaisematon moniste. Metsähallitus.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTIOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
586	586382e	Hamarinjärven luonnonsuojelualue	Erityinen luonnonsuojelualue, joka muodostuu pääasiassa kohteista 586382b ja 586382c ja sisältyy kohteeseen 586382a. Alueen kuvaus on sama kuin kohteissa 586382b ja 586382c.	Seutukaavassa SL 418 ja 420 -aluetta sekä SU:1 402 -aluetta.	1, 7	1, 3, 5, 7, 12, 15	1, 2, 3, 12	2	416 ha	202107	valtionneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1, ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2	Raunio, A. (1991). Teijon retkeilyalueen luontoselvitys. 50 s. Julkaisematon moniste. Metsähallitus.
586	586382f	Sahajärvi	Yksityinen luonnonsuojelualue, jolla on maisemallisia, kulttuurihistoriallisia ja biologisia arvoja. Suojelualue sisältyy kohteeseen 586382a. Järven rannat ovat kallioisia ja niiltä avautuu kauniita näköaloja Sahajärvelle. Alueen itäreunaa leimaa korkea kalliojyrkkä. Kaakkoisreunalla on padotto lampi. Kasvillisuutta leimaa istutettujen ja villintyneiden koristekasvien runsaus. Kohteessa kasvaa mm. jättiläistujia ja tiheitä pihlaja-mesiangervokasvustoja. Suojelualueen itäosa on hyvin rehevää lehtoa. Istutuslajiston ohella siellä kasvaa pähkinäpensaita, mustakonnamarjaa, lehtokuusamaa, taiknamarjaa ja sinivuokkoa. Lämmin ympärillä on rehevät kotkansiipikasvustot. Alueella on 1800-luvulla toiminut sahan ja luujahotehtaan rauniot.	Seutukaavassa SU:1 401 -aluetta.	2, 5	1, 7, 12	2, 4, 7, 11	3	25,3 ha	202107	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 355/3.4.1965 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1	Raunio, A. (1991). Teijon retkeilyalueen luontoselvitys. 50 s. Julkaisematon moniste. Metsähallitus. Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1965). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta 355/3.4.1965.
586	586382g	Jeturkastin muinaisraanta	Yksi Perniön kunnan komeimmista muinaisraannoista sisältyy kohteeseen 586382a. Pirunpellon hyvin pyörityneet kivet ovat graniittia ja gneissia. Pirunpelto koostuu useista yhteenkasvanneista kivivalleista, jotka ovat syntyneet Ancyusjärvisuuhkeen aikana.	Teijon ulkoilualueen retkeilykohde, joka on merkityn luontopolun varrella.	11	7	1, 11	3	0,7 ha	201209		Gluckert, G. & J. Tittonen (1999). <i>Graniittikallioita rahkasuolle. Geologisesti merkittävät kallio- ja maapeikkokohdet Varsinais-Suomessa</i> . 106 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
586	586387a	Jalkaojanmäki-Kaapinmäki	Laajan murossoyhykkeen itäreunalla on melko massiivinen kallioalue, joka on maisemallisesti merkittävä. Voimakkaat murosseinjat ovat synnyttäneet alueelle kaksi rotkoista, osin jyrkänteistä kuruja. Selänteiden lakiosissa esiintyy paikoin tasaisia kohtalaisen edustavia silokallioita. Kallioilla lakiosilla on melko luonnontilaisia karuja poronjälkäläisiä männiköitä. Varjoisilla rinteillä on valurakojia, jyrkänteillä on paikoin meso-eutrofista sammalajistoa, mm. kalkkikiertosammalta. Kaapinmäen länsireunalla ja helvetinkrotista laskevan puron varrella on lehtorinne.	Kallioalueinventoinnissa arvoluokkaa 4 (arvokas kallioalue). Seutukaavassa SL 425 -aluetta Kaapinmäen osalta.	5	8, 12	1, 2, 4	3	107 ha	202110	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemasuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
586	586387b	Kaapinmäen lehto	Kaapinmäen länsirinteestä ja Helvetinkrotista laskevan puron varsilla on lehtojensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy kohteeseen 586387a. Maisemallisesti kauniin rinnelehdon puustomainen vaikutelma syntyy harvakseltaan kasvavista kookkaista tammista ja lehmuksista. Pensaskerros on runsaslajinen. Aluskasvillisuus on heinäistä ja vaatealiaat lajit ovat lehtosinijuuri, immikkä, mustakonnamarja ja lehtokieli. Purovarressa lehto on kosteaa ja varjoisaa. Valtapuoli on kuusi, joukossa on yksittäisiä harmaa- ja tervaleppiä sekä tammia.	Seutukaavassa osin SL 425 -aluetta. Aluetta voidaan hoitaa poistamalla jalopuita varjostavia kuusia.	2	4, 8, 12	2, 4	2	6,6 ha	202110	valtioneuvoston 13.4.1989 tekemä periaatepäätös valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Komiteamietintö (1988).Lehtojensuojeluyöryhman mietintö. <i>Komiteamietintö 1988:16</i> . 279 s.
586	586387c	Pohjanjärvi	Kohde käsittää Pohjanjärven ja sen itäpuolisen kalliojokson. Kohteessa on runsaslajinen ja vaihteleva linnusto. Järven itäreunalla on Kaapinmäen tammilehto. Alue on osittain yhtenäinen kohteiden 586387a ja 586387b kanssa.	Seutukaavassa MM:2 L 205 -aluetta.	7	4, 8, 12	1, 2, 3, 13	3	38 ha	202110	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
586	586391a	Teijon saari	Erinomaista lehtoa. Pääpuulajeina ovat vuorijalava, lehmus ja pähkinäpensas. Aluskasvillisuus on runsasta ja monipuolista.	Seutukaavassa SU:1 400 -aluetta.	2	12	2	3	23,5 ha	201209	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1	<i>Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä</i> (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
586	586391b	Isoholma	Kohteeseen 586391a osittain sisältyvä yksityinen luonnonsuojelualue käsittää rehevän lehdon. Jyrkän rinteän alapuolella kasvaa runsaasti jalopuita; suuria lehmuksia, vuorijalavaa sekä pähkinäpensasta. Alueella on myös kuusia, tuomia, koivuja ja tervaleppää. Pensaskerroksessa kasvaa taiknamarjaa ja lehtokuusamaa. Kenttäkerroksessa tavataan sinivuokkoa, immikkää ja kevättinunhernetä.	Seutukaavassa SU:1 400 -aluetta.	2	1, 12	2	3	0,7 ha	202107	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 40/28.11.1980 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheeseutukaava 1	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1980). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta. 40/28.11.1980.
73	73160a	Viurilanlahti	Hailikon ja Salon kuntien rajalla sijaitseva Viurilanlahti kuuluu Natura 2000 -ohjelmaan (FI0200027) ja se on osittain yhtenäinen Vaisakon Natura 2000 -kohteen (FI0200125) kanssa. Viurilanlahti sisältyy osittain Uskelan-Hailikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Viurilanlahti on pitkän ja kapean Hailikonlahden perukassa. Kasvillisuus on hyvin rehevää. Rehevän kasvillisuuden leimaa-antavin piirre on lahtea kiertävät vankat järviuokokasvustot. Linnusto on monipuolinen ja alueelta on tavattu lukuisia harvinaisuuksia. Riistantuottopistearvo on korkea. Lahdet ovat lintujen tärkeitä muuton- ja sulkasadon aikaisia kerääntymisaluetta ja luontoharrastuskohteita. Luontodirektiivin lintuja ovat mm. helmipöllö, kaakuri (E/St), mustakurkku-uikku, kangaskiuru (St/St), kapustarinta, kehraaja (St/St), nuisräkkä (V/V) ja mehiläishaukka.	Suurelta osin seutukaavan SL 404 ja 405 -aluetta. Kohde suojellaan joko luonnonsuojelu- tai vesialueella tai maankäyttöä säädellään rakennuslailla/kaavalla.	7	7, 12	3, 11	1	628 ha	202108, 202111	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Viurilanlahti (FI0100027). Natura 2000 -ohjelmamonisteeet. Viurilanlahti (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200027.htm >
734	73160a	Viurilanlahti	Hailikon ja Salon kuntien rajalla sijaitseva Viurilanlahti kuuluu Natura 2000 -ohjelmaan (FI0200027) ja se on osittain yhtenäinen Vaisakon Natura 2000 -kohteen (FI0200125) kanssa. Viurilanlahti sisältyy osittain Uskelan-Hailikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Viurilanlahti on pitkän ja kapean Hailikonlahden perukassa. Kasvillisuus on hyvin rehevää. Rehevän kasvillisuuden leimaa-antavin piirre on lahtea kiertävät vankat järviuokokasvustot. Linnusto on monipuolinen ja alueelta on tavattu lukuisia harvinaisuuksia. Riistantuottopistearvo on korkea. Lahdet ovat lintujen tärkeitä muuton- ja sulkasadon aikaisia kerääntymisaluetta ja luontoharrastuskohteita. Luontodirektiivin lintuja ovat mm. helmipöllö, kaakuri (E/St), mustakurkku-uikku, kangaskiuru (St/St), kapustarinta, kehraaja (St/St), nuisräkkä (V/V) ja mehiläishaukka.	Suurelta osin seutukaavan SL 404 ja 405 -aluetta. Kohde suojellaan joko luonnonsuojelu- tai vesialueella tai maankäyttöä säädellään rakennuslailla/kaavalla.	7	7, 12	3, 11	1	628 ha	202108, 202111	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Viurilanlahti (FI0100027). Natura 2000 -ohjelmamonisteeet. Viurilanlahti (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200027.htm >
73	73160b	Vaisakko	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200125), joka on osittain yhtenäinen kohteen 73160a kanssa. Se sisältyy osittain myös Uskelan-Hailikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Alueeseen kuuluu maisemaltaan merkittävä korkeat kallio ja matalampi kukkula, lehtoa ja rantaniittyä. Lahdet ovat maamme edustavimpia lehtoalueita. Alue on monine pienpiirteisine lehtokokonaisuuksineen ja rehevine aluskasvillisuuksineen sekä linnustollisesti arvokkain Viurilanlahden rantaniittyineen ja ruovikkoineen erittäin arvokas kokonaisuus. Vaisakon alueella tavataan valtakunnallisesti harvinaista luontotyyppiä, *Fennoskandian hemiboreaalista jalopuumetsää. Muita luontodirektiivin luontotyyppiä ovat laajat matalat lahdet, kasviitteiset silikaattikalliot, boreaaliset lehdot, *puustoiset suot sekä Fennoskandian hakamaat ja kaskialtumat. Alueella kasvaa useita valtakunnallisesti uhanalaisia lajeja mm. pisarahelttelokka ja isolimakki. Luontodirektiivin lajeja ovat liito-orava (St/St) ja isorasammat (Sh/Sh).	Suojelematon Vakkurinmäki toteutetaan maaisemalla. Seutukaavassa suurelta osin SL 404 -aluetta.	2, 5, 10	7, 12	2, 3, 4	1	374 ha	202108	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Vaisakko (FI01000125). Natura 2000 -ohjelmamonisteeet.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
73	73160c	Viurulanlahti, Jokiniemenlahti ja Kajantalampi	Lintujensuojeluohjelman kohde, joka on osin yhtenäinen kohteiden 73160a ja 73160b kanssa. Se sisältyy osittain myös Uskelan-Hailikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Viurulanlahden-Jokiniemenlahden linnusto on monipuolinen ja esim. vesilintukanta on poikkeuksellisen suuri. Lähdet ovat tärkeitä muuton- ja sulkasadonkäsittelyä kerääntymisalueita. Vesilintujen valtajajoina ovat nokkana, heinäisorsa ja silkkiuikku. Yleisiä rantalintuja ovat mm. löyhötyhyppä, taivaanvuohi ja isokuuvi. Kohde on Varsinais-Suomen paras kahtalajapaikka. Valtakunnallisesti uhanalaisista linnuista tavataan mm. pikkutikka (S/St) ja peltopyy (V/St). Kajantalampi koostuu n. 25 m korkean mäen pohjoispuolella olevasta umpekasavasta Kajantalammesta sekä lammen ja mäen väliin jäävästä tervaleppäkorvosta. Vaateliaista lajeista esiintyy imikkää, lehtopalsamia, lehtotähtimöä ja punakoisoa.	Seutukaavassa osin SL 405 -aluetta.	7	5, 7, 12	2, 3, 12	2	92 ha	202108	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
734	73160c	Viurulanlahti, Jokiniemenlahti ja Kajantalampi	Lintujensuojeluohjelman kohde, joka on osin yhtenäinen kohteiden 73160a ja 73160b kanssa. Se sisältyy osittain myös Uskelan-Hailikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Viurulanlahden-Jokiniemenlahden linnusto on monipuolinen ja esim. vesilintukanta on poikkeuksellisen suuri. Lähdet ovat tärkeitä muuton- ja sulkasadonkäsittelyä kerääntymisalueita. Vesilintujen valtajajoina ovat nokkana, heinäisorsa ja silkkiuikku. Yleisiä rantalintuja ovat mm. löyhötyhyppä, taivaanvuohi ja isokuuvi. Kohde on Varsinais-Suomen paras kahtalajapaikka. Valtakunnallisesti uhanalaisista linnuista tavataan mm. pikkutikka (S/St) ja peltopyy (V/St). Kajantalampi koostuu n. 25 m korkean mäen pohjoispuolella olevasta umpekasavasta Kajantalammesta sekä lammen ja mäen väliin jäävästä tervaleppäkorvosta. Vaateliaista lajeista esiintyy imikkää, lehtopalsamia, lehtotähtimöä ja punakoisoa.	Seutukaavassa SL 404 -aluetta. Kohteesta ainoastaan Viurulanlahden osa-alue ulottuu Salon kunnan alueelle.	7	5, 7, 12	2, 3, 12	2	92 ha	202108	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Viurulanlahti (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200027.htm >
73	73160d	Vaisakko	Vaisakon alueella on myös luonnonsuojelualue, joka sisältyy kohteeseen 73160b ja osittain kohteisiin 73160a ja 73160c. Se sisältyy osittain myös Uskelan-Hailikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Luonnonsuojelualue muodostuu Hailikonlahteen työntävästä niemekkeestä ja alueen pohjoisosassa olevasta laajasta linnustollisesti arvokkaasta rantaniitty- ja ruovikkoalueesta. Luonnonsuojelualueen kuvaus on melko yhtenäinen Vaisakon Natura 2000 -kohteen kuvauksen kanssa.	Seutukaavassa SL 404 -aluetta.	5, 10	1, 5, 7, 12	2, 3, 4	2	82 ha	202108	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Vaisakko (FI01000125). Natura 2000 -ohjelmamonisteet. Vaisakko (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200125.htm >
73	73160e	Mustametsä-Vakkurimäki	Kohde sisältyy Vakkurimäen osalta kohteeseen 73160a, 73160b ja 73160d ja kokonaisuudessaan Uskelan-Hailikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Kyseessä on maasilvinen, maisemallisesti arvokas järkänemuotoja sisältävä laaja kallioalue, jolla on historiallista merkitystä muinaisrautojen ansiosta. Kallio kohoa 66 m m.p.y. ja arvokkailloiset järkänemuodot erottuvat hyvin läheisiltä teiltä. Myös alueen sisäiset maisemat ovat edustavia. Kallioalueen järkänemuotoilla on edustavaa oligotrofista pystyseinämien sammal- ja jäkäläpeitteitä. Itäosan järkänemuotoilla on myös kalliorakojen ja rapautumaonkaloitiden sammalyhteistyö: tyviönkaloissa kasvaa valtakunnallisesti uhanalainen luutasammal. Vaisakon selänteiden lehtokasvillisuus kuvataan kohdassa 73160b.	Seutukaavassa SL 404 -aluetta niiltä osin, kuin Vakkurimäki on päällekkäinen kohteen 73160b kanssa. Kohde kuuluu laajempaan Mustametsä-Soikvuoren kalliojaksoon.	5	7, 8, 12	1, 2, 4, 7	3	133 ha	202108	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä. 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
73	73160f	Soikvuori-Haukkamäki	Kallioalue sisältyy osittain kohteeseen 73160c. Kolmesta, lähes yhtenäisenä jatkuvasta kalliobelänteestä koostuva kallioalue, joka on maisemallisesti merkittävä. Lakiosista avautuu paikoin erinomaisia näköaloja mm. Hailikonlahdelle. Järkänemuodot ovat kohtalaisen monipuoliset ja edustavat. Korkiamäen pystyjärkänemuotoissa on geomorfologisesti erikoinen kallioleikele, jonka alla on rakoihin synnyttämä onkalo. Ala- ja keskrinteillä MT-tyypin metsät ovat vallitsevia, paikoin tavataan VRT-tyypin kuivalehtolajikkuja sekä järkänemuotojen tyvellä kostean tuoretta lehtokasvillisuutta. Kosteimmilla rinteillä on rakkasammalien muodostamia valurakojia. Korkiamäen pohjoisreunalla on runsaasti riippusammal-rotanhäntäsammalvaltaisia sammalyhteistyö, paikoin myös valtakunnallisesti uhanalaisia ruutusammalta sekä isoriippusammalta esiintyviä runsaasti. Alue on historiallisesti merkittävä Korkiamäen reunalla sijaitsevan utrikiven ansiosta.	Seutukaavassa SL 405 -aluetta niiltä osin kuin Soikvuori-Haukkamäki on yhtenäinen kohteen 73160c kanssa. Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue). Kohde kuuluu laajempaan Mustametsä-Soikvuoren kalliojaksoon.	5	5, 8, 12	1, 2, 4, 7	3	86 ha	202108	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä. 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
73	73162a	Kivikujannummi	Harjajaksoon kuuluva alue käsittää jaksen suurehkon laajentuman lieveosia, lohkaraisia kumpareita, joitakin rantavalleja, harjutasanteita sekä muodostuman keskellä esintulevia peruskalliokehjuja. Kasvillisuus on alemmissa lieveosissa MT-tyyppiä, puusto on mäntyvaltaista sekametsää. Alueen pohjoisosassa suon reunassa on rauhoitettu Somerojan lähde (kohde 73162b). Somerojanlahteen läheisyydessä on kangaskiurun (S/St) elinpiiri. Alueen eteläosassa on tanssilavahuvialue ja sen viersä tekolampi. Alue edustaa jossain määrin kaunista maisemakuvaa ja sillä on luonnon merkittäviä kauneusarvoja.	Seutukaavassa SU:4 487 -aluetta Somerojan lähteen osalta.	11	12	3, 4	4	56 ha	202112	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73162b	Somerojan lähde	Somerojan yksityinen luonnonsuojelualue käsittää suon reunassa olevan lähdealueen ja se sisältyy kohteeseen 73162a. Ympäristö on kuivaa kanervaporonjäkäläkangasta ja pallosarakorpea. Lähde on padottu ja sitä on laajennettu, lisäksi laskuojaa sekä soistunutta kangasta on ojitettu. Lähteen ympäristö on erittäin kulunut. Virtaavan veden läheisyydessä kasvavat mm. okasammal, poimulehvasammal, isonäkinsammal, soukkalehvasammal ja lahosammal.	Seutukaavassa SU:4 487 -aluetta.	8	1, 12	2, 13	3	1 ha	202112	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 877/27.9.1960 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Gustafsson, E. (1988). Tarkastuskertomus 28.7.1988. 2 s. Julkaisematon moniste. Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73164a	Raiviston lehto	Uskelan-Hailikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126) sisältyvä yksityinen luonnonsuojelualue, joka sisältää kalliojärkänemuotoja ja sen alapuolella olevan pähkinälehdon. Lehto on kivikkoinen kallioaluetta, johon tiheä kosteutta mänen päällä olevasta suopainanteesta. Puusto on miltei kokonaan pähkinäpensaikkona. Pensaskerrossa on taiknamarjaa, lehtokasvamaa ja korppipaatsamaa. Kenttäkerros on pienen kalkkivesiintymän ansiosta edustava ja monipuolinen. Alueella esiintyy useita huomionarvoisia lajeja: maarianverjuuri, rantahiverjuuri, makimeirami ja rantalittikka (V/V). Sienilajisto on runsas ja monipuolinen: kavalakärpässieni, pähkinätatti, harmaatorvisieni, isolimikka sekä harvinaisia haperoita.	Seutukaavassa SU:1 400 -aluetta. Kalliorinteiden sammal- ja ruohokasvillisuus on runsas ja erikoinen ja se tulisi tutkia huolellisesti. Luonnonsuojelualuetta tulisi laajentaa kattamaan koko arvokas pähkinälehto. Nyt lehto on suojelu vain osittain.	2	1, 12	2	3	0,3 ha	202108	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 756/1.8.1961 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
73	73184b	Raiviston keto	Alue kuuluu Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueeseen (kohde 587126). Raiviston suojellun pähkinälehdon (kohde 73164a) vieressä on kapea kivinen ketorinne. Hehittänyt puenohoketo on melko umpeenkasvanut, mutta kasvillisuudeltaan vielä edustava. Valtalajeja ovat sikoangervo ja nurmipuntarpää. Kedon huomionarvoisia lajeja ovat ahde- ja mäkikaura, tórrosara, sikoangervo, nuokkuhokki, kangasajuruoho ja maarianverijuuri.	Seutukaavassa SU:1 400 -aluetta. Kasvillisuutta olisi hyvä näyttää säännöllisesti loppukesästä. Perinnebiotooppi (arvoluokka M). Raiviston lehdon (kohde 73164a) rajus on hieman epäselvä. Kohteet saattavat todellisuudessa olla osin päällekkäisiä.	10	11, 12	2, 4	3	1 ha	202109	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73179a	Pyytinojan pähkinälehto	Rinteellä kasvaa 20 vähimmäismittaita täyttävää pähkinäpensasta. Pensaat ovat heikkokuntaisia. Kyseessä on vaatimat, kohtalaisen luonnontilainen pähkinälehto. Puusto on kuusivaltaista sekametsää. Harvassa pensaskerrossa kasvaa pähkinäpensaana lisäksi tuomea ja pihlajaa. Kenttäkerroksen kasvillisuus on OMaT-tyyppin lehtoa. Kasvillisuutta: käenkaali, metsämarre, valkokuokko, nuokkuhokki, metsäkärjenpolvi ja korpi-imarre.	Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojeluasetuksen (160/97 10§) tarkoittama luontotyppi.	2	17	2	4	0,8 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73179b	Pyytinoja	Osien luonnontilainen Pyytinoja on paikoin edustavaa kosteaa puronvarsikorpea ja kosteaa puronvarsilehtoa, jonka erikoisuutena ovat hyvin runsaat kotkansiipikasvustot. Alueen lajistoa on runsas: mm. lehtotähitiimo, tesmayrtti, kiurunkannus, lehtopalsami ja kevätlinnunsilmä esiintyvät kohteessa. Ojan varrella on kohde 73179a. Puron leveys on 0,5-2 m. Puro kulkee paikoin juurakoiden alla pihlissa.	Pyytinoja on vesilain (264/61 muutos 1105/96) tarkoittama pienvesi.	8	17	2, 13	4	5,9 ha	202109		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
73	73193a	Sailitunojan jokivarsiniitty	Sailitunojan rinteet ovat hehittäneet, mutta kasvistoltaan melko edustavat. Niityllä kasvaa kevätseikka, peurankello, keltamatetta, humatanvierasta ja nurmlaikkaa. Valtaosa niitystä on kuitenkin tuoreen heinäniityn lajistoa kuten nurmipuntarpää, pello-ohdaketta ja nokkosta.	Alueella on tarpeen aloittaa laidunnus. Perinnebiotooppi (arvoluokka M).	10	11	2, 4	3	3 ha	202108		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
73	73193b	Sailitunoja	Sailitunojan luonnontilainen puronvarsilehto, joka on osittain päällekkäinen kohteen 73194a kanssa, on tuoretta kiurunkannus-vuohenputkityypin lehtoa. Alue on osittain Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueella (kohde 587126). Keväisin kukkivat runsaina keltavuokot, valkokuokot, kiurunkannukset, tesmayrtti ja mukulaleinikit. Pensaskerrossa kasvaa taikinamarjaa, vadelmaa, punaherukkaa ja tuomea. Puusto on harmaaleppävaltaista puronvarsimetsää.	Sailitunoja on vesilain (264/61 muutos 1105/96) tarkoittama luonnontilainen uoma.	2, 8	11	2, 12, 13	4	13, ha	202108, 202112		Lehtomaa, L. & T. Lunnas (1998). Halikon manneralueen luontoinventointi. 78 s. Julkaisematon moniste. Luonto- ja maisematutkimus Lehtomaa ja Halikon kunta.
586	734224a	Muurassuo-Järvisuo	Salon ja Perniön rajalle sijoittuva soidensuojeluohjelman kohde. Muurassuo on puustoinen ja tasainen metsäkeidas, jolla on selvät nevakorpialueet. Suon muita osia hallitsevat tasaiset isovarpu- ja rahkarämeet. Muurassuon länsipuolella on erillinen Järvisuo, joka on lähes täysin puutonta saranevaa. Nimi on kuvaava, sillä suo on laskuojaton ja siksi keväisin tulvavesien synnyttämänä järvenä. Tästä johtuen suo on pysynyt avoimena ja vetisenä saranevana.	Seutukaavassa SL 416 -aluetta.	1	3, 12	1, 2	2	49 ha	202110	valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2.	Karhumäki, J. & P. Salminen (1984). Vaihteleva suoluonto. <i>Teoksessa</i> Karhumäki, J. (toim.): <i>Kalliomäkien katveessa</i> . 58-63. Salon seudun luonnonsuojeluyhdistys.
586	734224b	Muurassuo	Yksityinen luonnonsuojelualue, joka sisältyy kohteeseen 734245a. Rauhoitettu kohdoso on edustava osa Muurassuuta. Koko suojelualueella on yhtenäinen rämeikasvillisuus (mm. tupasvilla, isokarpalo, suokukka, juolukka ja pyöreälehtikihokki). Kyseessä on hyvä hillasuo, joka on tosin hieman vaikeasti saavutettavissa.	Seutukaavassa osin SL 416 -aluetta.	1	1, 3, 12	1, 2	3	7,8 ha	202110	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 105/31.8.1994 ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2.	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1994). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta. 105/31.8.1994.
734	734244a	Muurassuo-Järvisuo	Salon ja Perniön rajalle sijoittuva soidensuojeluohjelman kohde. Muurassuo on puustoinen ja tasainen metsäkeidas, jolla on selvät nevakorpialueet. Suon muita osia hallitsevat tasaiset isovarpu- ja rahkarämeet. Muurassuon länsipuolella on erillinen Järvisuo, joka on lähes täysin puutonta saranevaa. Nimi on kuvaava, sillä suo on laskuojaton ja siksi keväisin tulvavesien synnyttämänä järvenä. Tästä johtuen suo on pysynyt avoimena ja vetisenä saranevana.	Seutukaavassa SL 416 -aluetta.	1	3, 12	1, 2	2	49 ha	202110	valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2.	Karhumäki, J. & P. Salminen (1984). Vaihteleva suoluonto. <i>Teoksessa</i> Karhumäki, J. (toim.): <i>Kalliomäkien katveessa</i> . 58-63. Salon seudun luonnonsuojeluyhdistys.
734	734244b	Muurassuo	Yksityinen luonnonsuojelualue, joka sisältyy kohteeseen 734245a. Rauhoitettu kohdoso on edustava osa Muurassuuta. Koko suojelualueella on yhtenäinen rämeikasvillisuus (mm. tupasvilla, isokarpalo, suokukka, juolukka ja pyöreälehtikihokki). Kyseessä on hyvä hillasuo, joka on tosin hieman vaikeasti saavutettavissa.	Seutukaavassa osin SL 416 -aluetta.	1	1, 3, 12	1, 2	3	7,8 ha	202110	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 105/31.8.1994 ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2.	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1994). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta. 105/31.8.1994.
734	734247a	Veiikkajärven Linnamäki	Kallioalue sijaitsee Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueella (kohde 587126). Eteläreunallaan järkenteinen ja maisemallisesti merkittävä kallioalue on arkeologisesti hyvin merkittävä linnamuuristoriansa vuoksi. Etelärinteellä on edustava rakotun mukaan porrasmaisesti kehittänyt järkenteinen seinämä, jossa on pieniä porrasmaisia hyllyjä sekä heikosti ylläpitäviä seinämäpintoja. Jyrkenteellä on oligotrofin seinämäkasvillisuuden ohella niukasti mesotrofia kutrisammalten luonnehtimaa sammalpeitettä. Kalliorakojen ja -onkaloiden sammalyhteisöissä kasvavat isoriippusammal ja valtakunnallisesti uhanalainen isokarvesammal. Lakiosissa on karuja kalliomänniköitä, joissa kalliojalajustumilla tavataan edustavia poronjäkäliköitä. Alueella on tavattu pähkinähakki ja huuhkaja.	Seutukaavassa osin SU:1 402 -aluetta ja osin SU:2 431 aluetta. Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kallioalue).	5	8, 12	1, 2, 4, 7	3	14 ha	202112	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannatta arvokkaat kallioalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
734	734247b	Linnavuori	Uskelan-Halikonjokilaakson maisema-alueella (kohde 587126) oleva yksityinen luonnonsuojelualue, joka sisältyy kohteeseen 734247a. Linnamäen eteläpuolisen järkenteen alapuolisella lehtomaisella rinteellä kasvaa mm. suuria tammia, pensaskerrossa pähkinäpensasta, pihlajan taimia ja vadelmaa. Kenttäkerrossa esiintyy harvinaista valkoalakkia, lehtomataraa, metsäapilaa ja kevätlinnunnhermetä. Rinteen alaosassa on lehtoniittyä. Linnastoon kuuluu mm. mustarastas, talittainen, punavarpuinen ja lehtokerttu. Alueella on muutamia pienikokoisia hautaorjikkioita.	Seutukaavassa osin SU:1 402 -aluetta.	2	1, 8, 12	1, 2, 7	4	0,7 ha	202112	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 921/18.9.1961 ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1961). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta. 921/18.9.1961.
761	761001a	Haukkamäki	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0100090). Kohde on suurella osin Nummi-Pusulan alueella, jossa on korkeaa järkenteinen kallioalue. Kallion laki kohoaa 160 m p.y. Kallioalue muodostuu huppamasta ja emäksisestä vulkaanista. Alue on kasvillisuudeltaan hyvin edustava, maisemallisesti ja geologisesti arvokas ja se edustaa luontodirektiivin luontotyypin kasvipeitteiset silikaattikalliot. Alueella esiintyy myös luontotyypin "puustoiset suot. Kallioalueen alarinteillä on paikoin lehtoa. Someron puolelle ulottuu Arimajärveen laskevan puron varrella oleva lehto, jossa kasvaa mm. metsälehmusta ja pähkinäpensasta. Lehtolajeja edustavat mustakannonmarja, lehto-orvokki, näsiä ja kevätlinnunnherme. Lehto on rauhoitettu vuonna 1955 ja siellä on jo runsaasti lahoppuustoa. Lehto voidaan siten luokitella myös luontotyypin "boreaalin luonnonmetsä. Lehdon läpi virtaa n. 200 m pitkä luonnontilainen puro, joka edustaa luontotyypin pikkujokien ja purojen vesikasvillisuus.	Ilmoitettu pinta-ala on kohteen koko pinta-ala. Somerolle kuuluvan osan pinta-ala on 2,3 ha. Nummi-Pusulan kunnassa oleva kallioalue on luokiteltu kallioalueinventoinnissa arvoluokkaan 3 (hyvin arvokas kallioalue).	4	7	1, 2, 4, 12	1	23 ha	202410	valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Haukkamäki (FI0100090). Natura 2000 -ohjelmamonitoriitit. Ympäristötutkimus Oy metsätähti (1996). Someron rantayleiskaava 1996. Luontoseilytyksen kohdekuvaukset.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
761	761001b	Arimajärven purolehto	Arimajärven purolehdon yksityinen luonnonsuojeluala on osa Haukkamäen Natura 2000 -kohdetta (FI0100090). Luonnontilaisena säilyneessä puronvarsilehdossa kasvava mm. korni-marre, hirenporras, isovaljeuri, kotkansiipi, näsiä, kultapiisku, kissankello, lehtokorte, käenkaali, humala, rohtoilikka, lehto-orvokki ja konnanmarja.		2	1, 7	2, 12	3	1 ha	202410	Hämeen lääninhallitus päätös no 1165/71/17.8.1955	Hämeen lääninhallitus (1955). Päätös yksityisen luonnonsuojelualan perustamisesta. Päätös no 1165/71/17.8.1955. Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761002a	Eksyssuo	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200016). Kohteeseen kuuluvat Eksyssuo ja Huhmassuo. Eksyssuo on eteläsuomalainen konsentriin kermikeidas. Suurin osa suosta on hyvin karua. Yleisin suotyppi on keskiosien puuton ja tupasvillan hallitsema lyhytkorsineva. Kohteessa tavataan punakämmekkää (V/-). Karuudesta ja vähäaikkaisuudesta johtuen linnusto on melko vaatimaton. Alueella tavataan kuitenkin kurki, kapustarinta ja liro sekä tavallista suolajistoa. Avosuo on teerien soidinaluetta. Reunoilla neva muuttuu rahkanevaksi ja lopulta rahkarammeksi. Huhmassuo on selvästi puustoisempi, lähes luonnontilaisena säilynyt mäntyraie. Suon keskellä on vanhaa metsää kasvava saareke. Luontodirektiivin luontotyypit: *keidassuot ja *boreaaliset luonnonmetsät. Lintudirektiivin lintuja ovat edellä mainittujen lintujen lisäksi helmipöllö, metsö, palokärki, pikkulepinkäinen ja pyy.	Eksyssuo ulottuu Mellilään, Loimaan kuntaan, Koskelle ja Ypäjälle. Koko alue suojellaan luonnonsuojelulla. Seutukaavassa SL 405 -aluetta Huhmassuon osalta.	1	7, 12	1, 2, 3	1	497 ha	211110, 202212	valtionevoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2 ja valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä	Eksyssuo (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los0200016.htm > Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Eksyssuo (FI0200016). Natura 2000 -ohjelmamonisteet. Suominen, O. (1989). Eksyssuo - Erämaista maisemaa viljelyalueen keskellä. Teoksessa Suominen, O. (toim.): Kosken seudun luonto. 15-24.
761	761002b	Huhmassuo	Soidensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy Eksyssuon Natura 2000 -kohteeseen (FI0200016). Kyseessä on keidassuo, jonka keskellä on kallioiden metsäsaareke. Koillispuolella suon keskusta on paikoitellen silmäkiveä. Reunoilla on kapea saranevavyöhyke ja lounaisosissa on jonkin verran korpea. Alueella pesivät mm. kiuru, kapustarinta, töyhtöhyppää, käki, isokuuvi, liro, palokärki ja hiirihaukka.	Seutukaavassa SL 405 -aluetta.	1	3, 7, 12	1, 2	1	86 ha	202212	valtionevoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma ja valtioneuvoston 3.4.1986 vahvistama Varsinais-Suomen seutukaava 2.	Eksyssuo (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los0200016.htm > Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
761	761005a	Liesjärvi	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0344001), josta ainoastaan pieni osa on Someron kaupungissa. Liesjärven alue kuuluu ns. Tammelan ylänköön, joka on säilynyt erämaisenä viljelyseutujen välissä. Alueen metsät ovat pääasiassa MT- ja VT -tyyppiä sekä suomuuttomia. Harjut ovat matalia ja metsän peittämiä. Järvet ja lammet ovat edustavia humuspitoisia vesistöjä. Kyseessä on tärkeä matkailualue. Luontodirektiivin luontotyypit: *puustoiset suot, humuspitoiset lammet ja järvet, *luonnontilaiset tai niiden kaltaiset vanhat havupuusekametsät ja kasvipelitteiset silikaattikalliot.	Seutukaavassa SL 400 -aluetta Tarttiamminsuon osalta ja osin MM:2 L 200 -aluetta. Ilmoitettu pinta-ala on koko Natura 2000 -kohteen pinta-ala. Someron osuus kohteesta on 67 ha. Suojelun toteutuskeinoina ovat luonnonsuojelulaki ja vesilaki.	1, 4, 8	7, 12	1, 2, 4, 5, 11	1	1790 ha	202411, 202408	ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Liesjärvi (FI0344001). Natura 2000 -ohjelmamonisteet.
761	761005b	Tarttiamminsuu	Someron ja Tammelan rajalla sijaitseva soidensuojeluohjelman kohde ja soidensuojeluala, joka sisältyy Liesjärven Natura 2000 -kohteeseen. Tarttiamminsuu on harsuun mäntynä kasvava räme, jonka keskiosassa on pienialaisia nevalaikkuja. Kasvillisuutta: tupasliukka, suovaukka, pikkukihokki ja vaaleasara (V/-).	Seutukaavassa SL 400 -aluetta. Soidensuojelualan rajaus on soidensuojeluohjelman rajauksena pienempi. Pinta-ala on ilmoitettu soidensuojeluohjelman rajauksen mukaan.	1	1, 3, 7, 12	1, 2	2	69 ha	202411, 202408	valtionevoston 26.3.1981 vahvistama soidensuojeluohjelman täydennys ja ympäristöministeriön 17.7.1991 vahvistama Varsinais-Suomen täydennysseutukaava	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Liesjärvi (FI0344001). Natura 2000 -ohjelmamonisteet.
761	761006a	Hyppärän harjualue	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200010) sijoittuu usean kunnan alueelle. Alue on hyvin monipuolinen: harjuja, soita, lähteitä, lampia, raviineja, puroja, kalliota ja järviä. Lammensuon-Pehkusuon alueelle on ominaista suolunnon monimuotoisuus. Neva-alue on suorassa yhteydessä Lammenjärveen. Särämäki on pitkä jyrkänteinen kalliokasvu, jonka eteläosan kalliokasvu on keskivänteistä. Muu osa on karua kalliota. Monimuotoisuudesta johtuen Hyppärän harjualueen linnusto on edustava. Lintudirektiivin lajeista tavataan mm. kuikka (S/St), kaakuri (Sh/Sh), harmaapäätikka (Sh/Sh) ja kangaskiuru (Sh/Sh). Alueella on tavattu runsaasti valtakunnallisesti uhanalaista kasvi- ja eläinlajeista sekä alueellisesti uhanalaiset röhysära (V/-) ja idänneulankärki (H/-). Luontodirektiivin luontotyypit ovat mm. harjumuodostumien metsäiset luontotyypit, *mäntylvallaiset puustoiset suot, boreaaliset lehdot, *keidassuot ja humuspitoiset lammet ja järvet.	Seutukaavassa SL 402, 404, 405, 406, 408, 410 ja 411 -aluetta, SU:1 400 -aluetta sekä SU:4 481 -aluetta. Lähes koko kohde on seutukaavassa merkitty suojeltavaksi pohjavesialueeksi. Suojelu toteutetaan osin luonnonsuojelulla, vesialilla tai metsäläillä. Maa-aineksen ottoa rajoitetaan paikoin maa-aineistalla.	1, 4, 5, 8	7, 12	1, 2, 3, 4, 5, 9, 13	1	2468 ha	202306, 202309, 202407	valtionevoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1 ja ympäristöministeriön 2.6.1985 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Hyppärän harjualue (FI0200010). Natura 2000 -ohjelmamonisteet.
252	761006a	Hyppärän harjualue	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200010) sijoittuu usean kunnan alueelle. Alue on hyvin monipuolinen: harjuja, soita, lähteitä, lampia, raviineja, puroja, kalliota ja järviä. Lammensuon-Pehkusuon alueelle on ominaista suolunnon monimuotoisuus. Neva-alue on suorassa yhteydessä Lammenjärveen. Särämäki on pitkä jyrkänteinen kalliokasvu, jonka eteläosan kalliokasvu on keskivänteistä. Muu osa on karua kalliota. Monimuotoisuudesta johtuen Hyppärän harjualueen linnusto on edustava. Lintudirektiivin lajeista tavataan mm. kuikka (S/St), kaakuri (Sh/Sh), harmaapäätikka (Sh/Sh) ja kangaskiuru (Sh/Sh). Alueella on tavattu runsaasti valtakunnallisesti uhanalaista kasvi- ja eläinlajeista sekä alueellisesti uhanalaiset röhysära (V/-) ja idänneulankärki (H/-). Luontodirektiivin luontotyypit ovat mm. harjumuodostumien metsäiset luontotyypit, *mäntylvallaiset puustoiset suot, boreaaliset lehdot, *keidassuot ja humuspitoiset lammet ja järvet.	Seutukaavassa SL 402, 404, 405, 406, 408, 410 ja 411 -aluetta, SU:1 400 -aluetta sekä SU:4 481 -aluetta. Lähes koko kohde on seutukaavassa merkitty suojeltavaksi pohjavesialueeksi. Suojelu toteutetaan osin luonnonsuojelulla, vesialilla tai metsäläillä. Maa-aineksen ottoa rajoitetaan paikoin maa-aineistalla.	1, 4, 5, 8	7, 12	1, 2, 3, 4, 5, 9, 13	1	2468 ha	202306, 202309, 202407	valtionevoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1 ja ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Hyppärän harjualue (FI0200010). Natura 2000 -ohjelmamonisteet.
776	761006a	Hyppärän harjualue	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200010) sijoittuu usean kunnan alueelle. Alue on hyvin monipuolinen: harjuja, soita, lähteitä, lampia, raviineja, puroja, kalliota ja järviä. Lammensuon-Pehkusuon alueelle on ominaista suolunnon monimuotoisuus. Neva-alue on suorassa yhteydessä Lammenjärveen. Särämäki on pitkä jyrkänteinen kalliokasvu, jonka eteläosan kalliokasvu on keskivänteistä. Muu osa on karua kalliota. Monimuotoisuudesta johtuen Hyppärän harjualueen linnusto on edustava. Lintudirektiivin lajeista tavataan mm. kuikka (S/St), kaakuri (Sh/Sh), harmaapäätikka (Sh/Sh) ja kangaskiuru (Sh/Sh). Alueella on tavattu runsaasti valtakunnallisesti uhanalaista kasvi- ja eläinlajeista sekä alueellisesti uhanalaiset röhysära (V/-) ja idänneulankärki (H/-). Luontodirektiivin luontotyypit ovat mm. harjumuodostumien metsäiset luontotyypit, *mäntylvallaiset puustoiset suot, boreaaliset lehdot, *keidassuot ja humuspitoiset lammet ja järvet.	Seutukaavassa SL 402, 404, 405, 406, 408, 410 ja 411 -aluetta, SU:1 400 -aluetta sekä SU:4 481 -aluetta. Lähes koko kohde on seutukaavassa merkitty suojeltavaksi pohjavesialueeksi. Suojelu toteutetaan osin luonnonsuojelulla, vesialilla tai metsäläillä. Maa-aineksen ottoa rajoitetaan paikoin maa-aineistalla.	1, 4, 5, 8	7, 12	1, 2, 3, 4, 5, 9, 13	1	2468 ha	202306, 202309, 202407	valtionevoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä, valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheseutukaava 1 ja ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Lounais-Suomen ympäristökeskus (1998). Hyppärän harjualue (FI0200010). Natura 2000 -ohjelmamonisteet.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDEN NRO	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
761	761006b	Hyppyrä-Kaskistonnummi	Someron ja Kiikalan kuntiin sijoittuva harjunsuojeluohjelman kohde, joka on suurelta osin päällekkäinen kohteen 761006a kanssa. Alue on geomorfologisesti erittäin merkittävä ja monipuolinen III Salpausselän ja pitkätaisharjujen yhtymäkohta laajoina delta- ym. glasifuviaalimuodostumiseen. Alueella on runsaasti maisemallisesti kauniita lampia ja pikkujärviä. Alueen reunolla on lähteikköjä ja pohjaveden tihkumiskohtia, joihin on muodostunut reheviä soistumia. Kasvillisuus on yleisimeltään karua. Huomattava osa metsistä on CT- ja CIT -tyyppiä. Alueen keskiosissa, etenkin korkeimmilla kumpareilla tavataan VT-tyyppiä. Alueen kasvillisuuteen kuuluu harvinaisia hietikkolajeja kuten hietanelikka (E/St), kangasrauniki (E/St), idänneulankärki (V/-).	Seutukaavassa SL 402, 404, 406 ja 410 -aluetta sekä SU:4 481 -aluetta.	4, 8	7, 10, 12	1, 2, 5, 9, 13,	1	1589 ha	202306, 202309	valtioneuvoston 3.5.1984 vahvistama valtakunnallinen harjunsuojeluohjelma, valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheasetuskaava 1 ja ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Laine, U. & J. Nurmi (1978). Hyppyrän alueen kasvillisuus ja sen kulutuskäytös. Teoksessa Arohonka, J. (toim.): <i>Kiikalan Hyppyrän harjualueen luonto ja käyttö</i> . 27-39. Valtakunnallinen harjutuskimms, raportti 6. Salon Seudun luonnonsuojeluyhdistys ry.
252	761006b	Hyppyrä-Kaskistonnummi	Someron ja Kiikalan kuntiin sijoittuva harjunsuojeluohjelman kohde, joka on suurelta osin päällekkäinen kohteen 761006a kanssa. Alue on geomorfologisesti erittäin merkittävä ja monipuolinen III Salpausselän ja pitkätaisharjujen yhtymäkohta laajoina delta- ym. glasifuviaalimuodostumiseen. Alueella on runsaasti maisemallisesti kauniita lampia ja pikkujärviä. Alueen reunolla on lähteikköjä ja pohjaveden tihkumiskohtia, joihin on muodostunut reheviä soistumia. Kasvillisuus on yleisimeltään karua. Huomattava osa metsistä on CT- ja CIT -tyyppiä. Alueen keskiosissa, etenkin korkeimmilla kumpareilla tavataan VT-tyyppiä. Alueen kasvillisuuteen kuuluu harvinaisia hietikkolajeja kuten hietanelikka (E/St), kangasrauniki (E/St), idänneulankärki (V/-).	Seutukaavassa SL 402, 404, 406 ja 410 -aluetta sekä SU:4 481 -aluetta.	4, 8	7, 10, 12	1, 2, 5, 9, 13,	1	1589 ha	202306, 202309	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Laine, U. & J. Nurmi (1978). Hyppyrän alueen kasvillisuus ja sen kulutuskäytös. Teoksessa Arohonka, J. (toim.): <i>Kiikalan Hyppyrän harjualueen luonto ja käyttö</i> . 27-39. Valtakunnallinen harjutuskimms, raportti 6. Salon Seudun luonnonsuojeluyhdistys ry.
761	761006c	Kaskistonkorpi	Soidensuojeluohjelman kohde sijoittuu kohteiden 761006a ja 761006b sisälle. Kyseessä on kasvitoltaan rikas lähdesuo. Alueella kasvaa Etelä-Suomessa harvinainen väinönputki. Itäosassa on suoritettu ojituksia, jotka ovat vaikuttaneet suon vesitalouteen.	Seutukaavassa SL 402 -aluetta.	1	3, 7, 10, 12	1, 2	2	5 ha	202309	valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusohjelma ja ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Anon. (1994) Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemakologinen perusselvitys. 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku. Someron Kaskistonkorven (ns. Yrttikorpi) luonnontila ja rajaus (1983). Muistio 11.7.1983. 2 s. Hämeenlinninhallitus. Ympäristönsuojelutoimisto.
761	761006d	Yrttikorpi	Yksityinen luonnonsuojelualue kohteiden 761006a, 761006b ja osittain kohteen 761006c sisällä. Kyseessä on Etelä-Suomen erikoisimpiin kuuluvia letoaluetta. Kohteessa on erittäin edustavia lähteikköjä, joilla tavataan useita harvinaisia putkilokasvi- ja sammallajeja esim. väinönputki, isoalvasammal (V/V), lettosara (E/St), lettovilla (V/+), hoikkavilla (V/+), tuoksumatara (Sh/+). Alueen rikas kasvillisuus johtuu poikkeuksellisista vesiolosuhteista. Pohjoispuolella harjualueella muodostuva pohjavesi purkautuu lukuisista lähteistä ja valuu Yrttikorven lape. Alueen länsireunalla on lettorämejuotti. Eteläreunan lähdekorpessa on hyvin runsaasti kosteikkoväheroa. Yrttikorven luonnontilaisuus on paikoin kärsinyt ojituksista.	Seutukaavan SL 402 -aluetta. Vesiolojen muuttaminen vaikuttaisi alueen kasvillisuuteen vedenvirtaaman vaihtelujen kautta. Suojelualuetta tulisi laajentaa koko kosteikkoalueen kattavaksi, sillä väinönputken parhaat kasvupaikat sijaitsevat nykyisen suojelualueen ulkopuolella.	1	1, 3, 7, 10, 12	1, 2, 8, 13	2	0,7 ha	202309	Hämeen lääninhallituksen päätös no 290/VI/25.2.1984 ja Ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Arohonka, J. & J. Karhumäki (1978). Kiikalannummen suojelu ja hoito. Teoksessa Arohonka, J. (toim.): <i>Kiikalan Hyppyrän harjualueen luonto ja käyttö</i> . 53-58. Valtakunnallinen harjutuskimms, raportti 6. Salon Seudun luonnonsuojeluyhdistys ry. Hyppyrän harjualue (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200010.htm >
761	761006e	Herakkaanlähde	Kohteeseen 761006a sisältyvä arvokkaaksi luokiteltu pienvesi Someron ja Kiikalan kuntien rajalla. Kohteen koillisosassa on halkaisijaltaan noin 50 m oleva lähde, josta virtaa vähäinen puro lounaaseen. Puron varrella on lisää lähteitä, jotka lisäävät vesimäärää vähitellen. Koillisosan lähteet ovat lähinnä mesotrofisia. Herakkaanlähden lammen itäpuolella on vaikeakukuinen runsasvetinen lähdehetteikkö. Lähdehetteikön ja lammen välissä on mesotrofista rimpinevaa. Alueella on myös karuja rämeitä ja korpia, jotka monipuolistavat sen kasvillisuutta. Uhanalaisista suotyypeistä alueella tavataan Läl ja MeLä ja uhanalaisista kasveista mm. röyhysara (V/-).	Kohde on osa seutukaavan SL 405 -aluetta. Lammen länsipuolella on kesämökki.	8	7, 12, 15	2, 13	2	6 ha	202309	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Anon. (1994) Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemakologinen perusselvitys. 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku. Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.
252	761006e	Herakkaanlähde	Kohteeseen 761006a sisältyvä arvokkaaksi luokiteltu pienvesi Someron ja Kiikalan kuntien rajalla. Kohteen koillisosassa on halkaisijaltaan noin 50 m oleva lähde, josta virtaa vähäinen puro lounaaseen. Puron varrella on lisää lähteitä, jotka lisäävät vesimäärää vähitellen. Koillisosan lähteet ovat lähinnä mesotrofisia. Herakkaanlähden lammen itäpuolella on vaikeakukuinen runsasvetinen lähdehetteikkö. Lähdehetteikön ja lammen välissä on mesotrofista rimpinevaa. Alueella on myös karuja rämeitä ja korpia, jotka monipuolistavat sen kasvillisuutta. Uhanalaisista suotyypeistä alueella tavataan Läl ja MeLä ja uhanalaisista kasveista mm. röyhysara (V/-).	Kohde on osa seutukaavan SL 405 -aluetta. Lammen länsipuolella on kesämökki.	8	7, 12, 15	2, 13	2	6 ha	202309		Anon. (1994) <i>Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemakologinen perusselvitys</i> . 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761006f	Lammenlähde	Someron ja Kiikalan rajalla sijaitseva runsasvetinen Lammenlähde sisältyy kohteisiin 761006a ja 761006b. Lammenlähden rannoilla sekä muutaman kymmenen metrin matkalla siitä laskevan puron varrella on rehevää lähdehetteikköä. Lähden kaakkoispuolella on lähteistä ruohokorpea ja mustikkakorpea. Uhanalaisista suotyypeistä tavataan MeLä, Läl ja RhK. Kasvillisuuteen kuuluvat mm. lehtotähkimö, kangaskorte, soikkokaksikko, korpinurmikka, tesma, rassisammal ja hetekuirisammal.	Seutukaavassa SL 410 -aluetta.	8	7, 10, 12	2, 13	2	2 ha	202309	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Anon. (1994) Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemakologinen perusselvitys. 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku.
252	761006f	Lammenlähde	Someron ja Kiikalan rajalla sijaitseva runsasvetinen Lammenlähde sisältyy kohteisiin 761006a ja 761006b. Lammenlähden rannoilla sekä muutaman kymmenen metrin matkalla siitä laskevan puron varrella on rehevää lähdehetteikköä. Lähden kaakkoispuolella on lähteistä ruohokorpea ja mustikkakorpea. Uhanalaisista suotyypeistä tavataan MeLä, Läl ja RhK. Kasvillisuuteen kuuluvat mm. lehtotähkimö, kangaskorte, soikkokaksikko, korpinurmikka, tesma, rassisammal ja hetekuirisammal.	Seutukaavassa SL 410 -aluetta.	8	7, 10, 12	2, 13	2	2 ha	202309	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Anon. (1994) <i>Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemakologinen perusselvitys</i> . 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761006g	Hossojänilähteet	Someron, Kiikalan ja Nummi-Pusulan rajalla sijaitseva arvokkaaksi pienevedeksi luokiteltava Hossojänilähteet sisältyy kohteeseen 761006a. Hossojänilähteestä keskeltä kana delta- aluetta saa alkunsa puro, jonka vesimäärää lisäävät puronvarren lukuisat lähteensilmät ja tihkupinnat. Puro on täysin luonnontilainen, eikä lähteittenkään vesitaloutta ole häiritty. Puron alkulähde on pieni karu lähteensilmä, mutta sen alapuolella alkavat rehevät, osin lettomaiset lähdehetteiköt. Edustavaan ja monipuoliseen kasvillisuuteen kuuluvat mm. röyhysara (-/V), hetesara (-/Sh), sykeröpipi (-/Sp), harsosammal (St/St), ämärsara, tesma ja päärynäsompasammal. Uhanalaisista suotyypeistä tavataan Läl, MeLä ja Tihkup.	Seutukaavassa SL 404 -aluetta.	8	7, 12, 15	2, 12, 13	2	13 ha	202309	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Anon. (1994) Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemakologinen perusselvitys. 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku. Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
252	761006g	Hossojanlähteet	Someron, Kiikalan ja Nummi-Pusulan rajalla sijaitseva arvokkaaksi pienvedeksi luokiteltava Hossajanlähde sisältyy kohteeseen 761006a. Hossajanlähde keskeltä karua delta-alueelta saa alkunsa puro, jonka vesimäärää lisäävät puronvarren lukuisat lähteensilmät ja tihkupinnat. Puro on täysin luonnontilainen, eikä lähteenteikään vesitaloutta ole häiritty. Puron alkulähde on pieni karu lähteensilmä, mutta sen alapuolella alkavat rehevät, osin leptomaiset lähdehetteiköt. Edustavaan ja monipuoliseen kasvillisuuteen kuuluvat mm. röyhysara (-/V), helesara (-/Sh), sykeröpiippo (-/Sp), harsosammal (Sv/St), äämsära, tesma ja päärynäsompasammal. Uhanalaisista suotyypeistä tavataan Läl., Melä ja Tihkup.	Seutukaavassa SL 404 -aluetta.	8	7, 12, 15	2, 12, 13	2	13 ha	202309		Anon. (1994) <i>Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemaekologinen perusselvitys</i> . 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku.
761	761006h	Iso-Valkee	Iso-Valkee sisältyy kohteeseen 761006a. Järven syvyys on enimmillään 22 metriä. Iso-Valkee on tyypillinen karun kangasalueen hapan järvi, jossa on kirkas vesi. Järvi laskee hyvin näkymättömästi Herakasjärveen ja sieltä Haikjärveen.	Soveltuu retkelyyn.	8	7	11, 13	4	32 ha	202407		Klemelä, T. (1995). Diasarja: Someron luontokohteet, tekstiosa. 18 s. Julkaisematon moniste. Someron kaupunki. Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.
252	761006i	Lammensuo-Pehkusuo	Soidensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy kohteeseen 761006a ja osittain kohteeseen 761006b. Lammensuo-Pehkusuo käsittää III Salpausselän proksiaalipuolella sijaitsevan metko aukean rahkasuon. Rahkasuolla on komea lähde, josta lähtee Kuttalähteenoja. Ojan varsilla on rahkarämettä samoin kuin suon reunaosissa. Alue sisältää laajan harju- ja suoalueeseen liittyvän Lammenjärven.	Merkittävä virkistyskohde. Seutukaavassa SL-408 aluetta.	1	3, 7, 10, 12	1, 2, 13	2	139 ha	202306	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Anon. (1994) <i>Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemaekologinen perusselvitys</i> . 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku.
252	761006j	Varesjoen Kuru	Soidensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy kohteeseen 761006a ja osittain kohteisiin 761006b ja 761006m. Kohde käsittää erittäin hyvin luonnontilansa säilyttäneen komean purontokan. Kyseisellä kohdalla Varesjoen virtaa paikoin yli 20 m syvän notkon pohjalla. Kurun pituus on 2 km leveyden vaihdellessa 100-200 metriin. Joen vesi on puhdasta, joskin humuspitoista. Kohteeseen kuuluvat myös joen sivuhaarat uomineen sekä pohjoisen harjualueen synnyttämät hetteikköiset lähdealueet. Alueella on vaihtelevia lähteistöjä ja upeita korpikuusikoita sekä katoamassa olevia suo- ja metsätyyppejä, kuten lehto-, harmaaleppä- ja lähdekorpia. Alueen linnustoon kuuluu runsaasti lehtoja ja pökelöitä suosivia lajeja.	Kohteen pohjoispuolella sijaitsevan kalkkitehtaan toiminnassa tulisi huomioida Varesjoen luonnontilaisuuden säilyttäminen. Seutukaavassa SL 406 -aluetta.	8	3, 7, 9, 10, 12	1, 12, 13	2	37 ha	202306	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Anon. (1994) <i>Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemaekologinen perusselvitys</i> . 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku.
252	761006k	Kuttalähde	Yksityinen luonnonsuojelualue, joka sisältyy kohteisiin 761006a, 761006b ja 761006i. Kuttalähde on luonnontilainen ja tavallista suurikokoisempi lähde muodostuma. Lähteen lisäksi kohteeseen kuuluu monia pieniä ja usein kasvillisuuden peittämiä silmälähteitä ja osa lähteen laskupuroa. Kuttalähteenoja. Kuttalähteenoja on luonnontilaisuutensa takia yksi Varsinais-Suomen arvokkaimmista puroista. Pääosa alueesta on mäntyremettä ja laidat harjumännikköä. Lettolajeista tavataan mm. helesammal, kultasammal, leton hiirsammal, leton rahkasammal ja leton tähtisammal. Harjulahteen liepeillä esiintyy röyhysara (V/-).	Seutukaavan SL 404 -aluetta.	8	1, 3, 7, 10, 12	1, 2, 11, 12	2	2,5 ha	202306	Turun ja Porin lääninhallituksen päätökset no 789 ja 790/23.10.1959 ja ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Anon. (1994) <i>Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemaekologinen perusselvitys</i> . 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku. Aronhona, J. ym. (1978). Kuttalähde. Teoksessa Arohonka, J. (toim.): <i>Kiikalan-Hyppärän harjualueen luonto ja käyttö</i> . 43-52. Valtakunnallinen harjututkimus, raportti 6. Salon Seudun luonnonsuojeluyhdistys ry.
252	761006l	Hyppärän Harjumäki	Yksityinen luonnonsuojelualue, joka sisältyy kohteisiin 761006a ja 761006b. Kohde on Varsinais-Suomen korkein kohta (140 m m.p.y.) ja se on noin 60 m läheisen Lammenjärven pintaa korkeammalla. Alue on geologisesti monipuolinen III Salpausselän ja kahden pitkäsharjun kohtauspaikka. Alueen lakiosat edustavat luonnontilaisista harjumaisemaa, alempana on luonnontilaiseksi uudistuvaa taimikkoa. Luonnontilaisuutta vähentää alueen eteläkylässä oleva pieni sorakuoppa.	Seutukaavan SL 404 -aluetta.	11	1, 7, 10, 12	1, 4, 12	3	22 ha	202306, 202309	Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 1902/15.10.1970 ja ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Kontturi, O. (1978). Kiikalan harjumaiseman tila ja suojelun tarve. Teoksessa Arohonka, J. (toim.): <i>Kiikalan-Hyppärän harjualueen luonto ja käyttö</i> . 15-26. Valtakunnallinen harjututkimus, raportti 6. Salon seudun luonnonsuojeluyhdistys ry.
252	761006m	Varesjoki	Vanhon metsien suojeluohjelman kohde ja luonnonsuojelualue, joka sisältyy kohteisiin 761006a ja 761006b sekä osittain kohteeseen 761006j.	Seutukaavassa SL 406 -aluetta.	3	3, 7, 9, 10, 12	2	2	20 ha	202306	valtioneuvoston 27.6.1996 tekemä periaatepäätös vanhojen metsien suojelusta ja ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	
252	761006n	Särämäki (Kiikala)	Alue sisältyy osittain kohteeseen 761006a. Särämäki on pitkä ja jyrkänteinen kallioiden alue. Kallioiden alueella on merkittäviä maisemallisia, geologisia ja biologisia arvoja. Kallioalue on ollut jääkauden jälkeisenä aikana suurilta osin vedenkoskematon aluetta. Nämä supra-akvaattiset alueet ovat Lounais-Suomessa hyvin harvinaisia. Alueen eteläosassa on laattarakoilun lohkomaa edustava jyrkänne. Kallion lakiosat ovat poronjäkäläistä männikköä, jossa eteläpäässä on kalliopajastumilla runsaslaajuisia niittymäisiä kohtia. Kasvillisuutta: vuorimunki (S/-), karvakivirytti ja makiteravikko. Jyrkänneiden edustalla on VRT-tyypin kuivalehtoa. Jyrkänneillä on edustavaa pystyseinämien sammalpeitettä.	Seutukaavassa SL 411 -aluetta. Kallioalueinventoinnissa arvoluokka 4 (arvokas kalliokuoppa).	5	7, 8, 12	1, 2, 4	3	71 ha	202309	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliokuoppa-alueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.
252	761006o	Hepokroppa	Alue sisältyy osaksi kohteeseen 761006a. III Salpausselän reuna muodoston keskiosaan kuuluva alue käsittää suuren reuna muodostumakokonaisuuden, proksimaalireunaa jyrkkine jään kontaktirinteineen, pienen harjanteen, reunakumpuja, harjukuoppa- ja uomamaastoa sekä lohkaisten reunaharjanteen. Kasvillisuus on pääosin VT- ja CT-tyyppiä, luoteisrinteen alaosassa MT-tyyppiä.	Alue on kolmelta sivulta soranottoalueiden rajoittama ja sen läpi menee muutama metsäautotie.	11	7	1	4	99 ha	202306		Anon. (1994) <i>Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemaekologinen perusselvitys</i> . 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku.
252	761006p	Johannislundin järvet	Johannislundin järvet ovat osittain päällekkäiset kohteiden 761006a ja 761006b kanssa. Alue muodostaa merkittävän harju- ja vesiluonnon suojelukokonaisuuden. Järviä muodostuu vajaan kymmenestä järvestä. Sakarjärvi, Musta-Kolosin, Iso-Kolosin, Pikku-Kolosin, Iso-Jouteva, Mustalammi ja Kakarlammi.	Seutukaavassa SL 409 -aluetta.	8	7, 10, 12	1, 13	3	195,5 ha	202309	ympäristöministeriön 2.6.1997 vahvistama Someron-Kiikalan harjuseutukaava	Anon. (1994) <i>Someron-Kiikalan harjuselvitys. Harjualueen maisemaekologinen perusselvitys</i> . 33 s. Turun vesi- ja ympäristöpiiri, Varsinais-Suomen liitto, Turku.
252	761006q	Huhdanoja	Sisältyy kohteeseen 761006a. Huhdanoja on Kiskonjoen vesistön latvoilla oleva perkaamaton ja arvokas luonnontuho.		8	7	12, 13	3	18,5 ha	202306		Varsinais-Suomen vahvistettujen seutukaavojen yhdistelmä (1999). 29 s. Varsinais-Suomen liitto, Turku.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET
761	761007a	Rekijokilaakso	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200102). Perttelin, Someron ja Kiikalan kunnissa sijaitseva Rekijoen laaksoalue on poikkeuksellisen laaja ja maankäyttöltään yhtenäinen perinnemaisemakokonaisuus. Rekijoki on urtunut syvän ja jyrkkärinteisen jokilaakson. Avoimet niityt, puoliavoimet laidunnteet, hakametsiköt ja lehtomaiset metsälaitumet ovat säilyneet hyvin etenkin Hantälä-Talvisillan alueilla. Notkoihin on jäänyt mosaikkimaisia vanhan metsän laikkuja. Laidunnuksen myötä syntyneet perinnebiotoopit ovat pääasiassa tuoreita niittyjä. Alueella tavataan runsaasti uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja kuten viensansara (Sh/V), haaparippusammal (V/E), tulvasammal (Sh/E), ojaäimäsammal (Sp/Sp), pikkuaapolo (Sh/Sh) ja lehtohopeatplä (-/V). Lintudirektiivin lajeista tavataan mm. harmaapäätikka (Sh/Sh), helmipöllö, pikkulepinkäinen ja varpuspöllö. Luontodirektiivin tuontityyppejä ovat mm. boreaaliset lehdot, alavat niitetyt niityt, kostea suurruohokasvillisuus, *Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt, Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet sekä Fennoskandian luonnontilaiset	Someron puoleinen osa on perinnebiotooppi (arvoluokka V). Perttelin ja Kiikalan puoleiset osat ovat paikoitellen eri arvoluokkiin kuuluvia perinnebiotooppeja. Somerolle ja Perttelille kuuluvat alueet ovat osin SU-1 402 -aluetta. Suojelun toteuttamistapoina ovat luonnonsuojelulaki, vesilaki ja sopimus maanomistajan kanssa. Ilmoitettu pinta-ala on koko Natura 2000 -kohteen pinta-ala. Aluetta käytetään ajoittain puolustusvoimien toimintaan - vaikutukset voivat ulottua suojelualueelle.	9, 10	7, 11, 12	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 13	1	1209 ha	202303, 202401, 202402, 202404	valtionevoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutuskaava 1	Rekijokilaakso (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200102.htm > Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	761007a	Rekijokilaakso	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200102). Perttelin, Someron ja Kiikalan kunnissa sijaitseva Rekijoen laaksoalue on poikkeuksellisen laaja ja maankäyttöltään yhtenäinen perinnemaisemakokonaisuus. Rekijoki on urtunut syvän ja jyrkkärinteisen jokilaakson. Avoimet niityt, puoliavoimet laidunnteet, hakametsiköt ja lehtomaiset metsälaitumet ovat säilyneet hyvin etenkin Hantälä-Talvisillan alueilla. Notkoihin on jäänyt mosaikkimaisia vanhan metsän laikkuja. Laidunnuksen myötä syntyneet perinnebiotoopit ovat pääasiassa tuoreita niittyjä. Alueella tavataan runsaasti uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja kuten viensansara (Sh/V), haaparippusammal (V/E), tulvasammal (Sh/E), ojaäimäsammal (Sp/Sp), pikkuaapolo (Sh/Sh) ja lehtohopeatplä (-/V). Lintudirektiivin lajeista tavataan mm. harmaapäätikka (Sh/Sh), helmipöllö, pikkulepinkäinen ja varpuspöllö. Luontodirektiivin tuontityyppejä ovat mm. boreaaliset lehdot, alavat niitetyt niityt, kostea suurruohokasvillisuus, *Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt, Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet sekä Fennoskandian luonnontilaiset	Someron puoleinen osa on perinnebiotooppi (arvoluokka V). Perttelin ja Kiikalan puoleiset osat ovat paikoitellen eri arvoluokkiin kuuluvia perinnebiotooppeja. Somerolle ja Perttelille kuuluvat alueet ovat osin SU-1 402 -aluetta. Suojelun toteuttamistapoina ovat luonnonsuojelulaki, vesilaki ja sopimus maanomistajan kanssa. Ilmoitettu pinta-ala on koko Natura 2000 -kohteen pinta-ala. Aluetta käytetään ajoittain puolustusvoimien toimintaan - vaikutukset voivat ulottua suojelualueelle.	9, 10	7, 11, 12	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 13	1	1209 ha	202303, 202401, 202402, 202404	valtionevoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutuskaava 1	Rekijokilaakso (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200102.htm > Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
587	761007a	Rekijokilaakso	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200102). Perttelin, Someron ja Kiikalan kunnissa sijaitseva Rekijoen laaksoalue on poikkeuksellisen laaja ja maankäyttöltään yhtenäinen perinnemaisemakokonaisuus. Rekijoki on urtunut syvän ja jyrkkärinteisen jokilaakson. Avoimet niityt, puoliavoimet laidunnteet, hakametsiköt ja lehtomaiset metsälaitumet ovat säilyneet hyvin etenkin Hantälä-Talvisillan alueilla. Notkoihin on jäänyt mosaikkimaisia vanhan metsän laikkuja. Laidunnuksen myötä syntyneet perinnebiotoopit ovat pääasiassa tuoreita niittyjä. Alueella tavataan runsaasti uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja kuten viensansara (Sh/V), haaparippusammal (V/E), tulvasammal (Sh/E), ojaäimäsammal (Sp/Sp), pikkuaapolo (Sh/Sh) ja lehtohopeatplä (-/V). Lintudirektiivin lajeista tavataan mm. harmaapäätikka (Sh/Sh), helmipöllö, pikkulepinkäinen ja varpuspöllö. Luontodirektiivin tuontityyppejä ovat mm. boreaaliset lehdot, alavat niitetyt niityt, kostea suurruohokasvillisuus, *Fennoskandian runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt, Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet sekä Fennoskandian luonnontilaiset	Someron puoleinen osa on perinnebiotooppi (arvoluokka V). Perttelin ja Kiikalan puoleiset osat ovat paikoitellen eri arvoluokkiin kuuluvia perinnebiotooppeja. Somerolle ja Perttelille kuuluvat alueet ovat osin SU-1 402 -aluetta. Suojelun toteuttamistapoina ovat luonnonsuojelulaki, vesilaki ja sopimus maanomistajan kanssa. Ilmoitettu pinta-ala on koko Natura 2000 -kohteen pinta-ala. Aluetta käytetään ajoittain puolustusvoimien toimintaan - vaikutukset voivat ulottua suojelualueelle.	9, 10	7, 11, 12	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 13	1	1209 ha	202303, 202401, 202402, 202403	valtionevoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutuskaava 1	Rekijokilaakso (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luosuo/n2000/los/0200102.htm > Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	761007b	Rekijoen niitty	Someron ja Kiikalan rajalla sijaitseva Rekijoen varren niitty sisältyy Rekijokilaakson Natura 2000 -kohteeseen (FI0200102). Nykyisin laiduntamattomilla rinteillä on matalakasvisia kasvillisuudeltaan varsin edustavia tuoreita pienruohoniittyjä. Tasamaalla jokivarren tuntumassa on niukkalajisempaa, mahdollisesti entistä peltoa. Yleisesti ottaen kohteen lajisto on hyvä ja monipuolinen. Huomionarvoisista lajeista esiintyy viensansaraa (V/Sh), kevätetikkoa, kevätanhikkia ja hakarasaraa.	Alueen laidunnsuunnitelma aloittaa uudelleen. Perinnebiotooppi (arvoluokka V).	10	7, 11, 12	2, 4	2	3,6 ha	202401	valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutuskaava 1	Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	761007c	Haarniemen haka	Haarniemen haka sisältyy Rekijokilaakson Natura 2000 -kohteeseen (FI0200102). Kyseessä on metsälaidun-hakamaakokonaisuus, jota on laidunnettu nautakarjalla vuoteen 1995 saakka. Jyrkkä itä-koillisrinne on kasvillisuudeltaan, etenkin hakamaan osalta, edustavaa. Rehevöityneitä alueita esiintyy lähinnä ylärinteellä. Suuri osa alueesta on kuusimetsälaidunta, jossa tiheän kuusikon varjossa kasvaa runsaasti käenkaalia. Kasvistollisesti paras kohta sijaitsee Pikkujoen sivupuron etelärinteellä, jossa kasvaa Varsinais-Suomessa uhanalaista ahonoidanlukkua (V/-). Koko alueelta huomionarvoisista lajeista esiintyy keltasauroa, nurmitatara, kevätanhikkia ja ketonoidanlukkua.	Alueen laidunnsuunnitelma aloittaa uudelleen, mutta pitää metsälaidun-hakamaa-alueet erillään kylvönurmista. Ilman hoitoa ahonoidanlukkua häviää nopeasti. Myös kuusikon harventaminen olisi eduksi kasvillisuudelle. Perinnebiotooppi (arvoluokka M).	10	7, 11	2, 4	3	4,2 ha	202401		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	761007d	Riihikosken laidun	Alue kuuluu osin Rekijokilaakson Natura 2000 -kohteeseen (FI0200102). Rekijoen ja sen sivupuron varrella sijaitsevaa metsälaiduntaa ja niittyä on laidunnettu yli 50 vuoden ajan. Laidunnsuunnitelma selviää kasvillisuudessa. Alueen reuna on pieni ja edustava pienruohoketkaistale. Huomionarvoisista lajeista esiintyy kevätanhikkia, hakarasaraa, kevätetikkoa ja jättiä. Metsälaitumella kasvaa runsaasti lehtolajeja. Rekijokeen laskevan sivu-uoman eteläpuolella pohjoisrinteellä on nautakarjan matalaksi laiduntamaa tuoretta niittyä. Melko niukkalajistoinen niitty on rehevöitynyt, vaikka paikoitellen löytyykin kohtalaisen edustavia pienruoholajeja. Huomionarvoisista lajeista kasvaa kevätanhikkia, kevätetikkoa ja nurmitatara.	Laidunnsuunnitelma olisi hyvä muuttaa ei-rehevöittäväksi laiduntamalla metsälaidunta ja niittyä erillään peltolaitumista. Perinnebiotooppi (arvoluokka M-).	10	7, 11	2, 4	3	3,9 ha	202401		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	761007e	Kauniston metsälaidun	Alue on osittain päällekkäinen Rekijokilaakson Natura 2000 -kohteen (FI0200102) (kohde 761007a) kanssa ja Koisojannotkon (kohde 252120) raviniinuoostuman kanssa. Sianojan laskevalla puronrinteellä on nautakarjan erittäin voimaperäisesti laiduntamaa kuusimetsälaiduntaa ja pieni ala mäntyhakaa. Pienveteni arvokas puro mukittellee kaunisti alueen halki. Laidunnuksen vaikutus näkyy selvästi talousmetsäkuusikon kasvillisuudessa, sillä lähes koko metsäkasvillisuus on korvautunut heinäillä. Karjan saama lisärehu on rehevöittänyt metsälaidunta. Typensuosijakasveja esiintyy runsaasti. Huomionarvoisia lajeja ovat kevätetikko, keltavuokko ja poimulehväsammal. Puron kivillä kasvaa runsaasti kalliopunossammalta (H/V).	Laidunnsuunnitelma on tarpeen muuttaa ei-rehevöittäväksi, joten eläinten lisäruokinnasta tulisi luopua. Puroa ei tulisi ruopata. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	7, 11	2, 4	4	8 ha	202404		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.
252	761007f	Nikkalanjoansuun niityt	Kohde on osittain päällekkäinen Rekijokilaakson Natura 2000 -kohteen (FI0200102) kanssa. Nikkalanjoan seutu on hienosti kumpulevää jokivarsimaisemaa. Rinteellä on pieniä kuusikkoryhmiä ja näyttävää katajikkua. Nautakarjan laiduntamien rinteiden kasvillisuus on pääasiassa niukkalajista tuoretta heinäniittyä, jossa huomionarvoisista lajeista esiintyy vain kevätanhikkia. Nikkalanjoansuun länsipuolisella rinteellä tavataan törörsaraa ja kevätetikkoa.	Laidunseläimille ei tulisi antaa lisäravintoa. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	7, 11	2, 4	4	6,5 ha	202401		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.

KUNTA	MAAKUNTA- KAAVAN NRO	KOHDE	KUVAUS	HUOMIOITAVAA	PÄÄLUOKKA	SUOJELU- STATUS TAI INVENTOINTI	SUOJELU- PERUSTE	SUOJELU- ARVO	PINTA-ALA	KARTTA- LEHTI	PÄÄTÖKSET	LÄHTEET	
587	761007g	Syväojan laidun	Alue kuuluu Uskelan-Halikonjoillaakson maisema-alueeseen (kohde 587126) sekä Rekiokijärvien Natura 2000 -kohteeseen (FI0200102). Syväojan rinteessä on paikottellen pieniä puuryhmiä ja kometta pylväskatjia. Laitumen kasvillisuus on suurelta osin rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä; paikottellen on säilynyt parempia pienurohovaltaisia laikkuja. Huomionarvoisia lajeja ovat mm. kevätiesikko, lehtoleinikki ja mukulaleinikki. Syväojan vesi on savisamenteista ja erittäin runsasravinteista. Vesikasvillisuutta edustavat mm. järviuuko- ja järvikorte.	Rehevöitymistä voisi vähentää muodostamalla riittävän leveitä suojakaistoja peltujen reunoilta. Perinnebiotooppi (arvoluokka M-).	8, 10	7, 11, 15	2, 4, 13	3	23 ha	202303		Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 593. 109 s. Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.	
587	761007h	Heinähuhdan niitty	Jokivarsilaidun sisältyy Rekiokijärvien Natura 2000 -kohteeseen (FI0200102). Aluetta laidunnetaan. Jyrkkärinteisen Rekiokien sivu-uoman katkaisee tilalle menevä tie. Kasvillisuus on suurelta osin rehevöitynyttä tuoretta heinäniittyä. Parempaa pienurohovaltaista niittyä on hieman heinäisemmän kasvillisuuden lomassa. Rekiokijärven länsipuolisella rinteellä on tuoretta rehevöitynyttä heinäniittyä.	Eiläimille ei tulisi antaa lisärehua. Tehokkaampi laidunnus olisi kasvillisuudelle eduksi. Perinnebiotooppi (arvoluokka P).	10	7, 11	2, 4	4	11,5 ha	202401		Lehtomaa, L. (2000). Varsinais-Suomen perinnemaisemat. <i>Alueelliset ympäristöjulkaisut</i> 160. 429 s.	
776	776362a	Varesharju	Harjujensuojelu- ja Natura 2000 -ohjelmien kohde (FI0200011). III Salpausselän harjujaksoon kuuluva alue käsittää suuria selänneitä, detsimaisia osia harjujuoppia ja -hautoja, muinaisrautoja ja dynejeja. Maisemallisesti merkittävän alueen eteläosassa sijaitseva Pöytäkanas on n. 2 km pitkä epäsymmetrinen selänne, jonka länsirinne on jyrkkä ja korkea ja se nousee 30 m Varesjärven pinnasta. Alueen pohjoisosassa on matala harjuedelta, jossa on useita suppia. Kasvillisuus on pääosin VT- ja CT -tyypin kangas- ja harjumetsää. Lisäksi tavataan räme- ja nevakiviota. Natura 2000 -kohteeseen kuuluvat lisäksi Johdessuo ja Varesjärven itäosan lähteet. Luontodirektiivin luontotyyppejä ovat *keidassuot, harjumuodostumien metsäiset luontotyypit ja *mäntyvaltaiset puustoiset suot. Lintudirektiivin lintuja ovat mm. kaakuri (Sh/Sh), suokukko (V/St), kapustarinta, liro, helpipöllö, pikkusieppo (V/Sh) ja metsö.	Seutukaavassa SU:4 481 -aluetta Pöytäkanakaan ja Kyöpeiniharjun osalta ja osin SU:1 400 -aluetta Johdessuon osalta. Harjujensuojeluohjelma- ja Natura 2000 -kohteiden rajaukset poikkeavat toisistaan. Ilmoitettu pinta-ala on Natura 2000 -kohteen rajauksen mukainen. Harjujensuojeluohjelma ei sisällä Johdessuota eikä lähteitä. Alue tullaan suojelemaan luonnonsuojelulaita tai maa-ainestalla.	11	7, 10, 12	1, 2, 3, 4	1	271 ha	202308, 202309		valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutuskaava 1	Varesharju (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luoso/n2000/los/0200011.htm >
776	776362b	Johdessuo	Soidensuojeluohjelman kohde, joka sisältyy kohteeseen 776362a. Suo on erittäin allikkoinen pienehkö keidassuo. Allikot ovat varsin hyvin kehittyneitä ja siten syviä. Suon keskiosat ovat säilyneet luonnontilaisina, mutta laiteet ovat monin paikoin tehokkaasti ojitettuja. Johdessuo on merkittävä lintusuo ja tarjoaa elinmahdollisuuden useille harvinaisille lajeille. Pesimälajistoon kuuluu mm. kaakuri (Sh/Sh), useat muut vesilinnut, liro ja punajalkaviklo. Suolla käy saalistamassa useita petolintuja.	Seutukaavassa osin SU:1 400 -aluetta.	1	3, 7, 12	1, 2, 3	2	78 ha	202309		valtioneuvoston 19.4.1979 vahvistama soidensuojelun perusoikeus ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutuskaava 1	Varesharju (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luoso/n2000/los/0200011.htm >
776	776362c	Peltoniemen lähde	Yksityinen luonnonsuojelualue Varesjärven rannassa sisältyy kohteeseen 776362a. Saostuneet rautayhdisteet ovat värjänneet lähteen veden ruosteenspinaiseksi. Lähteen ravinnekuormitusta vähentää kasvava vaateilla kasvi- ja sammalpeitteet, kuten suokeltua ja lehväsammalia. Kuolleet ja kituvat kuuset yhdessä komaiden tervaleppien ja kotkansiipikasvustojen kanssa lisäävät alueen maisemallista arvoa. Lähdealue yhtyy rantaruovikkoon.		8	1, 7	2, 4, 13	3	0,2 ha	202309		Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 20/14.3.1983. Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta 20/14.3.1983. Varesharju (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luoso/n2000/los/0200011.htm >	
776	776362d	Rautalampi	Lampi sisältyy kohteisiin 776362a, 766362b ja 776362c. Maisemallisesti kaunis Rautalampi on kirkasvetinen, suoranainen ja rautapitoisen oligotrofinen lähdelampi. Lammessa ei juurikaan ole vesikasvillisuutta, mutta lampeen reunustavalla rakkasammalpatteella esiintyy esim. saroja, villoja, leväkköä ja tupasluikkaa.		8	3, 7, 10, 15	4, 13	3	1,5 ha	202309		Ikonen, I. & T. Kirkkala (1994). Kalataloudellisesti ja luonnonsuojelullisesti arvokkaat pienvedet Varsinais-Suomessa ja Etelä-Satakunnassa. <i>Vesi- ja ympäristöhallituksen monistesarja</i> 593.109 s.	
776	776365a	Laukkakallio	Natura 2000 -ohjelman kohde (FI0200117). Laukkakallio on soisen talousmetsäalueen keskellä sijaitseva jyrkkärinteinen kalliomäki, jolla on erittäin merkittäviä biologisia arvoja. Kohde erottuu melko kaukaa taimitoiden luonnehtimana mäkenä. Biologisesti merkittävin alue on avokallioset etelä- ja lounaisrinteet runsaslajisina kalliointiineen ja -ketoineen. Ravinteisen, valuvesien kostuttaman kasvualueen ansiosta näillä rinteillä kasvaa pikkuhanhikki (EV) sekä ahoisimaruoho, kirkiruoho (-V), lähkäädäyke ja maslamo. Rinteillä olevilla avokalliopinnoilla on vaateliaan lajiston luonnehtimia sammalyhteisöjä. Koillisreunan pienillä jyrkkänteillä on oligotroffisten pystyrintojen kasvillisuuden ohella vaateliaista meso-eutroffista sammalpeitteitä. Laukkakallion alueeseen kuuluu myös kolme erillistä pientä aluetta, joista kaksi on lettoja. Kalliossa on harvinaisen serpentiiniraunioisen (EV) esiintymäalue. Luontodirektiivin luontotyyppejä: letot, kasvipeitteiset kalkkikalliot ja kasvipeitteiset silikaattikalliot.	Seutukaavassa SU:4 482 -aluetta Karjärven leton osalta. Alue suojellaan luonnonsuojelulla.	5	7, 12	1, 2, 9	1	39 ha	202304, 202307, 202308		valtioneuvoston 20.8.1998 antama päätös Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkoston Suomen ehdotuksen hyväksymisestä ja valtioneuvoston 21.2.1985 vahvistama Varsinais-Suomen vaiheutuskaava 1	Laukkakallio (2000). Lounais-Suomen ympäristökeskus 14.6.2000. < http://www.vyh.fi/luoso/n2000/los/0200117.htm >
776	776365b	Salittu	Yksityinen luonnonsuojelualue, joka sisältyy kohteeseen 776365a. Rauhoituksella on turvattu uhanalaisen serpentiiniraunioisen (EV) esiintymisen alueella. Ultraemäksistä kivilajia vaativa serpentiiniraunioinen kasvaa kalliion itä- ja länsipuolen jyrkillä seinämillä.		5	1, 7	2, 9	3	1ha	202307		Turun ja Porin lääninhallituksen päätös no 155/30.5.1989.	Turun ja Porin lääninhallitus, ympäristöosasto (1989). Päätös luonnonsuojelualueen rauhoittamisesta 155/30.5.1989.
259	776365c	Kuvastusmäki-Luokanmäki	Kuvastusmäki-Luokanmäki on osittain yhtenäinen kohteen 776365a kanssa. Laaja, maisemallisesti merkittävä, jyrkänneutoja sisältävä ja topografisesti vaihteleva kalliotalue, jonka luonnontilaisuus on heikentynyt runsaiden hakkuiden takia. Lakiosista avautuu erinomaisia näköaloja. Kuvastusmäen lounaisreunan massiiviset pystyseinämät ovat geomorfologisesti edustavat. Alueen kallioperä on mikroliinigraniittia. Hakuista huolimatta lampien reunamilla ja notkelmissa on lehtomaisia ja korpimaisia metsiä. Kosteissa painanteissa on isovarpuräme- ja saranevasoistumia.	Kalliotalueinventoinnissa arvoluokka 5 (kohtalaisen arvokas kalliotalue). Kohde kuuluu Kiskon ja Suomensjärven kuntien alueelle ulottuvaan Laukkakallion-Kurinmäen selännejakssoon.	5	8	1, 4	4	206 ha	202304		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliotalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.	
776	776365c	Kuvastusmäki-Luokanmäki	Kuvastusmäki-Luokanmäki on osittain yhtenäinen kohteen 776365a kanssa. Laaja, maisemallisesti merkittävä, jyrkänneutoja sisältävä ja topografisesti vaihteleva kalliotalue, jonka luonnontilaisuus on heikentynyt runsaiden hakkuiden takia. Lakiosista avautuu erinomaisia näköaloja. Kuvastusmäen lounaisreunan massiiviset pystyseinämät ovat geomorfologisesti edustavat. Alueen kallioperä on mikroliinigraniittia. Hakuista huolimatta lampien reunamilla ja notkelmissa on lehtomaisia ja korpimaisia metsiä. Kosteissa painanteissa on isovarpuräme- ja saranevasoistumia.	Kalliotalueinventoinnissa arvoluokka 5 (kohtalaisen arvokas kalliotalue). Kohde kuuluu Kiskon ja Suomensjärven kuntien alueelle ulottuvaan Laukkakallion-Kurinmäen selännejakssoon.	5	8	1, 4	4	206 ha	202304		Husa, J. & R. Heikkinen (1994). <i>Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kalliotalueet Turun ja Porin läänissä</i> . 217 s. Vesi- ja ympäristöhallitus, luonnonsuojeluyksikkö, Helsinki.	
259	776365d	Heinälammi	Kyseeissä on maisemallisesti edustava, niukkaravinteinen ja melko ruskeavetinen metsälampi, joka sisältyy Kuvastusmäen-Luokanmäen kalliotalueeseen (kohde 776265c). Rantojen edustalla on 2-5 m leveä rakkasammalreunus, jolla kasvaa tyyppisiä suokasveja. Suurin osa rantavyöhykkeestä on isovarpurämettä, ympäröivät metsät ovat enimmäkseen vartuneita kangasmetsiä.		8	15	2, 4	4	2 ha	202304		Ylitalo, M. (1998). Kiskon rantayleiskaavan luontaselvitys. 15 s. Julkaisematon moniste. Kiskon kunta.	

